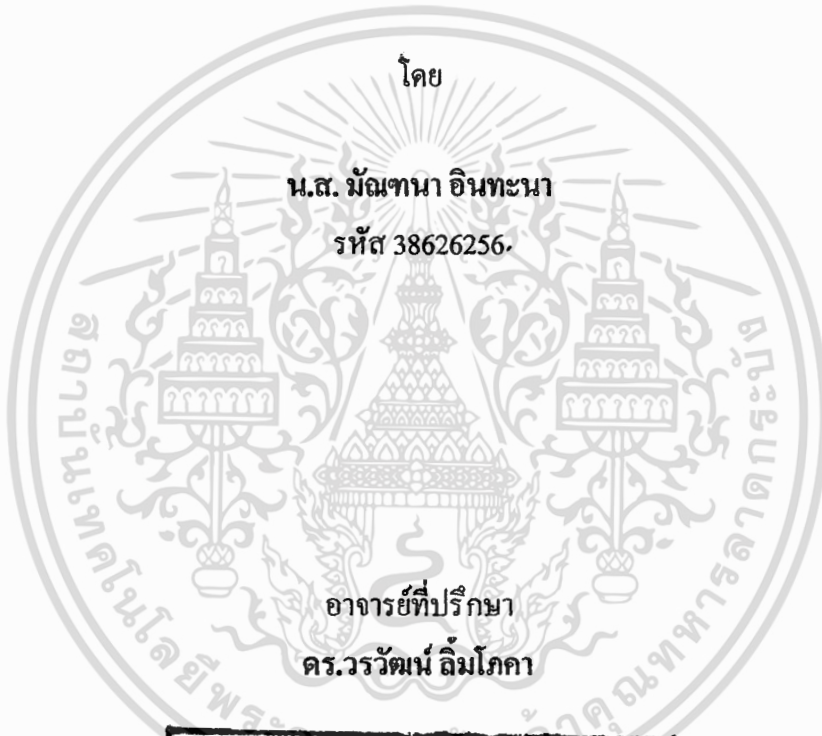

CAI สำหรับผู้บริหารเพื่อเรียนรู้การวิเคราะห์งบการเงินด้วยตนเอง

CAI for Financial Statement Analysis

H002458

วัน เดือน ปี..... 22 ก.พ. 2550
เลขทะเบียน..... C2458
เลขเรียกหนังสือ... 991. ม 335 ซ 2540
"ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สจล."

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชาโครงการศึกษาระดับปริญญาตรี
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540
คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ชื่อหัวข้อ	CAI สำหรับผู้บริหารเพื่อเรียนรู้การวิเคราะห์งบการเงิน ด้วยตนเอง
นักศึกษา	น.ส.มัทนา อินทนา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.วรวัฒน์ ถัมภอกา
ระดับการศึกษา	วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ
แขนงวิชา	การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ
พ.ศ.	2540

บทคัดย่อ

สภาวะอุตสาหกรรมค้าเสรีในปัจจุบัน ทำให้การแข่งขันและการใช้กลยุทธ์ในการบริหารองค์กร มีความรุนแรงยิ่งขึ้น ความรู้ความเข้าใจข้อมูลทางการเงินจึงเป็นเสมือนกุญแจสำคัญของผู้บริหารหรือผู้ที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหรือประสานงานกับส่วนการเงินการธนาคาร การลงทุนหรือตลาดทุน พื้นฐานความรู้ความเข้าใจในการใช้เครื่องมือทางการเงิน นอกจากจะช่วยในการวางแผนและการบริหารการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ ยังจะช่วยให้การประเมินผลการดำเนินงานในอดีตและการคาดการณ์ทิศทางการดำเนินงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

CAI สำหรับผู้บริหารเพื่อเรียนรู้การวิเคราะห์งบการเงิน ด้วยตนเอง เป็นการนำเอาโปรแกรมสำเร็จรูป “ToolBook II” มาช่วยในการจัดทำรูปแบบของบทเรียนของมัลติมีเดีย ซึ่งจะมีทั้งรูปภาพ เสียง และการใช้งานต่าง ๆ โดยผู้เรียนจะมีความสะดวกสามารถเลือกคำสั่งต่าง ๆ ที่มีอยู่บนจอภาพได้ตามต้องการ สามารถโต้ตอบกับผู้เรียนได้ ดังนั้น CAI ดังกล่าวข้างต้นจะช่วยให้ผู้บริหารทั่วไปนำไปประยุกต์ใช้ปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องมากขึ้น

Title	CAI for Financial Statement Analysis
Student	Miss Manthana Intana
Advisor	Dr. Voravat Limpoka
Level of Study	Master of Science in Information Technology
Major	Information Technology Management
Year	1997

ABSTRACT

With this current free industry under changing all the time, hence, Competition and using strategies for administrative organization have proceeded violence more and more. Knowing in financial statement is as the essential key of administrator or whom with concern financial or money market or capital market. Having the base on using financial tool not only help in planning and management financial with a tanet but also evaluate the performance on the history and the future with an efficiency too.

CAI for financial statement analysis is the package software with "ToolBook II". ToolBook II will manage the model's lesson with multimedia. The lesson will have picture, graphic, voice, animation and other function. The user could choice instructions on the monitors and could so interactive with computer. By the way this lesson with CAI will assist the administrator using in their responsibility with fast and more accurate.

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณบุคคลผู้มีส่วนช่วยเหลือในการศึกษา ดังนี้

ดร.วรวัฒน์	ลิ้ม โภคา	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
ดร.นิพนธ์	เจริญกิจการ	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี
ดร.วิเชียร	จตุมาศกุล	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี
คุณศศิวรรณ	พรประพันธ์	ฝ่ายฝึกอบรม ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
คุณ โฉมศิริ	แต้วอ้อม	บริษัท กรุงไทย คอมพิวเตอร์ เซอร์วิส เซส จำกัด
คุณวิญญู	วานิชศิริโรจน์	บริษัท 103 ดีไซน์ จำกัด
ดร.ชัยเลิศ	พิชิตพรชัย	บริษัท ไชเบอร์เมช จำกัด
คุณโชติพันธ์	จตุเพชร	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
คุณศุขาคา	ชัยพิชิต	ฝ่ายต้นทุนและงบการเงิน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
คุณพนมไพโร	วงษ์น้อย	ฝ่ายต้นทุนและงบการเงิน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน)
คุณเอราวัต	พรหมจรรย์	นักศึกษาปริญญาตรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า ธนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	1
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	2
กิตติกรรมประกาศ.....	3
สารบัญ.....	4
บทที่	
1. บทนำ.....	6
1.1 ความเป็นมา.....	6
1.2 วัตถุประสงค์.....	8
1.3 ขั้นตอนการศึกษา.....	8
1.4 ขอบเขตการศึกษา.....	8
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	10
2.1 ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยการสอน.....	10
2.2 การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (CAI).....	11
2.3 การสร้างมัลติมีเดียที่มีคุณภาพดี.....	14
3. การเลือกใช้ Tools.....	16
3.1 Authorware.....	16
3.1.1 สิ่งที่ Authorware ต้องการ.....	16
3.2 ToolBook II.....	17
3.2.1 ToolBook II ประกอบด้วยอะไรบ้าง.....	18
3.2.2 สิ่งที่ ToolBook II ต้องการ.....	18
3.2.3 ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ToolBook II พัฒนา โปรแกรมมัลติมีเดีย.....	19
3.2.4 เหตุผลในการเลือกใช้ ToolBook II.....	20

4. เนื้อหาหลักสูตร “การวิเคราะห์งบการเงิน”.....	21
4.1 เทคนิคการวิเคราะห์งบการเงิน.....	21
4.2 แบบฝึกหัดการวิเคราะห์งบการเงิน.....	62
4.2.1 สรุปอัตราส่วนทางการเงิน.....	62
4.2.2 วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน.....	69
4.2.3 แบบฝึกหัดวิเคราะห์งบการเงิน.....	79
4.3 งบกระแสเงินสด.....	82
4.3.1 การจัดทำและวิเคราะห์งบกระแสเงินสด.....	82
4.3.2 ตัวอย่าง.....	89
4.3.3 แบบฝึกหัดงบกระแสเงินสด.....	97
5. การออกแบบโปรแกรม.....	100
5.1 แนวคิดหลักของการออกแบบ.....	101
5.2 ลักษณะการออกแบบ.....	101
5.3 รายละเอียดการออกแบบหน้าจอในแต่ละหน้า.....	104
5.3.1 ลักษณะของหน้าจอโดยทั่วไป.....	104
5.3.2 ลักษณะของหน้าจอหน้าแรก.....	105
5.3.3 ลักษณะของหน้าจอหน้าสุดท้าย.....	106
5.4 รายละเอียดการออกแบบหน้าจอในแต่ละบท.....	106
5.4.1 ลักษณะของหน้าจอที่เป็นเมนู.....	106
5.4.2 ลักษณะของหน้าจอที่เป็นแบบฝึกหัด.....	106
5.4.3 ลักษณะของหน้าจอที่เป็นแบบทดสอบ.....	107
6. Interface ของแต่ละหน้า.....	109
7. บทสรุป.....	227
บรรณานุกรม.....	231
ประวัติผู้เขียน.....	232

บทที่ 1

บทนำ

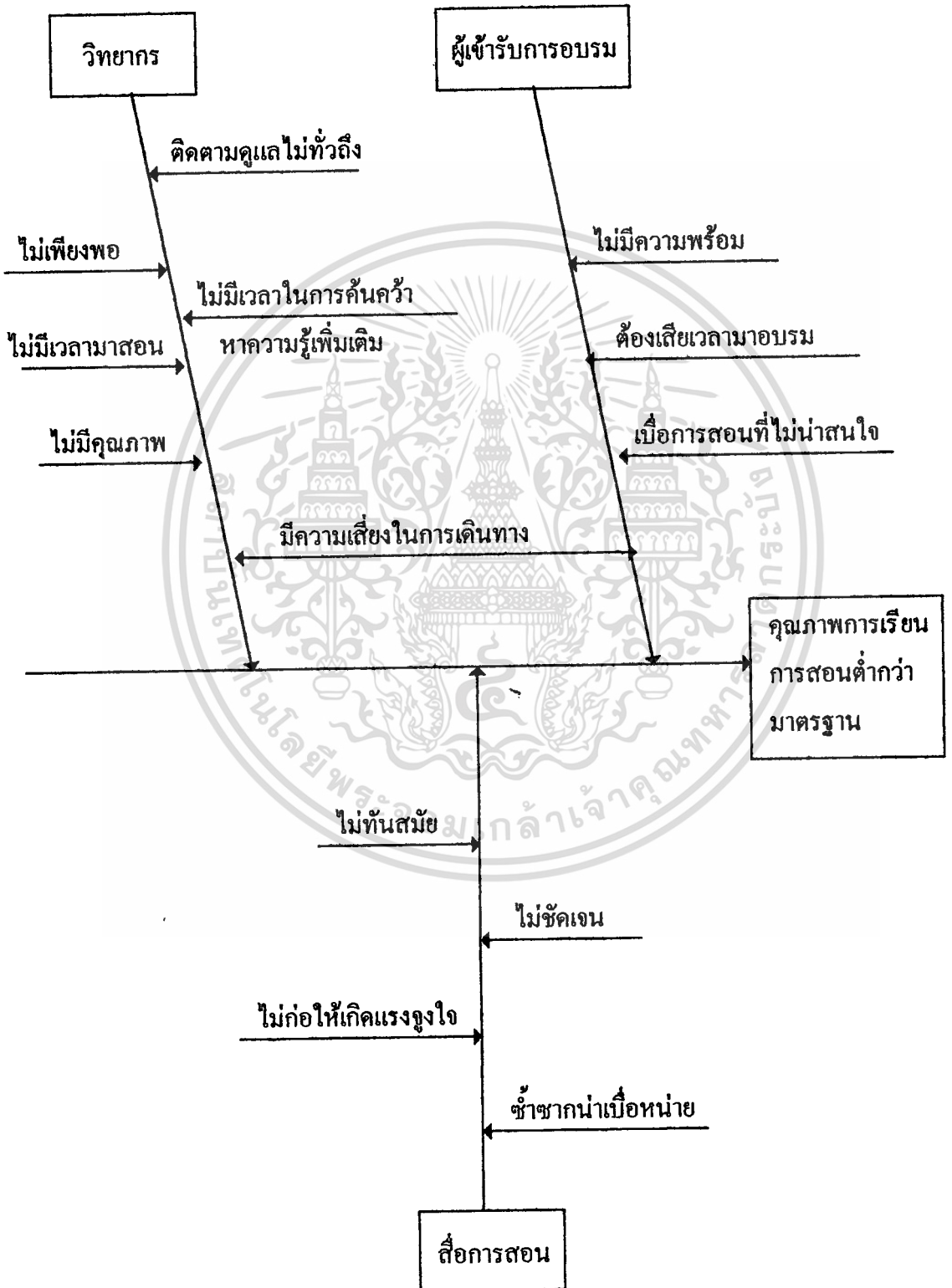
1.1 ความเป็นมา

แต่เดิมการเรียนการสอนโดยทั่วไป หรือ การฝึกอบรมของสถาบันใดสถาบันหนึ่ง ใช้วิธีการฝึกอบรมพนักงานในงานด้านต่าง ๆ เช่น การสอนการใช้งานของ Microsoft Office หรือแม้แต่การสอนทางด้านวิชาการ จะให้วิทยากรมาบรรยายพร้อมอุปกรณ์ประกอบการสอน เช่น แผ่นใส วีดีโอ ต่อมาเมื่อมีระบบงานใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นประกอบกับมีจำนวนพนักงานเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก ความต้องการการฝึกอบรมจึงมีมากขึ้น ดังนั้น การจัดการอบรมหลักสูตรต่าง ๆ จึงเกิดปัญหาหลายอย่าง ดังนี้

- วิทยากรคนหนึ่งต้องรับผิดชอบผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถติดตามดูแลผู้เรียนแต่ละคนได้ครบถ้วน
- วิทยากรไม่มีเวลาในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อนำมาปรับปรุงงานทางการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพราะว่าวิทยากรต้องเสียเวลาส่วนใหญ่ไปกับการจัดการภาระต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้เรียน
- วิทยากรไม่เพียงพอ
- วิทยากรไม่มีเวลาสำหรับการมาสอน อาจจะเนื่องจากมีงานประจำมาก ภาระรับผิดชอบในหน้าที่มีมากขึ้น
- สื่อที่ใช้ไม่ทันสมัยและไม่ชัดเจน
- การอบรมต้องใช้เวลาอย่างน้อย 1 วัน
- ต้องรอความพร้อมในการมาเรียน

ดังนั้น เพื่อลดปัญหาดังกล่าว จึงได้นำเสนอระบบการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดีย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความทันสมัยให้แก่องค์กร

A Cost & Effect Diagram

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์

- 1.2.1 ให้เห็นถึงประโยชน์ของการนำซอฟต์แวร์สำเร็จรูปมาปรับปรุงใช้ในงานหนึ่งขององค์กร
- 1.2.2 พัฒนาสื่อการสอนหรือการฝึกอบรมให้มีความทันสมัย ก้าวทันสู่ยุคโลกภิวัตน์
- 1.2.3 มีระบบการเรียนการสอนเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 1.2.4 สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เสมือนเรียนกับของจริง
- 1.2.5 มีแรงจูงใจในการเรียนรู้
- 1.2.6 ช่วยแก้ปัญหาของการขาดแคลนวิทยากร
- 1.2.7 ช่วยแก้ปัญหาในเรื่องของเวลาที่ไมเหมาะสมทั้งของผู้เรียนและวิทยากร

1.3 ขั้นตอนการศึกษา

- 1.3.1 ศึกษาโปรแกรมสำเร็จรูปที่เลือกใช้ (Study)
- 1.3.2 จัดทำหลักสูตร “การวิเคราะห์งบการเงิน” (Study)
- 1.3.3 ออกแบบโครงการ (Design)
- 1.3.4 พัฒนาโครงการ (Development)
- 1.3.5 ทดสอบโครงการ (Prototype)
- 1.3.6 ใช้งานจริง (Implement)
- 1.3.7 ปรับปรุงโครงการ (Maintainance)
- 1.3.8 สรุปผล (Result)

1.4 ขอบเขตการศึกษา

“CAI สำหรับผู้บริหารเพื่อเรียนรู้การวิเคราะห์งบการเงิน ด้วยตนเอง” เป็นหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกอบรมพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.5.1 มีสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ “มัลติมีเดีย” ที่ทันสมัยก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์
- 1.5.2 มีระบบการสอนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- 1.5.3 นำไปศึกษาได้ในทุกสถานที่ ที่มีอุปกรณ์ติดตั้งอยู่
- 1.5.4 ประหยัดเวลาในการเดินทาง
- 1.5.5 การทบทวนบทเรียนด้วยตนเองได้ตลอดเวลา
- 1.5.6 ขยายขีดความสามารถของวิทยากรในการปรับปรุงการเรียนการสอน
- 1.5.7 ผู้เรียนมีความสุข สนุกสนาน มีความเพลิดเพลินในบทเรียนที่มีการโต้ตอบ เป็นการช่วยเพิ่มแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน
- 1.5.8 แก้ปัญหาการขาดแคลนวิทยากร
- 1.5.9 การใช้เอกสารน้อยลง และ ลดพื้นที่ในการจัดเก็บเอกสาร
- 1.5.10 ติดตามและรายงานผลการอบรม
- 1.5.11 ช่วยสนับสนุนการเรียนของผู้เรียนแต่ละคน ที่มีความสามารถในการเรียนเร็วช้าต่างกัน
- 1.5.12 สอนเป็นระบบรายบุคคลมากขึ้น
- 1.5.13 เป็นการเรียนตลอดชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2.1 ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยการสอน

²การใช้เครื่องช่วยสอนนั้นเป็นการสอนแบบรายบุคคล และเรียกกันว่าเป็นเครื่องมือช่วยสอนตนเอง ซึ่งเป็นการช่วยประหยัดแรงงานการสอนของวิทยากร และผู้เรียนสามารถใช้เครื่องช่วยสอนเรียนบทเรียนได้โดยลำพัง โดยเครื่องช่วยสอนเป็นผู้สอนบทเรียน และคำถามให้ผู้เรียนตอบซึ่งบทเรียนถูกแยกออกเป็นบท ๆ ผู้เรียนสามารถเรียนได้เป็นบท ๆ ไป และเครื่องช่วยสอนจะเก็บผลการเรียนในรูปแบบของคะแนน การเรียนเช่นนี้ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการเรียนของตนเองมากขึ้น โดยอาศัยเครื่องช่วยสอนวัดว่าตนเองเรียนได้คะแนนเป็นอย่างไร เข้าใจถูกหรือผิด

จากหลักการของเครื่องช่วยสอนนี้จะเห็นว่าเราสามารถใส่เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องช่วยสอนได้ และนับได้ว่าเป็นเครื่องช่วยสอนที่มีประสิทธิภาพที่สุด เพราะคอมพิวเตอร์สามารถทำงานได้แทบทุกอย่างขึ้นอยู่กับว่าเราทำโปรแกรมไว้อย่างไร หนึ่งในปัจจุบันนี้จากวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีสมัยใหม่ทำให้เครื่องคอมพิวเตอร์มีขนาดเล็กกลง ราคาถูกลง โดยมีประสิทธิภาพสูงขึ้น เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ขนาดเล็กและถูกออกแบบให้สะดวกกับการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ภายในเวลาอันรวดเร็ว ดังนั้นการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์จึงมีความเหมาะสมทั้งด้านการใช้งานและรายจ่าย

การเรียนกับเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์นั้นผู้เรียนจะมานั่งหน้าจอของเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ เปิดเครื่องและใส่โปรแกรมการสอนลงไป ซึ่งปัจจุบันมักจะอยู่ในรูปของแผ่น CD-ROM

การเรียนในห้องเรียนธรรมดานั้น ผู้เรียนแต่ละคนย่อมมีความสามารถในการเรียนต่างกัน ผู้ที่เรียนได้เร็วจะมีความรู้ดีกว่าวิทยากรให้บทเรียนน้อยไป ในขณะที่ผู้เรียนช้ากว่ามีความรู้ดีกว่าวิทยากรให้บทเรียนมากเกินไป ทำให้ตามบทเรียนไม่ทันและเมื่อมีบทเรียนมากขึ้นเรื่อย ๆ ก็จะทำให้ผู้ที่เรียนช้ามีปัญหาในการเรียนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นการใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะทำให้ผู้ที่มีความสามารถในการเรียนต่างกันสามารถใช้ความสามารถในการเรียนของตนเองได้อย่าง

²ร.ท.ศุภจิรก ถ่วงอารมณ, โปรแกรมไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยจัดบทเรียนแบบเบ็ดเสร็จ(วิทยานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย ภาควิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ เอกอัครราชทูตไทยสถานทูตสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

เต็มที่ ไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนและผู้เรียนยังสามารถเรียนได้เมื่อตนเองพร้อม ซึ่งขึ้นอยู่กับความกระตือรือร้นของแต่ละคน และการที่ผู้เรียนแต่ละคนมีความก้าวหน้าในการเรียนไม่เท่ากันทำให้เกิดแรงกระตุ้นที่จะพยายามเรียนให้ทันเพื่อน และอีกอย่างหนึ่งคือการที่ผู้เรียนทราบผลการเรียนของตนเองทันทีทำให้เกิดแรงเสริมที่จะเรียนบทต่อไปอีกด้วย

ทางด้านวิทยาการ การเรียนในชั้นเรียนจะต้องควบคุมผู้เรียนเป็นจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถดูแลผู้เรียนได้อย่างทั่วถึงทั้งยังต้องจัดเก็บคะแนนของผู้เรียนทุกกระยะ การใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยการสอนทำให้วิทยากรมีเวลามากขึ้น โดยใช้เวลานั้นมาดูแลผู้เรียนแต่ละคนได้มากขึ้น และมีเวลาค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมได้มากขึ้นด้วย การติดตามผลการเรียนของผู้เรียนก็เพียงแต่ใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ตรวจดูผลการเรียนได้ทุกกระยะ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีไมโครคอมพิวเตอร์มากมายหลายบริษัทด้วยกัน ทำให้มีการผลิตโปรแกรมสำเร็จรูปออกจำหน่ายมากมาย เช่น โปรแกรมการเรียนรู้อ Microsoft Word ด้วยตนเอง

2.2 การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (CAI)

³การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยในงานด้านการศึกษา นั้น เริ่มแรกได้มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการสอนวิชาคอมพิวเตอร์พื้นฐาน คือเปิดห้องเรียน เป็นห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และติดตั้งคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลห้องละประมาณ 30-40 เครื่อง สำหรับใช้สอนวิชาคอมพิวเตอร์พื้นฐาน เช่น ให้อู้จักการใช้ DOS บ้าง การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ บ้าง การใช้ประเภทนี้ค่อนข้างจะสามัญและมีในทุก ๆ โรงเรียน

ปัจจุบันมีการนำมาใช้ในการสอนวิชาต่าง ๆ คือ จัดห้องเรียนให้มีคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล แต่ไม่ได้มีไว้สอนวิชาคอมพิวเตอร์พื้นฐานอย่างเดียว แต่นำเสนอเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ แล้วให้ผู้เรียนทำการเรียนรู้เนื้อหาวิชาเหล่านั้นจากหน้าจอภาพของคอมพิวเตอร์ ต่อมาได้มีการเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้คอมพิวเตอร์ทางการศึกษา โดยจัดทำซอฟต์แวร์ช่วยสอน (Courseware) มาช่วยอาจารย์ที่ดูแลชั้นเรียน โดยที่ซอฟต์แวร์เหล่านี้อาจช่วยสอนหลักการ หรือ ช่วยถามคำถามให้ผู้เรียนตอบแล้วตรวจให้คะแนนทันที และเพิ่มระบบการจัดเก็บข้อมูลรายละเอียดของผู้เรียนแต่ละคน (Individual Student Record keeping System) และระบบจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ทำให้มีระบบการจัดการด้านการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ (Computer -Managed Instruction หรือ

CMI) เกิดขึ้นมาและมีการใช้คำย่อของการจัดการด้านการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์เป็นภาษาอังกฤษหลายคำ เช่น

- Computer Managed Learning (CML)
- Computer Managed Instruction (CMI)
- Instruction Management Software (IMS)
- Computer Based Instruction Management System
- Computer Aided Instruction หรือ Computer Assisted Instruction (CAI)
- Computer Base Training (CBT)

การสอนใช้คอมพิวเตอร์ช่วย (หรือเรียก Computer Assisted Instruction หรือ CAI) เป็นการประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน โปรแกรม CAI ที่เกิดมานานแล้วคือ Plato แต่ไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะคอมพิวเตอร์มีราคาแพง ภาษาคอมพิวเตอร์ที่จะนำมาใช้งานด้านนี้มีน้อย การเขียนโปรแกรมยังเป็นเรื่องยาก อีกทั้งยังไม่มีเทคนิคสำหรับสร้างกราฟิก หรือการประยุกต์เสียงและภาพเคลื่อนไหว

ต่อมาเมื่อเครื่องพีซีแพร่หลายไปทั่วโลก อีกทั้งราคาของเครื่องคอมพิวเตอร์ประเภทนี้ถูกลงจนคนทั่วไปอาจซื้อหามาใช้ได้ โรงเรียนและสถานศึกษาก็อาจซื้อหามาใช้เป็นจำนวนมาก ๆ ได้ ส่งผลให้ความสนใจในเรื่อง CAI นี้กลับเพิ่มมากขึ้นอีก ขณะนี้อาจกล่าวได้ว่ามีผู้คิดค้นซอฟต์แวร์และหลักการต่าง ๆ ทางด้าน CAI ออกมาเผยแพร่กันมากแล้ว เชื่อว่าการสอนใช้คอมพิวเตอร์ช่วยจะกลายเป็นการประยุกต์สำคัญทางด้านคอมพิวเตอร์ต่อไปอย่างแน่นอน

จุดสำคัญของ CAI คือ การใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อในการสอนและเรียนรู้ เนื้อหาบางอย่างต้องสอนซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นประจำ ถ้าหากอาจารย์ต้องย่นสอนเรื่องเดียวกันซ้ำหลายสิบหน ก็เกิดอาการเบื่อและเซ็ง ผู้เรียนนักศึกษาก็ไม่ได้ความรู้ นอกจากนั้นยังไม่สามารถสอนผู้เรียนนักศึกษาเป็นจำนวนมาก ๆ ด้วย

ระบบ CAI ที่ทำขึ้นใช้ในระบะนั้นเป็นระบบที่ไม่น่าใช้ เนื้อหาก็น่าเบื่อ มีแต่ข้อความสั้น ๆ และมีคำถามที่ถามซ้ำแล้วซ้ำอีกอยู่เสมอ ผู้ที่จะใช้ CAI เรียนเรื่องต่าง ๆ ได้ดีจะต้องมี สมาธิดีมาก มิฉะนั้นจะใจลอยหันไปสนใจเรื่องอื่นแทนที่จะใส่ใจกับข้อความบนจอภาพ ด้วยเหตุนี้ CAI ระยะเวลาจึงไม่เหมาะกับเด็ก ดังนั้นจึงมีผู้คิดคำใหม่ว่า Computer Based Training (CBT) หรือ การฝึกอบรมเชิงคอมพิวเตอร์มาใช้ แต่ที่จริงแล้ว CBT ก็มีหลักการคล้ายกับ CAI นั่นเอง

ระบบ CAI ในระยะต่อมาได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น เริ่มจากสามารถแสดงภาพกราฟิกได้ สร้างภาพเคลื่อนไหวประกอบบทเรียนได้ และก้าวหน้าไปจนถึงขั้นที่ทำให้ระบบ CAI สามารถวิเคราะห์คำตอบหรือคำตอบของผู้เรียนแล้วเลือกคำถามที่สอดคล้องกับความเข้าใจของผู้เรียนมาแสดงบนจอภาพได้ หลังจากนั้นยังมีระบบใหม่ที่เรียกว่า ระบบมัลติมีเดีย หรือสื่อประสมออกมาใช้ ทำให้เกิดความสนใจในการจัดทำระบบ CAI มากยิ่งขึ้นไปอีก

สื่อประสม หรือ มัลติมีเดีย (Multimedia) นั้นเป็นการประยุกต์คอมพิวเตอร์ที่รวมภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว เสียง ข้อความ และข้อมูลไว้ด้วยกัน ทำให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลและข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ ได้ครบถ้วน และน่าสนใจมากกว่าเห็นแต่ข้อความอย่างเดียว ดังนั้นบรรดาผู้จัดทำระบบ CAI ในเวลานี้จึงสนใจพัฒนาระบบ CAI เป็นมัลติมีเดียกันมากขึ้น ซึ่งมีประโยชน์อย่างมากต่อการปฏิบัติงาน

การนำระบบ CAI มาใช้ในการสอนนั้นจะต้องจัดทำโปรแกรมบทเรียน (Courseware) ขึ้นก่อน โปรแกรมบทเรียนนั้นรวมคำอธิบาย ภาพ เสียง หรือภาพเคลื่อนไหวอื่น ๆ สำหรับใช้นำเสนอบทเรียนต่าง ๆ และอาจจะมีคำถามสำหรับทดสอบความเข้าใจในบทเรียนด้วย โปรแกรมบทเรียนนั้นอาจจัดทำขึ้นโดยใช้ภาษาคอมพิวเตอร์ทั่วไป หรืออาจใช้โปรแกรมสร้างโปรแกรมบทเรียนขึ้น โปรแกรมสร้างโปรแกรมบทเรียนนี้เรียกกันทั่วไปว่า Authoring Program การใช้ โปรแกรมสร้างโปรแกรมบทเรียนนั้น วิทยากรจำเป็นต้องเตรียมเนื้อหาต่าง ๆ ให้ครบ แล้วป้อนเข้าสู่โปรแกรมสร้างบทเรียน จะทำให้ได้โปรแกรมบทเรียนขึ้นมา

ปัจจุบันความสนใจในเรื่อง CAI ในหมู่อาจารย์ไทยมีมากขึ้น โดยเริ่มจากกลุ่มของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย เช่น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้เจรจาติดต่อกับมหาวิทยาลัยเกวลฟีในแคนาดา เพื่อนำ Authoring Program ชื่อ Vital มาดัดแปลงสำหรับจัดทำโปรแกรมบทเรียนสำหรับบุคลากรของมหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดทำ Authoring Program ชื่อ หมอทองจันทร์ หรือจุฬา CAI ขึ้นสำหรับใช้สร้างบทเรียนวิชาแพทย์หลายชุดด้วยกัน ทางจุฬาฯ เองก็ส่งเสริมให้มีการฝึกอบรมอาจารย์ให้รู้จักสร้างโปรแกรมบทเรียนและใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอน ส่วนศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ ได้จัดสร้าง Authoring Program ขึ้นให้ชื่อว่า โปรแกรมไทยทัศน์ โปรแกรมนี้ได้แจกจ่ายไปให้อาจารย์ในโรงเรียนต่าง ๆ ใช้งานอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ โปรแกรมไทยทัศน์เป็นโปรแกรมพื้นฐานขั้นต้น ยังไม่สามารถจัดทำโปรแกรมบทเรียนที่ซับซ้อนสวยงามได้เต็มที่ เพราะมีจุดหมายที่จะแจกจ่ายให้อาจารย์เริ่มสนใจเรื่อง CAI นี้เท่านั้น

ปัจจุบันนี้อาจารย์ในโรงเรียนหลายแห่งได้สนใจจัดทำโปรแกรมบทเรียนขึ้นใช้งานเองแล้ว โดยเริ่มจากโปรแกรมไทยทัศน์ อย่างไรก็ตามโปรแกรมนี้มีจุดอ่อนอยู่หลายอย่าง เช่น ปัญหาความเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผิดพลาดในโปรแกรม การขาดความสามารถในด้านสื่อประสม หรือมัลติมีเดีย และการขาดการบำรุงรักษาและปรับปรุง ดังนั้นอาจารย์ที่ต้องการทำบทเรียนที่ดีขึ้นจึงต้องเปลี่ยนไปใช้โปรแกรมจัดทำโปรแกรมบทเรียนอื่น ๆ เช่น Authorware ซึ่งเป็นโปรแกรมที่บริษัทเอกชนนำเข้ามาจำหน่ายจากต่างประเทศ โปรแกรมนี้มีความสามารถทางด้านมัลติมีเดียด้วย

โปรแกรมจัดทำบทเรียน (Authoring Tool) ในด้านการสอนนั้นมีแนวคิดในการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยในการสอนและตรวจสอบแบบฝึกหัดที่เรียกว่า Computer Assisted Instruction เรียกย่อ ๆ ว่า CAI โปรแกรมประเภทนี้ใช้สำหรับนำเสนอเนื้อหาให้ผู้เรียน เรียนทางจอภาพคอมพิวเตอร์ เมื่อเรียนเนื้อหาไปตอนหนึ่งแล้วโปรแกรมก็จะตั้งคำถามให้ตอบเพื่อทดสอบว่า ได้เรียนรู้ไปจริงหรือไม่ เมื่อผู้เรียนตอบแล้วโปรแกรมก็จะตรวจคำตอบและบอกให้ทราบทันทีว่าตอบถูกหรือไม่ ถ้าตอบไม่ถูกโปรแกรมก็จะให้คำอธิบายเพิ่มเติมแล้วถามใหม่ พร้อมกันนั้นก็เก็บสถิติการตอบถูกตอบผิดเอาไว้ให้พิจารณาด้วย แนวคิดแบบนี้เหมาะสำหรับการสอนวิชาที่ไม่ยาก และต้องสอนเป็นประจำ ๆ บ่อยครั้ง พัฒนาการของ CAI เวลาขึ้นไปถึงขั้นที่สามารถแสดงทั้งภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหวไปด้วยพร้อมกัน ซึ่งเราเรียกว่าเป็นเทคโนโลยีสื่อประสม (Multimedia) เทคโนโลยีนี้ได้ทำให้เกิดความหวังที่จะนำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการสอนให้ได้ผลมากขึ้นกว่าการแสดงข้อความขึ้นบนจอแบบแห้งแล้ง โปรแกรมสำหรับใช้สร้างบทเรียนที่มีขายนั้นมีอยู่มากเช่นกัน ที่ได้รับความนิยมมากในประเทศไทยได้แก่ Authorware และ ToolBook ซึ่งเป็นโปรแกรมมาจากต่างประเทศ โปรแกรมของไทยมีของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาฯ เดิมตั้งชื่อว่า โปรแกรม นพ.ทองจันทร์ ต่อมาเข้าใจว่าได้ตั้งอีกชื่อหนึ่งว่า Chula Authoring Program นอกจากนี้ก็มีโปรแกรมไทยทัศน์ของศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ

2.3 การสร้างมัลติมีเดียที่มีคุณภาพดี

การจัดทำโปรแกรมบทเรียน ต้องอาศัยมัลติมีเดีย สำหรับการนำเสนอบทเรียน ซึ่งการสร้างมัลติมีเดียที่มีคุณภาพที่ดี ต้องอาศัยสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้

1. Content Expert

เนื้อหาวิชาที่ใช้ในการสอน จะต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในวิชานั้นจริง ๆ ยิ่งเป็นผู้ที่มีชื่อเสียง ก็ยิ่งทำให้มัลติมีเดีย นั้น มีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

2. Programmer

อย่างไรก็ตาม ถ้าได้อาศัยบุคคลที่มีความสามารถทางด้าน การเขียน โปรแกรม ก็ยิ่งให้มัลติมีเดียมีคุณภาพดีมากขึ้น

3. Graphic Design

สิ่งสำคัญที่สุดคือ จะต้องอาศัยบุคคลที่มีความคิด ความฝันในการสร้างรูปแบบต่างให้สวยงาม มี Graphic เข้ามาช่วย เพื่อก่อให้เกิดแรงจูงใจ มีความอยากศึกษา

4. Powerful Electronic Authoring Tools

ปัจจุบันมี 5 Tools ด้วยกัน คือ

4.1 Authorware

4.2 Director

4.3 Multimedia Toolbook (ToolBook II)

4.4 Visual Basic (VB)

4.5 Borlan Delphi (BD)

บทที่ 3

การเลือกใช้ Tools

จากการศึกษาของ ผศ. ดร.ชัยเลิศ พิชิตพรชัย บริษัทไซเบอร์เมซ จำกัด พบว่า

Tools ที่ใช้ยาก คือ Visual Basic (VB), Borlan Delphi (BD) และ Director เนื่องจาก Visual Basic (VB) และ Borlan Delphi (BD) ต้องอาศัยโปรแกรมเมอร์เท่านั้นที่จะใช้ได้ ส่วน Director เป็นลักษณะหนังหรือภาพยนตร์ ง่ายยากมากนึ่ง เพราะต้องใช้คำสั่งทุกขั้นตอน

Tools ที่ใช้ง่าย คือ Authorware และ Multimedia Toolbook (ToolBook II)

3.1 Authorware

⁵ Authorware ทำให้ผู้พัฒนาการฝึกอบรมด้วยคอมพิวเตอร์สามารถสร้างโปรแกรมประยุกต์อันสลับซับซ้อนที่ใช้สื่อหลายแบบชนิดได้ตอบ (interactive multimedia) ที่สนองความต้องการได้เป็นอย่างดี เป็นเครื่องมือเชิงวัตถุ (object - oriented) สำหรับสร้างบทเรียน โดยไม่ต้องใช้ภาษา scripts หรือภาษาสำหรับการเขียนโปรแกรมใด ๆ โดยที่ Authorware จะทำให้สามารถสร้างตรรกะด้วยสิ่งที่มองเห็นได้ และมองว่าโปรแกรมประยุกต์ที่สร้างมีการตอบสนองต่อการโต้ตอบของผู้เรียน (end user) อย่างไร ข้อดีของการเขียนบทเรียนเชิงวัตถุ (object - oriented authoring) คือการที่ทุกสิ่งทุกอย่างเป็น module โดยที่ icon ทั้งหมดนั้นสามารถทำการปรับ (update) และนำกลับมาใช้อีก (reuse) ได้อย่างง่ายดาย สามารถสร้างลำดับขั้นของการทำงาน (hierarchy) ด้วยแผนผังที่ซึ่งจะช่วยให้มองเป็นการออกแบบของโปรแกรมประยุกต์โดยรวมได้อย่างรวดเร็ว

3.1.1 สิ่งที่ Authorware ต้องการ

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ PC

- CPU 386 ขึ้นไป แนะนำให้ใช้ระดับ 486 ขึ้นไป
- ความเร็วไม่ต่ำกว่า 25 MHz แนะนำให้ใช้ไม่ต่ำกว่า 33 MHz

ห้องสมุดคณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สจล.

- หน่วยความจำ อย่างน้อย 4 เมกะไบต์ แนะนำให้ใช้ 8 - 16 เมกะไบต์
- ฮาร์ดดิสก์ เหลือเนื้อที่อย่างน้อย 20 เมกะไบต์ แนะนำให้เหลือไว้ 50 เมกะไบต์
- จอมอนิเตอร์ ควรเป็นจอสีแบบ SuperVGA ควรให้ความละเอียดสูง 256 สี
- มีเมาส์
- มี ซาวด์การ์ด แบบ สเตอริโอ ไมโครโฟน ลำโพง หูฟัง
- ควรมีเครื่องอ่านซีดีรอม
- ควรมีเครื่องสแกน หรืออุปกรณ์ต่อพ่วงกับกล้องวีดีโอ

2. โปรแกรม

- Windows 3.xx ขึ้นไป
- ระบบภาษาไทยมาตรฐานใดมาตรฐานหนึ่ง
- โปรแกรมวาดภาพประกอบ เช่น CorelDraw, HarvardGraphics, PhotoShop
- โปรแกรมสร้างภาพเคลื่อนไหว เช่น 3DStudio, Animator Pro, CorelMove, AnimationWork For Windows
- โปรแกรมสำหรับเขียนล็อกเพื่อป้องกันการ Copy

3.2 Toolbook II

Toolbook II เป็นโปรแกรมที่ใช้ในการสร้างมัลติมีเดีย แอปพลิเคชันซึ่งวิ่งบนวินโดวส์เป็นหลักใหญ่ แอปพลิเคชันที่สร้างขึ้นสามารถใช้ประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ มากมาย เช่น บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Aided Instruction หรือ CAI) บทเรียนสำหรับฝึกฝน นวัตกรรม (Computer - Based Training หรือ CBT) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic magaZines) ฐานข้อมูลมัลติมีเดีย (Multimedia database) โปรแกรมที่ให้ข้อมูลแก่ผู้เรียนตามสถานที่ต่าง ๆ (Information kiosks) เช่น ตามศูนย์การค้า สนามบิน สถานีรถไฟ เป็นต้น แอปพลิเคชันต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถวิ่งได้ในเครื่องคอมพิวเตอร์เดี่ยวที่ใช้เฉพาะบุคคล หรือในเครื่องที่อยู่ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ซึ่งสามารถเข้าถึงได้ข้าม โลก โดยผ่านอินเทอร์เน็ต

ToolBook II จัดว่าเป็น authoring tool ที่ powerful มาก กล่าวคือมีประสิทธิภาพและความยืดหยุ่นสูงมากเมื่อเทียบกับ authoring tools อื่น ๆ สามารถเริ่มต้นใช้ ToolBook II อย่างง่ายดายโดยไม่ต้องเขียนโปรแกรมหรือเขียนเพียงหนึ่งหรือสองบรรทัดเท่านั้น สามารถสร้างมัลติมีเดีย

แอปพลิเคชันที่สวยงามและทำงานได้ดีเมื่อเทียบกับเวลาที่ใช้ในการพัฒนาอันสั้น และเมื่อใช้ ToolBook II ไปถึงจุดหนึ่งที่คิดว่าต้องการเพิ่มประสิทธิภาพของแอปพลิเคชันที่สร้าง ก็สามารถใช้ Openscript (ซึ่งเป็นภาษาคอมพิวเตอร์ที่คล้ายภาษาอังกฤษที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แต่มีประสิทธิภาพสูงมาก) ในการเพิ่มขีดความสามารถของแอปพลิเคชันถึงระดับมือโปรได้เช่นกัน

3.2.1 Toolbook II ประกอบด้วยอะไรบ้าง

ToolBook II ประกอบด้วยเวอร์ชันย่อย 3 เวอร์ชัน ได้แก่

- ToolBook II Instructor จะเน้นผู้เรียนที่ต้องการผลิตมัลติมีเดียแอปพลิเคชันทั่วไป รวมทั้งแอปพลิเคชันที่มีลักษณะเป็น courseware เช่น เป็นเนื้อหาที่จัดสอนโดยมีการลงทะเบีย่น มีการ login เพื่อเรียนบทเรียน มีการตอบคำถามแบบโต้ตอบและเก็บคะแนน ToolBook II Instructor นอกจากจะมี Course Management System (CMS) แล้ว ยังมี templates สำหรับช่วยเร่งการสร้างแอปพลิเคชันกว่าร้อย templates และมี Java apples กว่าสองร้อยอันซึ่งพร้อมที่จะไว้ใช้สำหรับอินเทอร์เน็ต
- ToolBook II Publisher จะเน้นผู้เรียนที่ต้องการผลิตมัลติมีเดียแอปพลิเคชันทั่วไปที่ไม่ต้องการลักษณะของ courseware
- ToolBook II Librarian เป็นโปรแกรมใหม่ล่าสุดที่มี Course Management System (CMS) ที่พัฒนาด้วยภาษา Java สามารถทำงานบน server ทำหน้าที่ช่วยในการพัฒนาบทเรียน ช่วยสอนในหลักสูตรการศึกษาหรือบทเรียนที่ใช้ในการฝึกฝนบุคลากรในบริษัทห้างร้าน CMS จะทำหน้าที่คอยตรวจสอบการลงทะเบีย่นของนักศึกษา บันทึกผลการศึกษา เก็บคะแนน และรับฟังความคิดเห็นตอบกลับ เป็นต้น

3.2.2 สิ่งที่ Toolbook II ต้องการ

1. เครื่องคอมพิวเตอร์ PC แนะนำให้เป็นเครื่องเพนเทียมขึ้นไป
 - CPU อย่างต่ำ 486 ขึ้นไป
 - ความเร็วไม่ต่ำกว่า 33 MHz
 - หน่วยความจำ (RAM) อย่างน้อย 8 เมกะไบต์ แนะนำให้เป็น 16 เมกะไบต์ขึ้นไป
 - ฮาร์ดดิสก์ เหลือเนื้อที่อย่างน้อย 30 เมกะไบต์ ถ้าเลือกติดตั้งทุกตัวเลือก จะต้องใช้เนื้อที่หน่วยความจำประมาณ 300 เมกะไบต์ขึ้นไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จอมอนิเตอร์ ควรเป็นจอสี การ์ดแสดงผล ควรให้ความละเอียดเป็น 640 x 480 จุด x 256 สี
- มีเมาส์
- มี ซาวด์การ์ด แบบ สเตอริโอ ไมโครโฟน ลำโพง หูฟัง
- ควรมีเครื่องอ่านซีดีรอม

2. โปรแกรม

- Windows 3.xx ขึ้นไป

3.2.3 ความสามารถในการประยุกต์ใช้ ToolBook II พัฒนาโปรแกรมมัลติมีเดีย

1. ใช้หลักของ ToolBook Objects & Message Hierarchy
2. การเขียนโปรแกรมด้วย OpenScript[®] อย่างมีประสิทธิภาพ
3. การเขียนโปรแกรมด้วยเกี่ยวกับ message ชนิดต่าง ๆ เช่น mouse message, keyboard message, menu message, notification message เป็นต้น
4. การใช้ตัวแปร และ Control Structure ต่าง ๆ เช่น การวน loop และการทดสอบเงื่อนไขต่าง ๆ
5. สามารถที่จะวาง handlers ต่าง ๆ ในระดับที่เหมาะสมเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
6. สามารถใช้ ToolBook Viewers ในการสร้าง Customized windows ชนิดต่าง ๆ เช่น Splash Screen, Tool Bar, Tool Palette, Status Bar, Pop-up Window, Dialog Box เป็นต้น
7. การทำ drag and drop feature
8. การเรียกใช้ฟังก์ชันต่าง ๆ จาก Dynamic Link Library (DLL) ที่ทำให้ความสามารถของ ToolBook II มีไม่จำกัด
9. การทำ reusable code โดยการใช้ System Book
10. การสร้าง dynamic script เล่น audio file และ video file ที่โปรแกรมไม่เคยเห็นมาก่อนได้

3.2.4 เหตุผลในการเลือกใช้ ToolBook II

เนื่องจากทั้ง 2 Tools คือ Authorware และ ToolBook II ใช้ง่ายเหมือนกัน ผู้ที่ไม่มีความสามารถในการเขียนโปรแกรมก็สามารถทำในลักษณะเบื้องต้นได้ และใช้งานได้ นั่นคือ ToolBook II

1. ใช้งานง่ายแล้ว ยังมี Template ให้ใช้
2. สามารถสร้างมัลติมีเดียแอปพลิเคชันที่สวยงาม
3. ทำงานได้ดีเมื่อเทียบกับเวลาที่ใช้ในการพัฒนาอันสั้น
4. เขียนโปรแกรมเพียง 1 - 2 บรรทัด ในแต่ละโมดูล
5. มีความสามารถในการ Support ให้มี Power ต่าง ๆ ได้มากกว่า
6. สามารถใช้ Openscript เพิ่มขีดความสามารถได้

การวิเคราะห์อัตราร้อยละ

1. การวิเคราะห์แนวโน้ม

ทำได้ 2 วิธี

1. การวิเคราะห์งบการเงิน โดยเปรียบเทียบตัวเลขในงบการเงินตั้งแต่ 2 งวดบัญชีขึ้นไป
 - โดยใช้ตัวเลขในงบการเงินของงวดใดงวดหนึ่งเป็นฐานในการคำนวณ
 - ผลต่างระหว่างตัวเลขในปีปัจจุบันกับตัวเลขในปีฐานจะถูกแปลงให้อยู่ในรูปของอัตราร้อยละ
 - โดยหารผลต่างระหว่างงวดด้วยตัวเลขของปีฐาน

เช่น ในระหว่างปี 2538 - 2539 เงินสดของกิจการเพิ่มขึ้นจาก 60,000 บาท เป็น 78,000 บาท

อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจากปี 2538 จะเป็นดังนี้

$$\text{อัตราร้อยละที่เพิ่มขึ้น} = \frac{18,000}{60,000} \times 100 = 30\%$$

ให้สังเกตว่าในการคำนวณอัตราร้อยละของการเปลี่ยนตัวเลขในงบการเงินของงวดก่อนที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณจะต้องเป็นจำนวนบวก มิฉะนั้นจะไม่สามารถคำนวณอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงได้หากตัวเลขในปีฐานเป็นจำนวนลบหรือจำนวนศูนย์ เพื่อให้เห็นแนวโน้มของการดำเนินธุรกิจได้เป็นอย่างดี การวิเคราะห์ควรจะทำหลาย ๆ งวดบัญชี เช่น 5 ปี 10 ปี ฯลฯ โดยใช้ตัวเลขของปีใดปีหนึ่งเป็นฐานในการคำนวณ อย่างไรก็ตาม แนวโน้มที่เกิดขึ้นแล้วในอดีตอาจแตกต่างจากสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงควรคำนึงถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นด้วย

ตัวอย่างการวิเคราะห์แนวโน้ม โดยใช้ปีใดปีหนึ่งเป็นฐาน

สมมุติว่า รายได้ค่าขายและกำไรสุทธิที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน ของบริษัท โพรโพส จำกัด ในรอบเวลา ๕ ปี ที่ผ่านมาเป็นดังนี้

	2535	2536	2537	2538	2539
ค่าขาย	1,000,000	1,060,000	1,130,000	1,160,000	1,230,000
กำไรสุทธิ	200,000	205,000	217,000	221,000	230,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายได้ค่าขายและกำไรสุทธิข้างต้นมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆในแต่ละปี ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงในรายได้ค่าขายและกำไรสุทธิ จะเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อได้แปลงค่าการเปลี่ยนแปลงให้อยู่ในรูปของอัตราร้อยละ โดยหารตัวเลขในงวดบัญชีถัดมาด้วยตัวเลขในปีฐาน ซึ่งจะให้ผลดังนี้

	<u>2535</u>	<u>2536</u>	<u>2537</u>	<u>2538</u>	<u>2539</u>
ค่าขาย	100	106	113	116	123
กำไรสุทธิ	100	102.5	108.5	110.5	115

เมื่อได้แปลงตัวเลขในปีต่างๆให้อยู่ในรูปอัตราร้อยละ โดยเปรียบเทียบกับตัวเลขในปี 2535 จะเห็นได้ว่ากำไรสุทธิมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอัตราที่ช้ากว่ารายได้ค่าขายมาก นอกจากนี้ ควรพิจารณาแนวโน้มของรายการอื่นๆ ประกอบการสรุปแนวโน้มดังกล่าวเพราะอาจมีปัจจัยอื่นที่นอกเหนือไปจากรายได้ค่าขายที่มีผลกระทบต่อกำไรสุทธิ เช่น ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ฯลฯ ในกรณีนี้อาจเป็นไปได้ว่าการที่กำไรเพิ่มขึ้นในอัตราที่ช้ากว่าค่าขายเป็นเพราะต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้นในอัตราที่เร็วกว่ารายได้ค่าขาย หรือยอดขายอาจเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากกิจการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป ซึ่งจะทำให้ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับหนี้สูญเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ที่กล่าวมาทั้งหมดก็เพื่อจะชี้ให้เห็นว่าก่อนที่ผู้วิเคราะห์จะสรุปแนวโน้มของรายการใดรายการหนึ่งควรจะได้มีการทบทวนข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้นๆ โดยประเมินแนวโน้มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและคาดการณ์เกี่ยวกับแนวโน้มของรายการนั้นๆ ว่าจะยังคงเป็นเช่นนั้นต่อไปอีกหรือไม่ การเปลี่ยนแปลงจากงวดหนึ่งไปยังอีกงวดหนึ่งอาจเป็นผลมาจากสภาพเศรษฐกิจที่ผิดปกติเฉพาะงวดนั้นๆ และสภาพเศรษฐกิจที่ผิดปกตินี้อาจไม่เกิดขึ้นอีกในอนาคตอันใกล้ แนวโน้มที่แท้จริงปรากฏเด่นชัดเมื่อทำการเปรียบเทียบตัวเลขในงบการเงินมากกว่า 2 งวดขึ้นไป

การวิเคราะห์งบการเงินในลักษณะนี้อาจจะแสดงในรูปอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงแล้ว ยังอาจแสดงในรูปของกราฟแท่งหรือเส้นกราฟได้อีกด้วย

2. การเปรียบเทียบข้อมูลในงบการเงินของงวดใดงวดหนึ่งกับงวดก่อนหน้านั้น โดยตรง (การวิเคราะห์แนวโน้มแบบเปลี่ยนตัวเลขในปีฐานไปในแต่ละงวดบัญชี) และเมื่อใช้ข้อมูลจากตัวอย่างเดิมจะได้อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	<u>2535</u>	<u>2536</u>	<u>2537</u>	<u>2538</u>	<u>2539</u>
ค่าขาย	100	106	106.6	102.7	106
กำไรสุทธิ	100	102.5	105.8	101.8	104.1

อัตราร้อยละของค่าขายในปี 2536 จะคำนวณโดยเปรียบเทียบกับตัวเลขของปี 2535 เช่น ค่าขายของปี 2536 คิดเป็น 106 % ของปี 2535 ค่าขายปี 2537 คิดเป็น 106.6 % ของปี 2536 และปี 2538 ค่าขายคิดเป็น 102.7 % ของปี 2537 เป็นต้น โปรดสังเกตว่าการเปรียบเทียบในลักษณะนี้ ตัวเลขที่ใช้เป็นฐานในการเปรียบเทียบจะเปลี่ยนไปตลอดเวลา

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์แนวนอน

- 1) อัตราร้อยละสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับตัวเลขที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณ ถ้าตัวเลขในปีฐานเป็นจำนวนน้อย อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงจะเพิ่มขึ้นมาก ทั้งๆที่จำนวนเงินของรายการนั้นๆเปลี่ยนแปลงไปในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีเป็นจำนวนเล็กน้อยเท่านั้น
- 2) การวิเคราะห์แนวนอน โดยเปลี่ยนตัวเลขที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณไปเรื่อยๆ มีผลให้อัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของรายการใดรายการหนึ่งจะสูงจะต่ำเพียงใด ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับฐานในการคำนวณที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ ทำให้ไม่มีใครมีความหมายเท่าไร นัก กล่าวคือผู้วิเคราะห์จะไม่สามารถทราบแนวโน้มของการดำเนินธุรกิจที่แท้จริง

2. การวิเคราะห์แนวตั้ง

การวิเคราะห์แนวตั้งเป็นการเปรียบเทียบตัวเลขของแต่ละรายการกับตัวเลขยอดรวมในงบการเงินเดียวกัน เช่น การเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบดุล เช่น เงินสด ลูกหนี้ การค้า ตัวเงินรับ ฯลฯ โดยคิดเป็นอัตราร้อยละของยอดสินทรัพย์รวม หรือการเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุน เช่น ต้นทุนขาย โดยคิดเป็นอัตราร้อยละของยอดขาย งบการเงินที่แสดงรายการต่างๆ โดยคิดเป็นอัตราร้อยละของยอดรวมจะเรียกว่างบการเงินขนาดร่วม (Common Size Statement)

ตัวอย่างของการวิเคราะห์แนວตั้ง
บริษัท โพรโพล จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539

(หน่วย: พันบาท)			ร้อยละของยอดรายได้ จากการขายสุทธิ	
	2539	2538	2539	2538
ค่าขาย	2,064	1,916.4	100.0	100.0
หัก ต้นทุนขาย	1,543.8	1,395.0	74.8	72.8
กำไรขั้นต้น	520.2	521.4	25.2	27.2
ค่าใช้จ่าย				
ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	329.4	290	16.0	15.1
ดอกเบี้ยจ่าย	50.4	46	2.4	2.4
ภาษีเงินได้	28.8	47.4	1.4	2.5
รวมค่าใช้จ่าย	408.6	383.4	19.8	20.0
กำไรสุทธิ	111.6	138	5.4	7.2
กำไรต่อหุ้น	35.2	55		

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริษัท โพรโพล จำกัด
งบดุลเปรียบเทียบ
วันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539

	(หน่วย: พันบาท)		ร้อยละของยอดขายรวม	
	2539	2538	2539	2538
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสด	78	60	5.2	4.7
หลักทรัพย์ระยะสั้น	76	88	5.1	7.0
ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)	292	258	19.6	20.5
สินค้าคงเหลือ	402	354	27.1	28.1
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	20	20	1.3	1.6
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	868	780	58.3	61.9
เงินลงทุนและเงินให้กู้ยืม				
แก่บริษัทในเครือ บริษัทร่วมและ				
บริษัทอื่น	80	100	5.4	7.9
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	520	360	35.0	28.6
สินทรัพย์อื่น	20	20	1.3	1.6
รวมสินทรัพย์	1,488	1,260	100.0	100.00
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้การค้า	208	108	14.0	14.3
ตัวเงินจ่าย	124	120	8.4	9.5
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	20	20	1.3	1.6
รวมหนี้สินหมุนเวียน	352	320	23.7	25.4
เงินกู้ยืมระยะยาว - 1%	380	340	25.5	27.0
รวมหนี้สิน	732	660	49.2	52.4
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น				
หุ้นบุริมสิทธิ	60	60	4.0	4.8
หุ้นสามัญ(มูลค่าหุ้นละ 100 บาท)	300	240	20.2	19.0
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	100	80	6.7	6.3
กำไรสะสม	2,956	220	19.9	17.5
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	756	600	50.8	47.6
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	1,488	1,260	100.0	100.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์ในลักษณะนี้นอกจากจะช่วยให้ทราบถึงระดับนัยสำคัญของแต่ละรายการ โดยเปรียบเทียบกับตัวเลขที่นำมาใช้เป็นฐานในการคำนวณแล้ว (เช่น ต้นทุนขายของบริษัท โพร โทส จำกัด เมื่อคิดเป็นร้อยละของค่าขายสุทธิเพิ่มขึ้นจาก 72.8% ในปี 2538 เป็น 74.8% ในปี 2539) ยังใช้เปรียบเทียบกับข้อมูลมาตรฐานอื่นๆ ผลการปฏิบัติงานของกิจการคู่แข่งในปัจจุบันและข้อมูล โดยเฉลี่ยของกิจการต่างๆที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน เป็นต้น

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์แนวดิ่ง

การวิเคราะห์แนวดิ่งมีข้อที่ควรระวัง คือ สิ้นทรัพย์บางรายการอาจมีจำนวนเพิ่มขึ้นใน ระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี แต่เมื่อคิดเป็นร้อยละของยอดรวมของรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบัน แล้วกลับมีอัตราที่ลดลง ทั้งนี้เพราะสิ้นทรัพย์รวมมีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก ดังนั้น การวิเคราะห์แนวดิ่ง จะต้องการเปลี่ยนแปลงที่เป็นจำนวนเงินควบคู่ไปด้วย

การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วน (Ratio Analysis)

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ฐานะการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และความสามารถในการหากำไรของกิจการ อัตราส่วนทางการเงิน สามารถคำนวณได้โดยหารจำนวนเงินของรายการหรือกลุ่มรายการในงบการเงินหนึ่งด้วยจำนวน เงินของอีกรายการหนึ่งหรือของอีกกลุ่มรายการหนึ่งที่ปรากฏในงบการเงินเดียวกันหรือในงบการเงิน ต่างกันของช่วงเวลาเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายการ 2 รายการที่ เกี่ยวข้องกัน อันจะเป็นประโยชน์ในการตีความหมาย และใช้เปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นๆ วิธีนี้ จึงให้ผลที่ละเอียดกว่าการวิเคราะห์เป็นอัตราร้อยละดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ซึ่งจะช่วยให้สะดวก แก่การตีความหมายและใช้เปรียบเทียบกับข้อมูลอื่นๆ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ทุกระดับชั้น อาทิเช่น เจ้าหนี้ระยะยาวอาจต้องการทราบความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาวของ กิจการ ในขณะที่เจ้าหนี้ระยะสั้นอาจต้องการทราบสภาพคล่องของกิจการ ผู้ถือหุ้นอาจสนใจ ความสามารถในการหากำไรและพฤติกรรมของหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากเมื่อกิจการมี ความสามารถในการหากำไรมากขึ้น ราคาหุ้นของกิจการที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ก็จะมีราคาสูง ขึ้นด้วย การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนนี้ไม่สามารถบอกได้ว่าอัตราส่วนใดจะมีประโยชน์มากที่สุด เนื่องจากขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้เรียนงบการเงินซึ่งมีฐานะแตกต่างกัน อาทิเช่น เจ้าหนี้ เจ้า ของ ลูกค้า หน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินอาจแยกอัตราส่วนได้เป็น 4 ประเภทดังนี้

1. อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratios)
2. อัตราส่วนกิจกรรม (Activity Ratios) หรืออัตราส่วนความสามารถในการดำเนินงาน (Efficiency Ratios)
3. อัตราส่วนโครงสร้างเงินทุน (Leverage Ratios)
4. อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร (Profitability Ratios)

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน (Liquidity Ratios)

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงินเป็นอัตราส่วนสำคัญอันหนึ่งในการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ในระยะสั้นของกิจการ กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือความสามารถที่จะเปลี่ยนสินทรัพย์หมุนเวียนให้เป็นเงินสดและใช้เงินสดนั้นชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการ

อัตราส่วนประเภทนี้ประกอบด้วยอัตราส่วนที่สำคัญ 3 อัตรา คือ

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current ratio)
2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (Quick or Acid Test Ratio)
3. อัตราการคงอยู่ได้ (Defensive Interval Ratio)

1. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ปกติกิจการจะสามารถชำระหนี้สินระยะสั้นได้ดีเพียงใดก็ขึ้นอยู่กับว่ากิจการมีเงินสดหรือสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดในระยะเวลาอันสั้นจำนวนมากน้อยเพียงใด ดังนั้น การเปรียบเทียบจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนว่ามีจำนวนเป็นเท่าใดต่อหนี้สินหมุนเวียน จึงให้ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการ การเปรียบเทียบดังกล่าวสามารถทำได้โดยการคำนวณอัตราส่วนทุนหมุนเวียน อัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่ต่ำแสดงว่ากิจการอาจไม่สามารถชำระหนี้สินระยะสั้นได้เมื่อครบกำหนดและอาจถูกฟ้องล้มละลายได้ แต่ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงย่อมแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นสูงและย่อมเป็นที่พอใจของเจ้าหนี้ แต่ก็อาจไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นข้อเสียแก่กิจการเนื่องจากไม่ได้ใช้สินทรัพย์ส่วนนี้ในการก่อให้เกิดกำไรแก่กิจการเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเป็นผลเนื่องมาจากการขายลดลงหรือเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ช้าทำให้ยอดลูกหนี้สะสมเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ และเสียโอกาสในการที่จะนำเงินจำนวนนั้นไปลงทุนเพื่อหารายได้หรือนำไปชำระหนี้สินระยะยาวเพื่อลดดอกเบี้ยจ่าย หรือนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลซึ่งก็จะทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับประโยชน์ หรือนำไปลงทุนอย่างอื่นเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกิจการยิ่งขึ้น

สภาพคล่องที่เหมาะสม

อัตราส่วน	สินทรัพย์หมุนเวียน	ต่อ	หนี้สินหมุนเวียน
คล่องมาก	2	:	1
คล่องพอสมควร	1.5	:	1
ขาดสภาพคล่อง	0.5	:	1

โดยทั่วไปอัตราส่วนทุนหมุนเวียนควรจะมีค่าน้อยเป็น 2:1 นั่นคือกิจการควรจะรักษาระดับสินทรัพย์หมุนเวียนไว้ 2 บาทสำหรับหนี้สินหมุนเวียนทุกๆ 1 บาท ถึงแม้ว่าอัตราส่วน 2:1 จะใช้เป็นมาตรฐานอันหนึ่งในการวัดสภาพคล่อง แต่ก็ยังปราศจากเหตุผลและขึ้นอยู่กับข้อยกเว้นและคุณสมบัติอื่นๆ หลายประการ เช่น ประเภทของธุรกิจ คุณภาพและลักษณะของสินทรัพย์หมุนเวียน ฯลฯ กิจการประเภทค้าส่ง มักจะลงทุนในลูกหนี้และสินค้าเป็นจำนวนมาก และแม้ว่าจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนมาก ก็ไม่ได้หมายความว่าจะมีสภาพคล่องสูงเสมอไป นอกจากนี้ การที่อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงยังอาจมีสาเหตุมาจากการประกอบธุรกิจชะงักงัน ทำให้กิจการต้องเลื่อนการซ่อมแซมทรัพย์สินถาวรหรือเปลี่ยนแทน ตลอดจนโปรแกรมการโฆษณาและการค้นคว้าวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์ออกไปอีกระยะหนึ่ง ซึ่งจะมีผลให้เงินสดของกิจการเพิ่มขึ้นจากงวดบัญชีก่อน

อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำก็ไม่ได้หมายความว่ากิจการจะไม่สามารถชำระหนี้ได้เสมอไป ตัวอย่างเช่น กิจการสาธารณูปโภคจะลงทุนในสินทรัพย์ถาวรสูงและต้องการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้ในการดำเนินงานเพียงเล็กน้อย กิจการประเภทนี้จึงมีสินทรัพย์หมุนเวียนไม่มากนัก และแม้ว่าจะได้รับเงินชำระค่าบริการจากผู้บริโภคเดือนต่อเดือน ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการชำระหนี้ระยะสั้นแต่อย่างใด หรือกิจการที่ขายเป็นเงินสดก็มักจะถือสินค้าไว้เป็นจำนวนน้อยเพราะสินค้าส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่หมุนได้เร็ว จึงไม่ต้องการเงินทุนหมุนเวียนมากนัก แต่ถ้าเป็นกิจการที่มีเอกสารเป็นเอกสารทวงหนี้สำหรับภาระงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดเดียวกันแต่ขายสินค้าเป็นเงินเชื่อก็มักจะถือสินค้าไว้เป็นจำนวนมากและมักจะเป็นสินค้าที่หมุนได้ช้า ในกรณีนี้กิจการขอมต้องการเงินทุนหมุนเวียนในจำนวนที่มากกว่า หรือกรณีที่เป็นการก่อสร้างขอมต้องการเงินทุนหมุนเวียนเป็นจำนวนมากเพื่อใช้ในการดำเนินงาน เป็นต้น

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในส่วนต่อไป จะใช้ตัวอย่างงบการเงินของบริษัท โพรโพส จำกัด ดังที่ได้แสดงไว้ก่อนหน้านี้ การคำนวณอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัท โพรโพส จำกัด สำหรับปี 2538 และ 2539 เป็นดังนี้

<u>2539</u>		<u>2538</u>
868,000	= 2.5	780,000
352,000		320,000

จะเห็นได้ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัทโพรโพส เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย และถ้าวิเคราะห์โดยไม่คำนึงถึงข้อมูลอื่นๆ แล้ว อาจด่วนสรุปไปว่าบริษัทมีสภาพคล่องระยะสั้นดี อย่างไรก็ตามอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเท่ากับ 2.4 หรือสูงกว่านี้อาจเป็นเครื่องบ่งชี้ว่ากิจการได้ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากเกินไป ซึ่งแม้จะทำให้มีสภาพคล่องสูง แต่ก็อาจทำให้ความสามารถในการทำกำไรต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากมีสินทรัพย์ระยะสั้นไว้มากเกินไป อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงยังเป็นสิ่งบ่งบอกว่าอาจมีการตกแต่งตัวเลขเพื่อให้ได้ค่าที่สูงๆ โดยการจ่ายเงินปันผลอย่างสม่ำเสมอ หรือโดยการชำระหนี้ในตอนก่อนสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ตัวอย่างเช่น เดิมกิจการอาจมีสินทรัพย์หมุนเวียน 120,000 บาท และหนี้สินหมุนเวียน 60,000 บาท อัตราส่วนทุนหมุนเวียนจะเท่ากับ 2:1 หากกิจการต้องการตกแต่งตัวเลขให้สูงขึ้นก็อาจทำได้โดยจ่ายชำระหนี้เป็นเงินสด ซึ่งจะทำให้เงินสดและหนี้สินลดลงในจำนวนที่เท่ากัน คือ 20,000 บาท และมีสินทรัพย์หมุนเวียนเหลืออยู่ 100,000 บาท และหนี้สินหมุนเวียน 40,000 บาท อัตราส่วนทุนหมุนเวียนจะสูงขึ้นเป็น 2.5 : 1 ดังนั้น ผู้วิเคราะห์จึงต้องระวังในการตีความหมายจากอัตราส่วนใดอัตราส่วนหนึ่งเพียงอัตราเดียว และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องควรใช้ข้อมูลหลายอย่างประกอบกัน

2. อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วหรืออัตราส่วนทุนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (Quick Ratio or Acid Test Ratio)

สามารถคำนวณได้ดังนี้

$$= \frac{\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด} + \text{ลูกหนี้และตั๋วเงินรับ(สุทธิ)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนนี้จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงินได้ดีกว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน เนื่องจากจะใช้แต่เฉพาะสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว เช่น เงินสด หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด ลูกหนี้ ตั๋วเงินรับระยะสั้น ในการเปรียบเทียบกับหนี้สินหมุนเวียน อัตราส่วนนี้จะตัดสินทรัพย์หมุนเวียนบางรายการซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ เช่น ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า และสินทรัพย์หมุนเวียนซึ่งต้องใช้เวลามากในการที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ เช่น สินค้าคงเหลือออกไป สมมติฐานของอัตราส่วนนี้ คือ ถ้ากิจการมีอันเป็นไปถึงกับต้องหยุดดำเนินงานและขายสินทรัพย์เพื่อนำเงินมาชำระหนี้ระยะสั้น จะมีสินทรัพย์อะไรบ้างพร้อมที่จะสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้

โดยทั่วไปผู้วิเคราะห์มักตั้งเป็นกฎเกณฑ์ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วเท่ากับ 1:1 ย่อมเป็นการเพียงพอแล้ว ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วที่คำนวณได้สูง แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องทางการเงินสูง แต่ถ้าค่าที่คำนวณได้ต่ำ แสดงถึงความสามารถชำระหนี้สินระยะสั้นว่ากิจการคงจะไม่สามารถชำระหนี้สินได้ทันทีที่ที่ครบกำหนด การเปรียบเทียบอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียนจะทำให้เห็นสภาพคล่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น อาทิเช่น กิจการที่มีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนและอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วเท่ากับ 2.3 และ 1.5 ตามลำดับ จะมีสภาพคล่องมากกว่ากิจการที่มีอัตราส่วนทั้งสองเท่ากับ 2.3 และ 1.1 ตามลำดับ นอกจากนี้ ควรจะพิจารณาสภาพการณ์ของแต่ละกิจการประกอบด้วย เช่น กิจการประเภทค้าทองหรืออัญมณี อาจมีสินค้าคงเหลือที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วหรือที่เรียกว่ามีสภาพคล่องสูง แต่สินทรัพย์หมุนเวียนประเภทอื่นๆ ซึ่งปกติจะมีสภาพคล่องสูงกว่าสินค้า เช่น ลูกหนี้การค้าอาจเรียกเก็บเงินได้ช้ากว่า เป็นต้น

การคำนวณอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัท โพร โปส จำกัด จะเป็นดังนี้

<u>ปี 2539</u>	<u>ปี 2538</u>
$\frac{78,000+76,000+292,000}{352,000} = 1.3$	$\frac{60,000+88,000+258,000}{320,000} = 1.3$

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัท โพร โปส จำกัด เป็น 1.3:1 ทั้ง 2 ปี แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องสูง อย่างไรก็ตาม ข้อสรุปเช่นนี้ยังขึ้นอยู่กับความสามารถของกิจการในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ด้วย

3. อัตราการคงอยู่ได้ (Defensive interval ratio)

$$\text{อัตราการคงอยู่ได้} = \frac{\text{เงินสด+หลักทรัพย์ระยะสั้น+ลูกหนี้และตัวเงินรับสุทธิ}}{(\text{ต้นทุนสินค้าขาย+ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน-ค่าเสื่อมราคา})/365}$$

อัตราการคงอยู่ได้เป็นอัตราที่แสดงความสามารถของกิจการที่จะดำเนินการต่อไปได้จากสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยไม่ต้องพึ่งพารายได้เงินสดจากแหล่งภายนอกในงวดต่อไป อัตราส่วนนี้ยิ่งสูงเท่าไร แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องทางการเงินมากเท่านั้น การคำนวณอัตราส่วนนี้จะต้องอาศัยการประมาณต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้เงินสดในการดำเนินงานในแต่ละวันในงวดบัญชีที่ผ่านมาซึ่งได้มาจากจำนวนต้นทุนสินค้าที่ขายบวกค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารและค่าใช้จ่ายปกติอื่นๆ หักด้วยค่าเสื่อมราคาและรายการค่าใช้จ่ายอื่นๆที่ไม่ใช้เงินสดและหารจำนวนทั้งหมดด้วย 365 วัน เพื่อให้ได้ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้เงินสดต่อวัน แล้วนำจำนวนนี้ไปหารจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนอย่างถึงแก่น ก็จะทราบระยะเวลาที่กิจการจะสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายในส่วนที่ต้องจ่ายเป็นตัวเงินสดด้วยสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องอย่างถึงแก่นได้โดยไม่ต้องอาศัยเงินสดรับจากแหล่งภายนอก อัตราส่วนนี้จึงใช้วัดสภาพคล่องของกิจการในการดำเนินงาน ในขณะที่ 2 อัตราส่วนแรกวัดสภาพคล่องในการชำระหนี้สิน นอกจากนี้ อัตราการคงอยู่ได้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนการเงิน เช่น ใช้วิเคราะห์ผลอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสภาวะการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหรือผลอันเกิดจากเปลี่ยนแปลงนโยบายของกิจการ เช่น นโยบายในการให้สินเชื่อ นโยบายการเก็บสินค้าคงคลัง ฯลฯ

จากตัวเลขของบริษัท โพรโพล จำกัด สมมติว่ากิจการมีค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารปีละ 20,000 บาท

	<u>ปี 2539</u>	<u>ปี 2538</u>
เงินสด	78	60
หลักทรัพย์ระยะสั้น	76	88
ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)	<u>292</u>	<u>258</u>
	446	406
	<u>ปี 2539</u>	<u>ปี 2538</u>
ต้นทุนขาย	1,543.8	1,395
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	<u>329.4</u>	<u>290</u>
	1,873.2	1,685
<u>หัก ค่าเสื่อมราคา</u>	<u>20</u>	<u>20</u>
	1,853.2	1,665
อัตราคงอยู่ได้	= <u>446</u>	= <u>406</u>
	<u>1,853.2</u>	<u>1,665</u>
	365	365
	= 87.84 วัน	= 89 วัน

จากตัวอย่างของบริษัท โพรโพล จำกัด อัตราส่วนบ่งชี้ว่าระยะเวลานับจากปลายปี 2539 กิจการจะสามารถดำเนินงานต่อไปได้ภายใต้สภาพการณ์ว่ามีค่าใช้จ่ายเช่นที่เป็นอยู่ได้ถึง 88 วัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขเดียวกันนี้ของปีก่อน คือ 89 วัน จะเห็นได้ว่ากิจการมีสภาพคล่องในการดำเนินงานไม่ต่างไปจากเดิมเท่าไรนัก

กล่าวโดยสรุปแม้ว่าอัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงินที่กล่าวมาทั้งหมดจะเป็นประโยชน์ในการวัดความเพียงพอของสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการที่จะชำระหนี้สินระยะสั้นได้ทันกำหนดเวลาหรือเพียงพอที่จะให้กิจการดำเนินงานต่อไปได้ อัตราส่วนต่างๆเหล่านี้จะถือเป็นข้อสรุปโดยทันทีไม่ได้จนกว่าจะได้วิเคราะห์ข้อมูลอื่นๆประกอบ เช่น การวิเคราะห์ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ และวิธีการตีราคาสินทรัพย์ และหนี้สินต่าง ๆ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาและการตั้งสำรองหนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สูญ เช่น สินค้าคงเหลือที่ตีราคาโดยวิธี LIFO อาจแสดงในระดับราคาที่ต่ำกว่าราคาตลาดมาก หรือ ลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่แสดงในราคาตามหน้าค้ำ หรือราคาที่จะจ่ายคืนอาจแสดงไว้ในราคาที่สูงกว่าราคาในปัจจุบันมาก หรือรายการที่เกิดจากการกะประมาณ เช่น หนี้สงสัยจะสูญหรือหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น อาจมีจำนวนเงินที่เรียกเก็บไม่ได้หรือที่จะต้องจ่ายจริงต่างไปจากจำนวนตามที่แสดงไว้ในงบการเงินก็ได้ จึงจำเป็นที่ผู้วิเคราะห์จะต้องคำนวณหาอัตราส่วนอื่นๆ อีก เพื่อใช้ประกอบการวิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการ เช่น อัตราส่วนลูกหนี้และสินค้าคงเหลือต่อยอดรวมสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อหนี้สินรวม อัตราส่วนของเงินทุนหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ของรายการต่างๆ ตลอดจนโครงสร้างของเงินทุนหมุนเวียนและการเคลื่อนไหวในระหว่างรายการภายในกลุ่มได้ดียิ่งขึ้น

อัตราส่วนกิจกรรม (Activity Ratios)

จุดอ่อนของอัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน คือ ไม่ได้พิจารณาการเคลื่อนไหวของรายการต่างๆ ที่ประกอบกันเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน ในการดำเนินธุรกิจยังมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินด้วย นั่นคือระยะเวลาที่ใช้ในการเปลี่ยนสภาพลูกหนี้ (เจ้าหนี้) และสินค้าคงเหลือให้เป็นเงินสดเนื่องจากลูกหนี้และสินค้าคงเหลือมักจะมีมูลค่าสูงเมื่อคิดเป็นร้อยละของยอดรวมสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการ การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่องแต่เพียงอย่างเดียวอาจก่อให้เกิดความหลงผิดได้ถ้าระยะเวลาตั้งแต่กิจการซื้อสินค้าเข้ามา ขายสินค้านั้นไป จนกระทั่งเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ยาวนานเมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาจ่ายชำระหนี้ ผู้วิเคราะห์จึงควรนำอัตราส่วนกิจกรรมอันได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้ และอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือมาใช้ประกอบการประเมินสภาพคล่อง นอกเหนือไปจากอัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนกิจกรรมเป็นอัตราส่วนที่ทำให้ทราบการใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานของกิจการ อัตราส่วนที่สำคัญ ได้แก่

1. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover)
2. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Accounts Receivable Turnover)
3. อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (Accounts Payable Turnover)
4. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือ โดยเฉลี่ย}}$$

สินค้าคงเหลือมักเป็นรายการที่มีมูลค่าสูงและความเสี่ยงสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทอื่น โดยเฉพาะเรื่องของราคา การเสื่อมคุณภาพ และความล้าสมัย อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือจึงเป็นเครื่องบ่งชี้ความเพียงพอของสินค้าคงเหลือ และการจัดการสินค้าคงเหลือว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด ตลอดจนบ่งชี้ความสามารถของกิจการในการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสด โดยวัดในรูปของจำนวนครั้งและจำนวนวันที่สินค้าโดยเฉลี่ยได้ถูกขายออกไป และซื้อมาทดแทนในระหว่างปี ถ้าจำนวนครั้งมากและจำนวนวันน้อยก็จะเป็นผลดีต่อกิจการ เนื่องจากแสดงว่ากิจการมีความสามารถสูงในการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสด และทุกครั้งที่ขายสินค้ากิจการก็จะได้กำไรเพิ่มขึ้นทุกครั้ง ในทางตรงกันข้ามถ้าจำนวนครั้งต่ำ และจำนวนวันมาก แสดงว่ามีเงินลงทุนซึ่งไปจมอยู่ในสินค้าจำนวนหนึ่งมากเกินไป ซึ่งกิจการควรจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้มากกว่านี้

การที่จะบอกว่าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือสูงหรือต่ำจำเป็นจะต้องพิจารณาประเภทของธุรกิจประกอบ อาทิเช่น ร้านขายของชำมักจะมีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือสูง แต่ร้านขายเฟอร์นิเจอร์หรือร้านเพชรพลอยมักจะมีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือต่ำ นอกจากนี้ การที่อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือสูง (ซึ่งแสดงว่ากิจการมีสินค้าคงเหลือจำนวนน้อย) อาจเป็นผลมาจากการขายลดราคาหรือเกิดการสูญเสียบะหว่างการเก็บรักษาหรือเก็บสินค้าไว้น้อยเกินไปซึ่งอาจเกิดผลเสียเนื่องจากเสียโอกาสที่จะทำกำไร ดังนั้น การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินนอกจากจะมุ่งดูที่สภาพคล่องแล้ว ควรจะพิจารณาอัตราผลตอบแทนจากค่าขายประกอบด้วย นอกจากนี้ในกรณีที่กิจการขายสินค้าซึ่งจำแนกเป็นแผนกหลายแผนก การวัดอัตราการหมุนเวียนของสินค้านั้นเพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอเพราะแต่ละแผนกอาจมีสินค้าที่มีลักษณะแตกต่างกันมาก ในกรณีเช่นนี้การคำนวณอัตราการหมุนเวียนของสินค้าก็ควรทำเป็นแต่ละแผนก

การคำนวณอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือของบริษัท โพร โฟส จำกัด เป็น
ดังนี้

<u>ปี 2539</u>	<u>ปี 2538</u>
$\frac{1,543,800}{(354,000+402,000) / 2} = 4.1$ ครั้ง	$\frac{1,395,000}{(372,000+354,000) / 2} = 3.8$ ครั้ง

หมายเหตุ สมมติว่าสินค้าคงเหลือปลายปี 2537 มีจำนวน 372,000 บาท

อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือในสูตรข้างต้นสามารถแปลงให้อยู่ในรูป
ของระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าโดยเฉลี่ย (Average Days Per Turnover) ได้สูตรดังนี้

$$\text{ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าโดยเฉลี่ย} = \frac{360 \text{ วัน หรือ } 365 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้า}}$$

ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือโดยเฉลี่ยเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่ากิจการจะ
ต้องใช้เวลาที่วันกว่าจะสามารถขายสินค้าคงเหลือได้

การคำนวณระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าโดยเฉลี่ยของบริษัท โพร โฟส จำกัด
เป็นดังนี้

<u>ปี 2539</u>	<u>ปี 2538</u>
$\frac{365}{4.1} = 89.0$ วัน	$\frac{365}{3.8} = 96.1$ วัน

อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือในปี 2539 บ่งชี้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วสินค้าจะถูก
ขายออกไปในระหว่างปี 4.1 ครั้ง ในขณะที่ในปี 2538 ขายออกไปเพียง 3.8 ครั้ง และหากมองใน
แง่ของระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ อาจกล่าวได้ว่าในปี 2539 โดยเฉลี่ยแล้วบริษัทจะ
ถือสินค้าไว้เพียง 89 วัน ก่อนที่จะสามารถขายสินค้าได้ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2538 ซึ่งเท่ากับ 96 วัน
อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือที่เพิ่มขึ้นในปี 2539 จึงถือว่าเป็นแนวโน้มที่น่าพอใจ เพราะ

ไม่ว่าการณ์ใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สินค้าที่มีอัตราการหมุนเวียนสูง โอกาสที่จะเก๋าล้าสมัยหรือราคาตกลงย่อมน้อยลง นอกจากนี้ ค่าที่คำนวณได้สูงยังเป็นเครื่องบ่งชี้ว่ากิจการมีสภาพคล่องด้วย เพราะสามารถเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสดได้ในระยะเวลาอันสั้น อย่างไรก็ตาม ค่าที่คำนวณได้สูงอาจเป็นเครื่องบ่งชี้ว่ากิจการกำลังประสบปัญหาสินค้าขาดมือ และอาจสูญเสียโอกาสที่จะขายสินค้าด้วย ในกรณีที่ค่าที่คำนวณได้ต่ำกิจการก็ควรที่จะหาสาเหตุว่าต่ำเพราะเหตุใด อาจเป็นเพราะขายสินค้าไม่ได้ ซึ่งก็ควรรีบหาทางแก้ไขหรือหากมีสาเหตุอื่นที่มีเหตุผลสมควร เช่น อาจเก็บสินค้าคงเหลือไว้มากเพราะมีสัญญาขายสินค้าล่วงหน้าไว้แล้ว หรือเก็บไว้เพื่อเตรียมรับสถานการณ์บางอย่างที่คาดว่าจะเกิดขึ้น เช่น อาจมีการนัดหยุดงาน ราคาสินค้าจะสูงขึ้น ฯลฯ ในกรณีเช่นนี้การเก็บรักษาสินค้าไว้เป็นจำนวนมากก็ถือว่าไม่ใช่เรื่องเสียหายแต่อย่างใด

2. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้} = \frac{\text{ยอดขายสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้โดยเฉลี่ย}}$$

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ใช้วัดความสามารถของกิจการในการเก็บหนี้ โดยจะวัดในรูปของจำนวนครั้งในระหว่างปี และจำนวนวันที่เก็บหนี้ได้ อัตราส่วนนี้เป็นสิ่งบ่งบอกประสิทธิภาพในการจัดเก็บหนี้ของแผนกติดตามหนี้และ/หรือคุณภาพของลูกหนี้ เช่น ลูกค้าบางรายอาจไม่ให้ความร่วมมือหรือคอยบ่ายเบี่ยงอยู่ตลอดเวลาหรือฐานะการเงินของลูกค้าอาจตกต่ำ ฯลฯ ยิ่งอัตราการหมุนของลูกหนี้สูงเท่าใดแสดงว่าในระยะสั้นตั้งแต่กิจการขายสินค้านั้นออกไปจนถึงวันที่เรียกเก็บเงินได้ยิ่งสั้นลงเท่านั้น กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือแผนกจัดเก็บหนี้มีความสามารถในการเก็บหนี้สูงหรือกิจการอาจมีนโยบายที่เข้มงวดในการให้สินเชื่อ ผู้วิเคราะห์จึงควรเปรียบเทียบอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้กับตัวเลขของกิจการคู่แข่งหรือตัวเลขของอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ย ซึ่งจะช่วยให้เห็นความสามารถในการเก็บหนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ถ้าปรากฏว่าอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ต่ำเพราะการจัดเก็บหนี้ขาดประสิทธิภาพ ก็ต้องหาทางแก้ไขและปรับปรุงวิธีการควบคุมการปฏิบัติงานของแผนกจัดเก็บหนี้ แต่ถ้าเกิดจากคุณภาพของลูกหนี้ต่ำลงซึ่งอาจเป็นผลมาจากลูกหนี้ขาดสภาพคล่อง ในกรณีเช่นนี้ผู้บริหารอาจต้องเข้มงวดต่อการอนุมัติสินเชื่อมากขึ้น

ในการคำนวณอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ควรใช้ยอดค่าขายเชื่อเป็นตัวเศษ เพราะการขายสดไม่เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ แต่บางกรณีต้องใช้ยอดขายสุทธิแทนเพราะไม่สามารถหาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อมูลเกี่ยวกับยอดขายเงินสดได้จากงบการกำไรขาดทุน ซึ่งจะให้อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้สูงกว่าที่ควรจะเป็น อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาที่เปรียบเทียบถ้ายอดขายเงินสดและยอดขายสุทธิเป็นสัดส่วนเดียวกับทุกปีแล้ว การเปรียบเทียบอัตราส่วนนี้ปีต่อปี โดยใช้ยอดขายสุทธิก็ไม่น่าจะเป็นปัญหาแต่อย่างใด นอกจากนี้ ถ้าต้องการให้การเปรียบเทียบมีความหมายยิ่งขึ้น ก็ควรใช้ยอดลูกหนี้การค้ารายเดือนถัวเฉลี่ยเป็นตัวแทน เพราะกิจการมักจะมียอดขายสูงต่ำตามฤดูกาล ซึ่งจะทำให้ยอดขายแต่ละช่วงและลูกหนี้ตอนปลายงวดของช่วงเวลานั้นๆแตกต่างกันในกรณีเช่นนี้ก็ควรหาอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ช่วงสั้น ๆ เช่น เป็นรายเดือนหรือรายไตรมาสในกรณีที่ไม่สามารถหายอดลูกหนี้รายเดือนได้ ก็อาจใช้ยอดลูกหนี้ปลายงวดหรือยอดลูกหนี้ต้นงวดกับยอดลูกหนี้ปลายงวดถัวเฉลี่ย หรือใช้ยอดลูกหนี้รายไตรมาสถัวเฉลี่ยในการคำนวณก็ได้

การคำนวณอัตราหมุนเวียนของลูกหนี้ของบริษัท โพร โฟส จำกัด จะเป็นดังนี้

$$\frac{\text{ปี 2539}}{2,064,000} = 7.5 \text{ ครั้ง} \qquad \frac{\text{ปี 2538}}{1,916,400} = 7.3 \text{ ครั้ง}$$

$$(258,000+292,000)/2 \qquad (264,000+258,000)/2$$

หมายเหตุ สมมติว่ายอดลูกหนี้ปลายปี 2537 มีจำนวน 264,000 บาท

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Average Collection Period) สามารถแปลงให้อยู่ในรูปของจำนวนวัน โดยเฉลี่ยที่กิจการจะเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาเก็บหนี้โดยเฉลี่ย} = \frac{360 \text{ หรือ } 365 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้}}$$

อัตราส่วนนี้ จะแสดงจำนวนวันโดยเฉลี่ยที่กิจการใช้ในการลงทุนในลูกหนี้ หรือเก็บเงินจากลูกหนี้

การคำนวณระยะเวลาเก็บหนี้โดยเฉลี่ยของบริษัท โพร โฟส จำกัด จะเป็นดังนี้

$$\frac{\text{ปี 2539}}{365 \text{ วัน}} = 48.7 \text{ วัน} \qquad \frac{\text{ปี 2538}}{365 \text{ วัน}} = 50.0 \text{ วัน}$$

$$7.5 \qquad 7.3$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะเห็นได้ว่าในระหว่างปี 2539 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้โดยเฉลี่ยเท่ากับ 7.5 ครั้ง นั่นคือโดยเฉลี่ยแล้ว บริษัท โพรโพส จำกัด จะใช้เวลาในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ 48.7 วัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขของในปี 2538 แล้วนับว่าดีขึ้นเล็กน้อย การคำนวณระยะเวลาเก็บหนี้โดยเฉลี่ยจะเป็นประโยชน์ยิ่งขึ้นถ้าผู้วิเคราะห์ทราบระยะเวลาการชำระหนี้ที่กิจการให้กับลูกค้า การเปรียบเทียบจะช่วยให้ทราบว่ากิจการมีปัญหาในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้หรือไม่ เพราะหากมีปัญหาในการเรียกเก็บเงิน โอกาสที่กิจการจะประสบปัญหาสภาพคล่องในอนาคตก็ย่อมมีมากขึ้น สมมติว่าระยะเวลาการชำระหนี้ที่กิจการให้กับลูกค้า คือ 60 วัน ดังนั้นถ้ากิจการใช้เวลาเพียง 49 วัน ก็สามารถเก็บหนี้ได้ ย่อมเป็นเครื่องบ่งชี้ว่านโยบายการให้สินเชื่อของกิจการค่อนข้างมีประสิทธิภาพ และจำนวนหนี้สงสัยจะสูญย่อมลดน้อยลง แต่ถ้าใช้เวลานานกว่า 60 วัน จึงจะเก็บหนี้ได้ ย่อมบ่งชี้ถึงปัญหาเกี่ยวกับนโยบายการให้สินเชื่อหรือนโยบายการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้หรือทั้ง 2 ประการที่กล่าวมา

3. อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้

อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้ = $\frac{\text{ยอดซื้อเชื่อสุทธิ}}{\text{เจ้าหนี้โดยเฉลี่ย}}$

อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถของกิจการในการจ่ายชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้ ซึ่งจะวัดในรูปของจำนวนครั้งในระหว่างปี อัตราส่วนนี้จะใช้เปรียบเทียบกับอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ ซึ่งจะช่วยให้ทราบสภาพคล่องทางการเงินที่แท้จริงของกิจการมากขึ้น อย่างไรก็ตามในการคำนวณอัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้ควรจะใช้ยอดค้าเชื่อเชื่อเป็นตัวเลข เพราะเจ้าหนี้จะเกิดจากการซื้อเชื่อเท่านั้น แต่โดยปกติมักไม่สามารถทราบค่าซื้อเชื่อได้จากงบกำไรขาดทุน ผู้วิเคราะห์อาจคำนวณหาค่าซื้อสุทธิโดยเริ่มจากต้นทุนขายในงบกำไรขาดทุน บวกด้วยสินค้าคงเหลือปลายงวด และหักด้วยสินค้าคงเหลือต้นงวด ซึ่งค่าซื้อสุทธิที่ได้จากการคำนวณจะรวมทั้งค่าซื้อเชื่อและค่าซื้อสด ถ้าไม่สามารถแยกออกเป็นค่าซื้อเชื่อและค่าซื้อสดได้ก็จำเป็นต้องตั้งข้อสมมติฐานว่าค่าซื้อสุทธิคือค่าซื้อเชื่อทั้งจำนวน ซึ่งอาจผิดข้อเท็จจริงและจะส่งผลกระทบต่อไปถึงอัตราส่วนนี้ด้วย นอกจากนี้เจ้าหนี้ที่ปรากฏในงบดุลในวันสิ้นงวดบัญชีอาจมีเจ้าหนี้อื่นรวมอยู่ด้วย หากสามารถทราบจำนวนที่แน่นอนได้ ก็ควรตัดรายการเหล่านั้นออกให้เหลือแต่เจ้าหนี้การค้าก่อนที่จะนำมาคำนวณ แต่ถ้าไม่สามารถทำได้ ค่าที่ได้จากการคำนวณก็จะคลาดเคลื่อนไปบ้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตรากรมวนเวียนของเจ้าหนี้ที่คำนวณได้ตามสูตรข้างต้นสามารถนำมาใช้ในการคำนวณระยะเวลาจ่ายชำระหนี้โดยเฉลี่ย (Average Collection Period) ได้ดังนี้

$$\text{ระยะเวลาจ่ายชำระหนี้โดยเฉลี่ย} = \frac{360 \text{ หรือ } 365 \text{ วัน}}{\text{อัตรากรมวนเวียนของเจ้าหนี้}}$$

ในที่นี้จะไม่แสดงการคำนวณอัตราดังกล่าวข้างต้นของบริษัท โพรโพส จำกัด เนื่องจากมีวิธีการคำนวณ ไม่แตกต่างไปจากอัตรากรมวนเวียนของลูกหนี้และระยะเวลาการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ถ้าอัตรากรมวนเวียนของเจ้าหนี้สูงกว่าอัตรากรมวนเวียนของลูกหนี้ (เก็บหนี้ได้ช้าแต่จ่ายชำระหนี้เร็ว) แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องต่ำ ในทางกลับกัน ถ้าอัตรากรมวนเวียนของเจ้าหนี้ต่ำกว่าอัตรากรมวนเวียนของลูกหนี้ (เก็บหนี้ได้เร็วแต่จ่ายชำระหนี้ช้า) แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องสูง

4. อัตรากรมวนเวียนของสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตรากรมวนเวียนของสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{ค่าขาย}}{\text{สินทรัพย์รวมตัวเฉลี่ย}}$$

อัตราส่วนนี้จะบ่งบอกความสามารถของกิจการในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ ว่าก่อให้เกิดค่าขายมากน้อยเพียงใด หรือมีประสิทธิภาพเต็มที่หรือไม่ ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่ากิจการมีความสามารถสูงในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่ ในการวิเคราะห์อัตรากรมวนเวียนของสินทรัพย์รวม ผู้วิเคราะห์ควรพิจารณาอัตราส่วนอื่นๆประกอบด้วย (เช่น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม) เพราะการใช้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ตามที่ปรากฏในงบดุลเป็นเกณฑ์ในการคำนวณอัตรากรมวนเวียนของสินทรัพย์รวม ราคาสุทธิภายหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสมจะเกี่ยวเนื่องโดยตรงกับวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา ถ้าใช้อัตราเร่ง อัตรากรมวนเวียนของสินทรัพย์รวมที่คำนวณได้ย่อมสูงกว่ากรณีที่คิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง นอกจากนี้กิจการที่ใช้สินทรัพย์มานานและยังใช้สินทรัพย์นั้นอยู่ย่อมได้เปรียบกิจการที่ใช้สินทรัพย์ที่เพิ่งซื้อใหม่ โดยเฉพาะสินทรัพย์ที่ซื้อมาตอนช่วงสิ้นงวดบัญชี จึงจำเป็นที่ผู้วิเคราะห์จะต้องใช้ดุลยพินิจว่าควรจะรวมถือเป็นสินทรัพย์ถาวรเพื่อนำมาใช้ในการคำนวณหรือไม่ หรือควรจะใช้สินทรัพย์ถาวรเฉลี่ย นอกจากนี้ มูลค่าสินทรัพย์

ถาวรบางรายการ เช่น ที่ดินจะปรากฏในงบดุลตามมูลค่าเดิม ณ วันที่ได้ที่ดินนั้นมา ซึ่งในความเป็นจริงเมื่อเวลาผ่านไปมูลค่าที่ดินมักจะมีราคาสูงขึ้น เป็นต้น

การคำนวณอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมของบริษัท โพร โฟส จำกัด ในปี 2538 และ ปี 2539 จะเป็นดังนี้

ปี 2539	ปี 2538
= 2,064	= 1,916.40
1,488	1,260
= 1.39 ครั้ง	= 1.52 ครั้ง

ถ้าอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรมโดยเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 2 แสดงว่า บริษัท โพร โฟส ไม่ได้ใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพดังเช่นธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน จึงควรหาทางเพิ่มค่าขายไม่เช่นนั้นก็ควรลดจำนวนสินทรัพย์รวมลงโดยการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้งานออกไปหรือทำทั้ง 2 อย่างควบคู่กันไป

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมสามารถนำไปประยุกต์กับการคำนวณหาอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียนหรือเงินทุนหมุนเวียนได้โดยการหารยอดขายสุทธิด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนถัวเฉลี่ยหรือเงินทุนหมุนเวียนถัวเฉลี่ย

อัตราส่วนโครงสร้างของเงินทุน (Leverage Ratios)

ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะยาวเป็นเครื่องบ่งชี้ว่ากิจการมีความสามารถที่จะจ่ายชดใช้หนี้สินที่มีต่อเจ้าหนี้ระยะยาวมากน้อยเพียงใด ความสามารถในการชำระหนี้สินระยะยาวจะเกิดขึ้นเมื่อกิจการสามารถสร้างรายได้เงินเพียงพอสำหรับค่าใช้จ่ายอื่นๆ และดอกเบี้ย กล่าวคือเมื่อหนี้สินระยะยาวถึงกำหนดชำระ กิจการจะต้องมีเงินทุนเพียงพอที่จะชำระหนี้ ในกรณีที่กิจการไม่สามารถหารายได้มากพอที่จะชำระหนี้สินระยะยาว ก็อาจต้องกู้เงินจากแหล่งใหม่มาชำระหนี้สินระยะยาวเดิมนั้น ซึ่งความสามารถในการใช้เงินกู้อื่นเพื่อใช้หนี้ที่ถึงกำหนดชำระ ส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับอัตราส่วนทุนต่อหนี้สินของกิจการ ดังนั้นการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ระยะยาว จึงเป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนของผู้ถือหุ้นและส่วนของเจ้าหนี้ อัตราส่วน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงสร้างของเงินทุนจะช่วยให้ทราบว่ากิจการได้เงินทุนจากผู้เป็นเจ้าของและจากการก่อหนี้สิน
 มากน้อยเพียงใด ปกติเจ้าหนี้จะสนใจแหล่งที่มาของเงินทุนว่าได้มาจากผู้เป็นเจ้าของมากน้อยเพียง
 ใด เพื่อที่จะได้ทราบว่า

1. หลักประกันหรือความคุ้มครองที่เจ้าหนี้จะได้รับจากส่วนของผู้ถือหุ้น กล่าว
 คือเจ้าหนี้ที่มีสิทธิประโยชน์เป็นหลักประกัน ย่อมมีโอกาสที่จะได้รับชำระหนี้สูงกว่าเจ้าหนี้ทั่วไป และ
 หากกิจการใดมีเงินทุนจากผู้ถือหุ้นเพียงเล็กน้อยและมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ ความเสี่ยงส่วน
 ใหญ่ก็จะตกเป็นของเจ้าหนี้ นอกจากนี้ ในกรณีที่เลิกกิจการ มูลค่าของสิทธิประโยชน์บางรายการที่ปรากฏ
 ฎในงบดุลอาจต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี ซึ่งจะมีผลกระทบต่อจำนวนเงินที่เจ้าหนี้จะได้รับด้วย
2. การได้มาซึ่งเงินทุนของกิจการจากหนี้สินทำให้ผู้เป็นเจ้าของยังสามารถควบคุม
 การดำเนินงานของกิจการได้โดยไม่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก
3. หากกิจการสามารถหาผลตอบแทนได้ในอัตราที่สูงกว่าดอกเบี้ยที่จะต้องจ่าย
 นอกจากผลตอบแทนต่อส่วนของผู้เป็นเจ้าของจะเพิ่มขึ้นแล้ว โอกาสที่เจ้าหนี้จะได้รับเงินต้นคืนก็
 ย่อมมีมากด้วย

ในภาวะเศรษฐกิจถดถอย กิจการที่มีอัตราโครงสร้างเงินทุนจากหนี้สินต่ำจะเสี่ยง
 ต่อการขาดทุนน้อย แต่ก็จะได้รับผลตอบแทนในอัตราที่ต่ำกว่าในสภาวะเศรษฐกิจดี ในทางตรง
 กันข้าม กิจการที่มีอัตราโครงสร้างเงินทุนจากหนี้สินสูง ก็จะมีความเสี่ยงต่อการขาดทุนสูง ใน
 ขณะเดียวกันก็มีโอกาสที่จะได้รับผลตอบแทนสูงด้วย อย่างไรก็ตาม เจ้าของกิจการย่อมต้องการผล
 ตอบแทนสูงและความเสี่ยงต่ำ และจะต้องพิจารณาให้เหมาะสมว่าผลตอบแทนที่จะได้รับคุ้มกับ
 ความเสี่ยงที่เพิ่มขึ้นหรือไม่

อัตราส่วนโครงสร้างเงินทุนอาจพิจารณาจากข้อมูลในงบดุลโดยดูว่าแหล่งที่มา
 ของเงินทุนมาจากหนี้สินมากน้อยเพียงใดและอีกวิธีหนึ่งที่สามารถใช้วัดความเสี่ยงจากการก่อ
 หนี้สินก็คือการดูว่ากำไรที่เกิดขึ้นเป็นกี่เท่าของดอกเบี้ยจ่าย อัตราส่วนโครงสร้างของเงินทุนจึง
 ประกอบด้วย

1. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debts to Shareholders' Equity)
2. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debts to Total Assets)
3. อัตราส่วนกำไรต่อดอกเบี้ยจ่าย (Times Interest Earned)

1. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น คำนวณได้จากสมการดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

อัตราส่วนนี้เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดสัดส่วนของเงินทุนจากเจ้าหนี้ และจากผู้ถือหุ้นที่ใช้ลงทุนในกิจการ ถ้าสัดส่วนของเงินทุนจากผู้ถือหุ้นค่อนข้างสูง เจ้าหนี้ก็มีความเสี่ยงต่ำที่จะไม่ได้เงินคืน โดยทั่วไปโครงสร้างเงินทุนที่เหมาะสมจะขึ้นอยู่กับขนาด ประเภทของธุรกิจและความสามารถในการหากำไรของกิจการ กล่าวคือธุรกิจประเภท Capital Intensive จะใช้เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรสูง เช่น ธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต ธุรกิจโรงแรมและบริการการท่องเที่ยว ฯลฯ ธุรกิจประเภทนี้จึงมักประสบกับปัญหาการขาดทุนในช่วงแรกของการดำเนินงานอันเนื่องมาจากค่าเสื่อมราคาสูง ดังนั้น อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่เหมาะสมก็ควรจะเป็น 1:1 แต่ถ้าเป็นธุรกิจสื่อสารซึ่งมี Gross Margin ในอัตราสูง หรือในกรณีกลุ่มธุรกิจเงินทุนหลักทรัพย์และกลุ่มธนาคารซึ่งสามารถระดมเงินกู้ด้วยต้นทุนของเงินทุนต่ำ เพื่อนำไปปล่อยสินเชื่อประเภทต่างๆ ได้ในอัตราผลตอบแทนสูงกว่าต้นทุนของเงินกู้มากเท่าไร และหากกิจการมีความสามารถในการบริหารเงินที่ได้ระดมมาอย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นย่อมสูงกว่าในกรณีที่ให้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นและหนี้สินในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน อย่างเช่น ธุรกิจโรงแรมและบริการท่องเที่ยว เป็นต้น

การลงทุนให้พอเหมาะ

ขนาดของกิจการ	สินทรัพย์ถาวร (หน่วยล้านบาท)	อัตราส่วนหนี้สิน ต่อ ส่วนของผู้ถือหุ้น
เล็ก	3	1 : 2
ย่อม	10	5 : 5
กลาง	30	20 : 10
ใหญ่	70	50 : 20
ยักษ์	400	300 : 100

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธุรกิจโรงแรมและบริการท่องเที่ยว

(หน่วย:ล้านบาท)	กิจการ ก (1:1)	กิจการ ข (9:1)
สินทรัพย์	100	100
หนี้สิน	50	90
ส่วนของผู้ถือหุ้น	50	10
กำไรสุทธิก่อนหักภาษีและดอกเบี้ยจ่าย	5	5
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	(5)	(9)
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี	0	(4)
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	= 0/50 = 0%	= (4)/10 = -40 %

กลุ่มสถาบันการเงิน

(หน่วย :ล้านบาท)	กิจการ ก (1:1)	กิจการ ข (9:1)
สินทรัพย์	100	100
หนี้สิน	50	90
ส่วนของผู้ถือหุ้น	50	10
กำไรสุทธิก่อนหักภาษีและดอกเบี้ยจ่าย	15	15
หัก ดอกเบี้ยจ่าย	(5)	(9)
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี	10	6
หัก ภาษีเงินได้	(3)	(1.8)
กำไรสุทธิ	7	4.2
อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	= 7/50 = 14 %	= 4.2/10 = 42 %

เนื่องจากอัตราส่วนนี้จะให้ความหมายที่ไม่แตกต่างไปจากอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม จึงไม่แสดงการคำนวณอัตราส่วนดังกล่าวของ บริษัท โพร โฟส ไว้ในที่นี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนนี้จะใช้วัดสัดส่วนของเงินลงทุนในสินทรัพย์รวมที่ได้มาจากหนี้สิน ซึ่งถือว่ามีความสำคัญต่อเจ้าหนี้ระยะยาวมาก เนื่องจากเจ้าหนี้มีสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์ของกิจการก่อนผู้ถือหุ้นเมื่อมีการชำระบัญชี และจะได้รับชำระหนี้ก่อนที่จะมีการจัดสรรทรัพย์สินส่วนที่เหลือคืนให้แก่ผู้ถือหุ้น ยิ่งอัตราร้อยละของเงินลงทุนในสินทรัพย์ซึ่งได้มาจากเจ้าหนี้ยิ่งน้อยเท่าใด ความเสี่ยงที่เจ้าหนี้จะไม่ได้เงินคืนย่อมน้อยลงเท่านั้น อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมจึงเป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดระดับความคุ้มครอง (Margin of Safety) ที่กิจการมีต่อเจ้าหนี้ สำหรับผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการก็ไม่ต้องการให้อัตราส่วนนี้สูงเช่นกัน เนื่องจากกิจการจะต้องมีภาระดอกเบี้ยจ่ายสูง การที่จะพิจารณาว่าอัตราส่วนนี้ควรจะเป็นเท่าไรก็ขึ้นอยู่กับขนาด ประเภทของธุรกิจและความสามารถในการหากำไรของกิจการ หากสามารถหากำไรได้สูง โอกาสที่เจ้าหนี้จะได้รับเงินต้นและดอกเบี้ยคืนก็ย่อมมีมากขึ้นเท่านั้น

การคำนวณอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ของบริษัท โพร โปส จำกัด จะเป็นดังนี้

<u>ปี 2539</u>	<u>ปี 2538</u>
$\frac{732,000}{1,488,000} = 0.492$ หรือ 49.2 %	$\frac{660,000}{1,260,000} = 0.524$ หรือ 52.4 %

จะเห็นได้ว่าในระยะ 2 ปีที่ผ่านมา ครั้งหนึ่งของสินทรัพย์ของบริษัท โพร โปส ได้มาจากการก่อหนี้สิน ในกรณีที่มีการเลิกกิจการและมีการชำระบัญชี ราคายุติธรรม (Fair Value) ของสินทรัพย์รวมอาจลดลงต่ำกว่าราคาตามบัญชี (Book Value) ซึ่งจะมีผลให้อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวมสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันเจ้าหนี้ก็มีความเสี่ยงที่จะไม่ได้รับชำระหนี้สูงขึ้น

3. อัตรากำไรสุทธิต่อดอกเบี้ยจ่าย คำนวณได้จากสมการข้างล่างดังนี้

$$\text{อัตรากำไรสุทธิต่อดอกเบี้ยจ่าย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} + \text{ดอกเบี้ยจ่าย} + \text{ภาษีเงินได้}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยปกติกิจการจะจ่ายดอกเบี้ยของงวดปัจจุบันจากกำไรที่ได้มาจากการดำเนินงานในงวดปัจจุบัน จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิเคราะห์จึงมักต้องการทราบว่าอัตราส่วนกำไรสุทธิเป็นที่เท่าของดอกเบี้ยจ่ายเพื่อดูว่ากิจการมีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยมากน้อยเพียงใด ถ้าค่าที่คำนวณได้สูงเท่าใด แสดงว่ากิจการมีความเสี่ยงในการชำระเงินต้นและดอกเบี้ยเงินกู้ในงวดต่อๆ ไปน้อย เจ้าหนี้ระยะยาวจึงมักจะใช้อัตราส่วนนี้ในการวัดความสามารถในการชำระหนี้ของกิจการ สาเหตุที่นำดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้บวกกำไรสุทธิซึ่งเป็นตัวเลขพิเศษ ก็เพราะว่า กำไรสุทธีก่อนหักภาษีเงินได้เป็นตัวเลขหลังหักดอกเบี้ยจ่ายไปแล้ว การคำนวณโดยใช้กำไรสุทธีก่อนหักภาษีเงินได้ จะเป็นการมองในแง่กำไรสูงสุดที่กิจการจะสามารถใช้จ่ายเป็นดอกเบี้ยได้นั่นเอง

การคำนวณอัตรากำไรสุทธิต่อดอกเบี้ยจ่ายของบริษัท โพร โพล จำกัด จะเป็นดังนี้

<u>ปี 2539</u>	<u>ปี 2538</u>
<u>111,600+50,400+28,800</u>	<u>138,000+46,000+47,400</u>
50,400	46,000
= 3.8 เท่า	= 5.0 เท่า

ในปี 2538 บริษัทโพร โพลมีกำไรสุทธีก่อนหักภาษีและดอกเบี้ยจ่ายสูงกว่าดอกเบี้ยจ่ายถึง 5 เท่า และลดลงเหลือ 3.8 เท่าในปี 2539 ซึ่งก็ยิ่งถือว่ามีกำไรสุทธิเพียงพอที่จะจ่ายเป็นดอกเบี้ยเมื่อเปรียบเทียบกับมาตรฐานส่วนใหญ่ ซึ่งกำหนดไว้ว่ากิจการควรจะมียกำไรสุทธิเป็น 3-4 เท่าของดอกเบี้ยจ่าย อย่างไรก็ตาม ผู้วิเคราะห์ควรจะได้พิจารณาอัตรากำไรสุทธิต่อดอกเบี้ยจ่ายโดยเปรียบเทียบแนวโน้มอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับฐานะการเงินของบริษัทตลอดจนมาตรฐานอื่นๆ ด้วย เพราะกำไรสุทธีก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้เป็นเพียงกำไรที่คำนวณขึ้นตามเกณฑ์พึงรับพึงจ่าย (Accrual Basis) ไม่ใช่ตามเกณฑ์เงินสด (Cash Basis) โดยเฉพาะธุรกิจโรงแรมและบริการท่องเที่ยว ซึ่งมีมูลค่าการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรจะมีค่าเสื่อมราคาสูง การนำเอาค่าเสื่อมราคาไปบวกกลับในสูตรข้างต้นจะช่วยให้ทราบความสามารถในการจ่ายชำระคืนเงินต้นและดอกเบี้ยได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ อัตรากำไรสุทธิต่อดอกเบี้ยจ่ายถือว่าค่าใช้จ่ายทางการเงินมีแต่เฉพาะดอกเบี้ยจ่ายเพียงอย่างเดียว ซึ่งภาระผูกพันที่กิจการจะต้องจ่ายอันเนื่องมาจากการจัดหาเงินทุนอาจมีหลายประเภท เช่น เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ ค่าเช่าตามสัญญาเช่า เงินต้นที่ถึงกำหนดชำระคืน เงินทุนไถ่ถอนหนี้ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วนความสามารถในการหำกำไร (Profitability Ratios)

ความสามารถในการหำกำไรเป็นเครื่องมือบ่งชี้ว่าจะมีผู้สนใจลงทุนในกิจการมากขึ้นหรือไม่เพราะนักลงทุนและเจ้ำหนี้ย่อมสนใจลงทุนในกิจการที่มีกำไรสูง ความสามารถในการหำกำไรของกิจการมีความสำคัญยิ่งทั้งต่อเจ้ำหนี้ยและเจ้ำของกิจการ เพราะกิจการจะอยู่รอดหรือดำเนินงานต่อไปได้ในระยะยาวก็ต้องมีรายได้ที่จะนอกจากจะคุ้มกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานแล้วยังต้องมีกำไรเพียงพอที่จ่ายคืนเงินต้นและดอกเบี้ยให้แก่เจ้ำหนี้ยและจ่ายเป็นเงินปันผลให้แก่เจ้ำของกิจการด้วย

ความสามารถในการหำกำไรของธุรกิจสามารถวัดได้จากอัตราส่วนต่างๆ ดังนี้

1. อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย (Return or Profit Margin on Sale)
2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Rate of Return on Total Assets)
3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของเจ้ำของหรือส่วนของผู้ถือหุ้น (Rate of Return on Shareholders' Equity)
4. มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น (Book Value per Share)
5. กำไรต่อหุ้น (Earnings per Share, EPS)
6. อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร (Price-Earnings Ratio, PE Ratio)
7. อัตราเงินปันผลต่อส่วนหรืออัตราเงินปันผลต่อราคาตลาดของหุ้น (Dividend Yield)
8. อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไร (Dividend Payout Ratio)

1. อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย

อัตราผลตอบแทนต่อค่าขายสามารถคำนวณได้จากสมการดังนี้

$$\text{อัตราผลตอบแทนจากค่าขาย} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ยอดขายสุทธิ}}$$

อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นทราบว่าทุกๆ ค่าขาย 100 บาทจะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้นเท่าใด ถ้าอัตราส่วนที่คำนวณได้มีค่าสูง แสดงว่ากิจการมีความสามารถในการหำกำไรจากการดำเนินงานสูง (ภายหลังจากที่คิดต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมดรวมทั้งภาษีเงินได้แล้ว) แต่อัตราส่วนนี้ก็มีข้อจำกัดคือ รายการค่าใช้จ่ายบางรายการที่นำไปหักจากรายได้เพื่อคำนวณกำไรสุทธิเป็นรายการที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรมในการขายโดยตรง อาทิ เช่น ค่าใช้จ่ายทางการเงิน ฯลฯ ดังนั้น จึงควรคำนวณอัตราส่วนนี้โดยใช้กำไรจากการดำเนินงาน ซึ่งก็คือกำไรสุทธิที่ไม่รวมรายได้และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การดำเนินงานหลักของกิจการกับยอดขายมากกว่า ซึ่งจะเรียกอัตราส่วนนี้ว่าอัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อค่าขาย ซึ่งจะช่วยให้ทราบความสามารถในการผลิตและขายสินค้าของกิจการที่แท้จริง

การคำนวณอัตราผลตอบแทนจากค่าขายของบริษัท โพรโปส จำกัด จะเป็นดังนี้

<u>ปี 2539</u>	<u>ปี 2538</u>
$\frac{111,600}{2,064,000} = 0.54$ หรือ 5.4 %	$\frac{138,000}{1,916,400} = 0.72$ หรือ 7.2 %

ในปี 2539 ทุก ๆ ค่าขาย 100 บาท จะมีกำไรสุทธิเกิดขึ้น 5.4 บาท ซึ่งสอดคล้องกับอัตราส่วนอื่น ๆ ที่ได้คำนวณมาตั้งแต่ต้น และยังบ่งชี้ถึงแนวโน้มความสามารถของกิจการในการหำกำไรที่ลดลงด้วยอัตราส่วนทั้ง 2 ปีที่คำนวณได้ ควรจะนำไปเปรียบเทียบกับตัวเลขมาตรฐานอื่น ๆ เพื่อให้การวิเคราะห์มีความหมายยิ่งขึ้น เช่น ถ้าอัตราผลตอบแทนต่อค่าขายของกิจการคู่แข่งเป็น 5 % อัตรานี้ของบริษัท โพรโปส เท่ากับ 5.4 % ก็ถือว่าเป็นที่น่าพอใจ แต่ผู้วิเคราะห์ก็ควรหาสาเหตุของแนวโน้มที่ลดลงด้วย อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ข้างต้นยังไม่อาจสรุปได้ว่าความสามารถในการหำกำไรของบริษัท โพรโปสดีขึ้นหรือเลวลง เนื่องจากบริษัทอาจขายสินค้าได้มากแต่กำไรสุทธิอาจต่ำกว่ากรณีขายสินค้าได้น้อย ๆ ก็เป็นไปได้ ผู้วิเคราะห์จึงควรพิจารณาอัตราส่วนอื่น ๆ ประกอบ เช่น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ฯลฯ

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} + \text{ดอกเบี้ยจ่าย}}{\text{สินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ย}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วนนี้ใช้วัดความสามารถของฝ่ายบริหารในการใช้สินทรัพย์ของกิจการใน อันที่จะก่อให้เกิดกำไรกลับคืนมาสู่กิจการ การที่นำเอาดอกเบี้ยจ่ายไปบวกกับกำไรสุทธิซึ่งเป็นตัว เศษก็เพื่อจะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรของกิจการว่าไม่ได้ถูกกระทบ กระเทือนด้วยวิธีการในการได้มาซึ่งสินทรัพย์ในการดำเนินงาน เพราะดอกเบี้ยจ่ายถือเป็นผลตอบแทนของสินทรัพย์ในส่วนที่ได้มาจากการก่อหนี้สิน ตัวส่วนในที่นี้ให้ใช้ยอดสินทรัพย์รวมโดย เฉลี่ย เพราะถือว่ากำไรเกิดจากการใช้ทรัพยากรที่กิจการมีอยู่ตลอดระยะเวลาบัญชี

ปี 2539

$$\frac{116,000 + 50,400}{(1,260,000 + 1,488,000)/2}$$

$$= 11.8 \%$$

ปี 2538

$$\frac{138,000 + 46,000}{(1,280,000 + 1,260,000)/2}$$

$$= 14.5 \%$$

หมายเหตุ สมมติว่าสินทรัพย์รวมในปี 2537 มีจำนวน 1,280,000 บาท จะเห็นได้ว่าในระหว่างปี 2539 ฝ่ายบริหารสามารถก่อให้เกิดผลตอบแทนเพียง 12 บาทสำหรับทุก ๆ 100 บาท ที่กิจการได้ลงทุนในสินทรัพย์ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับผลตอบแทน 14.5 % ในปี 2538 จะเห็นได้ว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากกำไรสุทธิที่ลดลงและเงินลงทุนในสินทรัพย์ที่เพิ่มขึ้น ในกรณีเช่นนี้ผู้วิเคราะห์ควรจะค้นหา สาเหตุของการลดลงในอัตราผลตอบแทนต่อไป

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

สูตรการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ได้แก่

$$\text{อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญโดยเฉลี่ย}}$$

การที่นำเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิไปหักออกจากกำไรสุทธิก็เพื่อให้ได้กำไรสุทธิ เฉพาะส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นสามัญ อัตราส่วนนี้จึงแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ใน ส่วนที่ผู้ถือหุ้นสามัญนำมาลงทุน นั่นคือผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนกลับคืนไปในอัตราส่วน เท่าไร ถ้าค่าที่คำนวณได้สูง ย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพในการหากำไรสูง อัตราผลตอบแทนต่อ เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนของผู้อถือหุ้นอาจสูงหรือต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของกิจการในการใช้เงินทุนจากแหล่งภายนอกในการก่อให้เกิดผลตอบแทนที่สูงกว่าดอกเบี้ยหรือเงินปันผลที่ต้องจ่ายให้แก่หนี้เงินกู้หรือผู้อถือหุ้นบุริมสิทธิมากนักน้อยเพียงใด ถ้ากิจการสามารถหาผลตอบแทนของเงินลงทุนจากแหล่งภายนอกได้ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยจ่ายและเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้อถือหุ้นย่อมสูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม แต่ถ้าอัตราผลตอบแทนของเงินลงทุนจากแหล่งภายนอกต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยจ่ายและเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ อัตราผลตอบแทนของส่วนผู้อถือหุ้นจะต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

การคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท โพรโพล จำกัด จะเป็นดังนี้

<p>ปี 2539</p> $\frac{116,000 - 6,000}{(540,000 + 696,000)/2} = 17.1 \%$	<p>ปี 2538</p> $\frac{138,000 - 6,000}{(480,000 + 540,000)/2} = 25.9 \%$
---	---

หมายเหตุ สมมติว่าส่วนของผู้อถือหุ้นสามัญในปี 2537 มีจำนวน 480,000 บาท

จะเห็นได้ว่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญที่คำนวณได้สูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม เพราะกิจการสามารถหาผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่ได้มาจากเงินทุนจากการก่อหนี้และจากผู้อถือหุ้นบุริมสิทธิ ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยจ่ายและเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ โปรดสังเกตว่าอัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นสามัญลดลงจาก 25.9 % เป็น 17.1 % ผู้วิเคราะห์ควรจะค้นหาสาเหตุของการลดลงต่อไป

4. มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น

สูตรการคำนวณมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นเป็นดังนี้

$$\text{มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น} = \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้ว}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นเป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาราคาหุ้นของกิจการว่าเป็นราคา
 ที่ควรซื้อหรือราคาที่ต้องขายหรือไม่ กิจการที่มีสินทรัพย์ในรูปของหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ และ
 หุ้นกู้เป็นจำนวนมาก มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นของกิจการก็มักจะใกล้เคียงกับราคาหุ้นในตลาดของ
 กิจการ การเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นกับราคาตลาดจะเกิดประโยชน์ในการตัดสินใจซื้อ
 ขายของนักลงทุน สำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิตสินทรัพย์ส่วนใหญ่มักจะตราราคาตามราคาหุ้น
 ดังนั้น มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นมักจะต่ำกว่าราคาตลาดของหุ้น การเปรียบเทียบราคาตลาดและมูลค่า
 ตามบัญชีต่อหุ้นจะช่วยชี้ให้เห็นว่าราคาหุ้นต่ำหรือสูงกว่าราคาที่ต้องจะเป็นมากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ดี
 การวิเคราะห์อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นแต่เพียงอย่างเดียว อาจทำให้สรุปผิดพลาดได้
 เพราะเมื่อกิจการมีกำไรสุทธิก็จะทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในกรณีที่กิจการมี
 สินทรัพย์หรือมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นสูง แต่มีกำไรต่ำ (ราคาหุ้นต่อกำไรสูง) ก็เปรียบเสมือนเศรษฐกิจ
 ที่มีสมบัติมากแต่ไม่มีรายได้อะไร หรือมีความสามารถในการหากำไร ซึ่งในที่สุดก็ต้องล้มเลิกกิจการ
 ถ้ามีแต่ค่าใช้จ่ายออกไปแต่อย่างเดียว ด้วยเหตุนี้กิจการใดแม้ว่าจะมีมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นสูงแต่
 ราคาหุ้นต่อกำไรติดลบและถ้าไม่มีการฟื้นฟูธุรกิจในอนาคต โอกาสที่จะล้มละลายย่อมมีสูงมาก
 บางกิจการอาจจำเป็นต้องขายสินทรัพย์เก่า เช่น ที่ดิน เพื่อ Realize กำไร ซึ่งจะมีผลให้ราคาหุ้นต่อ
 กำไรดูดีขึ้น กิจการเหล่านี้ในภายหน้าจะประสบปัญหาได้เพราะเท่ากับขายของเก่ากิน นอกจากนี้
 มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นของบางกิจการอาจหลอกตาได้ เช่น กิจการที่มีสินทรัพย์เป็นที่ดินมาก และ
 หากราคาที่ดินได้ปรับตัวสูงขึ้นมาก ก็จะมีผลให้มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นสูงกว่ามูลค่าตามบัญชี เป็น
 ต้น

การคำนวณมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นของบริษัท โพรโพส จำกัด จะเป็นดังนี้

ปี 2539	ปี 2538
$(540,000+696,000)/2$	$(480,000+540,000)/2$
3,000	2,400
= 206 บาท	= 212.5 บาท

5. กำไรต่อหุ้น

สูตรการคำนวณกำไรต่อหุ้นเป็นดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{กำไรต่อหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบริษัตรี}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้ว}}$$

กำไรต่อหุ้นเป็นอัตราส่วนที่บ่งชี้จำนวนกำไรของกิจการในงวดบัญชีหนึ่งต่อหุ้นสามัญ 1 หุ้น นักลงทุนหรือผู้สนใจจะลงทุนจะเปรียบเทียบกำไรต่อหุ้นของกิจการกับตัวเลขเดียวกันนี้ของกิจการอื่น ๆ หรือเปรียบเทียบกับตัวเลขในอดีตเพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อขายหุ้น การคำนวณกำไรต่อหุ้นจะสลับซับซ้อนยิ่งขึ้นถ้าบริษัทนำหุ้นออกจำหน่ายในระหว่างปี หรือมีการจำหน่ายหลักทรัพย์แปลงสภาพได้ สิ่งที่ต้องระมัดระวังในการใช้ตัวเลขกำไรต่อหุ้น คือ ตัวเลขนี้อาจปรับให้เพิ่มขึ้นได้โดยการซื้อหุ้นคืนมาเพื่อลดจำนวนหุ้นสามัญ นอกจากนี้ อัตราส่วนนี้ไม่ได้คำนึงถึงการขยายฐานของเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น เช่น ในกรณีที่กิจการนำกำไรที่หามาได้ไปใช้ในการลงทุนเพื่อขยายกิจการ อัตรากำไรต่อหุ้นในงวดต่อไปควรจะเพิ่มขึ้นเนื่องจากจำนวนหุ้นซึ่งเป็นตัวส่วนไม่เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การที่กิจการใดมีกำไรต่อหุ้นสูง หากมองผิวเผินผู้วิเคราะห์ก็อาจด่วนสรุปว่ากิจการนั้นประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจ แต่แท้ที่จริงแล้วกำไรต่อหุ้นที่สวยงามนั้นอาจซ่อนความจริงไว้หลายอย่าง เช่น การได้รับสิทธิพิเศษจากทางการ (เช่น การได้รับการปกป้องจากกำแพงภาษีศุลกากรหรือโควต้า หรือการยกเว้นภาษีวัตถุดิบ) การดำเนินธุรกิจที่เข้มงวด การมีอำนาจผูกขาดแต่ผู้เดียว การร่วมมือกับผู้มีอำนาจรัฐเพื่อปกป้องธุรกิจและอำนวยความสะดวก ชอบ การเอารัดเอาเปรียบแรงงาน การทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ กิจการอาจปิดบังซ่อนเร้นภาพเหล่านี้ไว้และมักจะอ้างว่าความสามารถในการบริหารกิจการอยู่ในเกณฑ์สูงเป็นผลจากการยกเครื่ององค์กร (Reengineering) หรือจากการที่กิจการสามารถทำลายคู่แข่งในธุรกิจประเภทเดียวกันได้มากขึ้น หรือจากการขยายตลาดได้มากขึ้น หรือจากความนิยมในผลิตภัณฑ์ของกิจการที่มีมากขึ้น หรือจากการลดลงของค่าเงินบาท ซึ่งทำให้กิจการสามารถส่งออกได้มากขึ้น ฯลฯ

การคำนวณกำไรต่อหุ้นของบริษัท โพรโพส จำกัด จะเป็นดังนี้

$$\begin{array}{l} \text{ปี 2539} \\ \frac{111,600 - 6,000}{3,000} = 35.2 \text{ บาท} \end{array}$$

$$\begin{array}{l} \text{ปี 2538} \\ \frac{138,000 - 6,000}{2,400} = 55 \text{ บาท} \end{array}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายในปี 2539 จำนวนขึ้นโดยสมมติว่าบริษัทได้นำหุ้นสามัญออกจำหน่ายเพิ่มเติม 600 หุ้นในวันต้นงวดบัญชี อัตราส่วนกำไรต่อหุ้นในปี 2539 เท่ากับ 35.2 บาท หมายความว่าในปี 2539 กิจการมีกำไรสุทธิหลังหักเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ์ แล้ว 35.2 บาท ต่อหุ้นสามัญที่ออกจำหน่าย 1 หุ้น

6. อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร

อัตราส่วนนี้สามารถคำนวณได้โดยนำกำไรสุทธิต่อหุ้นไปหารราคาตลาดต่อหุ้น

$$\text{อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร} = \frac{\text{ราคาตลาดต่อหุ้น}}{\text{กำไรต่อหุ้น}}$$

อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรจะช่วยให้ทราบว่านักลงทุนจะต้องใช้เงินลงทุนเท่าไรในการเป็นเจ้าของผลกำไร 1 บาท นั่นคือ ทุก ๆ 1 บาท ของความสามารถในการทำกำไรของกิจการจะมีราคาตลาดเป็นกี่เท่า อัตราส่วนนี้ จึงช่วยให้นักลงทุนสามารถประเมินมูลค่าหุ้น ณ ระดับราคาที่ซื้อขายกันอยู่ในเชิงเปรียบเทียบได้อย่างชัดเจน อีกทั้งยังเป็นเครื่องมือที่ครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ที่สำคัญในการประเมินมูลค่าหุ้นได้มากที่สุดชนิดหนึ่ง ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ กล่าวคือ ราคาซึ่งเป็นตัวเศษเป็นสิ่งสะท้อนถึงภาพจน์ ความนิยมของบุคคลทั่วไปที่มีต่อกิจการหรืออุตสาหกรรมที่กิจการนั้น ๆ ดำเนินอยู่ การเคลื่อนไหว หรือการหยุดนิ่งของราคายังสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และบรรยากาศของตลาดหุ้นในขณะนั้น และยังเป็นเครื่องชี้ให้เห็นการเคลื่อนไหวของนักลงทุนในหุ้นนั้น ๆ ตั้งแต่การเคลื่อนไหวตามปกติไปจนถึงการเคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ เช่นการไล่ซื้อหุ้นเพื่อครอบงำกิจการ (Takeover) เป็นต้น ในขณะที่กำไรต่อหุ้นก็จะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถทุก ๆ ด้านของผู้บริหาร ลักษณะ สภาพและแนวโน้มอุตสาหกรรมที่กิจการดำเนินอยู่ และส่วนประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการทำกำไรและการเจริญเติบโตของกิจการ เมื่อนำราคาตลาดต่อหุ้นมาหารด้วยกำไรต่อหุ้น ก็จะได้อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร

สมมติว่าราคาตลาดของหุ้นสามัญของบริษัท โพรโทส จำกัด ในปี 2539 เท่ากับ 400 บาทต่อหุ้น การคำนวณอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรจะเป็นดังนี้

$$400 = 11.4 \text{ เท่า}$$

35.2

อัตราส่วนนี้บ่งชี้ว่านักลงทุนจะต้องใช้เงินลงทุน 11.4 บาท เพื่อซื้อกำไรของบริษัท โพรไฟต 1 บาท อัตราส่วนนี้จะแตกต่างกันไปในแต่ละธุรกิจและแต่ละอุตสาหกรรม เนื่องจากอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรแสดงให้เห็นถึงความคาดหวังซึ่งนักลงทุนมีต่อกิจการ กิจการที่กำลังเจริญเติบโตจึงมักจะมีอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรที่สูง ในขณะที่กิจการที่มีความมั่นคงกว่าแต่อัตราการเจริญเติบโตต่ำกว่า มักจะมีอัตราส่วนนี้ต่ำกว่ากิจการที่มีฐานะการเงินที่มั่นคงและประสบความสำเร็จในการดำเนินงานมาโดยตลอด และถ้านักลงทุนคาดว่ากำไรสุทธิต่อหุ้นที่จะเกิดขึ้นในงวดต่อไปยังคงมีระดับเท่าเดิมหรือเพิ่มสูงขึ้นกว่าเดิม ราคาหุ้นของธุรกิจนั้นก็สูง ซึ่งจะทำให้อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรสูงกว่ากิจการอื่นๆ ในอุตสาหกรรมเดียวกัน อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนนี้ไม่ได้หมายถึงเงินปันผลที่กิจการจ่ายให้กับผู้ถือหุ้น แต่จะสะท้อนการเพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้นอันเนื่องมาจากการประกอบกิจการมีกำไร

7. อัตราเงินปันผลตอบแทน

$$\text{อัตราเงินปันผลตอบแทน} = \frac{\text{เงินปันผลต่อหุ้น}}{\text{ราคาตลาดหรือราคาปิดต่อหุ้นสามัญ}}$$

อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นได้รับหลังจากที่ได้ลงทุนในกิจการนั้นๆ และจะใช้อัตราส่วนนี้เปรียบเทียบกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในกิจการอื่นๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันหรือค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนของตลาด หรือใช้เปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก อย่างไรก็ตาม อัตราเงินปันผลตอบแทนโดยทั่วไปจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าหุ้นของกิจการนั้นจะแพงเกินไปจนไม่น่าลงทุน เพราะโดยปกติธุรกิจจะจ่ายเงินปันผลน้อยกว่ากำไรที่กิจการหามาได้ และกิจการจะนำกำไรที่ไม่ได้จ่ายเป็นเงินปันผลไปลงทุนเพื่อขยายกิจการต่อไป ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของกิจการที่จะทำกำไรและจ่ายเงินปันผลได้สูงขึ้นต่อเนื่องระยะยาว

ในปี 2539 บริษัท โพรโพล จำกัด ได้จ่ายเงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นสามัญทั้งสิ้น 30,000 บาทหรือ 10 บาท ต่อหุ้น สมมติว่าราคาตลาดของหุ้นสามัญของบริษัท โพรโพล ในปี 2539 เป็น 400 บาทต่อหุ้น การคำนวณอัตราผลตอบแทนจากเงินปันผลจะเป็นดังนี้

$$\frac{10}{400} = 2.5 \%$$

8. อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไร

$$\text{อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไร} = \frac{\text{เงินปันผลทั้งหมดที่จ่ายให้ผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{กำไรสุทธิ-เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}$$

อัตราส่วนนี้จะช่วยให้นักลงทุนเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นเกี่ยวกับนโยบายของฝ่ายบริหารในการจัดสรรเงินปันผล โดยคิดเป็นร้อยละของกำไรสุทธิที่จะนำไปจัดสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำแสดงว่าฝ่ายบริหารได้กั้นกำไรส่วนหนึ่งไว้ เพื่อการขยายกิจการต่อซึ่งจะเกิดผลดีต่อกิจการในอนาคต กิจการประเภทนี้จึงเป็นที่ต้องการของนักลงทุนหรือผู้สนใจจะลงทุนที่หวังประโยชน์จากราคาหุ้นที่จะสูงขึ้นในอนาคต

การคำนวณอัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไรของบริษัท โพรโพล จำกัด เป็นดังนี้

$$\frac{30,000}{111,600 - 6,000} = 28.4 \%$$

ข้อจำกัดของการวิเคราะห์งบการเงิน

แม้ว่าเทคนิคต่างๆ ในการวิเคราะห์งบการเงินที่ได้กล่าวมาทั้งหมดจะช่วยให้ผู้เรียนงบการเงินเข้าใจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการ อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์งบการเงินก็ยังมีข้อจำกัดบางรายการ ได้แก่

1. การวิเคราะห์งบการเงินตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลในอดีต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพยากรณ์การดำเนินงานในอนาคตของธุรกิจ แบบแผนความสัมพันธ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อดีตอาจไม่เป็นเช่นนี้อีกต่อไป ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะการเมือง ภาวะเศรษฐกิจ นโยบายของทางการ ซึ่งได้แก่ ด้านกฎหมาย กฎระเบียบต่าง ๆ รวมถึงระบบการจัดเก็บภาษี ภาวะเศรษฐกิจของโลก ระดับราคาน้ำมัน อัตราดอกเบี้ย ค่าจ้างแรงงาน เงินเฟ้อ งบประมาณรายรับรายจ่ายของรัฐบาล ภาวะสงคราม ภาวะการแข่งขันระหว่างบริษัทคู่แข่งรายต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน การขัดขวางการเข้าสู่ธุรกิจอุตสาหกรรมของคู่แข่งรายใหม่ ภาวะกีดกันทางด้านสินค้าทดแทน หรือปัจจัยต่างๆภายในของกิจการ เช่น ความสามารถของผู้บริหารกิจการ ความได้เปรียบของบริษัทด้านการผลิต ความได้เปรียบของบริษัทในด้านการตลาด ความได้เปรียบด้านการเงิน ฯลฯ

2. การคำนวณอัตราส่วนต่าง ๆ ที่ใช้ข้อมูลในงบดุลจะเป็นราคาทุนในอดีต ดังนั้น หากไม่ได้มีการปรับมูลค่าให้เป็นไปตามสภาวะการณ์ในปัจจุบัน (เช่น ภาวะเงินเฟ้อ) หรือการเปลี่ยนแปลงในราคาโดยเที่ยงธรรมแล้วอาจมีผลกระทบต่ออัตราส่วนบางประเภท ซึ่งจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มและการเปรียบเทียบระหว่างกิจการที่ไม่ถูกต้อง ตัวอย่าง เช่น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมจะใช้กำไรสุทธิเป็นตัวเศษ ซึ่งเกิดจากค่าขายและค่าใช้จ่ายในงวดปัจจุบันซึ่งวัดโดยใช้ค่าเงินบาทในปัจจุบัน ในขณะที่สินทรัพย์ถาวร โดยเฉพาะอสังหาริมทรัพย์ และรายการอื่นๆที่ไม่ใช่ตัวเงินวัดมูลค่าโดยใช้ราคาทุนในอดีตซึ่งมูลค่าของมันมีแนวโน้มขยับตัวสูงขึ้นในอนาคตไม่ได้สะท้อนถึงระดับราคาในปัจจุบัน ยิ่งนานออกไปส่วนต่างระหว่างราคาตลาดกับราคาที่บ้านทึบไว้ในบัญชีจะมากขึ้นทุกที ซึ่งจะทำให้อัตราส่วนนี้เกิดจากการเปรียบเทียบรายการซึ่งวัดโดยใช้ค่าเงินบาทในปัจจุบัน อันได้แก่ กำไรสุทธิ กับรายการซึ่งวัดโดยใช้ค่าเงินบาทในอดีต อันได้แก่ จำนวนสินทรัพย์รวม

3. ข้อมูลที่มีอยู่ในวันสิ้นปี อาจมีลักษณะแตกต่างกับสภาพของกิจการที่เป็นอยู่ในระหว่างงวดบัญชีก็ได้ เนื่องจากอัตราส่วนบางประเภทคำนวณขึ้นโดยใช้ข้อมูลในวันสิ้นงวดบัญชี จึงมีความเป็นไปได้ที่ฝ่ายบริหารจะพยายามตกแต่งอัตราส่วนทางการเงิน โดยการสร้างรายการค้าบางรายการขึ้นในช่วงใกล้ปิดงบบัญชี ตัวอย่างเช่น เพิ่มอัตราส่วนทุนหมุนเวียนให้สูงขึ้น โดยการชำระหนี้สินระยะสั้น ฯลฯ หรือกำหนดวันสิ้นงวดการดำเนินงานให้สอดคล้องกับช่วงการดำเนินงานที่มีกิจกรรมทางธุรกิจต่ำ ซึ่งมีผลทำให้ยอดลูกหนี้ เจ้าหนี้ สินค้าคงเหลือปลายงวด ฯลฯ ไม่ใช่ตัวแทนที่ดีของยอดคงเหลือในระหว่างปี

4. อัตราส่วนต่าง ๆ จะไม่สิ้นสุดในตัวของมันเอง ผู้วิเคราะห์จึงควรพิจารณาข้อเท็จจริงอื่น ๆ ที่เหมาะสมเข้าเสริมเพื่อค้นหาข้อเท็จจริงที่แฝงอยู่ในอัตราส่วนนั้น เช่น ถ้าอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ต่ำ อาจหมายถึงคุณภาพของลูกหนี้ไม่ดีหรือการจัดเก็บหนี้ขาดประสิทธิภาพ ซึ่งบางครั้งหากได้ศึกษาข้อเท็จจริงอาจพบว่าไม่ได้เป็นไปตามที่อัตราส่วนบ่งชี้ก็ได้ กล่าวคือ การเก็บหนี้ได้ช้าไม่ได้เกี่ยวกับคุณภาพของลูกหนี้ เพียงแต่รายการนี้มีความคล่องตัวน้อยลงเพราะกิจการอาจมีจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งที่จะหาประโยชน์จากลูกค้า เช่น เพิ่มปริมาณขายเพื่อจะได้ใช้ประโยชน์จากกำลังผลิตส่วนเกินหรือกำลังแนะนำผลิตภัณฑ์ใหม่สู่ตลาด หรือเกิดจากภาวะแข่งขันในธุรกิจประเภทนั้น การเก็บหนี้ได้ช้าเนื่องจากสถานการณ์ เช่นนี้จึงไม่ได้หมายความว่า เป็นสิ่งที่ไม่ดี ในทางตรงกันข้าม กิจการกลับได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้น

5. การเปรียบเทียบอัตราส่วนทางการเงิน แม้ว่าจะเป็นการที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันอาจเป็นไปได้ยาก เช่น กิจการอาจใช้วิธีการบัญชีที่แตกต่างกัน หรือมีรูปแบบในการรายงานผลประกอบการและฐานะการเงินที่แตกต่างกัน หรือมีขนาดของกิจการที่แตกต่างกัน หรือมีประเภทของสินค้าที่แตกต่างกัน

6. การวิเคราะห์งบการเงินของกิจการใดกิจการหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียวอาจไม่เป็นมาตรการที่เพียงพอในการสรุปผลการดำเนินงานและฐานะการเงินที่ถูกต้อง การอ่านหมายเหตุประกอบงบการเงิน นโยบายและวิธีการบัญชี รายงานของผู้สอบบัญชี ข้อมูลการดำเนินงานรายแผนก และข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางสังคมและข้อมูลการประมาณการจะช่วยให้ผู้วิเคราะห์เข้าใจตัวเลขต่าง ๆ ในงบการเงินและผลที่ได้จากการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินได้ดียิ่งขึ้น เช่น กิจการอาจเปลี่ยนนโยบายการรับรู้รายได้ซึ่งจะทำให้รายได้สูงขึ้นผิดปกติในงวดนั้น ๆ การวิเคราะห์หมายเหตุประกอบงบการเงินจะช่วยให้ผู้วิเคราะห์สามารถแยกได้ว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น เป็นผลจากความสามารถของกิจการทำไร และเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีเท่าไร หรือถ้ากิจการมีคดีฟ้องร้องในศาล ซึ่งจะมีผลกระทบต่อรายได้ในอนาคตของกิจการอย่างมาก แม้ว่าผลจากการวิเคราะห์งบการเงินจะบ่งชี้ว่ากิจการมีแนวโน้มในการหากำไรดีมาโดยตลอดก็ตาม ผู้วิเคราะห์ก็ควรจะเข้าใจด้วยว่าแนวโน้มการหากำไรที่ดีนั้นขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของศาล ซึ่งหมายความว่าความไม่แน่นอนในสมรรถภาพในการหากำไรได้เกิดขึ้นแล้ว

7. การเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีที่เผยแพร่สู่สาธารณชนมักจะให้ข้อมูลอย่างรวมๆ เช่น รายการของคงเหลือ ซึ่งถ้าเป็นกิจการประเภทซื้อขายไปก็จะแสดงสินค้านรวมเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เพียงรายการเดียว ซึ่งจะไม่เป็นปัญหาในการวิเคราะห์อัตราส่วนแต่อย่างใด แต่ถ้าเป็นกิจการประเภทอุตสาหกรรมการผลิต ของคงเหลือจะประกอบด้วยวัตถุดิบ งานระหว่างทำและสินค้าสำเร็จรูป อย่างไรก็ตาม งบการเงินที่เสนอต่อสาธารณชนมักจะแสดงของคงเหลือต่าง ๆ รวมกันเป็นยอดเดียว ซึ่งจะทำให้ผลการวิเคราะห์อัตราการหมุนเวียนสินค้าคงเหลือผิดพลาดได้ เพราะของคงเหลือแต่ละประเภทมีความสามารถในการเปลี่ยนเป็นเงินสดต่างกัน กล่าวคือสินค้าสำเร็จรูปจะมีความคล่องตัวสูงกว่าของคงเหลือประเภทอื่น ๆ ซึ่งถ้าสามารถทราบข้อมูลต้นทุนการผลิตหรือสามารถหางบต้นทุนการผลิตได้ ก็จะสามารถวิเคราะห์อัตราการหมุนเวียนของของคงเหลือประเภทต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น เช่น อัตราการหมุนเวียนวัตถุดิบสามารถคำนวณได้โดยการหารวัตถุดิบใช้ไปด้วยวัตถุดิบคงเหลือโดยเฉลี่ย ซึ่งใช้วัดความเร็วโดยเฉลี่ยที่วัตถุดิบถูกนำมาใช้ในการผลิต (ใช้เวลาเท่าไรนับจากวันที่ซื้อวัตถุดิบจนกระทั่งถูกนำไปใช้ในการผลิต) อัตราการหมุนเวียนงานระหว่างทำสามารถคำนวณได้โดยการหารต้นทุนการผลิตสินค้าสำเร็จรูปด้วยงานระหว่างทำ ถัวเฉลี่ย ซึ่งจะใช้วัดความเร็วโดยเฉลี่ยที่วัตถุดิบเปลี่ยนสภาพเป็นสินค้าสำเร็จรูป (เมื่อวัตถุดิบถูกนำไปใช้ในการผลิต ใช้เวลานานเท่าไรในการเปลี่ยนสภาพเป็นสินค้าสำเร็จรูป) เป็นต้น

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินจะขยายความรายการต่าง ๆ ในงบดุลและงบกำไรขาดทุน ผู้อ่านหมายเหตุประกอบงบการเงินจะต้องมีพื้นฐานความรู้เพียงพอเพราะข้อมูลเหล่านี้ยากที่จะเข้าใจได้ ข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินแบ่งออกได้เป็น 5 ประเภท ดังนี้

การเปิดเผยวิธีการบัญชีที่ใช้

การเปิดเผยวิธีการบัญชีที่ใช้จะช่วยให้ผู้เรียนงบการเงินทราบว่ากิจการใช้หลักการบัญชีใดในการจัดทำงบการเงินและวิธีการบัญชีที่สำคัญ ๆ ในการจัดทำงบการเงิน เช่น วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือและเงินลงทุน วิธีคิดค่าเสื่อมราคา การบันทึกบัญชีเงินลงทุน การบันทึกกำไรจากการขายตามสัญญาเช่าซื้อ ค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี บัญชีที่เป็นเงินตราต่างประเทศ การตัดจำหน่ายค่าความนิยม ฯลฯ ตัวอย่างเช่น “ค่าความนิยม - จำนวนของเงินลงทุนในบริษัทย่อยในส่วนของที่เกินกว่าสินทรัพย์สุทธิของบริษัทย่อยให้ถือว่าเป็นค่าความนิยม ค่าความนิยมที่บันทึกบัญชีถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2536 จะต้องตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายไม่ต่ำกว่า 5 ปี และตัดจำหน่ายในอัตราเส้นตรง” สิ่งบ่งชี้ของข้อความนี้คือ กิจการค่อนข้างระมัดระวังในการตัดจำหน่ายค่าความนิยมเป็นค่าใช้จ่าย ผู้เรียนงบการเงินอาจพิจารณาเปรียบเทียบว่าผลการดำเนินงานของกิจการที่ตัดจำหน่ายค่าความนิยม 5 ปี ต่างจากผลการดำเนินงานของกิจการที่ตัดจำหน่ายค่าความนิยม 40 ปี อย่างไร เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปิดเผยสินทรัพย์และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ในบางกรณีกิจการอาจมีสินทรัพย์หรือหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและไม่ได้เปิดเผยไว้ในงบการเงิน เช่น กิจการอาจได้รับเงินชดเชยค่าเสียหายจากการทำงานตามสัญญาที่รัฐบาลกำหนดหรือมีคดีอยู่ในระหว่างการฟ้องร้อง ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อรายได้ในอนาคตของกิจการอย่างมาก

การเปิดเผยรายละเอียดของหนี้สิน

ปกติผู้ลงทุนมักจะต้องการทราบลักษณะและต้นทุนของหนี้สินในรายละเอียดแต่ในงบการเงินมักแสดงหนี้สินเป็นยอดรวม ดังนั้น ข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินจะช่วยขยายความเกี่ยวกับหนี้สินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

การเปิดเผยสิทธิของผู้ถือหุ้น

กิจการเกือบทุกประเภทมักจะเปิดเผยจำนวนหุ้นที่จดทะเบียนและจำนวนเงินที่เรียกชำระแล้วในงบการเงิน แต่มีข้อมูลบางประเภทที่ไม่ได้เปิดเผยไว้ในงบการเงิน เช่น การให้สิทธิต่อพนักงานที่จะซื้อหุ้นของกิจการและสิทธิที่จะเปลี่ยนจากหุ้นบุริมสิทธิ์เป็นหุ้นสามัญ เป็นต้น

การเปิดเผยเกี่ยวกับข้อผูกพันตามสัญญา

กิจการอาจมีข้อผูกพันตามสัญญาบางประเภทแต่ไม่ได้เปิดเผยไว้ในตัวงบการเงิน เช่น ข้อตกลงตามสัญญาเช่าซื้อ ข้อผูกพันตามสัญญาซื้อและข้อผูกพันตามข้อตกลงเงินบำเหน็จ กิจการมีความจำเป็นที่จะต้องเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้ให้ผู้เรียนงบการเงินทราบ เพราะข้อมูลเหล่านี้อาจมีผลกระทบต่อสภาพคล่องของกิจการในอนาคต

นโยบายและวิธีการบัญชี

นโยบายบัญชีจะมีผลกระทบต่อการแสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการที่ถูกต้อง กิจการมักแสดงนโยบายบัญชีไว้ต่างหากอย่างชัดเจน นโยบายการบัญชีมักเกี่ยวข้องกับวิธีการจัดทำงบการเงิน วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือ การบันทึกต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นค่าใช้จ่ายหรือรายจ่ายฝ่ายทุน วิธีการตีราคาเงินลงทุน วิธีการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศ วิธีการบัญชีเกี่ยวกับกำไรหรือขาดทุนจากการแปลงค่า วิธีการทำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- งบการเงินรวม วิธี การบัญชีเกี่ยวกับกำไรสะสม การจัดสรรกำไรพร้อมทั้งการเพิ่มและการลด ตำ รong ต่างๆ นโยบายเกี่ยวกับเงินเลี้ยงชีพและเกษียณอายุ ฯลฯ

รายงานของผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีจะแสดงความเห็น ในเรื่องผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของ กิจการ ในบางกรณีความเห็นของผู้สอบบัญชีถูกจำกัดเพราะมีข้อบกพร่องบางประการที่จะทำให้ผล การดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการได้รับผลกระทบกระเทือน สถานการณ์ที่เป็นสาเหตุให้ เกิดข้อบกพร่องนี้ผู้สอบบัญชีจะตั้งอธิบายไว้ในรายงานด้วย การอ่านรายงานของผู้สอบบัญชีจึงช่วย ให้ได้ข้อมูลที่เป็นประ โยชน์ต่อการตัดสินใจมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ฝ่ายจัดการของกิจการจะหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบข้อมูลในรายงานการเงิน โดยอ้างว่ากิจการได้ว่าจ้างผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเพื่อ เข้ามาทำการตรวจสอบบัญชีแล้วไม่ได้ เพราะรายงานที่ผู้สอบบัญชีได้รับรองแล้วไม่ใช่สิ่งที่จะนำมา ทดแทนความรับผิดชอบของฝ่ายจัดการในเรื่องของการจัดทำบัญชีและการเสนอรายงานทางการเงิน หากแต่เป็นเครื่องช่วยตรวจสอบงบการเงินอย่างหนึ่ง ฝ่ายจัดการจะสามารถปลดเปลื้องความรับผิด ชอบของตนได้โดยการเลือกใช้นโยบายบัญชีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ และโดยการเปิดเผยข้อมูล อย่างเพียงพอ

ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม

จุดที่ประชาชนมักจะให้ความสนใจ คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ กิจการต้องการให้ประชาชนสนับสนุนสินค้าและบริการของตน กิจการจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อ สังคม ซึ่งจะปรากฏในรูปของการรักษาความสะอาดของสภาพแวดล้อม การช่วยเหลือทางด้าน การศึกษา และการให้การสนับสนุนโครงการกุศลและกีฬาต่างๆ การเปิดเผยเกี่ยวกับความรับผิด ชอบทางสังคมจะช่วยให้บุคคลทั่วไปเข้าใจบทบาทของกิจการในการให้ความอนุเคราะห์ต่อสังคม และเป็นประ โยชน์ในด้านค่านิยมในตัวกิจการ

ข้อมูลประมาณการ

งบการเงินของกิจการโดยทั่วไปจะมี 2 ประเภท คือ งบการเงินในรอบระยะเวลา บัญชีที่ผ่านมาและงบประมาณการ งบการเงินในรอบระยะเวลาที่ผ่านมาจะแสดงถึงฐานะและผล การดำเนินงานที่เกิดขึ้นแล้ว กิจการจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจอย่างไร ก็พิจารณาจากงบกำไรขาดทุนและงบดุลของงวดที่ผ่านมาแล้วนั่นเองและถ้าจะให้เห็นแนวโน้มหรือ พัฒนาการของกิจการอาจดูย้อนหลังไป 3 - 5 ปี ก็จะช่วยให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาม ในรอบปีที่ผ่านมาผู้สนใจเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์มากขึ้น นักลงทุนเหล่านี้ต้องการข้อมูลทางการเงินมากขึ้น งบการเงินประมาณการเป็นข้อมูลชนิดหนึ่งที่สำคัญในการตัดสินใจของนักลงทุน กิจการมักจะนำเสนองบการเงินในฐานะเป็นงบประมาณการโดยจะทำเมื่อมีการเพิ่มทุน งบการเงินฉบับประมาณการมีลักษณะเป็นงบการเงินในอนาคตซึ่งจะถูกต้องตามประมาณการหรือไม่ก็ได้ แต่โดยเหตุผลแล้วกิจการจะต้องทำงบประมาณการจากความเป็นไปได้ของการประกอบธุรกิจ งบประมาณการนี้จะช่วยให้นักลงทุนเข้าใจว่ากิจการมีแผนดำเนินงานทางธุรกิจในอนาคตเป็นอย่างไร ซึ่งนักลงทุนก็จะเป็นผู้วินิจฉัยเองว่าน่าเชื่อถือเพียงใด หรือประมาณการไว้สูงเกินความเป็นจริงหรือไม่

ปัญหาอาจมีว่าถ้าผลประกอบการและฐานะการเงินของกิจการไม่ได้เป็นไปตามที่พยากรณ์ไว้กิจการจะต้องรับผิดชอบเพียงใด เพราะเท่าที่ผ่านมามักปรากฏว่าผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัทที่เกิดขึ้นจริงมักจะต่ำกว่าประมาณการทางการเงินมาก ซึ่งตลาดหลักทรัพย์ฯ เองก็ไม่ได้มีมาตรการในการควบคุมหรือดำเนินการกับกิจการที่ทำกำไรต่ำกว่าประมาณการ และที่สำคัญคือใครจะเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนที่เกิดขึ้นจริง มาตรการที่ผ่านมาก็เพียงแค่ให้บริษัททำหนังสือชี้แจงสาเหตุก็จบกันเพียงเท่านั้น สำหรับในประเทศสหรัฐอเมริกาเองศาลเคยตัดสินว่าถ้ากิจการได้ใช้วิธีการพยากรณ์ที่ดี ให้นักกลางที่มีความเชี่ยวชาญในการพยากรณ์และไม่ได้เจตนาหลอกลวง กิจการก็ไม่ต้องรับผิดชอบจากการที่พยากรณ์ผิดพลาด หรือแม้แต่ในประเทศอังกฤษก็ไม่อนุญาตให้ฟ้องร้องในคดีอันเกิดจากการใช้ข้อมูลประมาณการที่ผิดพลาด ในปัจจุบัน (จากผลการประชุม ก.ล.ด. เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2536 ที่ผ่านมา) ก.ล.ด. ได้กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนและบริษัทที่รับอนุญาตไม่ต้องส่งประมาณการงบการเงินล่วงหน้า 3 ปี (ในกรณีขอเพิ่มทุนอีกต่อไป) เพราะอาจเห็นว่าเป็นงบการเงินที่มีความคลาดเคลื่อนสูงก็ได้

นอกจากการวิเคราะห์งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินแล้ว ควรจะได้พิจารณางบการเงินของบริษัทในกลุ่ม (ทั้งบริษัทใหญ่ และ บริษัทย่อย) เพราะอาจมีการซ่อนเร้นรายการบางอย่าง เช่น บริษัทใหญ่อาจลงบัญชีโอนค่าใช้จ่ายบางรายการไปยังบริษัทย่อยเพื่อให้มีผลประกอบการที่ดี แต่เมื่อไปดูงบการเงินของบริษัทย่อยแล้วปรากฏว่าขาดทุนเป็นจำนวนมาก ทำให้ผลประกอบการทั้งกลุ่มขาดทุน ดังนั้นหากกิจการใดมีการลงทุนในบริษัทย่อยอื่น ๆ ก็จำเป็นต้องวิเคราะห์ในรายละเอียดของงบการเงินรวมด้วย

4.2 แบบฝึกหัดการวิเคราะห์งบการเงิน

4.2.1 สรุปอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินสามารถหาได้จากการวิเคราะห์งบการเงินซึ่งประกอบไปด้วย การวิเคราะห์ข้อมูลจากงบดุล และงบกำไรขาดทุน

อัตราส่วนทางการเงินจะถูกใช้ป็นเครื่องมือ เพื่อการบริหารการเงิน และเป็นเครื่องมือเพื่อใช้ในการลงทุน

- อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารการเงิน

1) อัตราส่วนวิเคราะห์ความคล่องตัวทางการเงิน

1.1) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current ratio)

$$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.2) อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick ratio)

$$= \frac{\text{เงินสด} + \text{เงินลงทุนชั่วคราว} + \text{ลูกหนี้}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

2) อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

2.1) อัตราการหมุนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

$$= \frac{\text{ขายเชื่อสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

2.2) อัตราการหมุนของสินค้า (Inventory Turnover)

$$= \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

2.3) อัตราการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover)

$$= \frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ถาวร}}$$

2.4) อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover)

$$= \frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) อัตราส่วนความสามารถในการกู้เงิน

3.1) อัตราส่วนหนี้ (Debt Ratio)

$$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

3.2) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ย}}$$

3.3) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายทางการเงิน

(Fixed Charge Coverage Ratio)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย} + \text{เงินต้น} + \text{เงินปันผล}} \\ (1 - \text{อัตราภาษี})$$

4) อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร

4.1) ผลตอบแทนต่อยอดขาย (Net Profit Margin)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{ยอดขาย}}$$

4.2) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

4.3) ผลตอบแทนต่อทุนส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{ทุนส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}$$

● อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือในการลงทุน

อัตราส่วนทางการเงินในความหมายของการลงทุน จะเป็นอัตราส่วนทางการเงินที่ธนาคารมักจะใช้สำหรับการวิเคราะห์สินเชื่อ ทั้งนี้ เพราะการที่ธนาคารจะปล่อยเงินกู้ให้กับลูกค้ารายใด ธนาคารจะทำหน้าที่เสมือนกับเป็นผู้ลงทุนในโครงการของลูกค้า ดังนั้น แนวการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินในความหมายของการลงทุน มีดังนี้

1) อัตราส่วนวิเคราะห์ความคล่องตัวทางการเงิน

1.1) อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน(Current Ratio)

$$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.2) อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Ratio)

$$= \frac{\text{เงินสด+เงินลงทุนชั่วคราว+ลูกหนี้}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.3) อัตราการหมุนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

$$= \frac{\text{ขายเชื่อสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

1.4) อัตราการหมุนของสินค้า (Inventory Turnover)

$$= \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

2) อัตราส่วนวิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

2.1) อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (Return on Investment)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{สินทรัพย์ดำเนินงาน}}$$

2.2) อัตราการหมุนของสินทรัพย์ดำเนินงาน (Return on Assets)

$$= \frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ดำเนินงาน}}$$

2.3) ผลตอบแทนต่อยอดขาย (Net Profit Margin)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ขายสุทธิ}}$$

3) อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการหากำไรจากเงินลงทุน

3.1) อัตราผลตอบแทนจากเงินลงทุน (หนี้สินและทุน) (Return on Investment)

$$= \frac{\text{กำไรสุทธิ + ดอกเบี้ย}}{\text{หนี้สินและทุน}}$$

3.2) อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นสามัญ (Return on Equity)

$$= \frac{\text{กำไรส่วนของผู้ถือหุ้น}}{\text{ทุนส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}$$

3.3) อัตราผลตอบแทน (เงินสด) ผู้ถือหุ้นสามัญ (Return (cash) on Equity)

$$= \frac{\text{กำไรส่วนของผู้ถือหุ้น} + \text{ค่าเสื่อมราคา}}{\text{ทุนส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}$$

4) อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน

4.1) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

4.2) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายรายจ่ายทางการเงิน
(Fixed Charge Coverage Ratio)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย} + \frac{\text{เงินต้น} + \text{เงินปันผล}}{(1 - \text{อัตราภาษี})}}$$

4.3) อัตราส่วนสินทรัพย์ที่ถูกใช้งาน

$$= \frac{\text{ค่าเสื่อมราคาสะสม}}{\text{สินทรัพย์ถาวรก่อนหักค่าเสื่อม}}$$

4.4) ความสามารถชำระหนี้

$$= \frac{\text{หนี้สินรวม} - (\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ชั่วคราว})}{\text{กำไรสุทธิ} + \text{ค่าเสื่อมราคา}}$$

5) อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้

5.1) อัตราส่วนแห่งหนี้ (Debt Equity)

$$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

5.2) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3) อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายทางการเงิน

(Fixed Charge Coverage Ratio)

$$= \frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย} + \text{เงินต้น} + \text{เงินปันผล}}$$

(1 - อัตราภาษี)

5.4) อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt to Equity)

$$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

5.5) อัตราส่วนความสามารถชำระหนี้

$$= \frac{\text{หนี้สิน} - (\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ชั่วคราว})}{\text{กำไรสุทธิ} + \text{ค่าเสื่อมราคา}}$$

โจทย์งบดุล

บริษัท สอาดสดไอ จำกัด (มหาชน)

งบดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

สินทรัพย์ (ASSETS)

สินทรัพย์หมุนเวียน :

เงินสดและเงินฝากธนาคาร	42,797,784.03
ลูกหนี้การค้า	143,562,981.18
สินค้าคงเหลือ	290,784,990.57
เงินลงทุนชั่วคราว	10,000.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่นๆ	<u>16,552,421.06</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	493,708,176.84

สินทรัพย์ถาวร :

ที่ดิน อาคาร :	1,120,490,412.50
เครื่องจักร และอุปกรณ์	<u>2,695,639.10</u>
รวมสินทรัพย์ถาวร	1,123,186,051.60
สินทรัพย์อื่นๆ	<u>1,598,966.19</u>
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	<u>1,618,493,194.63</u>

หนี้สินและส่วนผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน :

เจ้าหนี้การค้า	31,922,261.05
เงินเบิกเกินบัญชี และเงินกู้ยืมจากธนาคาร	105,486,063.40
หนี้สินหมุนเวียนอื่นๆ	<u>4,319,398.40</u>
รวมหนี้สินหมุนเวียน	141,727,722.85

หนี้สินระยะยาว

รวมหนี้สินทั้งหมด	<u>440,495,659.25</u>
-------------------	-----------------------

ส่วนของผู้ถือหุ้น :

ทุนเรือนหุ้น

ทุนจดทะเบียน

หุ้นสามัญ 55,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 10 บาท	550,000,000.00
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	180,000,000.00
กำไรสะสม/ขาดทุนสะสม	<u>0.00</u>

รวมส่วนผู้ถือหุ้น

730,000,000.00

รวมหนี้สิน ส่วนของผู้ถือหุ้น

1,312,223,382.10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โจทย์งบกำไรขาดทุน

บริษัท สอาดสดใส จำกัด (มหาชน)

งบกำไรขาดทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

รายได้

รายได้จากการขายสด	540,000,000.00
รายได้จากการขายเชื่อ	25,000,000.00
รวมรายได้จากการขาย	565,000,000.00
ดอกเบี้ยรับ	5,117,781.24
รายได้อื่นๆ	<u>5,595,857.31</u>
รวมรายได้ทั้งหมด	<u>575,713,638.55</u>
ค่าใช้จ่าย	
ต้นทุนขาย	440,000,000.00
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	44,000,000.00
รวมรายได้ก่อนดอกเบี้ยจ่าย และภาษี	91,713,638.55
ดอกเบี้ยจ่าย	17,000,000.00
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	<u>5,972,540.12</u>
กำไรสุทธิ	68,741,098.43
หักเงินปันผล	10,000,000.00
ชำระคืนเงินกู้	<u>50,000,000.00</u>
กำไรสุทธิหลังจ่ายเงินปันผล และคืนเงินกู้	<u>8,741,098.43</u>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.2 วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

- อัตราส่วนวิเคราะห์ความคล่องตัวทางการเงิน ประกอบด้วย

1. อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} = 3.4835$$

2. อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Ratio)

$$\frac{\text{เงินสด+เงินลงทุนชั่วคราว+ลูกหนี้}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}} = 1.3150$$

- อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการใช้ทรัพย์สิน ประกอบด้วย

1. อัตราการหมุนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

$$\frac{\text{ขายเชื่อสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}} = 0.1741$$

2. อัตราการหมุนของสินค้า (Inventory Turnover)

$$\frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}} = 1.5131$$

3. อัตราการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (Fix Assets Turnover)

$$\frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ถาวร}} = 0.5030$$

4. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover)

$$\frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวม}} = 0.3491$$

- อัตราส่วนความสามารถในการกู้เงินประกอบด้วย

1. อัตราส่วนแห่งหนี้ (Debt Ratio)

$$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}} = 0.3597$$

2. อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

$$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ย}} = 5.3949$$

3. อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายทางการเงิน

(Fixed Charge Coverage Ratio)

$$\frac{\text{กำไรจากการดำเนินงาน}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย} + \text{เงินต้น} + \text{เงินปันผล}} = 1.1132$$

(1- อัตราภาษี)

● อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการหากำไร ประกอบด้วย

1. ผลตอบแทนต่อยอดขาย (Net Profit Margin)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{ยอดขาย}} = 12.1666 \%$$

2. ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Assets)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{สินทรัพย์รวม}} = 4.2472 \%$$

3. ผลตอบแทนต่อทุนส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity)

$$\frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี}}{\text{ทุนส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}} = 9.4166 \%$$

อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

คือ อัตราส่วนที่บอกให้กิจการรู้ถึงความคล่องตัวทางการเงิน ในความหมายว่า กิจการจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถแปลงสภาพมาเป็นเงินสดได้เพียงพอแก่การชำระหนี้สินหมุนเวียนหรือไม่ อัตราส่วนนี้หากพิจารณาถึงที่สูตรของ Current Ratio จะพบว่าเท่ากับ สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน ผลลัพธ์ที่ได้ จะออกมาเป็นตัวเลขที่แสดงถึงจำนวนเท่าของของสินทรัพย์หมุนเวียนว่าจะมีเป็นกี่เท่าของหนี้สินระยะสั้น ค่าที่ปรากฏออกมานั้นหาก

1) มีค่าที่เกินกว่า 1 แสดงผลทางทฤษฎีว่ากิจการมีความคล่องตัวทางการเงินและหากค่านี้ยิ่งมากเท่าไร อาทิเช่นเป็นค่า 2 , 3 หรือค่าอื่นๆ ที่มากกว่านี้ก็จะยิ่งสะท้อนภาพของความคล่องตัวทางการเงิน หรือพูดอีกนัยหนึ่ง กิจการมีเงินเหลือใช้มากพอและจะไม่เผชิญกับปัญหาของสภาพคล่องทางการเงิน

2) ค่าที่ได้ต่ำกว่า 1 แสดงว่ากิจการกำลังเผชิญกับมรสุมทางการเงิน และต้องมีปัญหาเกี่ยวกับการขายคืนหนี้ และปัญหาดังกล่าว จะสังเกตได้จากเหตุการณ์เชื่อกันของบริษัทฯ และบริษัทขาดเงินสดที่จะหล่อเลี้ยงกิจการให้ดำเนินได้ต่อไป และนี่คือสาเหตุแห่งการล้มละลายของกิจการ

Current Ratio ที่ให้ผลลัพธ์เกินกว่า 1 หรือค่าที่มากกว่า ไม่สามารถจะตัดสินชี้ขาดได้ว่ากิจการจะไม่มีปัญหาสภาพคล่อง และปัญหาการชำระคืนหนี้ทั้งนี้เพราะรายการลูกหนี้การค้า และสินค้างเหลือเป็นรายการที่รวมอยู่ในสินทรัพย์หมุนเวียน เพื่อการคำนวณหา **Current Ratio** จะต้องถูกหยิบยกขึ้นมาพิจารณาประกอบด้วยต่างหาก โดยการคำนวณหาค่า

1) อัตราการหมุนของลูกหนี้ (**Account Receivable Turnover**)

$$= \frac{\text{ขายเชื่อสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

ซึ่งใช้เพื่อการหาระยะเวลาการเก็บหนี้ โดยเฉลี่ยนำมาเปรียบเทียบกับนโยบายการให้เครดิตของกิจการว่าใกล้เคียงกันอย่างไร มีปัญหาและต้องจัดการกับลูกหนี้เพิ่มเติมอย่างไร เพื่อสร้างประสิทธิภาพในการแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนมาเป็นเงินสด

2) อัตราการหมุนของสินค้า (**Inventory Turnover**)

$$= \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

ซึ่งใช้เพื่อการดูความนิยมในสินค้าว่า มีการซื้อขายกันมากน้อยขนาดไหน

- โดยทั่วไปอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนควรจะมีค่าน้อยเป็น 2:1 ผู้วิเคราะห์จะต้องระวังในการตีความหมายจากอัตราส่วนใดอัตราส่วนหนึ่งเพียงอัตราเดียว และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องควรใช้ข้อมูลหลายอย่างประกอบกัน (โปรดอ่านรายละเอียดการวิเคราะห์งบการเงินประกอบในหน้า 28-30)

อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Ratio)

คือ อัตราส่วนที่สะท้อนสภาพความคล่องตัวทางการเงินของกิจการที่ดีขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง โดย Quick Ratio นั้นเกิดเนื่องจากการหักรายการของสินค้าคงเหลือออกจากสินทรัพย์หมุนเวียน ทั้งนี้ เพราะมีการสมมติกันว่าสินค้าคงเหลืออาจจะเป็นสินค้าเก่าค้างสต็อก และแปลงเป็นเงินสดได้ยาก และอาจจะไม่ตรงจำนวนคำนวณได้จากสูตร

$$\frac{\text{เงินสด} + \text{เงินลงทุนชั่วคราว} + \text{ลูกหนี้}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ค่าที่ได้หากออกมา

1) เท่ากับหรือมากกว่า 1 ก็แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องทางการเงินที่ยอมรับได้เพราะกิจการสามารถแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนมาเป็นเงินสด เพื่อการชำระหนี้สินระยะสั้นได้ ค่าที่ออกมาเกินกว่า 1 นี้ ยิ่งเกินมากเท่าไรก็สะท้อนสภาพคล่องมากเท่านั้น

2) ค่าที่ได้ออกมาต่ำกว่า 1 แสดงว่ากิจการกำลังประสบกับปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน สัญญาณที่จะปรากฏในธุรกิจ ก็คือ เช็คคืน เงินสดไม่พอที่จะใช้หมุนเวียนในกิจการ

อย่างไรก็ตามยังจำเป็นที่จะต้องพิจารณารายการ Account Receivable Turnover ประกอบด้วย เพื่อหาระยะเวลาการเก็บหนี้โดยเฉลี่ย ทั้งนี้เพราะ Quick Ratio ที่เกินกว่า 1 ก็อาจขาดความคล่องตัวทางการเงินก็ได้ อันเนื่องมาจากการมีปัญหการจัดเก็บลูกหนี้การค้าไม่ได้ตามหมายกำหนดการ

อัตราการหมุนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

คือ อัตราส่วนที่ใช้สำหรับบอกให้กิจการรู้ว่าการจัดเก็บลูกหนี้การค้าเป็นอย่างไร เมื่อเปรียบเทียบกับยอดขายเชื่อ ค่าที่ได้จะออกมาเป็นรอบ และใช้สูตรคำนวณว่า

$$\frac{\text{ขายเชื่อสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

ผลลัพธ์ที่ปรากฏหากให้

1) ค่าที่มากแสดงว่า กิจการสร้างยอดขายได้ พร้อมๆ กับการจัดเก็บลูกหนี้การค้าที่มีประสิทธิภาพ ค่าที่มากนี้จะออกมาเป็นรอบ และค่ายิ่งมากจะยิ่งดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ค่าที่น้อย และเข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่ากิจการกำลังเผชิญปัญหาหากหนี้การค้าที่จัดเก็บไม่ได้และต้องแก้ปัญหาดต่อไป

อย่างไรก็ตาม ค่าที่ได้ควรจะเป็นเท่าไรนั้นดูได้จากการหารระยะเวลาการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยซึ่งจะใช้ค่าที่ได้เทียบเคียงกับนโยบายการให้เครดิตของกิจการ ซึ่งระยะเวลาการจัดเก็บหนี้โดยเฉลี่ยหาได้จากสูตร

$$\frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราหมุนของลูกหนี้}}$$

ค่าที่ได้จะออกมาเป็นจำนวนวัน และโดยส่วนใหญ่หากเทียบเคียงนโยบายให้เครดิต 60 วัน ค่าที่ได้ของอัตราหมุนของลูกหนี้ควรจะอยู่ที่รอบ และหากนโยบายเครดิตเป็น 90 วัน ค่าที่ได้ของอัตราหมุนของลูกหนี้การค้าควรจะอยู่ที่รอบ และหากเป็นกรณีอื่นๆ ที่นโยบายการให้เครดิตต่างจากนี้ ค่าที่ได้ควรจะเท่ากับ

$$\text{จำนวนวันในการให้เครดิต (เจ้าของกิจการทราบ)} = \frac{365}{\text{อัตราหมุนของลูกหนี้}}$$

$$\text{ดังนั้น ค่าของอัตราหมุนของลูกหนี้ควรเท่ากับ} \frac{365}{\text{จำนวนวันในการให้เครดิต}}$$

ค่าที่ปรากฏจากการหารระยะเวลาเก็บหนี้โดยเฉลี่ย

1) ต่ำกว่านโยบายเครดิต ถือว่าดี

2) สูงกว่านโยบายการให้เครดิต ถือว่ากิจการกำลังมีปัญหา และปัญหาจะรุนแรงมากขึ้นตามความแตกต่างของค่าที่ได้กับนโยบายเครดิต และเหตุการณ์ในข้อที่สองนี้กิจการต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วนด้วย 3 วิธี คือ พัฒนาระบบการจัดเก็บหนี้ หรือตั้งสำรองหนี้สูญ หรือตัดเป็นหนี้สูญของกิจการ เพื่อสะท้อนภาพของกิจการที่เป็นจริง

อัตราหมุนของสินค้า (Inventory Turnover)

คือ อัตราส่วนที่จะบอกให้กิจการทราบว่า สินค้าได้รับความนิยมในท้องตลาดมากน้อยขนาดไหน หรืออาจจะบอกให้ทราบว่า ในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมาตามยอดขายที่เกิดขึ้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่างปี เมื่อเทียบกับสินค้าที่มีอยู่ในมือ จะต้องมีสินค้าตามจำนวนที่มีอยู่กี่ครั้งจึงจะพอขาย ค่าที่ได้จะออกมาเป็นรอบ เพื่อบ่งบอกถึงความนิยมในสินค้า สามารถหาได้จากสูตร

$$\frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

ค่าที่ได้หากปรากฏออกมาเป็น

- 1) ค่าบวกมากเท่าไร แสดงว่าสินค้าได้รับความนิยมในท้องตลาด โดยความนิยมจะแปรผันตรงกับค่าบวกที่ได้
- 2) ค่าบวกต่ำๆ แสดงว่าสินค้าค้างสต็อกจำนวนมาก และอาจจะล้าสมัย และขายไม่ได้ราคาตามที่กำหนดไว้

- การที่จะบอกว่ายัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือสูงหรือต่ำ จำเป็นต้องพิจารณาประเภทของธุรกิจประกอบ (โปรดดูรายละเอียดการวิเคราะห์งบการเงินในหน้า 35-37)

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover)

อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่ากิจการสามารถใช้ประโยชน์จากประสิทธิภาพของสินทรัพย์ถาวร อาทิเช่น เครื่องจักรต่างๆ เพื่อก่อให้เกิดยอดขายได้มากน้อยเท่าใด โดยสินทรัพย์ถาวรที่นำมาคำนวณควรจะเป็นยอดสินทรัพย์ถาวรก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสม จำนวนได้จากสูตร

$$\frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ถาวร}}$$

ค่าที่ปรากฏ

- 1) ค่าบวกยิ่งมาก ยิ่งสะท้อนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ถาวรว่ามีประสิทธิภาพ
- 2) ค่าบวกที่น้อย และใกล้เคียงศูนย์ สะท้อนถึงกิจการกำลังประสบปัญหาการตลาด และปัญหาการจัดการการผลิต ซึ่งกิจการต้องปรับปรุงและแก้ไขต่อไป

อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover)

อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่ากิจการสามารถใช้ประโยชน์จากประสิทธิภาพของสินทรัพย์รวมเพื่อก่อให้เกิดยอดขายได้มากน้อยเท่าใด โดยคำนวณจากสูตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขายสุทธิ สินทรัพย์รวม

ค่าปรากฏ

1) ค่าที่เป็นบวกยิ่งมาก ยิ่งสะท้อนประสิทธิภาพที่มากขึ้นของการใช้สินทรัพย์รวมเพื่อก่อให้เกิดยอดขาย

2) ค่าที่ใกล้เคียงศูนย์ สะท้อนกิจการที่มีการลงทุนสูง และอาจจะอยู่ในช่วงของการเริ่มต้นกิจการซึ่งยังคงต้องรอประสิทธิภาพต่างๆ ให้เกิดความพร้อมในทุกองค์ประกอบ เพื่อสร้างยอดขายให้สูงขึ้นต่อไป หรืออาจจะสะท้อนภาพของกิจการที่กำลังเผชิญกับปัญหาทางการตลาด ซึ่งกิจการต้องปรับตัวเพื่ออยู่รอดในกิจการต่อไป

อัตราส่วนแห่งนี้ (Debt Ratio)

คือ อัตราส่วนที่บอกให้กิจการทราบว่า มีความมั่นคงทางการเงินมากน้อยเท่าใด โดยคำนวณได้จากสูตร

$$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

ค่าที่ได้หากออกมา

1) เท่ากับหรือมากกว่า 1 แสดงว่ากิจการลงทุนด้วยการก่อหนี้ร้อยละ 100 ซึ่งพิจารณาสมการทางบัญชี

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + (\text{ส่วนทุน} = 0)$$

กิจการนี้ไม่ลงทุนในส่วนทุน จึงทำให้ค่าที่ได้ออกมาเป็น 1 และแน่นอนว่ากิจการนี้จะต้องเผชิญกับปัญหาความมั่นคงแน่นอน หรือกิจการนี้อาจจะลงทุนในส่วนทุน แต่ปรากฏว่ากิจการมีผลประกอบการขาดทุน และต้องก่อหนี้เพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนค่าใช้จ่ายของกิจการ จึงเป็นเหตุให้ค่าที่ได้ออกมาเท่ากับ 1 หรือมากกว่า

2) น้อยกว่า 1 แสดงว่า กิจการมีการลงทุนในส่วนทุนเพื่อเป็นไปตามสมการทางบัญชี

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนทุน}$$

จึงทำให้สินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน และค่าที่ใกล้ศูนย์มากเท่าไร ย่อมจะสะท้อนถึงกิจการที่มีผลประกอบการดี และมีความมั่นคงมากเท่านั้นอีกทั้งการได้รับโอกาสในการกู้เงินกับสถาบันการเงินก็จะเป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจขยายตัว และมีสภาพคล่องทางการเงิน

- การที่จะพิจารณาว่าอัตราส่วนนี้ควรจะเป็นเท่าไร ขึ้นอยู่กับขนาด ประเภทของธุรกิจ และความสามารถในการหาค่าไรของกิจการ (ดูรายละเอียดการวิเคราะห์งบการเงินประกอบในหน้า 45)

อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่า กิจการมีกำไรจากการดำเนินงานก่อนการจ่ายดอกเบี้ยเพียงพอหรือไม่ โดยคำนวณจากสูตร

กำไรจากการดำเนินงาน

ดอกเบี้ย

ค่าที่ได้หากปรากฏ

- 1) เป็นค่าที่เท่ากับ หรือมากกว่า 1 แสดงว่า กิจการมีความสามารถจ่ายดอกเบี้ย
- 2) ค่าที่ได้ออกมาน้อยกว่า 1 แสดงว่า กิจการมีความสามารถจ่ายดอกเบี้ยบางส่วน
- 3) ค่าที่ได้ออกมาเท่ากับศูนย์ หรือติดลบ แสดงว่ากิจการไม่มีความสามารถจ่ายดอกเบี้ย

อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายทางการเงิน (Fixed Charge Coverage Ratio)

อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่ากิจการมีกำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษีเป็นจำนวนกี่เท่าของภาระผูกพันทางการเงินซึ่งได้แก่ การที่กิจการต้องชำระดอกเบี้ยจากเงินกู้ การชำระคืนเงินต้น เงินปันผล โดยคำนวณได้จากสูตร

กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี

ดอกเบี้ย + เงินต้น + เงินปันผล

(1 - อัตราภาษีเงินได้)

ค่าที่ปรากฏ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) ค่าเป็นบวกที่เท่ากับหรือมากกว่า 1 แสดงว่า กิจการมีความสามารถจ่ายภาระผูกพันทางการเงิน ค่ายิ่งบวกมาก ยิ่งสะท้อนภาพความสามารถในการจ่ายภาระผูกพันทางการเงินที่สูงตามไปด้วย

2) ค่าเป็นลบ แสดงว่ากิจการมีผลประกอบการขาดทุน และไม่มีความสามารถในการจ่ายค่าใช้จ่ายทางการเงิน

3) ค่าที่เป็นบวกและมีค่าอยู่ระหว่าง 0 - 1

แสดงว่ากิจการสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายทางการเงินได้เพียงบางส่วนเท่านั้น แสดงว่ากิจการขาดสภาพคล่องและต้องหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนเพิ่มเติม

ผลตอบแทนต่อยอดขาย (Net Profit Margin)

อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่ากิจการมีกำไรสุทธิคิดเป็นร้อยละเท่าไรของยอดขาย จำนวนจากสูตร

$$\frac{\text{กำไรสุทธิหลังภาษี} \times 100}{\text{ยอดขาย}}$$

ค่าที่ได้ให้ผลดังนี้

- 1) ค่าเป็นบวก แสดงว่า กิจการมีกำไรสุทธิ และยิ่งบวกมากยิ่งสะท้อนภาพของกิจการที่ประสบความสำเร็จ และจะมีกำไรสะสมในอนาคตได้
- 2) ค่าที่ได้เป็นลบ แสดงว่า กิจการประสบกับปัญหาการขาดทุน
- 3) ค่าที่ได้ในระดับที่มากกว่าร้อยละ 10 หรือ มากกว่าร้อยละของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำสามารถตัดสินใจได้ว่า กิจการนี้สมควรที่จะลงทุน

- ควรจะพิจารณาอัตราส่วนอื่น ๆ ประกอบด้วย และควรนำไปเปรียบเทียบกับตัวเลขมาตรฐานอื่น ๆ เช่น ของทั้งอุตสาหกรรม หรือ ของคู่แข่ง (โปรดดูรายละเอียดการวิเคราะห์งบการเงินประกอบในหน้า 47-48)

ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Assets)

อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่า การใช้สินทรัพย์โดยรวมทั้งหมด เพื่อสร้างกำไรจะอยู่ในระดับใด ถ้าหากจำสมการทางบัญชีได้ว่า

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะพบว่า สินทรัพย์รวม ก็คือ เงินลงทุนทั้งหมดของกิจการ (หนี้สิน + ทุน) หากค่าที่ได้ปรากฏ อัตราส่วนนี้คำนวณได้จากสูตร

กำไรสุทธิ

สินทรัพย์รวม

- 1) ได้ค่าเป็นบวก แสดงว่า กิจการมีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์
- 2) ได้ค่าเป็นลบ แสดงว่า กิจการขาดทุนจากการดำเนินงาน
- 3) ค่าที่ควรอยู่ในอัตราใด พิจารณาได้จากกำไรสุทธิที่สินทรัพย์รวม คือ เสมือนเป็นต้นทุนของกิจการด้วยความหมายที่ว่า $\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนทุน}$ ฉะนั้น อัตราที่เหมาะสม ควรจะเทียบเคียงกับอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำหรือเงินกู้ธนาคาร

ผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่า กิจการมีกำไรสุทธิจากส่วนของเงินลงทุนที่เป็นส่วนของผู้ถือหุ้นของเท่าใด ถ้าหากพิจารณาสมการทางบัญชี

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ทุน}$$

จะพบว่าทุนในสมการก็คือ ทุนจดทะเบียน + กำไรสะสม / ขาดทุนสะสม และอัตราส่วนนี้คำนวณได้จากสูตร

กำไรสุทธิ

ทุนส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ

หากค่าที่ปรากฏออกมา

- 1) ค่าที่ได้เป็นบวก แสดงว่า กิจการมีกำไรสุทธิ
- 2) ค่าที่ได้เป็นลบ แสดงว่า กิจการขาดทุนจากการดำเนินงาน
- 3) ค่าที่ได้เท่าใดจึงจะเหมาะสม เทียบเคียงจากร้อยละของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำหรือเงินกู้ หากค่าที่ได้มีค่ามากกว่า แสดงว่า กิจการนี้สมควรลงทุนต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2.3 แบบฝึกหัดวิเคราะห์งบการเงิน

1. จงวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีขนาดร่วม (Common Size) โดยกรอกรายการในงบการเงินที่ให้มา
2. วิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน ตามรายการที่ให้มา

บริษัท นคร จำกัด

งบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539

หน่วย : พันบาท

	31 ธันวาคม 2539		31 ธันวาคม 2538		เพิ่ม (ลด)
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
สินทรัพย์					
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสด	580		320	16.0	260
ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)	240		220	11.0	20
สินค้าคงเหลือ	430		260	13.0	170
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	1,250		800	40.0	450
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือ					
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	990		630	31.5	360
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(240)		(180)	(9.0)	60
รวมสินทรัพย์	2,500		2,000	100.0	500
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น					
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้า	430		266	13.3	164
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	57		54	2.7	3
ค่าไฟค้างจ่าย	138		100	5.0	38
รวมหนี้สินหมุนเวียน	625		420	21.0	205
เงินกู้ยืมระยะยาว					
รวมหนี้สิน	1,450		1,100	55.0	350
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น (หุ้นละ 100 บาท)					
ทุนหุ้นสามัญ (หุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว)	700		600	30.0	100
กำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร	350		300	15.0	50
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,050		900	45.0	150
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	2,500		2,000	100.0	500

เอกสารนี้เป็นเอกสารทบทวนเนื้อหาสำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ดูแลระบบได้ตรวจพบข้อผิดพลาดในการคำนวณ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริษัท นคร จำกัด
งบกำไรขาดทุนและงบกำไรสะสม
ประจำปีเพียงวันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539

หน่วย : พันบาท

	ปี 2539		ปี 2538		เพิ่ม (ลด)
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
รายได้จากการขาย (ขายเชื่อ)	1,900		1,650	100	250
หัก ค่านทุนขาย	1,026		820	49.7	206
กำไรขั้นต้น	874		830	50.3	44
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร					
เงินเดือน	310		300	18.1	10
ค่าน้ำค่าไฟ	160		150	9.1	10
ค่าเสื่อมราคา	100		100	0.1	-
รวมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	570		550	33.3	20
กำไรสุทธิก่อนจากการดำเนินงาน	304		280	16.9	24
หัก ดอกเบี่ยจ่าย	114		100	6.0	14
กำไรสุทธิก่อนหักภาษีเงินได้	190		180	10.9	10
หัก ภาษีเงินได้ 30%	57		54	3.3	3
กำไรสุทธิหลังหักภาษี	133		126	7.6	7

- หมายเหตุ 1. กิจการประกาศจ่ายเงินปันผลปี 2538 จำนวน 60,000 บาท
 กิจการประกาศจ่ายเงินปันผลปี 2539 จำนวน 83,000 บาท
2. เงื่อนไขที่กิจการให้แก่ลูกค้า 60 วัน
3. 1 ปี คิด 360 วัน
4. การคำนวณอัตราส่วนใช้หนี้สิน 1 ตำแหน่ง นอกนั้นใช้ 2 ตำแหน่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วน	วิธีคำนวณ	ปี 2539	ปี 2538
1. อัตราค่าไรสุทธิต่อค่าขาย	$\frac{\text{กำไรสุทธิก่อนหักภาษี} \times 100}{\text{ค่าขาย}}$		
2. อัตราค่าไรสุทธิต่อสินทรัพย์	$\frac{\text{กำไรสุทธิก่อนหักภาษี} \times 100}{\text{สินทรัพย์}}$		
3. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$		
4. อัตราส่วนทุนหมุนเร็ว	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$		
5. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์	$\frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{สินทรัพย์ทั้งหมด}}$		
6. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	$\frac{\text{หนี้สินทั้งหมด}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$		
7. อัตราส่วนค่าไรสุทธิต่อดอกเบี๋ยจ่าย	$\frac{\text{กำไรสุทธิก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี๋ยจ่าย}}$		
8. อัตราการหมุนเวียนของสินค้า	$\frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือ}}$		
9. ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้า	$\frac{360 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้า}}$		
10. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้	$\frac{\text{ค่าขายเชื่อ}}{\text{ลูกหนี้คงเหลือ}}$		
11. ระยะเวลาเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้	$\frac{\text{ลูกหนี้คงเหลือ} \times 360 \text{ วัน}}{\text{ค่าขายเชื่อ}}$		

การวิเคราะห์โดยย่อ

1. ความสามารถในการหาคำไร.....
2. สภาพคล่อง.....
3. สภาพเสถียร.....
4. ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3 งบกระแสเงินสด (Cash Flow Statements)

4.3.1 การจัดทำ และวิเคราะห์งบกระแสเงินสด

ความสำคัญของงบกระแสเงินสด

เงินสดเป็นรายการหนึ่งในทรัพย์สินหมุนเวียนที่มีความคล่องตัวสูงมาก เจ้าของกิจการหรือผู้บริหารกิจการจึงให้ความสนใจในการเปลี่ยนแปลงของเงินสด เพื่อการตัดสินใจต่างๆ

งบกระแสเงินสดถือเป็นส่วนหนึ่งของรายงานทางการเงิน โดยแสดงต่อท้ายจากงบดุลและงบกำไรขาดทุน ซึ่งผู้เรียนงบการเงินจะนำมาใช้อ่านและวิเคราะห์ประกอบกับงบการเงินทั้งสองประเภทดังกล่าวด้วย ดังนั้นงบกระแสเงินสดจึงเป็นงบการเงินของกิจการอีกรูปแบบหนึ่ง ที่แสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของเงินสดเป็นไปอย่างไรบ้าง มีสาเหตุอะไร รวมทั้งแสดงแหล่งที่มา และแหล่งที่ใช้ไปของเงินสดสำหรับงวดบัญชีนั้นๆ ว่าได้รับเงินสดมาจากทางใดบ้าง เป็นจำนวนเท่าใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่เกิดขึ้นของเงินสดที่ได้มาและใช้ไปในกิจกรรมใดบ้าง เช่น กิจกรรมการค้าเงินงาน/กิจกรรมการลงทุน/และ กิจกรรมการจัดหาเงิน ซึ่งถ้าจะพิจารณาเฉพาะงบดุล และงบกำไรขาดทุนแต่เพียงอย่างเดียวจะไม่สามารถทราบการเคลื่อนไหวของกระแสเงินสด เพราะหลายๆ กิจกรรมที่มีกำไรจากการดำเนินงาน แต่กลับประสบกับปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน และล้มละลายในที่สุดนั้นก็คือ กำไรที่ทำได้ไม่ได้สะท้อนภาพกระแสเงินสดจากการดำเนินงานอย่างแท้จริง หากแต่เป็นกำไรที่คำนวณขึ้นตามเกณฑ์สิทธิ (Accrual Basis) ซึ่งเปิดโอกาสให้กิจการเลือกใช้วิธีการรับรู้รายได้ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา วิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือแตกต่างกันไป เช่น การรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ทำได้หลายวิธี เช่น รับรู้รายได้ตามอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จตามวิธีเงินค่างวดที่ถึงกำหนดชำระตามวิธีรับรู้รายได้เมื่อโอนกรรมสิทธิ์ หรือการตีราคาสินค้าคงเหลืออาจทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมมุติฐานเกี่ยวกับต้นทุนที่นำมาใช้ เช่น วิธีเข้าก่อนออกก่อน (FIFO) วิธีเข้าทีหลังออกก่อน (LIFO) วิธีถัวเฉลี่ย(Arrange Method) หรือการคิดค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินถาวร อาจใช้วิธีเส้นตรงเป็นต้น ด้วยเหตุนี้กำไรที่คำนวณขึ้นตามเกณฑ์สิทธิและรายการต่างๆ ที่แสดงในงบดุล จึงไม่สามารถแสดงภาพสะท้อนของกระแสเงินสดที่แท้จริง ตลอดจนไม่ได้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนงบการเงินในการประเมินผลกระทบของกิจกรรมต่างๆ ที่มีต่อฐานะการเงินของกิจการ และต่อกระแสเงินสดของกิจการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประโยชน์ของงบกระแสเงินสด

งบกระแสเงินสด ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินขีดความสามารถของกิจการในการได้มา ซึ่งรายการที่เกี่ยวกับเงินสดหรือรายการที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย ตลอดจนความต้องการของกิจการในการใช้จ่ายเงินสดไปในกิจกรรมต่างๆ จึงช่วยให้เจ้าของกิจการ นักลงทุนและผู้อ่านงบทั่วไปทราบว่าแท้จริงแล้ว กิจการมีที่มาของเงินสดจากกิจกรรมใดบ้าง และ กิจการใช้จ่ายเงินสดที่ได้มาอย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด งบกระแสเงินสดจะสะท้อนให้เห็นรูปแบบ การบริหารเงินสด การตัดสินใจในด้านการเงิน และการคาดการณ์มองการณ์ไกลในการใช้เงินลงทุน เพื่อเสริมสร้างฐานะความแข็งแกร่ง และการแข่งขันเพื่อความอยู่รอดของกิจการในอนาคต งบกระแสเงินสดเมื่อนำไปใช้ร่วมกับงบการเงินอื่นๆ จะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประเมินการเปลี่ยนแปลงทรัพย์สินสุทธิของกิจการ การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางการเงิน ความสามารถของกิจการในการบริหารเงินสดที่กิจการมีอยู่ ตลอดจนระยะเวลาการหมุนเวียนของกระแสเงินสด ซึ่งจะช่วยให้กิจการสามารถปรับแก้ไขตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป ข้อมูลกระแสเงินสดในอดีต นอกจากจะใช้เป็นตัวบ่งชี้จำนวนเงิน ระยะเวลา และความแน่นอนของกระแสเงินสดที่จะเกิดขึ้นในอนาคตแล้ว ยังเป็นประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้องของการประเมินผลกระแสเงินสดในอนาคตที่จัดทำขึ้นในอดีต ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการหากำไร และ กระแสเงินสดสุทธิและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในระดับราคา

การตัดสินใจตามทฤษฎีการเงิน

ทฤษฎีการเงินถือว่าเป็น-

- # การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนจะสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาเงิน
- # การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน และการจัดหาเงินจะสัมพันธ์กับการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน

การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน

การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานจะเกี่ยวข้องกับประเด็นต่อไปนี้

1. จะขายสินค้าหรือให้บริการประเภทใด
2. จะซื้อสินค้าหรือจัดหาบริการประเภทใด
3. จะจ้างพนักงานประเภทใดในระดับเงินเดือนเท่าใด
4. จะเช่าที่ดิน อาคาร หรืออุปกรณ์ชนิดใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน

การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุนจะเกี่ยวข้องกับประเด็นต่อไปนี้

1. จะลงทุนเป็นจำนวนเท่าใด
2. จะลงทุนในทรัพย์สินประเภทใด

การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สิน จะถือว่าเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน ไม่ว่าจะการตัดสินใจนั้นจะเกี่ยวข้องกับจัดหาทรัพย์สินระยะสั้น เช่น สินค้า ลูกหนี้การค้า หรือ การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สินระยะยาว เช่น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ฯลฯ แต่เพื่อวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ถือว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สินระยะยาว เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการลงทุน และการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สินระยะสั้นเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน

การตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาเงิน

ปกติการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาเงิน จะขึ้นอยู่กับขนาด (Volume) และโครงสร้างทางการเงินของกิจการ ตลอดจนเงินสดที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการลงทุนในทรัพย์สิน โดยไม่คำนึงถึงว่าเงินสดจะได้อาจมาจากแหล่งภายใน หรือภายนอก ถ้าได้มาจากแหล่งภายนอกจะต้องพิจารณาด้วยว่าเงินสดนั้นได้มาจากการก่อหนี้ หรือเป็นเงินส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งทฤษฎีการเงินถือว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาเงิน ไม่ว่าจะเป็นการกู้ยืมระยะยาว เช่น การออกพันธบัตรหุ้นกู้ การจำนองและเงินกู้ยืม ดังกล่าวนั้นไม่แตกต่างไปจากการกู้ยืมระยะสั้น เช่น เงินกู้ยืมธนาคาร และเจ้าหนี้การค้าแต่อย่างใด แต่เพื่อวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ จะถือว่าการตัดสินใจเกี่ยวกับการกู้ยืมระยะยาวเป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการจัดหาเงิน และการตัดสินใจเกี่ยวกับการกู้ยืมระยะสั้น เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน

ที่มาและวิธีการของงบกระแสเงินสด

กระแสเงินสดที่เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี แบ่งออกเป็น 3 ประเภทดังนี้-

1. กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Operating Activity)
2. กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Investing Activity)
3. กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (Financing Activity)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแยกกระแสเงินสดในลักษณะดังกล่าวนี้ จะให้ข้อมูลสำคัญยิ่ง แก่ผู้เรียนงบการเงินในการประเมินผลกระทบของกิจกรรมต่างๆ ที่มีต่อฐานะการเงินของกิจการ และต่อจำนวนเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (เงินลงทุนระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูงสามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย) รวมทั้งช่วยให้ผู้เรียนงบการเงิน สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงิน ได้ดียิ่งขึ้น

งบกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงิน ซึ่งถือเป็นกิจกรรมหลักของกิจการ ซึ่งแต่ละกิจกรรมมีรายละเอียดและความหมาย ดังนี้.-

1. กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Operating Activity)

หมายถึง กระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมหลักที่ก่อให้เกิดรายได้ของกิจการหรือจากกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมลงทุน หรือกิจกรรมจัดหาเงินเป็นการดำเนินงานประจำวัน ซึ่งที่ทั้งรับเงินสดจากการขาย รายได้ต่างๆ และการจ่ายเงินสดเป็นค่าสินค้า ค่าบริการต่างๆ หรือค่าใช้จ่ายต่างๆ ซึ่งผลต่างของเงินสดที่ได้รับ และเงินสดที่จ่ายออกไป คือเงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน หรือกำไรที่เป็นเงินสดจากการดำเนินงานนั่นเองทั้งยังเป็นเครื่องบ่งชี้ความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่เพียงพอ เพื่อจ่ายชำระหนี้กู้ยืม เพื่อการดำเนินงานกิจการเพื่อจ่ายปันผล และเพื่อการลงทุนใหม่ๆ โดยไม่ต้องพึ่งพาการจัดหาเงินจากแหล่งเงินภายนอก เช่น

- เงินสดรับจากค่าขายสินค้าและการให้บริการ
- เงินสดรับจากรายได้ค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า และรายได้อื่น
- เงินสดจ่ายค่าซื้อสินค้าและบริการ
- เงินสดจ่ายให้เจ้าหนี้เป็นค่าซื้อสินค้า
- เงินสดจ่ายให้พนักงานเป็นค่าใช้จ่าย หรือเรียกว่าเงินเดือน
- เงินสดที่เกิดจากการซื้อ และขายหลักทรัพย์เพื่อการค้าขาย (ลักษณะคล้ายกับสินค้าคงเหลือที่ซื้อมาเพื่อขายต่อออกไปใหม่)
- เงินสดจ่ายล่วงหน้า เพื่อลูกค้าและเงินให้กู้โดยสถาบันการเงิน
- กระแสเงินสดจากดอกเบี้ย และเงินปันผลรับ
- และเงินปันผลและดอกเบี้ยจ่าย

เงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน คือ ผลตอบแทนจากการที่ได้ลงทุนในการดำเนินธุรกิจ เมื่อมีกำไรหรือผลตอบแทนจะทำให้ส่วนของเจ้าของเพิ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน (Investing Activity)

หมายถึง กระแสเงินสดที่เกิดจากการซื้อ และจำหน่ายทรัพย์สินระยะยาว และเงินลงทุนอื่นของกิจการซึ่งไม่รวมอยู่ในระบบการเทียบเท่าเงินสด กระแสเงินสดดังกล่าว แสดงถึงรายจ่ายที่กิจการได้จ่ายไปเพื่อซื้อทรัพย์สินต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดรายได้ และกระแสเงินสดรับในอนาคต เช่น การซื้อหรือขายทรัพย์สินระยะยาว เช่น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ การซื้อหรือขายหุ้นทุน หรือหุ้นกู้ของกิจการอื่น การจ่ายเงินล่วงหน้าเพื่อลูกค้าและเงินให้กู้ยืมแก่บุคคลอื่น ซึ่งอาจรวมถึงกระแสเงินสดจากดอกเบี้ยและเงินปันผลรับ หรือเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สินถาวรต่างๆ เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ซึ่งจะเป็นการใช้เงินสดออกไป แสดงเป็นแหล่งใช้ไปของเงินสด สำหรับการขายทรัพย์สินถาวรจะเป็นแหล่งที่มาของเงินสดอันเนื่องมาจากกิจกรรมการลงทุน

3. กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (Financing Activity)

หมายถึงกระแสเงินสดที่เกิดจากรายการหนี้สินระยะยาว และส่วนของผู้ถือหุ้นหรือกิจกรรมอื่นที่มีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในขนาด และโครงสร้างของส่วนของผู้ถือหุ้น และส่วนของผู้ถือหุ้น การกู้ยืมของกิจการ กระแสเงินสดดังกล่าวเป็นประโยชน์ในการคาดคะเนโครงสร้างส่วนของผู้ถือหุ้นและส่วนของการกู้ยืมของกิจการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถคาดคะเนสิทธิเรียกร้องในกระแสเงินสดในอนาคตของผู้ให้เงินทุนแก่กิจการ เช่น การกู้ยืมและชำระคืนหนี้สิน การเพิ่มทุนและการจ่ายเงินปันผล ซึ่งอาจรวมถึงกระแสเงินสดจากดอกเบี้ยจ่าย มาตรฐานการบัญชียังไม่มีข้อยุติว่าจะจัดเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน หรือกิจกรรมดำเนินงาน แต่กล่าวไว้ว่าดอกเบี้ยจ่ายอาจจัดเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน เนื่องจากเป็นรายการที่นำมาคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิหรืออาจจัดเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน เนื่องจากเป็นต้นทุนของทรัพยากรการเงิน กล่าวอีกนัยหนึ่ง กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินนี้เป็นเรื่องการหาทุนที่เป็นเงินสดจากแหล่งต่างๆ ที่เป็นแหล่งที่มาของแหล่งเงินสด เช่น การกู้ยืม รวมถึงกิจกรรมการจ่ายชำระหนี้ ซึ่งเป็นแหล่งใช้ไปของเงินสด เงินสดที่มีจากการออกจำหน่ายหุ้น ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของส่วนของผู้ถือหุ้น เมื่อกิจการดำเนินงานมีผลตอบแทนย่อมทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น กิจการสามารถแบ่งผลตอบแทนให้แก่เจ้าของคือ ผู้ถือหุ้นได้เรียกว่า เงินปันผล ซึ่งการจ่ายเงินปันผลเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เงินสดลดลง และแสดงเป็นแหล่งใช้ไปของเงินสด

สรุป การลงทุนของกิจการส่วนใหญ่จะนำเงินลงทุนไปซื้อทรัพย์สินทั้งหมดบนเวียงและประเภทเงินลงทุนระยะยาว ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ รวมทั้งทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตน เช่น ค่าความนิยม สิทธิบัตร หรือบางครั้งอาจนำเงินที่เหลือไปจ่ายชำระหนี้สินของกิจการ กรณีมีผลกำไรก็นำผลกำไรที่ได้จ่ายคืนแก่ผู้ลงทุน หรือผู้ถือหุ้นเรียกว่า เงินปันผล อาจกล่าวได้ว่า-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แหล่งที่มาของเงินสดกิจการประกอบด้วย		แหล่งที่ใช้ไปของเงินสดประกอบด้วย	
จากการดำเนินงาน	= กำไร	จากการดำเนินงาน	= ขาดทุน
จากการจัดหาเงินทุน	= จำหน่ายหุ้น = กู้ยืมระยะยาว	จากการจัดหาเงินทุน	= จ่ายชำระหนี้เงินกู้ = ซื้อหุ้นคืน จ่ายปันผล
จากการลงทุน	= ขายทรัพย์สินถาวร	จากการลงทุน	= ซื้อทรัพย์สินถาวร

การแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้.-

1. **วิธีทางตรง (Direct Method)** วิธีนี้จะแสดงเงินสดรับและเงินสดจ่ายตามลักษณะประเภทรายการหลักที่สำคัญ เช่น เงินสดรับจากลูกค้า เงินปันผลรับ เงินสดจ่ายชำระเจ้าหนี้ เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน ดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ข้อมูลดังกล่าวอาจทราบได้จากบันทึกบัญชีของกิจการ หรืออาจได้มาโดยการปรับปรุงรายการขาย ต้นทุนขาย และรายการอื่นในงบกำไรขาดทุน จากผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงในสินค้างเหลือ ลูกหนี้ เจ้าหนี้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี รายการอื่นที่ไม่กระทบเงินสด คือ ค่าเสื่อมราคา การตั้งสำรอง กำไรขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศที่ยังไม่เกิดขึ้น (ไม่รวมถึงผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสด ที่กิจการถืออยู่ หรือถึงกำหนดชำระด้วยสกุลเงินต่างประเทศ) กำไรที่ยังไม่ได้รับจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เป็นต้น และรายการอื่นซึ่งกระทบกระแสเงินสดที่เกิดจากกิจกรรมลงทุน หรือกิจกรรมจัดหาเงิน เช่น กำไรหรือขาดทุนจากการขายโรงงาน วิธีทางตรงนี้จึงให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต ซึ่งหากใช้วิธีทางอ้อมแล้ว ผู้เรียนงบกระแสเงินสดจะไม่สามารถรับข้อมูลนี้

2. **วิธีทางอ้อม (Indirect Method)** วิธีนี้จะเริ่มด้วยกำไรหรือขาดทุนสุทธิ แล้วปรับปรุงด้วยผลกระทบของรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกัน หรือไม่กระทบเงินสด เช่น ค่าเสื่อมราคา กำไรขาดทุนจากการขายทรัพย์สิน ส่วนลดมูลค่าหุ้นผู้ถือหุ้นรายย่อย ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสินค้างเหลือ ลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในระหว่างรอบเวลาบัญชี ผลกระทบที่เกิดจากรายการค้ารับ ค้างจ่าย รับล่วงหน้า จ่ายล่วงหน้าของเงินสดรับ และเงินสดจ่ายในอดีตหรือในอนาคต และผลกระทบที่เกิดจากรายได้และค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องกับกระแสเงินสดจากการลงทุนหรือจัดหาเงิน เช่น ดอกเบี้ยรับ ดอกเบี้ยจ่าย เงินปันผลรับ เป็นต้น หรืออีกทางเลือกหนึ่งที่สามารถทำได้คือ การแสดงรายการรายได้และค่าใช้จ่ายต่างๆ ตามที่ปรากฏในงบกำไรขาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทุน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในสินค้ำคงเหลือ ลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่เกิดจากการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน โดยวิธีทางอ้อม

การจัดทำงบกระแสเงินสดทั้งสองวิธีต่างกันในแง่ที่ว่า หากใช้วิธีทางอ้อม จะมีการปรับกำไรสุทธิทางบัญชีตามเกณฑ์สิทธิที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน ให้เป็นกำไรสุทธิตามเกณฑ์เงินสด โดยการปรับปรุงกำไรสุทธิด้วยผลกระทบของรายการอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกัน หรือไม่กระทบเงินสด ผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในทรัพย์สินหมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี และผลกระทบที่เกิดจากรายได้และค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องกับกระแสเงินสดจากการลงทุนหรือการจัดหาเงิน แต่ถ้าใช้วิธีทางตรง จะมีการปรับรายได้และค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์สิทธิให้อยู่ในรูปของเงินสดรับและเงินสดจ่าย เช่น เงินสดรับจากลูกค้ำ เงินสดจ่ายชำระเจ้าหนี้ เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน ซึ่งมาตรฐานการบัญชีสนับสนุนให้แสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน โดยวิธีทางตรงมากกว่าการแสดงการกระทบยอดกำไรสุทธิตามเกณฑ์สิทธิ ให้อยู่ในรูปของกำไรตามเกณฑ์เงินสด โดยวิธีทางอ้อม เนื่องจากวิธีทางตรงจะให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต ซึ่งเป็นข้อมูลที่จะไม่ได้รับหากใช้วิธีทางอ้อม

แต่ในทางปฏิบัติกิจการมีแนวโน้มที่จะแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน โดยใช้วิธีทางอ้อมมากกว่าวิธีทางตรงเพราะเป็นวิธีที่สะดวกและรวดเร็วกว่า ถ้ากิจการเลือกใช้วิธีทางอ้อมมาตรฐานการบัญชีกำหนดให้เปิดเผยจำนวนเงินของดอกเบี้ยที่จ่ายทั้งหมดในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีในงบกระแสเงินสด ไม่ว่าจะเป็จำนวนที่ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน หรือการตั้งขึ้นเป็นทุนของทรัพย์สิน การเปิดเผยกระแสเงินสดจากภาษีเงินได้แยกไว้ต่างหาก และจัดไว้เป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน นอกจากนี้สามารถระบุได้โดยเจาะจงว่าเป็นของกิจกรรมจัดหาเงินหรือกิจกรรมลงทุน

รายการพิเศษ

มาตรฐานการบัญชีกำหนดไว้ว่ากระแสเงินสดเกี่ยวกับรายการพิเศษ การจัดเข้าเป็นรายการที่เกิดจากกิจกรรมดำเนินงาน หรือกิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงินในงบกระแสเงินสดตามความเหมาะสมและเปิดเผยเป็นรายการแยกต่างหาก ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนงบการเงินเข้าใจถึงลักษณะของรายการที่เกิดขึ้นและผลกระทบต่อกระแสเงินสดของกิจการในปัจจุบันและอนาคต การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวเป็นการเปิดเผยเพิ่มเติมต่างหากจากการแสดงลักษณะ และจำนวนเงินของรายการพิเศษตามที่กำหนดในมาตรฐานทางบัญชี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.2 ตัวอย่าง กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตามวิธีทางตรง

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

ประจำปีเพียงวันที่.....

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

เงินสรับจากลูกค้า	x,xxx	บาท
เงินสรับจากเงินปันผล	x,xxx	
เงินสดจ่ายแก่เจ้าหนี้	x,xxx	
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน	x,xxx	
เงินสดจ่ายค่าดอกเบี้ย	x,xxx	
เงินสดจ่ายค่าภาษี	x,xxx	
เงินสรับ-สุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		x,xxx
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสรับ		
จากการขายทรัพย์สิน	x,xxx	
จากการขายหุ้นทุนและหุ้นกู้ของธุรกิจอื่น	x,xxx	x,xxx
เงินสดจ่าย		
จากการซื้อทรัพย์สิน	x,xxx	
จากการซื้อหุ้นทุนและหุ้นกู้ของธุรกิจอื่น	x,xxx	x,xxx
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน		x,xxx
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
เงินสรับ		
จากการออกหุ้นทุน	x,xxx	
จากการก่อหนี้	x,xxx	x,xxx
เงินสดจ่าย		
จากการจ่ายเงินปันผล	x,xxx	
จากการชำระหนี้หรือไถ่ถอนหุ้นกู้	x,xxx	x,xxx
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน		x,xxx
เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง)		x,xxx
บวก ยอดเงินสดต้นงวด		x,xxx
ยอดเงินสดปลายงวด		x,xxx

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแสดงผลเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตามวิธีทางอ้อม

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

ประจำปี เพื่อวันที่.....

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

กำไรสุทธิ	x,xxx	บาท
ปรับผลกระทบกำไรสุทธิ		
ทรัพย์สินหมุนเวียนลดลง (เพิ่มขึ้น)	x,xxx	
หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น (ลดลง)	x,xxx	
รายการตัดจ่าย	x,xxx	
กำไรขาดทุนจากการขายทรัพย์สินระยะยาว	x,xxx	x,xxx
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	x,xxx	

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

เงินสดรับ		
จากการขายทรัพย์สินระยะยาว	x,xxx	
จากการขายหุ้นทุน และหุ้นกู้ของธุรกิจอื่น	x,xxx	x,xxx
เงินสดจ่าย		
จากการซื้อทรัพย์สินระยะยาว	x,xxx	
จากการซื้อหุ้นทุน และหุ้นกู้ของธุรกิจเพิ่มขึ้น	x,xxx	x,xxx
เงินสดสุทธิที่ใช้ไปในกิจกรรมลงทุน		x,xxx

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

เงินสดรับ		
จากการออกหุ้นทุน	x,xxx	
จากการก่อหนี้สิน	x,xxx	x,xxx
เงินสดจ่าย		
จากการจ่ายเงินปันผล	x,xxx	
จากการชำระหนี้หรือได้ก่อนหุ้นกู้	x,xxx	x,xxx
เงินสดสุทธิที่ใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน		x,xxx

เงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง)	x,xxx	
บวก ยอดเงินสดต้นงวด	x,xxx	
ยอดเงินสดปลายงวด	x,xxx	
ข้อมูลกระแสเงินสดเปิดเผยเพิ่มเติม		
เงินสดจ่ายในระหว่างปี:		
ดอกเบี้ยจ่าย	x,xxx	
ภาษีเงินได้	x,xxx	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง

บริษัท ไทยเจริญ จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2539

ขาย	70,000.-	บาท
ต้นทุนขาย	<u>30,000.-</u>	บาท
กำไรขั้นต้น	40,000.-	บาท
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>36,000.-</u>	บาท
กำไรจากการดำเนินงาน (Operating Profit)	4,000.-	บาท
รายได้อื่นๆ		
กำไรจากการขายที่ดิน	<u>3,000.-</u>	บาท
กำไรก่อนภาษี	7,000.-	บาท
ภาษีเงินได้ (30%)	<u>2,100.-</u>	บาท
กำไรสุทธิ	<u>4,900.-</u>	บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริษัท ไทยเจริญ จำกัด
งบดุล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

ทรัพย์สิน	ปี 2539	ปี 2538
เงินสด	19,000.-	17,000.-
ลูกหนี้ (สุทธิ)	25,000.-	32,000.-
สินค้าคงเหลือ	52,000.-	37,000.-
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (สุทธิ)	20,000.-	24,000.-
บาท	<u>116,000.-</u>	<u>110,000.-</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
เจ้าหนี้	7,000.-	17,000.-
เงินกู้ยืมระยะยาว	14,000.-	-
ทุน-หุ้นสามัญ	80,000.-	80,000.-
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	8,000.-	8,000.-
* กำไรสะสม	7,000.-	5,000.-
บาท	<u>116,000.-</u>	<u>110,000.-</u>

ข้อมูลเพิ่มเติม

ในระหว่างปี บริษัทได้ขายที่ดิน ซึ่งมีราคาตามบัญชี 2,000.-บาท ขายไปในราคา 5,000.-บาท บริษัทจ่ายเงินปันผลในระหว่างปี 2539 เป็นเงิน 2,900.-บาท

*** เดิม + กำไรสุทธิ - เงินปันผล [5,000 + 4,900 - 2,900 = 7,000]**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนในการทำงานกระแสเงินสด

1. หายอดเงินสดที่ต่างกัน ณ วันสิ้นปี 2539 และ ปี 2538 เพื่อจะได้ทราบการเปลี่ยนแปลงสุทธิของเงินสด ในที่นี้เงินสดในปี 2539 เท่ากับ 19,000.- บาท แต่ในปี 2538 เท่ากับ 17,000.- บาท กระแสเงินสดของบริษัท ไทยเจริญ เพิ่มขึ้นสุทธิ 2,000.- บาท
2. วิเคราะห์รายการต่างๆ ทั้งหมดในงบดุล เพื่อดูว่ามีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของเงินสดอย่างไร ตัวอย่างเช่น
 - การเปลี่ยนแปลงของกำไรสะสมที่มาจากกำไร หรือขาดทุนสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการ
 - การเปลี่ยนแปลงของสินค้างเหลือ
 - การเปลี่ยนแปลงของลูกหนี้และเจ้าหนี้ ที่เกิดจากการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี
 - และรายการอื่นที่ไม่กระทบเงินสด เช่น ค่าเสื่อมราคา
 - รวมถึงรายการอื่นทั้งหมดซึ่งกระทบเงินสด อันเกิดจากกระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหาเงิน เช่น การลดลงของทรัพย์สินหมุนเวียน หรือการเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียนที่เกิดจากการดำเนินงาน เปรียบเสมือนกระแสเงินสดไหลเข้าจากการดำเนินงาน ในทางตรงข้ามการเพิ่มขึ้นของทรัพย์สินหมุนเวียน หรือการลดลงของหนี้สินหมุนเวียน ที่เกิดจากการดำเนินงาน เปรียบเสมือนกระแสเงินสดไหลออกจากการดำเนินงาน
3. รายการลูกหนี้สุทธิลดลง $(32,000 - 25,000) = 7,000.-$ บาท ลูกหนี้ลดลงเปรียบเสมือนกระแสเงินสดไหลเข้าจากการดำเนินงานได้ว่า กิจการได้รับชำระเงินสดจากการขายเชื่อในปีนี้ครบถ้วนแล้ว รวมทั้งสามารถเก็บเงินจากลูกหนี้ค้างชำระของปีก่อนได้อีก 7,000.- บาท แต่ลูกหนี้จำนวนนี้ได้รับรู้เป็นรายได้ของปีก่อนแล้วจึงไม่รวมอยู่ในการคำนวณค่าขายงวดปีปัจจุบัน
4. รายการสินค้างเหลือ สินค้างเหลือเพิ่มขึ้น $(52,000 - 37,000) = 15,000.-$ บาท สินค้างเหลือเพิ่มขึ้นเปรียบเสมือนกระแสเงินสดไหลออกจากการดำเนินงานเพื่อใช้ในการซื้อสินค้าเพิ่มขึ้นในปีปัจจุบัน จึงทำการปรับปรุงต้นทุนขายซึ่งรวมอยู่ในการคำนวณกำไรสุทธิ ด้วยสินค้างเหลือที่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ยอดซื้อของปีปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. รายการเข้าหนี้มีจำนวนลดลง 10,000.- บาท เปรียบเทียบเสมือนกระแสเงินสดไหลออกจากการดำเนินงาน หรืออาจมองได้ว่าการซื้อเชื่อในระหว่างปี ได้มีการจ่ายชำระครบถ้วนแล้ว และได้จ่ายชำระหนี้สินของปีก่อนอีก 10,000.- บาท
6. รายการที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ลดลง 4,000.-บาท โจทย์บอกว่ามีการขายที่ดินออกไปในราคา 5,000.- บาท ที่ดินมีราคาตามบัญชี 2,000.- บาท แสดงว่าบริษัทมีกำไรจากการขายที่ดิน 3,000.- บาท รายการดังกล่าวไม่กระทบเงินสดจากการดำเนินงาน แต่กระทบเงินสดจากกิจกรรมลงทุน จึงหักออกจากการคำนวณกระแสเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน นอกจากนี้กิจการยังมีค่าเสื่อมราคาอาคารและอุปกรณ์สำนักงาน 2,000.-บาท (24,000 - 2,000 - 20,000) ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายรายการหนึ่งในงบกำไรขาดทุน ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและมีได้มีการจ่ายเป็นตัวเงิน แต่เป็นการตัดยอดในบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์จึงมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานที่เป็นเงินสดเท่ากับ $36,000 - 2,000 = 34,000$.- บาท
7. รายการเงินกู้ยืมระยะยาวเพิ่มขึ้น 14,000.- บาท แสดงว่ากิจการได้กู้ยืมเงินจากแหล่งภายนอกจึงจัดกระแสเงินสดดังกล่าวเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน
8. รายการกำไรสะสมเพิ่มขึ้น 2,000.- บาท แต่โจทย์บอกว่าในงวดนี้กิจการมีกำไรสุทธิ 4,900.-บาท ดังนั้นกำไรจึงขาดหายไป 2,900.- บาท ซึ่งก็คือเงินปันผลที่กิจการจ่ายในงวดนี้นั่นเอง และหากถือเงินปันผลจ่ายเป็นต้นทุนของการจัดหาทรัพยากรการเงิน กระแสเงินสดของรายการดังกล่าว จะจัดเป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

เมื่อได้วิเคราะห์รายการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแล้ว จะสามารถจัดทำงบกระแสเงินสดได้ ดัง

มี

บริษัท ไทยเจริญ จำกัด
งบกระแสเงินสด (วิธีทางตรง)
ประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

เงินสรับจากลูกค้า	77,000.-	ก
เงินสดจ่ายแก่เจ้าหนี้	(55,000.-)	ข
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน	(34,000.-)	ค
เงินสดจ่ายค่าภาษี	<u>(2,100.-)</u>	
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน		(14,100.-)
เงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสรับจากการขายที่ดิน		5,000.-
เงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
เงินสรับจากการกู้ยืม	14,000.-	
หัก เงินปันผลจ่าย	<u>(2,900.-)</u>	
เงินสรับสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน		11,100.-
เงินสดสุทธิ		2,000.-
บวก ยอดเงินสดต้นงวด		<u>17,000.-</u>
ยอดเงินสดปลายงวด		<u>19,000.-</u>
<u>การคำนวณ</u>		
ก. ขาย		70,000.-
ลูกหนี้การค้าลดลง (32,000 - 25,000)		<u>7,000.-</u>
เงินสรับจากลูกค้า		<u>77,000.-</u>
ข. ต้นทุนสินค้าที่ขาย		30,000.-
บวก สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น (52,000 - 37,000)		15,000.-
เจ้าหนี้การค้าลดลง (17,000 - 7,000)		<u>10,000.-</u>
เงินสดจ่ายแก่เจ้าหนี้		<u>55,000.-</u>
ค. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน		36,000.-
ค่าเสื่อมราคา (24,000 - 2,000 - 20,000)		(2,000.-)
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน		<u>34,000.-</u>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริษัท ไทยเจริญ จำกัด
งบกระแสเงินสด (วิธีทางอ้อม)
ประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	บาท
กำไรสุทธิ	4,900.-
บวก ยอดลูกหนี้ที่ลดลง	7,000.-
ค่าเสื่อมราคา	2,000.-
หัก ยอดสินค้าคงเหลือที่เพิ่มขึ้น	(15,000.-)
ยอดเจ้าหนี้ที่ลดลง	(10,000.-)
กำไรจากการขายที่ดิน	(3,000.-)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	<u>(19,000.-)</u>
เงินสดจากกิจกรรมลงทุน	
เงินสดรับจากการขายที่ดิน	5,000.-
เงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	
เงินสดรับจากการกู้ยืม	14,000.-
หัก เงินปันผลจ่าย	<u>(2,900.-)</u>
เงินสดสุทธิ	2,000.-
บวก ยอดเงินสดต้นงวด	<u>17,000.-</u>
ยอดเงินสดปลายงวด	<u>19,000.-</u>

การวิเคราะห์งบกระแสเงินสดจะเน้นความสำคัญของแหล่งที่มาและใช้ไป ที่มีแนวโน้มเกิดขึ้นอีกในอดีตจะเท่ากับในอนาคตหรือไม่ เนื่องจากงบกระแสเงินสดจะแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในอดีต เช่นเดียวกับงบกำไรขาดทุน และงบดุลที่แสดงผลการดำเนินงานและฐานะการเงินในอดีต จึงจำเป็นที่ผู้วิเคราะห์จะต้องใช้ข้อมูลในอดีตร่วมกันไปกับข้อมูลอื่นๆ เพื่อพยากรณ์กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานในอนาคต การวิเคราะห์งบกระแสเงินสดมีวัตถุประสงค์ เพื่อดูความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสด จากกิจกรรมดำเนินงาน ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เพื่อจ่ายชำระหนี้กู้ยืม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เพื่อการดำเนินงานของกิจการ
- เพื่อการลงทุนใหม่ๆ
- เพื่อจ่ายเงินปันผลโดยไม่ต้องหาเงินจากการส่งภายนอก เป็นต้น

ดังนั้นไม่ว่ากิจการจะประกอบธุรกิจประเภทใด รายได้จากกิจกรรมหลักแตกต่างกันเพียงใดหรือแม้แต่สถาบันการเงินซึ่งถือว่าเงินสดเป็นสินค้าของกิจการ กิจการย่อมต้องการเงินสดเพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานเหมือนกัน คือ เพื่อชำระหนี้และเพื่อจ่ายผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน ข้อมูลเกี่ยวกับกระแสเงินสดจึงเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนงบการเงิน เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความสามารถของกิจการในการได้มาซึ่งเงินสด หรือรายการเทียบเท่าเงินสด และความต้องการใช้จ่ายเงินสดของกิจการซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดทำรูปแบบเพื่อประเมินและเปรียบเทียบมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดในอนาคตของต่างกิจการ และเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่นำเสนอโดยกิจการต่างๆ เพราะงบกระแสเงินสดเป็นงบการเงินที่ได้ตัดผลกระทบ อันเกิดจากการใช้วิธีการบัญชีที่แตกต่างกันในรายการและเหตุการณ์เดียวกันออกไป แต่มีข้อจำกัดมาตรฐานการบัญชีที่ยังไม่มีข้อสรุปแน่นอนของการจำแนกรายการในกระแสเงินสดบางรายการ เพื่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ ผู้เรียนงบกระแสเงินสดจึงต้องระวังและรอบคอบ

4.3.3 แบบฝึกหัด งบกระแสเงินสด

โจทย์งบกำไรขาดทุน

บริษัทพรเพชร จำกัด

งบกำไรขาดทุน

สำหรับปี สิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2539 (พันบาท)

ขายสุทธิ	3,532
ต้นทุนขาย	<u>2,836</u>
กำไรขั้นต้น	696
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	<u>328</u>
กำไรจากการดำเนินงาน	368

รายได้อื่นๆ

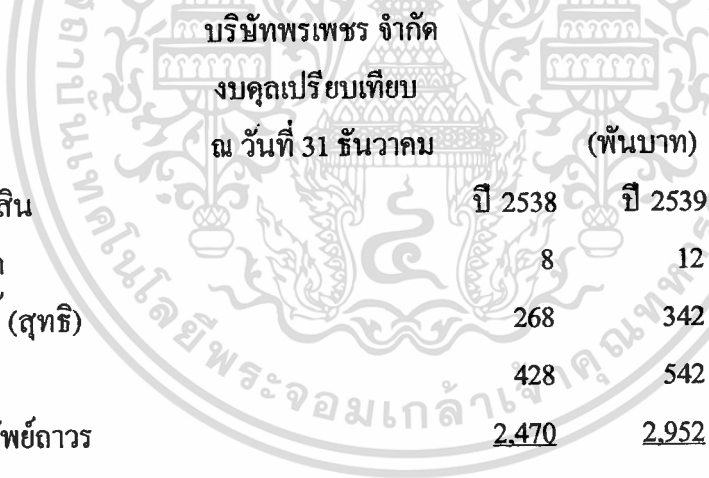
64

บริษัทพรเพชร จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2539 (พันบาท)

(ต่อ)

กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี	432
ดอกเบี้ย	<u>52</u>
กำไรก่อนภาษี	380
ภาษีเงินได้	<u>134</u>
กำไรสุทธิ	<u>246</u>
เงินปันผลจ่าย	87

โจทยงบดุลเปรียบเทียบ

 <p style="text-align: center;">บริษัทพรเพชร จำกัด งบดุลเปรียบเทียบ ณ วันที่ 31 ธันวาคม (พันบาท)</p>		
ทรัพย์สิน	ปี 2538	ปี 2539
เงินสด	8	12
ลูกหนี้ (สุทธิ)	268	342
สินค้า	428	542
สินทรัพย์ถาวร	<u>2,470</u>	<u>2,952</u>
รวม	<u>3,174</u>	<u>3,848</u>
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
เจ้าหนี้ - การค้า	250	324
หนี้ระยะยาว	818	964
ทุน - หุ้นสามัญ	276	288
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	125	131
กำไรสะสม	<u>931</u>	<u>1,075</u>
รวม	<u>2,400</u>	<u>2,782</u>

บริษัทมีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร 168 พันบาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากโจทย์บุคคลเปรียบเทียบ และ งบกำไรขาดทุน ของบริษัทพรเพชร จำกัด
จงทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

1. หาเงินสดรับจากลูกค้า
2. หาเงินสดจ่ายแก่เจ้าหนี้
3. หาเงินสดจ่ายในการดำเนินงาน
4. จงเติมตัวเลขในช่องว่างให้ถูกต้อง

บริษัท พรเพชร จำกัด
งบกระแสเงินสด
ประจำปี สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	
เงินสดรับจากลูกค้า	
เงินสดจ่ายแก่เจ้าหนี้	
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน	
เงินสดจ่ายค่าภาษี	
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจการดำเนินงาน	
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน	
เงินสดจ่ายค่าซื้อสินทรัพย์ถาวร	
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	
เงินสดรับจากการกู้ยืม	
หัก เงินปันผลจ่าย	
เงินสดสุทธิรับจากกิจกรรมจัดหาเงิน	
เงินสดสุทธิ	
บวก ยอดเงินสดต้นงวด	
ยอดเงินสดปลายงวด	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

การออกแบบโปรแกรม

จากการที่ได้เลือกใช้ ToolBook II ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม ทำงานได้ตามที่ต้องการ สามารถใช้ได้กับระบบงานที่มีอยู่ รองรับการขายตัวและความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในอนาคตแล้ว

สิ่งสำคัญอีกอย่าง คือ การออกแบบการทำงานของโปรแกรมเพื่อเสนอบทเรียน หลักสูตร “การวิเคราะห์งบการเงิน” ว่าควรจะมีลักษณะเป็นอย่างไร สัมพันธ์กันอย่างไร โดยการออกแบบนั้น ต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อ

- ให้ผู้เรียนทำงานได้ครบถ้วนตามที่ต้องการ เช่น ต้องการจะออกจากโปรแกรม ทำให้ได้หรือไม่
- ให้ผู้เรียนทำงานได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว เช่น ต้องการไปหน้าสุดท้ายทันที จะทำได้หรือไม่
- เพื่อบอกผู้เรียนว่า จะต้องทำอะไรต่อไป เช่น บอกให้ผู้เรียนคลิกที่ภาพ เป็นต้น
- ให้ผู้เรียนมีอิสระในการทำงาน ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวว่า ผู้เรียนจะต้องทำงานอย่างไร และตามลำดับอย่างไร

สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบ คือ

1. การจัดกลุ่มและลำดับของเนื้อหาให้เหมาะสม
2. กำหนดลักษณะของโปรแกรมที่ User Interface อย่างไร
3. ผู้เรียนเป็น Single-user หรือ Multiple user

สิ่งที่ช่วยในการออกแบบ คือ Graphic User Interface (GUI)

การใช้ GUI มีประโยชน์ คือ

- ช่วยให้การทำงานของผู้เรียนสะดวกขึ้น
- ความหลากหลายในรูปแบบของ GUI จะช่วยให้ผู้เรียนไม่รู้สึกละเมื่อย หรือจำเจ ก่อให้เกิดความเร้าใจ เช่น Icon, Command button, List Box, Slider และอื่น ๆ

- ผู้เรียนได้ “ความรู้สึก” จากการทำงานจริง เช่นการคลิก จะปรากฏ Button ที่ปุ่มลง ไปเหมือนการกดปุ่มจริง

5.1 แนวคิดหลักของการออกแบบ

จากหลักของ ToolBook II objects

- ไฟล์หนึ่งไฟล์ คือ หนังสือ 1 เล่ม
นั่นคือ หนังสือ 1 เล่มนี้ คือ หลักสูตร “การวิเคราะห์งบการเงิน”
- ในหนังสือ 1 เล่ม จะประกอบด้วย หน้า อย่างน้อยต้องมี 1 หน้า
ดังนั้น การเปิดหน้าต่อ ๆ ไป จึงเป็นการจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาในหลักสูตรเป็นลำดับไป โดยเริ่มต้นตั้งแต่บทที่ 1 อาจมีบทย่อย ๆ เรียงกันไป ต่อด้วย บทที่ 2 บทที่ 3 ไปเรื่อย ๆ
- ในแต่ละหน้า ToolBook II จะมีส่วนที่เป็น Viewer ซึ่งเป็นส่วนที่ผู้ออกแบบต้องการให้ผู้เรียนมองเห็นอีกสิ่งหนึ่ง ในหน้าเดียวกัน

5.2 ลักษณะการออกแบบ

5.2.1 มีการใช้ Graphic User Interface เพื่อประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นมาแล้ว ดังนี้

- ใช้ Icon เป็นรูปภาพหรือสัญลักษณ์แทนการทำงาน
เป็นการสื่อความหมายที่ชัดเจน ง่ายต่อการจดจำ โดยแต่ละ Icon มีคำบอกความหมายของแต่ละ Icon ไว้อย่างชัดเจน
- ใช้ Command button
เพื่อเลือกการทำงาน หรือ ยืนยันการทำงาน อาจใช้เป็น Event driven เช่น คลิกเมาส์ เป็นเหตุการณ์คลิกเมาส์ เพื่อ ไป drive ให้เกิดผลลัพธ์ขึ้นมา ตัวอย่าง คลิกเมาส์เพื่อให้เห็นเสียงออกมา
- ใช้ Text Box
ซึ่งเป็นลักษณะเนื้อที่ว่าง เพื่ออนุญาตให้ input ข้อความเข้าไป หรือให้ Output ข้อความออกมา อาจมีการกำหนด Format ของข้อความ เช่น กำหนดจำนวนเลขให้มีทศนิยม 4 ตำแหน่ง

- ใช้ Drop-Down Combo
มีลักษณะคล้าย ๆ Text Box แต่มีสัญลักษณ์ลูกศรลงอยู่ด้านข้าง เพื่ออนุญาตให้ผู้เรียนเลื่อนหน้าจอลงได้
- ใช้ Option Button
เป็นปุ่มที่อนุญาตให้เลือก Option ได้ Option เดียว จากหลาย ๆ Option

5.2.2 การใช้เสียง

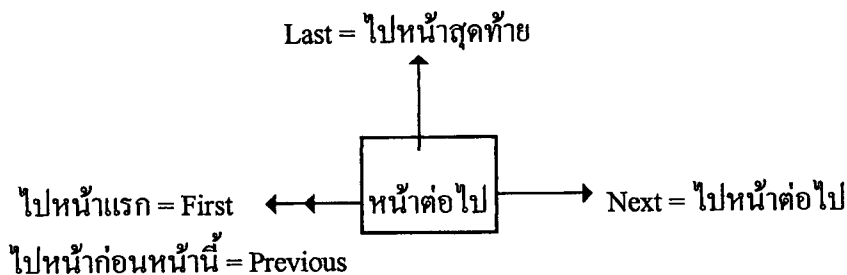
ในแต่ละหน้า จะมีเสียงอธิบายข้อความที่มีอยู่ในแต่ละหน้า โดยการกดปุ่ม ผู้ใช้สามารถมีอิสระในการเลือกฟัง หรือไม่ต้องการฟังเสียง ก็ได้ แต่ในหน้าแรก จะเป็นการกล่าวต้อนรับ และอธิบายวิธีการใช้ เช่น พบตัวอักษรสีแดงที่ใด จะต้องคลิกเพื่อเปิดดูข้อความ ซึ่งผู้เรียนจำเป็นต้องฟัง เมื่อเปิดหน้าแรกเข้ามา พร้อมกับมีเสียงเพลงเปิดให้ฟัง เป็น Background

5.2.3 ความสัมพันธ์ในเนื้อหาแต่ละหน้า มีลักษณะดังนี้

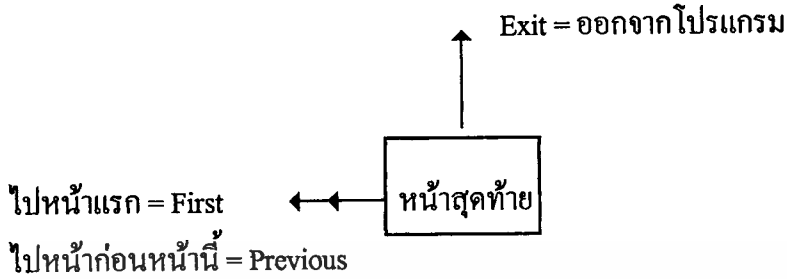
- หน้าแรกสุด สามารถ Link ไปต่อได้ในหน้าต่อไป หน้าสุดท้าย และออกจากโปรแกรม

- หน้าต่อ ๆ ไป สามารถ Link ไปต่อได้ในหน้าต่อไป หน้าสุดท้าย หน้าแรกและหน้าก่อนหน้านี

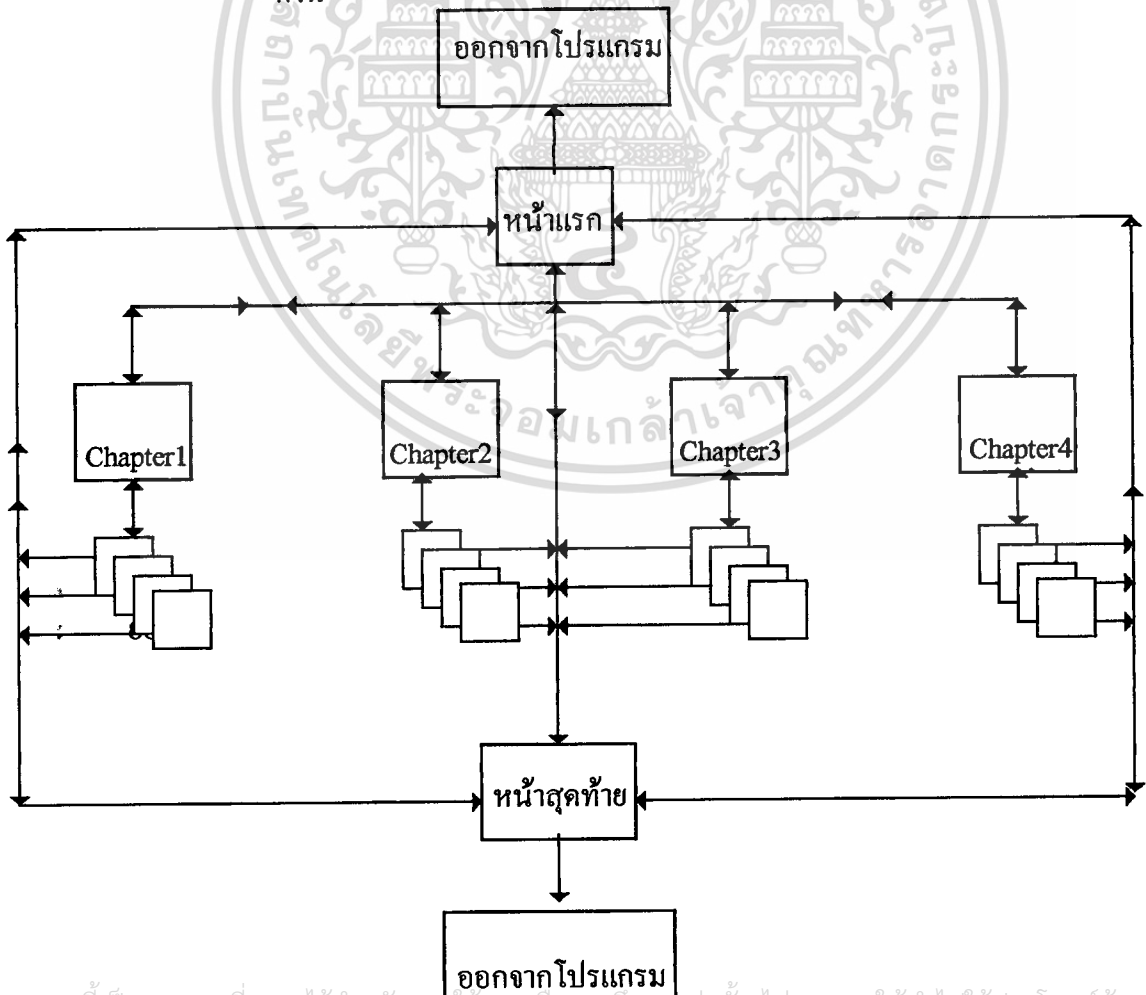

- หน้าสุดท้าย สามารถ Link ไปต่อได้ในหน้าแรก หน้าก่อนหน้านี้ และออกจากโปรแกรม

5.2.4 ความสัมพันธ์ในเนื้อหาแต่ละบท มีลักษณะดังนี้

หน้าแรก ซึ่งเป็นหน้ากล่าวต้อนรับ
 ด้วยหน้าที 2 ซึ่งจะเป็นสารบัญ หรือ Menu ซึ่งมีทั้งหมด 4 chapter
 แต่ละ Chapter สามารถ Link ไปได้ในหน้าที่มีบทย่อของตัวเอง
 ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 รายละเอียดการออกแบบหน้าจอในแต่ละหน้า

จากขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้ โปรแกรมการเรียนรู้ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการฝึกอบรมพนักงานธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เท่านั้น เนื้อหาทั้งหมดเป็นเนื้อหาวิชาการที่ได้นำมาจากหลักสูตรของฝ่ายฝึกอบรม ธนาคารกรุงเทพ การนำเสนอออกหน้าจอ จึงต้องมีจำนวนหน้า (Screen) ให้ครอบคลุมเนื้อหาที่ครบถ้วนตามหลักสูตร โดยเน้นความเข้าใจในเนื้อหาเป็นส่วนใหญ่ และลำดับของการออกแบบหน้าจอ เป็นลักษณะเรียงลำดับ (Sequencial) ผสมกับการแสดง Popup ในจุดที่สำคัญ หรือในจุดที่ควรจะอยู่ในหน้าเดียวกัน ในบางหัวข้อ อาจมีลักษณะเรียงลำดับแบบก้าวกระโดด เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงเนื้อหา เนื้อหาที่เป็นข้อความเดียวกัน พยายามที่จะให้อยู่ในหน้าเดียวกัน แต่บางข้อความที่ยาวเกินไปสำหรับ 1 หน้า จึงแบ่งข้อความออกไปเป็นหน้าต่อ ๆ ไป เพื่อไม่ให้แน่นเกินไปสำหรับผู้เรียนอาจรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการอ่าน

5.3.1 ลักษณะของหน้าจอโดยทั่วไป

- จะมีลักษณะเดียวกันตลอดทุกหน้า เหมือนการดูหนังสือหนึ่งเล่ม 1 เล่มที่เขียนเล่ม โดยการใส่หัว และเปิดดูทีละหน้า
- สีของพื้นของแต่ละหน้า จะมีลักษณะเป็นสีเทาเข้ม เพื่อแสดงถึงอารมณ์ที่เคร่งขรึม เป็นวิชาการ
- ตัวหนังสือที่ใช้ หากเป็นหัวเรื่อง หรือต้องการเน้น จะเป็นตัวอักษรใหญ่ สีน้ำเงิน เพื่อให้ดูเห็นเด่นชัด แตกต่างจากตัวหนังสือที่เป็นเนื้อเรื่องซึ่งโดยปกติทั่วไป จะเป็นสีดำ และจะเปลี่ยนสีตัวอักษรบ้างในบางหน้าเพื่อไม่ให้จำเจ
- ปุ่มบอกทาง 4 ปุ่ม มีลักษณะเหมือนกันทุกหน้า คือ ปุ่มไปหน้าแรกสุด (FIRST) ปุ่มไปหน้าก่อนหน้านั้น (PREV.) ปุ่มไปหน้าต่อไป (NEXT) และปุ่มไปหน้าหลังสุด (LAST) ปุ่มลักษณะเหล่านี้ เป็นปุ่มที่เมื่อผู้เรียนมองเห็น จะทราบโดยทันทีว่า ถ้าคลิกปุ่มเหล่านี้ จะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้น เนื่องจากการใช้ Icon ที่สื่อความหมายที่บอกคำอธิบายด้วยคำ ๆ เดียว อย่างชัดเจน
- ปุ่มบอกทิศทางทั้ง 4 ปุ่ม จะมีลักษณะโคพอสมควรถ้าผู้เรียนจะมองเห็น เป็นการบอกผู้ใช้ว่า จะต้องทำอะไรต่อไป โดยได้นำไว้ด้านล่างขวาสุดของหน้าจอ เนื่องจากเป็นระยะที่ผู้เรียนมองเห็นหลังจากได้อ่านเนื้อหาตั้งแต่บรรทัดแรก จนบรรทัดสุดท้าย เป็นลำดับบรรทัดต่อไป ก็สามารถทำอะไรต่อได้อย่างอิสระจากปุ่มบอกทิศทาง 4 ปุ่มนี้

- ปุ่มบอกทางทั้ง 4 ปุ่ม จะเป็นลักษณะของการให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนรู้ ไม่ได้เป็นการบังคับให้ผู้เรียน เรียน โดยการเปิดหน้าต่อไปเพียงอย่างเดียว ผู้เรียน อาจต้องการย้อนหลังเพื่อทบทวน หรืออาจจะออกจากบทเรียน เป็นต้น
- ปุ่มบางปุ่ม จะมี Even เกิดขึ้น เมื่อนำเมาส์ไปชี้ ลักษณะเมาส์จะเปลี่ยนไปเป็น รูปมือชี้
- บางหน้าจอ เมื่อนำเมาส์ผ่าน Object จะมีการบอกให้ผู้เรียนทราบว่า จะต้องทำอะไรอย่างใดบ้าง เช่น ให้คลิกที่รูปภาพ เป็นต้น
- ทุก ๆ หน้าจอ จะปุ่มลำโพง สำหรับเปิดฟังเสียง ขึ้นอยู่กับผู้เรียนว่า ต้องการฟังเสียงหรือไม่ ถ้าไม่ต้องการฟัง ก็สามารถปิดเสียงได้
- ในหน้าจอที่จำเป็นจะต้องอธิบายให้ผู้เรียนฟัง เมื่อเปิดหน้านั้น ก็จะมีเสียงบอกทันที และเสียงจะปิดโดยอัตโนมัติ เมื่อมีการเปิดหน้าต่อไป
- ในบางหน้า จะมีปุ่ม Print ให้กับผู้เรียนด้วย เนื่องจากมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ ข้อมูลที่เป็นตัวเลข เพื่อไม่ให้เสียเวลาในการเปิดกลับไปกลับมา
- บางหน้าจอ จะมีตัวอักษรสีแดง เรียกว่า เป็นลักษณะของ Hotword เมื่อนำเมาส์ มาชี้ที่ Hotword นั้น ลักษณะตัวชี้เมาส์จะเปลี่ยน ไปเป็นรูปมือชี้ เพื่อให้ผู้เรียนคลิกที่ Hotword นั้น เพื่อ PopUp ข้อความที่ต้องการอธิบายเพิ่มเติมให้ผู้เรียน ทราบ หรือบางข้อความที่บรรจุไว้ใน 1 หน้าไม่พอ
- บางหน้าจอ แสดงการอธิบายด้วย Chart เพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- บางหน้าจอ จะมีแสดงอักษรกระพริบ เพื่อเน้นข้อความ

5.3.2 ลักษณะของหน้าจอหน้าแรก

- มี Splash Screen ซึ่งเป็นหน้าจอแรกสำหรับการแสดงข้อมูลที่ต้องการให้ผู้เรียนดู คือ โลโก้ของธนาคารกรุงเทพ ซึ่งจะแสดงเพียง 3 วินาที เพื่อไม่ให้ผู้เรียนดูนานเกินไป จนรู้สึกเบื่อ
- มีปุ่มบอกทาง 2 ปุ่ม คือ ปุ่ม NEXT และปุ่ม LAST
- มีเสียงเพลงเป็น Background พร้อมเสียงกล่าวต้อนรับเข้าสู่บทเรียน พร้อมทั้งมีปุ่มอธิบายวิธีการใช้โปรแกรมนี้
- มีปุ่ม EXIT เพื่อให้ผู้เรียนออกจากโปรแกรมการเรียนได้ตามต้องการทันที

5.3.3 ลักษณะของหน้าจอหน้าสุดท้าย

- มีเสียงเพลงบรรเลงเป็น Background
- มีภาพนิ่ง แสดงข้อความ THE END
- มีปุ่ม EXIT เช่นเดียวกับหน้าแรก เพื่อให้ผู้เรียนออกจากโปรแกรม
- ปุ่มบอกทาง 2 ปุ่ม คือปุ่ม FIRST และปุ่ม PREV. เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ต่อได้อย่างอิสระ

5.4 รายละเอียดการออกแบบหน้าจอในแต่ละบท

5.4.1 ลักษณะของหน้าจอที่เป็นเมนู

- ในหน้าจอเมนู เช่น หน้าจอที่ 2 มีปุ่มบอกชื่อ บทแต่ละบท เป็น Chapter 1, 2, 3 และ Chapter 4 ปุ่มเหล่านี้สามารถคลิกที่ปุ่มนั้น ๆ เพื่อกระโดดข้ามไปยังบทนั้น ๆ ได้ทันที โดยไม่ต้องรอลำดับ เพื่อให้ผู้เรียนมีความสะดวก ความรวดเร็ว ในการเข้าถึงบทเรียน เป็นการให้อิสระในการเรียน ผู้เรียนจะทราบว่าปุ่มไหนที่สามารถคลิกได้ โดยการนำเมาส์ผ่านปุ่ม หรือ object นั้น จะมีข้อความบอกผู้เรียนว่าให้ทำอะไร และในแต่ละบทนั้น หากเป็นเมนูอื่น ก็สามารถคลิกกระโดดได้เช่นเดียวกัน

5.4.2 ลักษณะของหน้าจอที่เป็นแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัดวิเคราะห์มีทั้งหมด 10 ข้อ ข้อละ 1 หน้า ในแต่ละข้อนี้สามารถทำได้ทุกอย่างครบ เช่น การใส่ตัวเลขตามสูตร การคำนวณ เฉลยผลวิเคราะห์ และอธิบายการวิเคราะห์ถึงผลลัพธ์ที่ได้

- จุดประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนนำตัวเลขจากขบ ลงตามสูตรของแต่ละข้อให้ถูกต้อง โดยผู้เรียนจะต้องทราบว่าสูตรแต่ละข้อนั้นมีสูตรเป็นอย่างไร ซึ่งไม่ได้เน้นความจำ ในแต่ละสูตรเหล่านั้น ได้สรุปสูตรไว้ให้ในบทแบบฝึกหัดนี้ และสามารถพิมพ์ออกมาได้ด้วย
- แบบฝึกหัดแต่ละข้อ เป็นเพียงตัวอย่างให้ผู้เรียนทราบว่า แต่ละข้อ เมื่อคำนวณผลลัพธ์ออกมาได้แล้ว ผลการวิเคราะห์ ควรจะเป็นอย่างไร
- แต่ละข้อจะมีรูปแบบเดียวกัน ทั้งหัวเรื่องแบบฝึกหัด และคำสั่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ในหน้าแรก จะยังคงมีปุ่มบอกทาง 4 ปุ่ม เพื่อให้ผู้ใช้มีอิสระในการไม่ทำ มีปุ่ม “ทำข้อต่อไป” หรือ จะใช้ปุ่ม NEXT ก็ได้
- ผู้เรียนมีอิสระจะทำแบบฝึกหัด หรือ ไม่ทำ ก็ได้ หรือ จะทำเป็นบางข้อ หรือ จะกดปุ่มเฉลยก็ได้
- หน้าจอนี้ เมื่อเปิดเข้ามาจะมีเสียงอธิบายการทำโจทย์ให้ผู้เรียนทราบในข้อแรก
- ผู้เรียนเพียงแต่นำตัวเลขจากงบมาลงในช่องว่าง 2 ช่อง ซึ่งจะมีการบอกเมื่อนำเมาส์ผ่านช่องว่างนั้น
- การคำนวณผลลัพธ์ โปรแกรมจะเป็นผู้คำนวณให้ โดยกำหนดทศนิยม 4 ตำแหน่ง เพื่อให้ไม่ให้ผู้เรียนต้องเสียเวลาในการคำนวณเลขหลายหลัก
- เมื่อได้ผลลัพธ์แล้ว โปรแกรมจะเช็คความถูกต้องของตัวเลขที่พิมพ์ลงไปในช่วงนั้น

ถ้าทำได้ถูกต้อง จะมีข้อความบอกผู้เรียนว่า “ถูกต้อง โปรดคลิกเฉลย และผลการวิเคราะห์ และทำข้อต่อไป”

ถ้าทำไม่ถูกต้อง จะมีข้อความบอกผู้เรียนว่า “ไม่ถูกต้อง โปรดลองทำใหม่ หรือดูเฉลยผลการวิเคราะห์ และทำข้อต่อไป”

- มีปุ่มเฉลยผลการวิเคราะห์ ให้ดูเป็น PopUp ในหน้าเดียวกัน

5.4.3 ลักษณะของหน้าจอที่เป็นแบบทดสอบ

- แบบทดสอบมี 10 ข้อ ข้อละ 1 หน้า เพื่อให้ผู้เรียนเห็นแบบทดสอบทีละข้อ และเนื้อที่ในหน้าไม่แน่นจนเกินไป
- แบบทดสอบเป็นหน้าจอที่ต้องการให้ผู้เรียนทดสอบตนเอง จึงออกแบบให้หน้าจอมีลักษณะเข้าใจ หรือ ใจผู้เรียน ว่าถ้าคลิกแล้ว ผลจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง
- นั่นคือ ปุ่มแต่ละปุ่มที่เป็น Choice ในแต่ละข้อ จะมีรูปลักษณะที่แตกต่างกัน รูปภาพที่เห็นบนหน้าจอ เมื่อคลิกเลือกจะเปลี่ยนไปอีกรูปภาพหนึ่ง หรือเปลี่ยนสีเป็นต้น
- แต่ละข้อ จะมีหัวเรื่อง แบบทดสอบ และคำสั่ง เหมือนกันทุกข้อ
- เมื่อเปิดเข้ามาในหน้านี้ จะมีเสียงบอกทันทีถึงวิธีการทำแบบทดสอบนี้
- เมื่อเลือก Choice ข้อที่ถูกต้อง จะมี PopUp เป็นข้อความบอกว่า RIGHT ถ้าเลือก Choice ข้อที่ไม่ถูกต้อง จะมี PopUp เป็นข้อความบอกว่า WRONG, The correct is choice “....”.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แต่ละข้อ เมื่อเลือก Choice ข้อใดข้อหนึ่งแล้ว จะ ไม่สามารถเลือกข้ออื่น ได้อีก
- ในแต่ละข้อจะมีคะแนนของข้อนั้น ๆ
- ถ้าผู้เรียนทำได้ถูกต้อง เมื่อไปคลิกที่ปุ่ม Score this Page จะแสดงข้อความในช่องที่เตรียมไว้ว่า Score 1
- ถ้าผู้เรียนทำไม่ถูกต้อง เมื่อไปคลิกที่ปุ่ม Score this Page จะแสดงข้อความในช่องที่เตรียมไว้ว่า Score 0
- ในแบบทดสอบข้อ 1 จะยังคงมีปุ่มบอกทาง 4 ปุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีอิสระในการทำ หรือ ไม่ทำแบบทดสอบ แต่ละข้อที่ 2 เป็นต้นไป จะมีปุ่ม “ทำข้อต่อไป” เท่านั้น เป็นการบังคับให้ทำข้อต่อไป แต่ก็สามารถคลิกผ่านโดยไม่ทำแบบทดสอบได้
- ในแบบทดสอบข้อสุดท้าย จะมีปุ่มบอกทาง 4 ปุ่ม และมีปุ่ม Score Quiz เพื่อคลิกดูคะแนนรวมทั้ง 10 ข้อ เป็นเปอร์เซ็นต์ที่ผู้เรียนทำได้

บทที่ 6

Interface ของแต่ละหน้าจอ

Interface ของแต่ละหน้าจอ ประกอบด้วย

1. หน้าจอหลัก หมายถึง หน้าในการเปิดอ่านเป็นลำดับต่อเนื่องกันไป จะมีเลขลำดับหน้ากำกับไว้ในแต่ละหน้า เรียงเป็นบทๆ เช่น บทที่ 1 หน้า 5 จะเขียนเป็น 1/5
บทที่ 2 หน้า 7 จะเขียนเป็น 2/7

และ จะมีปุ่มนำทาง 4 ปุ่ม ในการเปิดไปหน้าแรก หรือ เปิดไปหน้าก่อนหน้านั้น หรือ เปิดไปหน้าต่อไป หรือ เปิดไปหน้าสุดท้าย เพื่อให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียน

2. หน้าจอเสริม หมายถึง หน้าจอ Popup เพื่อเสริมข้อความในหน้าจอหลักให้เห็นอยู่ในหน้าเดียวกัน ไม่มีปุ่มนำทาง หรือ ปุ่มใดๆ ทั้งสิ้น เพราะเมื่อกดคลิก 1 ครั้ง หน้าจออื่นจะไม่ปรากฏ โดยจะไปปรากฏหน้าจอเดิมที่คลิกให้เกิดหน้าจอเสริมนี้ขึ้นมา

ดังนี้ :-

Financial Statement Analysis

ขอต้อนรับเข้าสู่หลักสูตร

อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.วรวัฒน์ ลิ้มโกดา

โดย บ.ส.มัทนา อินทะนา

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

วิธีการใช้โปรแกรมนี้

Exit

NEXT

LAST

การวิเคราะห์งบการเงิน

วัตถุประสงค์

ต้องการให้ผู้บริหาร
ทราบถึง
รูปแบบของการดำเนินงาน
และงบการเงิน
ในทางวิเคราะห์
ในรอบระยะสั้น ยาว กลาง

Chapter 1 พื้นฐานงบการเงิน

Chapter 2 ทศนิตการวิเคราะห์งบการเงิน

Chapter 3 แบบฝึกหัด

Chapter 4 การวิเคราะห์กระแสเงินสด

FIRST

PREV

NEXT

LAST

Chapter 1

พื้นฐานงบการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงิน

หมายถึงอะไร

งบการเงิน

คืออะไร

ประเภทของงบการเงิน

มีกี่ประเภท อะไรบ้าง

งบดุลงบกำไรขาดทุน

เป็นอย่างไร

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน

เป็นอย่างไร

ขั้นตอนของการวิเคราะห์งบการเงิน

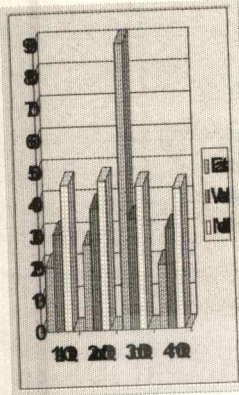
มีอะไรบ้าง

FIRST

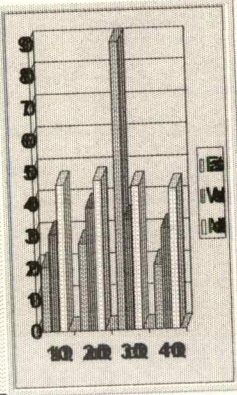
PREV

NEXT

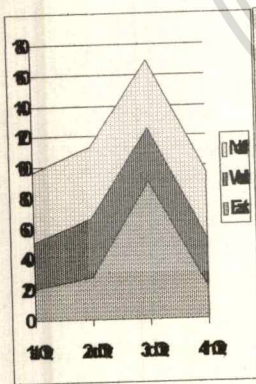
LAST

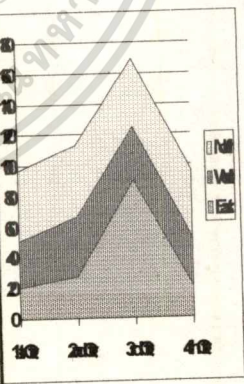
การวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง
 "กระบวนการค้นหาข้อเท็จจริง
 เกี่ยวกับฐานะการเงิน
 และผลการดำเนินการ
 ของกิจการใดกิจการหนึ่ง
 จากงบการเงินของกิจการนั้น
 พร้อมทั้งนำข้อเท็จจริงดังกล่าว
 มาประกอบการตัดสินใจต่อไป"

For listening, Please bring mouse pass these pictures

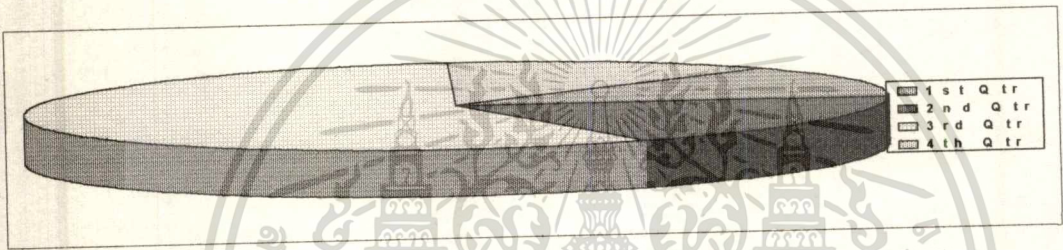

งบการเงิน คืออะไร
 งบการเงิน
 เป็นรายงานทางบัญชีของกิจการ
 ซึ่งต้องจัดทำขึ้นอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
 เพื่อทบทวนหรือรายงาน
 ความก้าวหน้าที่เกิดขึ้น
 ระหว่างช่วงเวลาหนึ่ง
 โดยฝ่ายบริหาร

ประเภทของงบการเงิน มี 2 ประเภท คือ

1. งบการเงินเพื่อเสนอต่อสาธารณชน ได้แก่
 - 1.1 งบดุล
 - 1.2 งบกำไรขาดทุน
 - 1.3 งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน
2. งบการเงินเพื่อการบริหารงานภายในธุรกิจ อาจเป็นงบการเงินรายวัน รายสัปดาห์ ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้ใช้ประโยชน์

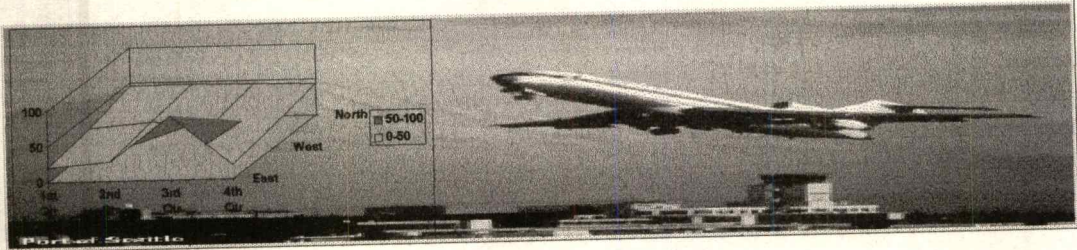

For listening, Please bring mouse pass these pictures

งบดุล
เป็นงบแสดงฐานะการเงินของธุรกิจ ณ เวลาใดเวลาหนึ่ง

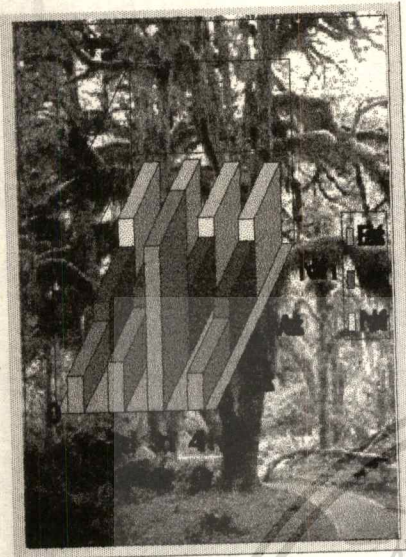
งบกำไรขาดทุน
เป็นงบแสดงถึงผลการดำเนินงานของธุรกิจนั้นในช่วงเวลาหนึ่ง

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน
เป็นงบแสดงการเคลื่อนไหวของเงินทุนหมุนเวียน สำหรับช่วงเวลาหนึ่ง แสดงให้เห็นถึงรายการที่เป็นแหล่งที่มาของเงินทุนหมุนเวียนและแหล่งที่ใช้ไปของเงินทุนหมุนเวียน ในช่วงเวลาหนึ่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

For listening, Please bring mouse pass these pictures

ขั้นตอนการวิเคราะห์งบการเงิน

1. ต้องรู้เป้าหมายในการวิเคราะห์ก่อน
2. รวบรวมข้อมูล
3. จัดวางข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบเดียวกัน
4. เลือกเครื่องมือที่จะใช้ให้เหมาะสม
5. แปลความ
6. จัดทำรายงานนำเสนอผู้บังคับบัญชา

Chapter 2

เทคนิคการวิเคราะห์งบการเงิน

2/1

ข้อมูลนั้น เมื่อนำมาประกอบกัน จะทำให้ เห็นผลการตัดสินใจในอดีตของผู้บริหารได้ดีขึ้น ซึ่งจะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในปัจจุบัน

เทคนิคการวิเคราะห์งบการเงิน

การวิเคราะห์อัตราร้อยละ

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน

กลับหน้าจอ มนุ

การวิเคราะห์อัตราร้อยละ

เป็นการทำให้ตัวเลขอยู่ในรูปของอัตราร้อยละ หรือ จำนวนร้อยละ เพื่อใช้ในการ เปรียบเทียบซึ่งจะทำให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงได้ชัดเจน

ตัวอย่าง

บริษัทหนึ่งมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น 1,022 ล้านบาท เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน 566,900 บาท ที่ดินอาคารอุปกรณ์ 433,500 บาท และสินทรัพย์อื่น ๆ 21,600 บาท

ถ้าทำให้ เป็นอัตราร้อยละ การสรุปผลจากการวิเคราะห์จะง่ายขึ้น ดังนี้

บริษัทหนึ่งมีสินทรัพย์รวมแบ่ง เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน 55.5%
ที่ดินอาคารอุปกรณ์ 42.4% และสินทรัพย์อื่น ๆ 2.1%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis)

- เป็น เครื่องมือที่สำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ฐานะการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และความสามารถในการหาค่าไรของกิจการ
- สามารถคำนวณได้โดยหารจำนวนเงินของรายการหรือกลุ่มรายการในงบการเงินหนึ่ง ด้วยจำนวนเงินของอีกรายการหนึ่งหรือของอีกกลุ่มรายการหนึ่งที่ปรากฏในงบการเงิน เดียวกันหรือในงบการเงินต่างกัน ของช่วงเวลาเดียวกัน
- ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายการ 2 รายการที่เกี่ยวข้องกัน อันจะเป็นประโยชน์ในการตีความหมายและใช้ เปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ
- วิธีนี้ให้ผลละเอียดกว่าการวิเคราะห์เป็นอัตราร้อยละ สะดวกแก่การตีความหมาย และใช้ เปรียบเทียบกับข้อมูลอื่น ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจทุกระดับชั้น
- การวิเคราะห์อัตราส่วนนี้ไม่สามารถบอกได้ว่า อัตราส่วนใดจะมีประโยชน์มากที่สุด เนื่องจากขึ้นอยู่กับความต้องการของ ผู้ใช้งบการเงินซึ่งมีฐานะแตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เทคนิคการวิเคราะห์งบการเงิน

กลับหน้าจอที่ 2

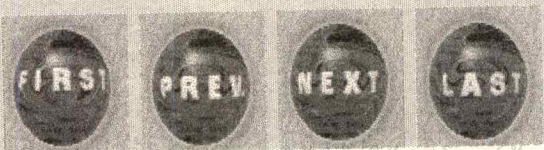
การวิเคราะห์อัตราร้อยละในแนวนอน วิธีที่ 1

เป็นการวิเคราะห์งบการเงิน โดย

เปรียบเทียบค่าของรายการในงบการเงินปีปัจจุบันกับปี
 ก่อนหน้า โดยสมมติว่าปีก่อนหน้ามีมูลค่า 100% ค่าของรายการในงบการเงิน
 ผลิตต่างจะอยู่ในรูปของอัตราร้อยละ โดยมีตัวหารเป็นตัวเลขของปีฐาน

ตัวอย่าง

กลับหน้าจอที่ 2

การวิเคราะห์อัตราร้อยละในแนวนอน วิธีที่ 1

ข้อสังเกตที่สำคัญ

- ตัวเลขในงบการเงินของงวดก่อนที่ใช้เป็นฐาน จะต้องเป็นจำนวนบวก
- เพื่อให้เห็นแนวโน้มของการดำเนินงานธุรกิจได้เป็นอย่างดี ควรทำหลาย ๆ งวดบัญชี เช่น 5 ปี 10 ปี
- แนวโน้มที่เกิดขึ้นในอดีตอาจแตกต่างจากสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หากสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น จึงควรคำนึงถึงเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคตด้วย
- ตัวอย่างดังในหน้าถัดไป

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

การวิเคราะห์อัตราร้อยละในแนวนอน วิธีที่ 1

ตัวอย่างการวิเคราะห์แนวโน้มโดยใช้ปีใดปีหนึ่งเป็นฐาน สมมติข้อมูลมีดังนี้

	<u>2535</u>	<u>2536</u>	<u>2537</u>	<u>2538</u>	<u>2539</u>
รายได้ค่าขาย	1,000,000	1,060,000	1,130,000	1,160,000	1,230,000
กำไรสุทธิ	200,000	205,000	217,000	221,000	230,000

- ทั้งรายได้ค่าขายและกำไรสุทธิ มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละปี จะเห็นชัดเจนขึ้นเมื่อแปลงให้อยู่ในรูปอัตราร้อยละ ให้ผลดังนี้ (ใช้ปี 2535 เป็นฐาน)

สรุปการวิเคราะห์	<u>2535</u>	<u>2536</u>	<u>2537</u>	<u>2538</u>	<u>2539</u>
รายได้ค่าขาย	100	106	113	116	123
กำไรสุทธิ	100	102.5	108.5	110.5	115

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตเห็นาไปไซประโชชนดานการค้ำ
ไม่ว่ากรณีใดท้ังสิ้น อีกท้ังห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่าง 116 มาจาก

$$\frac{1,160,000 \times 100}{1,000,000} = 116$$

2/6

การวิเคราะห์อัตราร้อยละในแนวนอน วิธีที่ 1

- ถ้าไรสุทธิมีแนวโน้ม เพิ่มขึ้นในอัตราที่ช้ากว่ารายได้ค่าขายมาก
- อาจเป็นไปได้ว่า ถ้าไรที่ เพิ่มขึ้นในอัตราที่ช้ากว่าค่าขายเป็น เพราะ ต้นทุนสินค้าเพิ่มขึ้นในอัตราที่เร็วกว่ารายได้ค่าขาย หรือ ยอดขายอาจ เพิ่มขึ้นอัน เนื่องจากกิจการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ออกไป ซึ่งทำให้ค่าใช้จ่าย เกี่ยวกับหนี้สูญ เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

สรุป

บททวนข้อมูลอื่น ๆ
ที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น ๆ

โดยประเมินแนวโน้มต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
และคาดการณ์แนวโน้มของรายการนั้น ๆ
ว่าจะยังคงเป็นเช่นนั้นหรือไม่

การเปลี่ยนแปลงจากงวดหนึ่ง
ไปยังอีกงวดหนึ่ง อาจเป็นผลมาจาก

สภาพเศรษฐกิจที่ผิดปกติเฉพาะงวดนั้น ๆ

สภาพที่ปกตินี้ อาจจะไม่เกิดขึ้นอีก
ในอนาคต อันใกล้

● แนวโน้มที่แท้จริงจะปรากฏ ต้นซัด เมื่อทำการ ปรีชย ทียบตัว สขในงบการ จินมากกว่า 2 งวดขึ้นไป

กลับหน้าจอที่ 2

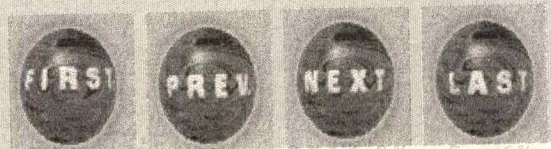
การวิเคราะห์อัตราร้อยละในแนวนอน วิธีที่ 2

โดย

เปรียบเทียบ สขของปีหนึ่งกับอีกปีหนึ่ง
โดยวัดด้วยอัตราร้อยละ
ปีใดก็ตามที่มี สขในงบการ จินไม่มีการเปลี่ยนแปลง
ผลต่างจะอยู่ในรูปของอัตราร้อยละ โดยมีตัวหาร เป็นตัวเลขของปีฐาน
ซึ่ง เปลี่ยนไปในแต่ละงวดบัญชี

ตัวอย่างดังในหน้าถัดไป

กลับหน้าจอที่ 2

การวิเคราะห์อัตราร้อยละในแนวนอน วิธีที่ 2

2/9

ตัวอย่าง	สมมุติข้อมูลมีดังนี้				
	2535	2536	2537	2538	2539
รายได้ค่าขาย	1,000,000	1,060,000	1,130,000	1,160,000	1,230,000
กำไรสุทธิ	200,000	205,000	217,000	221,000	230,000

ทั้งรายได้ค่าขายและกำไรสุทธิ มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละปี
จะเห็นชัดเจนขึ้นเมื่อแปลงให้อยู่ในรูปอัตราร้อยละในแนวดิ่ง ให้ผลดังนี้
(ปีฐานเปลี่ยนไปในแต่ละปี)

	2535	2536	2537	2538	2539
รายได้ค่าขาย	100	106	106.6	102.7	106
กำไรสุทธิ	100	102.5	105.8	101.8	104.1

ข้อสังเกต จะเห็นว่า การเปรียบเทียบในลักษณะนี้ ตัวเลขที่ใช้เป็นฐาน
ในการเปรียบเทียบ จะเปลี่ยนไปตลอดเวลา

ตัวอย่าง

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ตัวอย่าง 102.7 มาจาก

$$\frac{1,160,000 \times 100}{1,130,000} = 102.7$$

1,130,000

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่น ค่าขายของปี 2536 คิด ปีน 106% ของปี 2535
 ค่าขายของปี 2537 คิด ปีน 106.6% ของปี 2536
 ค่าขายของปี 2538 คิด ปีน 102.7% ของปี 2537
 ค่าขายของปี 2539 คิด ปีน 106% ของปี 2538

การวิเคราะห์อัตราร้อยละในแนวดิ่ง

2/10

เป็นการวิเคราะห์งบการเงิน โดย

เช่น การเปรียบเทียบตัวเลขของแต่ละรายการในงบดุล

เช่น เงินสด โดยคิดเป็นอัตราร้อยละของยอดสินทรัพย์รวม
 หรือ การเปรียบเทียบรายการแต่ละรายการในงบกำไรขาดทุน

เช่น ต้นทุนขาย โดยคิด เป็นร้อยละของยอดขาย

การวิเคราะห์ในลักษณะนี้นอกจากจะช่วยให้ทราบถึงระดับนัยสำคัญของแต่ละรายการแล้ว ยังใช้เปรียบเทียบกับข้อมูลมาตรฐานอื่น ๆ ผลการปฏิบัติของกิจการคู่แข่ง ในปัจจุบันและข้อมูลโดยเฉลี่ยของกิจการต่าง ๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกัน

ตัวอย่างดังในหน้าถัดไป

กลับหน้าจอบทที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอย่างของการวิเคราะห์แนวดิ่ง

บริษัท โพรโพล จำกัด
งบกำไรขาดทุน เปรียบ ทียบ
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539

(หน่วย : พันบาท)	2539	2538	ร้อยละของยอดขาย จากการขายสุทธิ	
			2539	2538
ค่าขาย	2,064	1,916.4	100.0	100.0
หัก ต้นทุนขาย	1,543.8	1,395.0	74.8	72.8
กำไรขั้นต้น	520.2	521.4	25.2	27.2
ค่าใช้จ่าย				
ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	329.4	290	16.0	15.1
ดอก บียจ่าย	50.4	46	2.4	2.4
ภาษีเงินได้	28.8	47.4	1.4	2.5
รวมค่าใช้จ่าย	408.6	383.4	19.8	20.0
กำไรสุทธิ	111.6	138	5.4	7.2
กำไรต่อหุ้น	35.2	55		

"คลิก" ตัวอย่างการวิเคราะห์แนวดิ่ง งบดุล เปรียบ ทียบ

ตัวอย่าง 2.4 มาจาก
ร้อยละของยอดขาย(ค่าขาย)
จากการขายสุทธิของดอก บียจ่าย

$$= \frac{50.4}{2,064} \times 100 = 2.4$$

2,064

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2/12

ตัวอย่างของการวิเคราะห์แนวดิ่ง
บริษัท โพรโพล จำกัด
งบดุล เปรียบ ทียบ
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539

(หน่วย : พันบาท)	2539	2538	ร้อยละของยอดขายสุทธิ	
			2539	2538
สินทรัพย์				
สินทรัพย์หมุนเวียน				
เงินสด	78	60	5.2	4.7
หลักทรัพย์ระยะสั้น	76	88	5.1	7.0
ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)	292	258	19.6	20.5
สินค้าคงเหลือ	402	354	27.1	28.1
ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า	20	20	1.3	1.6
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	868	780	58.3	61.9
เงินลงทุนและเงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือ				
บริษัทร่วมและบริษัทอื่น	80	100	5.4	7.9
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	520	360	35.0	28.6
สินทรัพย์อื่น	20	20	1.3	1.6
รวมสินทรัพย์	1,488	1,260	100.0	100.0

กลับหน้าจอบที่ 2

มีต่อ

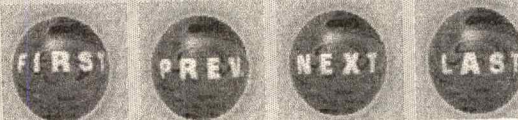
2/13

ตัวอย่างของการวิเคราะห์แนวดิ่ง
บริษัท โพรโพล จำกัด
งบดุล เปรียบ ทียบ
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539

(หน่วย : พันบาท)	2539	2538	ร้อยละของยอดขายสุทธิ	
			2539	2538
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้การค้า	208	108	14.0	14.3
ตัวเงินจ่าย	124	120	8.4	9.5
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	20	20	1.3	1.6
รวมหนี้สินหมุนเวียน	352	320	23.7	25.4
เงินกู้ยืมระยะยาว - 1%	380	340	25.5	27.0
รวมหนี้สิน	732	660	49.2	52.4
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้น	60	60	4.0	4.8
ทุนบุริมสิทธิ์	300	240	20.2	19.0
ทุนสามัญ (มูลค่าหุ้นละ 100 บาท)	100	80	6.7	6.3
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	2,956	220	19.9	17.5
กำไรสะสม	756	600	50.8	47.6
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,488	1,260	100.0	100.0
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				

กลับหน้าจอบที่ 2

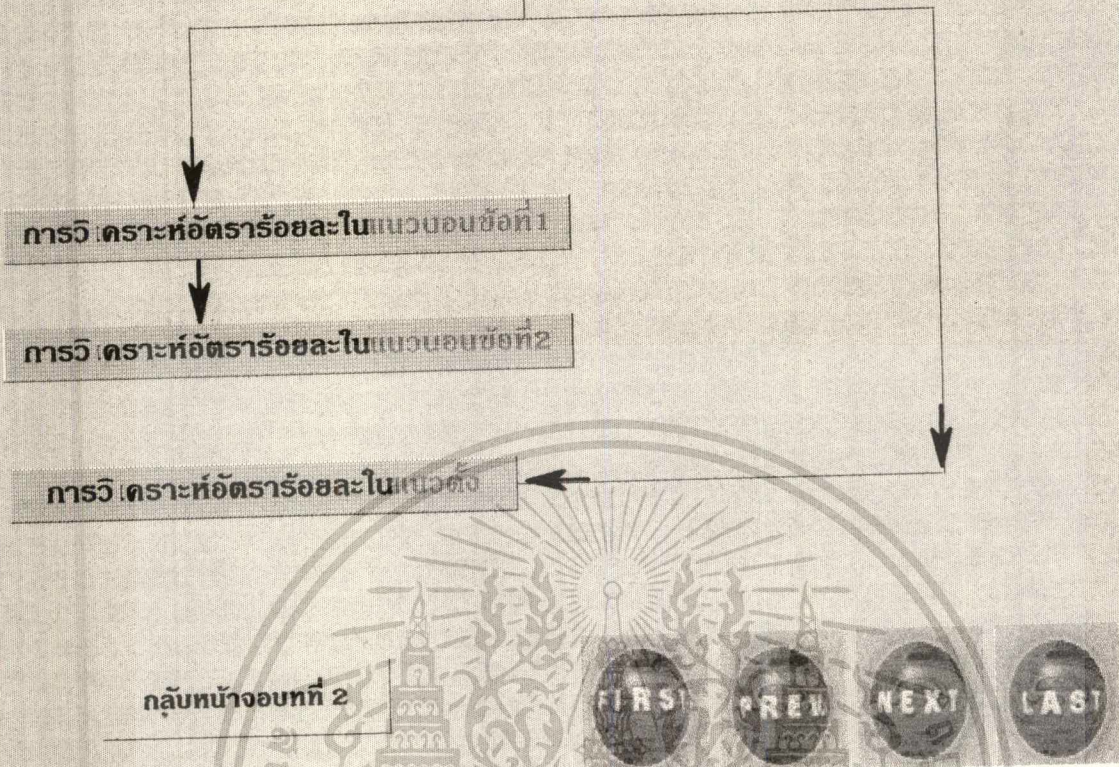
กลับหน้า ดิม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อจำกัด

1. อัตราร้อยละสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับตัว เลขที่ใช้ เป็นฐานในการคำนวณ ถ้าตัว เลขใบปี ฐาน ปีมีจำนวนน้อย อัตราร้อยละของการ เปลี่ยนแปลง จะ เพิ่มขึ้นมาก ทั้ง ๆ ที่จำนวน เงิน ของรายการนั้น ๆ เปลี่ยนแปลงไป ในระหว่างรอบระยะ เวลาบัญชี ปีมีจำนวน เล็กน้อย เท่านั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

**2. อัตราจะสูงต่ำเพียงใด
ส่วนหนึ่งจะขึ้นอยู่กับฐานในการ
คำนวณที่เปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ
ทำให้ไม่มีใครมีความหมายเท่าไรนัก
กล่าวคือผู้วิเคราะห์จะไม่
สามารถทราบแนวโน้มของการ
ดำเนินธุรกิจที่แท้จริง**

**มีข้อที่ควรระวัง คือ
สินทรัพย์บางรายการอาจมีจำนวนเพิ่มขึ้น
ในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีแต่เมื่อคิดเป็นร้อยละ
ของยอดรวม ของรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันแล้ว
กลับมีอัตราที่ลดลง ทั้งนี้เพราะสินทรัพย์รวม
มีจำนวนเพิ่มขึ้นมาก ดังนั้นการวิเคราะห์แนวตั้ง
จะต้องดูการเปลี่ยนแปลงที่เป็นจำนวนเงิน
ควบคู่ไปด้วย**

การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน

2/15

- เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์ฐานะการเงิน ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และความสามารถในการทำกำไร
- ดำเนินการได้โดยหารจำนวนเงินของรายการหรือกลุ่มรายการ ในงบการเงินหนึ่งด้วยจำนวนเงินของอีกรายการหนึ่ง หรือ ของอีกกลุ่มรายการหนึ่งที่ปรากฏในงบการเงินเดียวกัน หรือ ในงบการเงินต่างกันของช่วงเวลาเดียวกัน

กลับหน้าจอที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

การวิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน

2/16

เป็นการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายการ 2 รายการ ที่เกี่ยวข้องกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการตีความหมาย และใช้เปรียบเทียบ กับข้อมูลอื่น ๆ

กลับหน้าจอที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

แยกอัตราส่วนทางการเงินได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน
(Liquidity Ratios)
2. อัตราส่วนกิจกรรม (Activity Ratios)
หรือ อัตราส่วนความสามารถในการดำเนินงาน
(Efficiency Ratios)
3. อัตราส่วนโครงสร้างของเงินทุน
(Leverage Ratios)
4. อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร
(Profitability Ratios)

กลับหน้าจอที่ 2

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

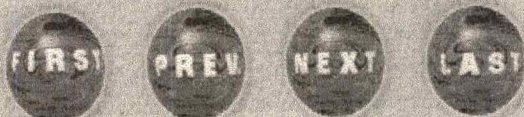

อัตราส่วนนี้ ประกอบด้วย อัตราส่วนที่สำคัญ 3 อัตรา

- อัตราส่วนหมุนเวียน (Current Ratios)
- อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratios) หรือ
อัตราส่วนหมุนเวียนอย่างถึงแก่น (Acid Test Ratio)
- อัตราส่วนการคงอยู่ได้ (Defensive Interval Ratios)

กลับหน้าจอที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน
เป็นอัตราส่วนสำคัญอันหนึ่งในการ
วิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้
ในระยะสั้นของกิจการ

กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ
ความสามารถที่จะเปลี่ยนสินทรัพย์
หมุนเวียนให้เป็นเงินสดและใช้เงินสดนั้น
ชำระหนี้ระยะสั้นของกิจการ

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

2/19

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนหมุนเวียน} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

ปกติ กิจการจะสามารถชำระหนี้สินระยะสั้นได้ดีเพียงใด ก็ขึ้นอยู่กับว่า กิจการ
มีเงินสดหรือสินทรัพย์ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดในเวลาอันสั้นจำนวนมาก
น้อยเพียงใด ดังนั้นการเปรียบเทียบจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนว่ามีจำนวนเป็น
เท่าใดต่อหนี้สินหมุนเวียน
จึงให้ข้อมูล เกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ระยะ

กลับหน้าจ้อตราส่วน

กลับหน้าจอบทที่ 2

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่ต่ำ

แสดงว่ากิจการอาจไม่สามารถชำระหนี้สินระยะสั้นได้
เมื่อครบกำหนดและอาจถูกฟ้องล้มละลายได้

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนที่สูง

ย่อมแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นสูง
และย่อมเป็นที่พอใจของเจ้าหนี้

แต่ ก็อาจ เป็นข้อ เสียแก่กิจการ เนื่องจากไม่ได้ใช้สินทรัพย์ส่วนนี้
ในการก่อให้เกิดกำไรแก่กิจการเท่าที่ควร

ทั้งนี้อาจ เป็นผลมาจากการขายลดลงหรือ เก็บ เงินจากลูกหนี้ ได้ช้า
ทำให้ออดลูกหนี้สะสมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และเสียโอกาสในการ
ที่จะนำ เงินจำนวนนั้นไปลงทุน เพื่อหารายได้ หรือนำไปชำระหนี้สิน
ระยะยาว เพื่อลดดอกเบี้ยจ่าย หรือนำไปจ่ายเป็นเงินปันผลซึ่งก็จะ
ทำให้ผู้ถือหุ้นได้รับประโยชน์

หรือนำไปลงทุนอย่างอื่น เพื่อก่อให้เกิด

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจ้อตราส่วน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

สภาพคล่องที่เหมาะสม

อัตราส่วน	สินทรัพย์หมุนเวียน	ต่อ	หนี้สินหมุนเวียน
คล่องมาก	2	:	1
คล่องพอสมควร	1.5	:	1
ขาดสภาพคล่อง	0.5	:	1

โดยทั่วไป อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ควรจะมีค่าน้อยเป็น 2 : 1
ซึ่งใช้เป็นมาตรฐาน
นั่นคือ กิจการควรจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนไว้ 2 บาท
สำหรับหนี้สินหมุนเวียนทุก ๆ 1 บาท

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจ้อตราส่วน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

2/22

แม้ว่าจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนสูงมาก ก็ไม่ได้หมายความว่า จะมีสภาพคล่องสูงเสมอไป

การที่อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูง อาจมีสาเหตุมาจากการประกอบธุรกิจชะงัก

จนทำให้กิจการต้องเลื่อนการซ่อมแซมทรัพย์สินถาวร หรือ เปลี่ยนแทน

และถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนต่ำ ก็ไม่ได้หมายความว่า กิจการจะไม่สามารถชำระหนี้ได้

เช่น

กิจการสาธารณูปโภคจะลงทุนในสินทรัพย์ถาวรสูงและต้องการเงินทุนหมุนเวียน เพื่อใช้ในการดำเนินงาน เพียงเล็กน้อย กิจการประเภทนี้ จึงมีสินทรัพย์หมุนเวียนไม่มากนัก

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

2/23

ตัวอย่าง งบการเงินของบริษัท โพรโพล จำกัด ดังที่แสดงไว้ก่อนหน้านี้ การคำนวณอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัท โพรโพล จำกัด สำหรับปี 2539 และ 2538 เป็นดังนี้

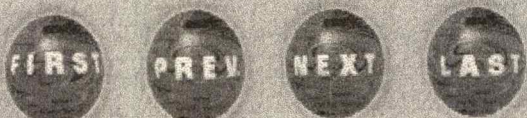
	ปี 2539	ปี 2538
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	$= \frac{868,000}{352,000} = 2.5$	$= \frac{780,000}{320,000} = 2.4$

- จะเห็นได้ว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เพิ่มขึ้นเล็กน้อย
- ถ้าวิเคราะห์โดยไม่คำนึงถึงข้อมูลอื่น ๆ แล้วอาจด่วนสรุปไปว่าบริษัทมีสภาพคล่องระยะสั้นดี
- อย่างไรก็ตามอัตราส่วนทุนหมุนเวียน = 2.4 หรือสูงกว่านี้อาจเป็นเครื่องบ่งชี้ว่ากิจการได้ลงทุนในสินทรัพย์หมุนเวียนมากเกินไป ซึ่งแม้จะทำให้มีสภาพคล่องสูง แต่ก็อาจทำให้ความสามารถในการทำกำไรต่ำกว่าที่ควรจะเป็น เนื่องจากมีสินทรัพย์ระยะสั้นไว้มาก

มีต่อ

กลับหน้าจออัตราส่วน

กลับหน้าจอบทที่ 2

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน

- อัตราส่วนทุนหมุนเวียนสูงยิ่ง เป็นสิ่งบ่งบอกว่าอาจมีการตกแต่งตัวเลข เพื่อให้ค่าที่สูง ๆ โดยจ่าย เงินปันผลอย่างสม่ำเสมอ หรือโดยการชำระหนี้ในก่อนสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ตัวอย่างเช่น เดิมกิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียน 120,000 บาท มีหนี้สินหมุนเวียน 60,000 บาท อัตราส่วนทุนหมุนเวียนจะ = 2 : 1
- หากกิจการต้องการตกแต่งตัวเลขให้สูงขึ้น ก็อาจทำได้โดยจ่ายชำระหนี้เป็นเงินสด ซึ่งจะทำให้เงินสดและหนี้สินลดลงในจำนวนที่เท่ากัน คือ 20,000 บาท ดังนั้นจะมีสินทรัพย์หมุนเวียนเหลืออยู่ 100,000 บาท มีหนี้สินหมุนเวียน 40,000 บาท อัตราส่วนทุนหมุนเวียนจะสูงขึ้น เป็น = 2.5 : 1

ดังนั้นผู้วิเคราะห์จึงต้องระวังใ้กับการตีความหมายจากอัตราส่วนใดอัตราส่วนหนึ่ง เพียงอัตรา เดียว และ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องควรใช้ข้อมูลหลายอย่างประกอบกัน

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ร็ว หรือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน อย่างถึงแก่น

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ร็ว} = \frac{\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด} + \text{ลูกหนี้และตั๋วเงินรับ(สุทธิ)}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

(Quick Ratio)

อัตราส่วนนี้ จะให้ข้อมูล เกี่ยวกับสภาพคล่องทางการเงินได้ดีกว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน เนื่องจากจะใช้แต่เฉพาะสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว จะตัดสินทรัพย์หมุนเวียนบางรายการซึ่งไม่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ สมมติฐานของอัตราส่วนนี้คือ ถ้ากิจการมีอัน เป็นไปถึงกับต้องหยุดดำเนินงานและขายสินทรัพย์ เพื่อนำ เงินมาชำระหนี้ระยะสั้น จะมีสินทรัพย์อะไรบ้าง

มีต่อ

กลับหน้าจออัตราส่วน

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ร็ว
หรือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน
อย่างถึงแก่น

- โดยทั่วไปผู้วิเคราะห์มักตั้งเป็นกฎเกณฑ์ว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วเท่ากับ 1 : 1 ย่อมเป็นการเพียงพอแล้ว
- ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วที่คำนวณได้สูง แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องทางการเงินสูง
- ถ้าอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วที่คำนวณได้ต่ำ แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นว่ากิจการคงจะไม่สามารถชำระหนี้สินได้ทันทีที่ครบกำหนด
- การเปรียบเทียบอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียนจะทำให้เห็นสภาพคล่องได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
- เช่น กิจการมีอัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วกับอัตราส่วนทุนหมุนเวียน = 2.3 และ 1.5 ตามลำดับ จะมีสภาพคล่องมากกว่ากิจการที่มีอัตราส่วนทั้งสอง = 2.3 และ 1.1 ตามลำดับ
- นอกจากนี้ ควรจะพิจารณาสภาพการณ์ของแต่ละกิจการประกอบด้วย เช่น กิจการอัญมณีอาจมีสินค้าคงเหลือที่เปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วกว่า แต่สินทรัพย์ประเภทอื่น เช่น ลูกหนี้การค้าอาจเรียกเก็บเงินได้ช้ากว่า

กลับหน้าจอที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ร็ว
หรือ อัตราส่วนทุนหมุนเวียน
อย่างถึงแก่น

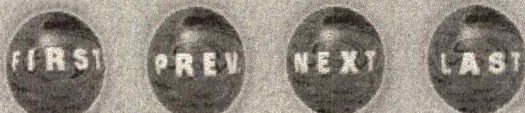
ตัวอย่าง งบการเงินของบริษัท โพรโพล จำกัด
การคำนวณอัตราส่วนทุนหมุนเวียนของบริษัท โพรโพล จำกัด
สำหรับปี 2539 และ 2538 เป็นดังนี้

ปี 2539	ปี 2538
อัตราส่วนทุนหมุนเวียน ร็ว = $\frac{78,000+76,000+929,000}{352,000} = 1.3$	$\frac{60,000+88,000+258,000}{320,000} = 1.3$

- จะเห็นว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนเร็วของบริษัท เป็น 1.3 : 1 ทั้ง 2 ปี แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องสูง
- อย่างไรก็ตาม ข้อสรุปเช่นนี้ ยังขึ้นอยู่กับความสามารถของกิจการในการเรียกเก็บเงินจากลูกหนี้ด้วย

กลับหน้าจอที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราการคงอยู่ได้

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

อัตราการคงอยู่ได้ = $\frac{\text{เงินสด+หลักทรัพย์ระยะสั้น+ลูกหนี้และตัวเงินรับสุทธิ}}{(\text{ต้นทุนสินค้าขาย+ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน-ค่าเสื่อมราคา})/365}$

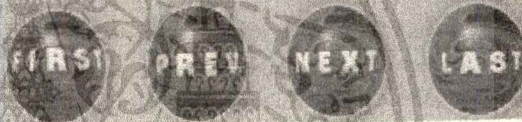
อัตราการคงอยู่ได้เป็นอัตราที่แสดงความสามารถของกิจการที่จะดำเนินงานต่อไปได้ จากสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยไม่ต้องพึ่งพารายได้เงินสดจากแหล่งภายนอกในงวดต่อไป

อัตราส่วนนี้ ยิ่งสูงเท่าไร แสดงว่ากิจการมีสภาพคล่องทางการเงินมาก

กลับหน้าจ้ออัตราส่วน

ผล

กลับหน้าจ้อบทที่ 2

การคำนวณอัตราส่วนนี้ จะต้องอาศัยการประมาณต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้เงินสดในการดำเนินงานในแต่ละวันในงวดบัญชีที่ผ่านมาซึ่งได้มาจากจำนวนต้นทุนสินค้าที่ขาย บวก ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหารและค่าใช้จ่ายปกติอื่น ๆ หักด้วยค่าเสื่อมราคา และรายการค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ใช่เงินสดและหารจำนวนทั้งหมดด้วย 365 วัน เพื่อให้ได้ค่าใช้จ่ายที่ต้องใช้เงินสดต่อวัน แล้วนำจำนวนนี้ไปหารจำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนอย่างถึงแก่น

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

2/29 อัตราการคงอยู่ได้

• อัตราการคงอยู่ได้ จะทำให้ทราบระยะเวลาที่กิจการจะสามารถจ่ายค่าใช้จ่ายในส่วนที่ต้องจ่ายเป็นตัวเงินสดด้วยสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องอย่างถึงแก่นได้โดยไม่ต้องอาศัยเงินสดรับจากแหล่งภายนอก

• อัตราส่วนนี้จึงใช้วัดสภาพคล่องของกิจการในการดำเนินงาน ในขณะที่ 2 อัตราส่วนแรกวัดสภาพคล่องในการชำระหนี้สิน

• นอกจากนี้ อัตราการคงอยู่ได้ ยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการวางแผนเงิน เช่น ใช้วิเคราะห์ผลอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในสถานะการณ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น หรือผลอันเกิดจากเปลี่ยนแปลงนโยบายของกิจการ เช่น นโยบายในการให้สินเชื่อ นโยบายการเก็บสินค้าคงคลัง

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจ้อตราส่วน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

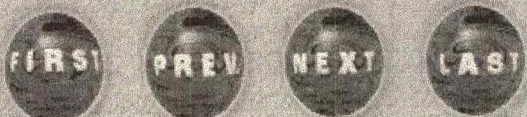
2/30 อัตราการคงอยู่ได้

จากตัวเลขของบริษัท โพรไฟส จำกัด
สมมติว่ากิจการมีค่าเสื่อมราคารวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร
ปีละ 20,000 บาท

(หน่วย : พันบาท)

	2539	2538
เงินสด	78	60
หลักทรัพย์ระยะสั้น	76	88
ลูกหนี้การค้า (สุทธิ)	<u>292</u>	<u>258</u>
	446	406
ต้นทุนขาย	1,543.8	1,395
ค่าใช้จ่ายในการขายและการบริหาร	<u>329.4</u>	<u>290</u>
	1,873.2	1,685
หัก ค่าเสื่อมราคา	<u>20</u>	<u>20</u>
	1,853.2	1,665

อัตราการคงอยู่ได้ = กลับหน้าจอบทที่ 2

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

อัตราการคงอยู่ได้

	ปี 2539	ปี 2538
อัตราการคงอยู่ได้ =	$\frac{446}{1,853.2}$	$\frac{406}{1,665}$
	365	365
	= 87.84 วัน	= 89 วัน

จากอัตราส่วนนี้บ่งชี้ว่า ระยะเวลานับจากปลายปี 2539
กิจการจะสามารถดำเนินงานต่อไปได้ภายใต้สภาพการณ์ว่า มีค่าใช้จ่าย เช่น
ที่เป็นอยู่ได้ถึง 88 วัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับตัวเลขเดียวกันนี้ของปีก่อน คือ
89 วัน
จะเห็นได้ว่ากิจการมีสภาพคล่องในการดำเนินงานไม่ต่างไปจากเดิมเท่าไรนัก

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

กล่าวโดยสรุป

แม้ว่าอัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงินที่กล่าวมาทั้งหมดจะเป็นประโยชน์

ในการวัดความเพียงพอของสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการที่จะชำระหนี้สิน
ระยะสั้นได้ทันกำหนดเวลาหรือเพียงพอที่จะให้กิจการดำเนินงานต่อไปได้

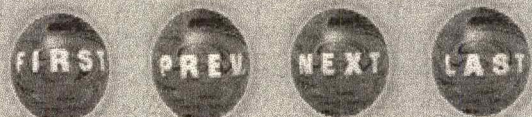
อัตราส่วนต่าง ๆ เหล่านี้ จะถือเป็นข้อสรุปโดยทันทีไม่ได้จนกว่าจะได้
วิเคราะห์ข้อมูลอื่น ๆ ประกอบ เช่น การวิเคราะห์ลูกหนี้ สิ้นค้าคงเหลือ และ
วิธีการตีราคาสินทรัพย์ และหนี้สินต่าง ๆ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาและการ

ตั้งสำรองหนี้สูญ

เช่น สิ้นค้าคงเหลือที่ตีราคาโดยวิธี LIFO อาจแสดงในระดับราคาต่ำกว่า

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

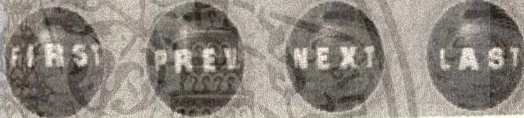
อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

ต่อ

หรือ รายการที่เกิดจากการกะประมาณ เช่น
หนี้สงสัยจะสูญหรือหนี้สินที่อาจ
เกิดขึ้น อาจมีจำนวนเงินที่เรียกเก็บไม่ได้ หรือที่จะต้องจ่ายจริงต่างไปจาก
จำนวนตามที่แสดงไว้ในงบการเงินก็ได้

จึงจำเป็นต้องผู้วิเคราะห์จะต้องคำนวณหาอัตราส่วนอื่น ๆ อีก
เพื่อใช้ประกอบ การวิเคราะห์สภาพคล่องของกิจการ เช่น
อัตราส่วนลูกหนี้และสินค้า
คงเหลือต่อยอดรวมสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อ
หนี้สินรวม อัตราส่วนของเงินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม ซึ่งจะช่วยให้

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน

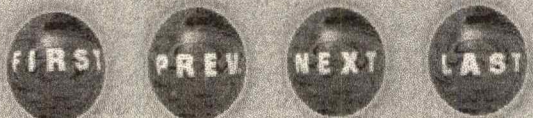
จุดอ่อน

จุดอ่อนของอัตราส่วนสภาพคล่องทางการเงิน คือ

- ไม่ได้พิจารณาการเคลื่อนไหวของรายการต่าง ๆ ที่ประกอบกันเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน
- ในการดำเนินธุรกิจ ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อสภาพคล่องทางการเงินด้วย นั่นคือระยะเวลาที่ใช้ในการเปลี่ยนสภาพลูกหนี้ (เจ้าหนี้) และสินค้าคงเหลือให้เป็นเงินสด เนื่องจากลูกหนี้และสินค้าคงเหลือมักจะมีมูลค่าสูง เมื่อคิดเป็นร้อยละของยอดรวมสินทรัพย์หมุนเวียนของกิจการ
- การวิเคราะห์อัตราส่วนสภาพคล่องแต่เพียงอย่างเดียว อาจก่อให้เกิดความหลงผิดได้ ถ้าระยะเวลาตั้งแต่กิจการซื้อสินค้าเข้ามา ขายสินค้านั้นไป จนกระทั่งเก็บเงินจากลูกหนี้ได้ยาวนาน เมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาจ่ายชำระหนี้

ผู้วิเคราะห์จึงควรนำอัตราส่วนกิจกรรม มาใช้ประกอบการประเมินสภาพคล่องด้วย

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนกิจกรรม

เป็นอัตราส่วนที่ทำให้ทราบถึงการใช้ทรัพย์สินในการดำเนินงานของกิจการ

อัตราส่วนที่สำคัญ ได้แก่

1. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ
(Inventory Turnover)
2. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้
(Accounts Receivable Turnover)
3. อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้
(Accounts Payable Turnover)
4. อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม
(Total Asset Turnover)

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือโดยเฉลี่ย}}$$

สินค้าคงเหลือมักเป็นรายการที่มีมูลค่าสูงและความเสี่ยงสูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนประเภทอื่น โดยเฉพาะ เรื่องของราคา การเสื่อมคุณภาพ และความล้าสมัย

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ จึงเป็นเครื่องบ่งชี้ความเพียงพอของสินค้าคงเหลือ และการจัดการสินค้าคงเหลือว่ามีประสิทธิภาพเพียงใด

ตลอดจนบ่งชี้ความสามารถของกิจการในการเปลี่ยนสินค้าเป็นเงินสด โดยวัดในรูปของจำนวนครั้งและจำนวนวันที่สินค้าโดยเฉลี่ยได้ถูกขายออกไป และซื้อมาทดแทนในระหว่างปี ถ้าจำนวนครั้ง.....

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

อัตราส่วนกิจกรรม

2/37

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง

ถ้าจำนวนครั้ง.....

ถ้าจำนวนครั้งมาก และจำนวนวันน้อย

ก็จะ เป็นผลดีต่อกิจการ เนื่องจากแสดงว่า กิจการมีความสามารถสูง
ในการ เปลี่ยนสินค้า ปีน เงินสด และทุกครั้งที่ขายสินค้า กิจการก็จะได้
กำไร เพิ่มขึ้นทุกครั้ง

ถ้าจำนวนครั้งต่ำ และจำนวนวันมาก

แสดงว่ามี เงินลงทุน ซึ่งไปจมอยู่ในสินค้าจำนวนหนึ่งมาก ถิ่นไป
ซึ่งกิจการควรจะนำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์ได้มากกว่านี้

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนกิจกรรม

2/38

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง

การที่จะบอกว่าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังสูงหรือต่ำ จำ เป็นจะต้องพิจารณา
ประเภทของธุรกิจประกอบ เช่น

- ร้านขายของชำ มักมีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังสูง
- ร้านขาย ฟอ์นิเจอร์, ร้าน พชรพลอย มักมีอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังต่ำ

นอกจากนี้ การที่อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังสูง(มีสินค้าคงคลังน้อย) อาจ เป็น
ผลมาจาก

- การขายลดราคา
- เกิดการสูญหายระหว่างทาง ก็บรักษา
- ก็บสินค้าไว้น้อย ถิ่นไป

ซึ่งอาจ เกิดผล เสีย เนื่องจาก เสียโอกาสที่จะทำกำไร

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง หรือ

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน นอกจากจะมุ่งดูสภาพคล่องแล้ว ควรพิจารณาอัตราผลตอบแทนจากค่าขายประกอบด้วย

นอกจากนี้ ในกรณีที่กิจการขายสินค้าซึ่งจำแนกเป็นแผนกหลายแผนก การวัดอัตราการหมุนเวียนของสินค้านั้น เพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอ เพราะแต่ละแผนก อาจมีสินค้าที่มีลักษณะแตกต่างกันมาก ในกรณีเช่นนี้ การคำนวณอัตราการหมุนเวียนของสินค้า ก็ควรทำเป็นแต่ละแผนก

กลับหน้าจอที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง หรือ

การคำนวณของบริษัท โพรโพล จำกัด เป็นดังนี้

$$\begin{array}{r} \text{ปี 2539} \qquad \qquad \qquad \text{ปี 2538} \\ \text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง} = \frac{1,543,800}{(372,000+354,000)/2} = \frac{1,395,000}{(354,000+402,000)/2} \\ = 4.1 \text{ ครั้ง} \qquad \qquad \qquad = 3.8 \text{ ครั้ง} \end{array}$$

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง ในสูตรข้างต้น สามารถแปลงให้อยู่ในรูปของระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าโดยเฉลี่ย (Average Days Per Turnover) ได้ดังนี้

ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าโดยเฉลี่ย = 360 วัน หรือ 365 วัน

อัตราการหมุนเวียนของสินค้า

ระยะเวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง โดยเฉลี่ย ปีหนึ่งบ่งบอกว่ากิจการจะต้องใช้เวลาที่วันกว่าจะสามารถขายสินค้าคงคลังได้

กลับหน้าจอที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง

การคำนวณระยะ เวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังของบริษัท โพรโพส จำกัด	ปี 2539	ปี 2538
ระยะ เวลาการหมุนเวียนของสินค้า	= 365	= 365
	4.1	3.8
	= 89.0 วัน	= 96.1 วัน

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง บ่งชี้ว่า

ในปี 2539 โดย ฉลี่ยแล้วสินค้าจะถูกขายออกไปในระหว่างปี 4.1 ครั้ง

ในปี 2538 ถูกขายออกไป เพียง 3.8 ครั้ง

มองในแง่ของระยะ เวลาการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง อาจกล่าวได้ว่า

ปี 2539 โดย ฉลี่ยแล้ว บริษัทจะถือสินค้าไว้ เพียง 89 วัน ก่อนที่จะสามารถขายได้

ปี 2538 มากถึง 96 วัน

ดังนั้นอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลังที่ เพิ่มขึ้นในปี 2539

จึงถือว่า เป็นแนวโน้มที่น่าพอใจ

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง

สรุป

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง สูง บ่งชี้ว่า

กิจการมีสภาพคล่อง เพราะสามารถ เปลี่ยนสินค้า เป็น เงินสดได้ในระยะ เวลาอันสั้น

กิจการกำลังประสบปัญหาสินค้าขาดมือ และอาจสูญเสียโอกาสที่จะขายสินค้าด้วย

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงคลัง ต่ำ อาจ เป็น เพราะ

ขายสินค้าไม่ได้ ควรรีบหาทางแก้ไข

อาจมีสาเหตุอื่นที่มี ทฤษฎีสมควร เช่น

อาจ กีบสินค้าคงคลังไว้มาก เพราะมีสัญญาขายสินค้าล่วงหน้าไว้แล้ว

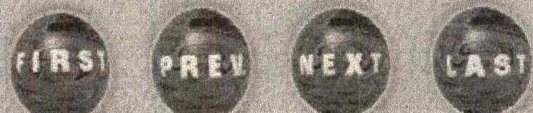
กิบไว้ เพื่อ เตรียมสถานการณ์บางอย่างที่คาดว่าจะ กิดขึ้น

เช่น อาจมีการนัดหยุดงาน ราคาสินค้าจะสูงขึ้น

ในกรณี เช่นนี้ การ กีบรักษาสินค้าไว้ เป็นจำนวนมาก

ก็ถือว่าไม่ใช่ เรื่อง เสียหายแต่อย่างใด

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

2/43

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ = ยอดขาย ชื่อ
ลูกหนี้โดยเฉลี่ย

- ใช้วัดความสามารถของกิจการในการ กีบหนี้ โดยจะวัดในรูปของจำนวนครั้ง ในระหว่างปี และจำนวนวันที่ กีบหนี้ได้
- บ่งบอกประสิทธิภาพในการจัด กีบหนี้ของแผนกติดตามหนี้ และ/หรือ คุณภาพของลูกหนี้ เช่น
ลูกหนี้บางรายอาจไม่ให้ความร่วมมือ หรือ คอยบ่าย เบี่ยงอยู่ตลอดเวลา
ฐานะการเงินของลูกค้าอาจตกต่ำ

มีต่อ

กลับหน้าจอที่ 2

2/44

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้

- ยิ่งอัตราการหมุนของลูกหนี้สูง ทำได้ แสดงว่า
หนี้ระยะสั้นตั้งแต่กิจการขายสินค้านั้นออกไป จนถึงวันที่ เรียก กีบ เงินได้ยิ่งสั้นลง ทำนั้น
กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ แผนกจัด กีบหนี้ มีความสามารถในการ กีบหนี้สูง
หรือ กิจการอาจมีนโยบายที่ ชั่งงวดในการให้สิน ชื่อ
ผู้วิ เคราะห์จึงควร เปรียบ ทียบอัตราหมุน เวียนของลูกหนี้กับตัว เลขของกิจการ
คู่แข่ง หรือตัว เลขของอุตสาหกรรมโดย เฉลี่ย ซึ่งจะช่วยให้ ทึนความสามารถในการ กีบหนี้
ได้ชัด จนถึงขั้น
- ถ้าอัตราการหมุน เวียนของลูกหนี้ต่ำ ป็น เพราะ
การจัด กีบหนี้ขาดประสิทธิภาพ ก็ต้องหาทางแก้ไขและปรับปรุงวิธีการ
ควบคุมการปฏิบัติงานของแผนกจัด กีบหนี้ แต่ถ่า เกิดจากคุณภาพของลูกหนี้ต่ำลง ซึ่ง
อาจ ป็นผลมาจากลูกหนี้ขาดสภาพคล่อง ในกรณี เช่นนี้ ผู้บริหารอาจต้อง ชั่งงวดต่อการ
อนุมัติสิน ชื่อมากขึ้น

มีต่อ

กลับหน้าจอที่ 2

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้

- ในการคำนวณอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ ควรใช้ยอดค้าขาย ชื่อ ปินตัว ศษ เพราะการขายสดไม่ เกี่ยวข้องกับลูกหนี้ บางกรณีอาจใช้ยอดขายสุทธิแทน เพราะไม่สามารถหาข้อมูล เกี่ยวข้องกับยอดขาย เงินสดได้จากงบกำไรขาดทุน ซึ่งจะทำให้อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้สูงกว่าที่ควรจะเป็น
- อย่างไรก็ตามในช่วง เวลาที่ ปริมาณ ทียบ ก้ายอดขาย เงินสดและยอดขายสุทธิ ปินสัดส่วน ติดอกกับทุกปีแล้ว การ ปริมาณ ทียบอัตราส่วนนี้ต่อไป โดยใช้ยอดขายสุทธิก็ไม่ น่าจะ เป็นปัญหาแต่อย่างใด
- ถ้าต้องการให้การ ปริมาณ ทียบมีความหมายยิ่งขึ้น ควรใช้ ยอดลูกหนี้การค้าราย เดือนทั่ว ฉลี่ย ปินตัวส่วน เพราะกิจการมักจะมียอดขายสูงต่ำตามฤดูกาล ซึ่งจะทำให้อัตราส่วนแต่ละช่วงและลูกหนี้ตอนปลายงวดของช่วง เวลานั้น ๆ แตกต่างกับ ในกรณี เช่นนี้ก็ควรหาอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ช่วงสั้น ๆ ปินราย เดือนรายไตรมาส อาจใช้ยอดลูกหนี้ปลายงวดหรือยอดลูกหนี้ต้นงวดกับปลายงวดทั่ว ฉลี่ย คำนวณได้

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้

การคำนวณของบริษัท โพรไฟส จำกัด เป็นดังนี้

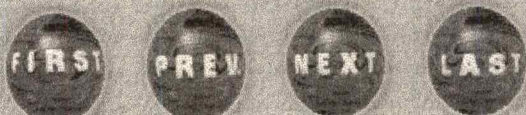
	ปี 2539	ปี 2538
อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้	= $\frac{2,064,000}{(258,000+292,000)/2}$	= $\frac{1,916,400}{(264,000+258,000)/2}$
	= 7.5 ครั้ง	= 7.3 ครั้ง

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ ในสูตรข้างต้น สามารถแปลงให้อยู่ในรูปของจำนวนวัน โดย ฉลี่ยที่กิจการจะ กีบ เงินจากลูกหนี้ (Average Collection Period) ได้ดังนี้

$$\text{ระยะ เวลาการ กีบหนี้โดย ฉลี่ย} = \frac{360 \text{ วัน หรือ } 365 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้}}$$

อัตราส่วนนี้ จะแสดงจำนวนวันโดย ฉลี่ยที่กิจการใช้ในการลงทุนในลูกหนี้ หรือ กีบ เงินจากลูกหนี้

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ

2/47

การคำนวณระยะ เวลาการ กีบหนี้ของบริษัท โพรโพล จำกัด ปีดังนี้

	ปี 2539	ปี 2538
ระยะ เวลาการหมุนเวียนของลูกหนี้	= 365	= 365
	7.5	7.3
	= 48.7 วัน	= 50.0 วัน

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ บ่งชี้ว่า

ในปี 2539 โดย ฉลี่ยแล้วอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ 7.5 ครั้ง

ในปี 2538 โดย ฉลี่ยแล้วอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ 7.3 ครั้ง

เมื่อ เปรียบ ทียบแล้วปี 2539 ดีขึ้น ลึกซึ้ง อาจกล่าวได้ว่า

ปี 2539 โดย ฉลี่ยแล้ว บริษัทจะใช้ เวลาในการ รียก กีบ เงินจากลูกหนี้ 48.7 วัน

ปี 2538 โดย ฉลี่ยแล้ว บริษัทจะใช้ เวลาในการ รียก กีบ เงินจากลูกหนี้ 50.0 วัน

การคำนวณระยะ เวลา กีบหนี้โดย ฉลี่ย จะ ป็นประโยชน์ยิ่งขึ้น ถ้าผู้ ิเคราะห์ระยะ เวลาการ

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

2/48

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม = $\frac{\text{ค่าขาย}}{\text{สินทรัพย์รวมโดย ฉลี่ย}}$

- ใช้วัดความสามารถของกิจการในการใช้สินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ว่าก่อให้เกิดค่าขายมากน้อย เพียงใด หรือมีประสิทธิภาพ ดีหรือไม่
- ถ้าอัตราส่วนนี้สูง แสดงว่ากิจการมีความสามารถสูงในการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

- ในการวิเคราะห์อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ผู้วิเคราะห์ควรพิจารณาอัตราส่วนอื่น ๆ ประกอบด้วย เช่น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

เพราะการใช้ราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ตามที่ปรากฏในงบดุล เป็น กณฑ์ในการคำนวณอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม ราคาสุทธิภายหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสม จะ กี่ชว นี้องโดยตรงกับวิธีคิดค่าเสื่อมราคา

- ถ้าใช้อัตรา ร่อง อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมที่คำนวณได้ ย่อมสูงกว่ากรณีที่ใช้คิดค่าเสื่อมราคาตามวิธี สั้นตรง
- นอกจากนี้ กิจกรรมที่ใช้สินทรัพย์มานานและยังใช้สินทรัพย์นั้นย่อมได้เปรียบกิจการที่ใช้สินทรัพย์ที่เพิ่งซื้อใหม่ โดยเฉพาะสินทรัพย์ที่ซื้อมาตอนช่วงสิ้นงวดบัญชี จึงจำ ป็นที่ผู้วิเคราะห์จะต้องใช้ดุลยพินิจว่าควรจะใช้ ป็นสินทรัพย์ถาวร เพื่อนำมาใช้ในการคำนวณหรือไม่ หรือควรใช้สินทรัพย์ถาวร ใด
- นอกจากนี้มูลค่าสินทรัพย์ถาวรบางรายการ เช่นที่ดินจะปรากฏในงบดุลตามมูลค่า ดิม ณ วันที่

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนกิจกรรม

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

การคำนวณอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมของบริษัท โพรโพล จำกัด ปีดังนี้

	ปี 2539	ปี
2538		
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม	= 2,064	= 1,916.40
	1,488	1,260

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม

ถ้าอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมของอุตสาหกรรม โดยเฉลี่ยมีค่า = 2 แสดงว่าบริษัท ไม่ได้ใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ ดัง เช่นธุรกิจอื่นในอุตสาหกรรมเดียวกัน จึงควรหาทาง เพิ่มค่าขาย ไม่ เช่นนั้นก็ควรลดสินทรัพย์รวมลงโดยการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ได้ใช้งานออกไป หรือทำทั้ง 2 อย่างควบคู่กันไป

อัตรานี้สามารถนำไปประยุกต์กับการคำนวณหาอัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์หมุนเวียน หรือ เงินทุนหมุนเวียนได้ โดยการหารยอดขายสุทธิด้วยสินทรัพย์หมุนเวียนถาวร ใด หรือ เงินทุนหมุนเวียนถาวร ใด

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

3. อัตราส่วนกำไรต่อดอกเบี้ยจ่าย (Times Interest Earned)

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

1. อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย

อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย = กำไรสุทธิ
ยอดขายสุทธิ

อัตราส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า

ทุก ๆ ค่าขาย 100 บาท จะมีกำไรสุทธิ กิดขึ้น เท่าใด

ถ้าอัตราส่วนที่คำนวณได้มีค่าสูง แสดงว่า

กิจการมีความสามารถในการหากำไรจากการดำเนินงานสูง (ภายหลังจากที่คิด ต้นทุนและค่าใช้จ่ายทั้งหมดรวมทั้งภาษี โอนได้แล้ว)

มีต่อ

กลับหน้าจบที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

1. อัตราผลตอบแทนต่อค่าขาย

ข้อจำกัดของอัตราส่วนนี้ คือ

รายการค่าใช้จ่ายบางรายการที่นำไปหักจากรายได้ เพื่อคำนวณกำไรสุทธิ
เป็นรายการที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรมในการขายโดยตรง เช่น ค่าใช้จ่ายทางการ โอน

ดังนั้น จึงควรคำนวณอัตราส่วนนี้ โดยใช้กำไรจากการดำเนินงาน ซึ่งก็คือ
กำไรสุทธิที่ไม่รวมรายได้และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ไม่ใช่การดำเนินงานหลักของกิจการ
กับยอดขายมากกว่า

ซึ่งจะ เรียกอัตราส่วนนี้ว่า อัตราส่วนกำไรจากการดำเนินงานต่อค่าขาย
ซึ่งจะทำให้ทราบความสามารถในการผลิตและขายสินค้าของกิจการที่แท้จริง

มีต่อ

กลับหน้าจบที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ถ้าอัตราผลตอบแทนต่อค่าขายของกิจการคู่แข่ง เป็น 5%
อัตรานี้ของบริษัท = 5.4% ก็ถือว่า เป็นที่น่าพอใจ

แต่ผู้วิเคราะห์ก็ควรหาสาเหตุของแนวโน้มที่ลดลงด้วย
อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์ข้างต้นยังไม่อาจสรุปได้ว่า
ความสามารถในการหากำไรของบริษัทดีขึ้นหรือ ลดลง
เนื่องจากบริษัทอาจขายสินค้าได้มาก
แต่กำไรสุทธิอาจต่ำกว่ากรณีขายสินค้าได้น้อย ๆ ก็ เป็นได้

ผู้วิเคราะห์จึงควรพิจารณาอัตราส่วนอื่น ๆ ประกอบ เช่น
อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

2/73

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม = กำไรสุทธิ + ดอก บัญจ่าย
สินทรัพย์รวมโดยเฉลี่ย

อัตราส่วนนี้ใช้วัดความสามารถของผู้บริหารในการใช้สินทรัพย์ของกิจการ ในอัน
ที่จะก่อให้เกิดกำไรกลับคืนมาสู่กิจการ

การที่นำ อาตดอก บัญจ่ายไปบวกกับกำไรสุทธิซึ่ง เป็นตัว เศษ ก็ พื่อคลิก.....

ตัวส่วนในที่นี้ให้ใช้ยอดสินทรัพย์รวมโดย เฉลี่ย เพราะคลิก.....

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ก็เพื่อจะสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้
ทรัพยากรของกิจการว่า

ไม่ได้ถูกระทบกระเทือนด้วยวิธีการในการ
ได้มาซึ่งสินทรัพย์ในการดำเนินงาน เพราะ
ดอกเบี่ยจ่ายถือเป็นผลตอบแทนของสินทรัพย์
ในส่วนที่ได้มาจากการก่อหนี้สิน

เพราะ.....

ถือว่ากำไรเกิดจากการใช้ทรัพยากรที่
กิจการมีอยู่ตลอดเวลาบัญชี

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

2. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

การคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัท โพรโพล จำกัด ปีดังนี้

	ปี 2539	ปี 2538
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม =	$111,600 + 50,400$	$138,000 + 46,000$
	$(1,260,000 + 1,488,000) / 2$	$(1,280,000 + 1,260,000) / 2$
	= 11.8%	= 14.5%

หมายเหตุ สมมุติว่าสินทรัพย์รวมในปี 2537 มีจำนวน 1,280,000 บาท

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

จะ เห็นได้ว่าในระหว่างปี 2539 ฝ่ายบริหารสามารถก่อให้เกิดผลตอบแทน เพียง 12 บาท

สำหรับทุก ๆ 100 บาท ที่กิจการได้ลงทุนในสินทรัพย์

เมื่อ เปรียบ เทียบกับผลตอบแทน 14.5% ในปี 2538 จะ เห็นได้ว่า.....คลิก.....

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

จะ เห็นได้ว่า

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ลดลงอย่าง เห็นได้ชัด

ซึ่ง เป็นผล เนื่องมาจากกำไรสุทธิที่ลดลง

และ เงินทุนในสินทรัพย์ที่ เพิ่มขึ้น

ในกรณี เช่นนี้ ผู้วิเคราะห์ควรจะค้นหาสาเหตุของการลดลงในอัตราผลตอบแทนต่อไป

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น = กำไรสุทธิ - เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ
ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญโดยเฉลี่ย

การนำ เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิไปหักออกจากกำไรสุทธิ เพื่อให้ได้กำไรสุทธิ เฉพาะส่วนที่ ป็น
ของผู้ถือหุ้นสามัญ

อัตราส่วนนี้จึงแสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ในส่วนที่ผู้ถือหุ้นสามัญนำมาลงทุน
นั่นคือ ผู้ถือหุ้นจะได้รับผลตอบแทนกลับคืนไปในอัตราส่วน เท่าไร

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ถ้าอัตราที่คำนวณได้ สูง ย่อมแสดงถึงประสิทธิภาพในการหากำไรได้สูง

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอาจสูงหรือต่ำกว่าอัตราผลตอบแทน
ต่อสินทรัพย์รวมก็ได้

ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของกิจการในการใช้ เงินทุนจากแหล่งภายนอกในการ
ก่อให้เกิดผลตอบแทนที่สูงกว่าดอกเบี้ยหรือ เงินปันผลที่ต้องจ่ายให้ เจ้าหนี้ เงินกู้ หรือ
ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิมากนัก พึงใด ถ้ากิจการสามารถ.....

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ถ้ากิจการสามารถหาผลตอบแทนของเงินลงทุนจากแหล่งภายนอกได้ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยจ่ายและเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ
อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นย่อมสูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

แต่ถ้าอัตราผลตอบแทนของเงินลงทุนจากแหล่งภายนอกต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยจ่ายและเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ
อัตราผลตอบแทนของส่วนของผู้ถือหุ้นจะต่ำกว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

2/77

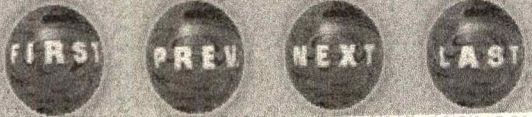
อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

3. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

การคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ของบริษัท โพรโพล จำกัด ปีดังนี้	
ปี 2539	ปี 2538
อัตรากำไรสุทธิ วิกอบของสินทรัพย์รวม = 111,600-6,000	= 138,000-6,000
(540,000+696,000)/2	(480,000+540,000)/2
= 17.1%	= 25.9%
หมายเหตุ สมมุติว่าส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญในปี 2537 มีจำนวน 480,000 บาท	

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
จะเห็นได้ว่าอัตราที่คำนวณได้สูงกว่าอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม เพราะ
กิจการสามารถหาผลตอบแทนจากสินทรัพย์ที่ได้มาจาก เงินทุนจากการก่อหนี้และจาก
ผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิ ในอัตราที่สูงกว่าอัตราดอกเบี้ยจ่ายและเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ
โปรดสังกตว่าคลิก.....

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

โปรดสังกตว่า

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนผู้ถือหุ้นสามัญ
ลดลงจาก 25.9% เป็น 17.1%
ผู้วิเคราะห์ควรจะค้นหาสาเหตุของการ
ลดลงต่อไป

2/78

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

4.มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น

มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น = $\frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้ว}}$

เป็นอัตราส่วนที่ใช้พิจารณาราคาหุ้นของกิจการว่า เป็นราคาที่ควรซื้อหรือราคาที่ควรขายหรือไม่

กิจการที่มีสินทรัพย์ในรูปของหุ้นสามัญ หุ้นบุริมสิทธิ และหุ้นกู้ เป็นจำนวนมาก
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นของกิจการก็มักจะใกล้เคียงกับราคาหุ้นในตลาดของกิจการ

การเปรียบเทียบมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นกับราคาตลาด จะ กิดประโยชน์ในการตัดสินใจ
ซื้อขายของนักลงทุน

มีต่อ

กลับหน้าจอบที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

4.มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น

สำหรับธุรกิจอุตสาหกรรมการผลิต
สินทรัพย์ส่วนใหญ่ มักจะตีราคาตามราคาทุน ดังนั้น
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นมักจะต่ำกว่าราคาตลาดของหุ้น

การเปรียบเทียบราคาตลาดและมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น
จะช่วยชี้ให้เห็นว่าราคาหุ้นต่ำหรือสูงกว่าราคาที่เหมาะสมเพียงใด

การวิเคราะห์อัตราส่วนมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นแต่เพียงอย่างเดียว
อาจทำให้สรุปผิดพลาดได้ เพราะ

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

เพราะ.....

เมื่อกิจการมีกำไรสุทธิก็จะทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น
โดยเฉพาะในกรณีที่กิจการมีสินทรัพย์หรือมูลค่าตามบัญชี
ต่อหุ้นสูง แต่มีกำไรต่ำ (ราคาหุ้นต่อกำไรสูง)

ก็เปรียบเทียบ สมมติเศรษฐกิจที่มีสมบัติมาก แต่ไม่มีรายได้
หรือมีความสามารถในการหากำไร

ซึ่งในที่สุดก็ต้องล้มเลิกกิจการถ้ามีแต่ค่าใช้จ่ายออกไป
แต่อย่างเดียว

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

4.มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น

กิจการใดแม้ว่าจะมีมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นสูง แต่ราคาหุ้นต่อกำไรที่ลดลง และถ้าไม่มีการฟื้นฟูธุรกิจในอนาคต โอกาสที่จะล้มละลายย่อมมีสูงมาก

บางกิจการอาจจำเป็นต้องขายสินทรัพย์ ถ้า เช่น ที่ดิน เพื่อ Realize กำไร ซึ่งจะมีผลให้ราคาหุ้นต่อกำไรที่ดีขึ้น กิจการ เหล่านี้ในภายหน้าจะประสบปัญหาได้ เพราะ ทำกับขายของ กำกับ

นอกจากนี้ มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นของบางกิจการอาจหลอกตาได้ เช่น กิจการที่มีสินทรัพย์ เป็นที่ดินมาก และหากราคาที่ดินได้ปรับตัวสูงขึ้น ก็จะมีผลให้มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้นสูงกว่าราคาตามบัญชี ปับต้น

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

4.มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น

การคำนวณมูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น ของบริษัท โพรไฟส จำกัด ปีนี้ดังนี้

	ปี 2539	ปี 2538
มูลค่าตามบัญชีต่อหุ้น	$= \frac{(540,000 + 696,000)}{2}$	$= \frac{(480,000 + 540,000)}{2}$
	3,000	2,400
	$= 206 \text{ บาท}$	$= 212.5 \text{ บาท}$

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

5.กำไรต่อหุ้น

กำไรต่อหุ้น = กำไรสุทธิ - เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ
จำนวนหุ้นสามัญที่ออกจำหน่ายแล้ว

เป็นอัตราส่วนที่บ่งชี้ จำนวนกำไรของกิจการในงวดบัญชีหนึ่งต่อหุ้นสามัญ 1 หุ้น

นักลงทุนหรือผู้สนใจจะลงทุน จะเปรียบเทียบกำไรต่อหุ้นของกิจการกับตัว เลข ดิยว
กันนี้ของกิจการอื่น ๆ

หรือ เปรียบ เทียบกับตัว เลขในอดีต เพื่อประกอบการตัดสินใจซื้อขายหุ้น

การคำนวณกำไร จะสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น ถ้า

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ถ้า.....

ถ้าบริษัทนำหุ้นออกจำหน่ายในระหว่างปี
หรือมีการจำหน่ายหลักทรัพย์แปลงสภาพได้

สิ่งที่ต้องระมัดระวังในการใช้ตัว เลขกำไรต่อหุ้น
คือ ตัว เลขนี้อาจปรับ เพิ่มขึ้นได้ โดย
การซื้อหุ้นคืนมา เพื่อลดจำนวนหุ้นสามัญ

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

5. กำไรต่อหุ้น

นอกจากนี้ อัตราส่วนนี้ไม่ได้คำนึงถึงการขยายฐานของ เงินลงทุนของผู้ถือหุ้น
 ช่น ในกรณีที่กิจการนำกำไรที่หามาได้ไปใช้ในการลงทุน เพื่อขยายกิจการ
 อัตรากำไรต่อหุ้นในงวดต่อไปควรจะ เพิ่มขึ้น เนื่องจากจำนวนหุ้นซึ่ง ป็นตัวส่วน
 ไม่ เพิ่มขึ้น

นอกจากนี้ การที่กิจการใดมีกำไรต่อหุ้นสูง หากมองผิว ฝัน ผู้วิ เคราะห์ ก็อาจด่วน
 สรุปว่า กิจการนี้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานธุรกิจ แต่แท้จริงแล้ว กำไรต่อหุ้นที่สวย
 งานนี้อาจซ่อนความจริงไว้หลายอย่าง ช่น..... กิจการอาจปิดบังข้อ รั้นภาพ หล่านี้ไว้
 และมักจะอ้างว่าความสามารถในการบริหารกิจการอยู่ใน เกณฑ์สูง เป็นผลจากการ
 ยก เครื่ององค์กร (Reengineering) หรือจาก..... ซึ่งทำให้กิจการสามารถส่งออกได้มากขึ้น

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

- การได้รับสิทธิพิเศษจากทางการ
- ช่นการได้รับการปกป้องจากกำแพงภาษีศุลกากร
- หรือโควต้า หรือการยก เว้นภาษีวัตถุดิบ)
- การดำเนินงานที่ ช่มงวด
- การมีอำนาจผูกขาดแต่ผู้ ติยว
- การร่วมมือกับผู้มีอำนาจรัฐ เพื่อปกป้องธุรกิจ
- และอำนวยความสะดวกอันมิชอบ
- การ หารัด ษา ปรียบแรงงาน
- การทำลายทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- หรือจากการที่กิจการสามารถทำกำไรคู่แข่ง
ในธุรกิจประเภทเดียวกันได้มากขึ้น
- หรือจากการขยายตลาดได้มากขึ้น
- หรือจากความนิยมในผลิตภัณฑ์
ของกิจการมีมากขึ้น
- หรือจากการลดลงของค่าเงินบาท

2/84

อัตราส่วนความสามารถในการหาทำไร

5. ทำไรต่อหุ้น

การคำนวณกำไรต่อหุ้น ของบริษัท โพรโพลิส จำกัด ปีดังนี้

	ปี 2539	ปี 2538
กำไรต่อหุ้น	= 111,600 - 6,000	= 138,000 - 6,000
	3,000	2,400
	= 35.2 บาท	= 55 บาท

คำอธิบาย

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

จำนวนหุ้นที่ออกจำหน่ายในปี 2539 ด้านวงขึ้นโดยสมมุติว่า
บริษัทได้นำหุ้นสามัญออกจำหน่าย เพิ่ม ตม 600 หุ้นในวันต้นงวดบัญชี

อัตราส่วนกำไรต่อหุ้นในปี 2539 = 35.2 บาท หมายความว่า
กิจการมีกำไรสุทธิหลังหัก เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ์แล้ว 35.2 บาทต่อหุ้นสามัญที่ออกจำหน่าย 1 หุ้น

2/85

อัตราส่วนความสามารถในการหาทำไร

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

6. อัตราส่วนราคาหุ้นต่อทำไร

อัตราส่วนราคาหุ้นต่อทำไร = ราคาตลาดต่อหุ้น
กำไรต่อหุ้น

อัตราส่วนนี้ จะช่วยให้ทราบว่า
นักลงทุนจะต้องใช้ เงินลงทุน ทำไรในการ ปัน จำของผลกำไร 1 บาท

นั่นคือ ทุก ๆ 1 บาท ของความสามารถในการหาทำไรของกิจการ จะมีราคาตลาด ปันก็ ทำ

อัตราส่วนนี้จึงช่วยให้นักลงทุนสามารถประ มินมูลค่าหุ้น ณ ระดับราคาที่ซื้อขายกัน
อยู่ใน ชิง ปรีช ยียบได้ตัวอย่างชัด จน อีกทั้งยัง ปัน ครื่องมือที่ครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ
ที่สำคัญในการประ มินมูลค่าหุ้นได้มากที่สุดชนิดหนึ่ง ทั้งใน ชิงปริมาณและคุณภาพ

มีต่อ

กลับหน้าจอที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

6. อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร

กล่าวคือ ราคาซึ่ง เป็นตัว เศษ เป็นสิ่งสะท้อนถึงภาพพจน์ ความนิยมของบุคคลทั่วไปที่มีต่อกิจการหรืออุตสาหกรรมที่กิจการนั้น ๆ ดำเนินอยู่

การเคลื่อนไหว หรือการหยุดนิ่งของราคา ยังสะท้อนให้ ทราบถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ และบรรยากาศของตลาดหุ้นในขณะนั้น

และยัง เป็น เครื่องชี้ให้ ทราบการ เคลื่อนไหวของบัลลงทอนในหุ้นนั้น ๆ ตั้งแต่การเคลื่อนไหวตามปกติไปจนถึงการ เคลื่อนไหวที่ไม่ปกติ เช่น การไล่ซื้อหุ้น เพื่อครอบงำกิจการ (Takeover) เป็นต้น ในขณะที่กำไรต่อหุ้นก็จะสะท้อนให้ ทราบถึง.....

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

สะท้อนให้ ทราบถึงความสามารถทุก ๆ ด้านของผู้บริหาร ลักษณะ สภาพวะ และแนวโน้มอุตสาหกรรมที่กิจการดำเนินอยู่ และส่วนประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการหากำไร และการ จริย ติบโตของกิจการ

เมื่อนำราคาตลาดต่อหุ้นมาหารด้วยกำไรต่อหุ้น ก็จะได้อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

6. อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร

สมมติว่า ราคาตลาดของหุ้น ของบริษัท โพรโพล จำกัด ในปี 2539 = 400 บาทต่อหุ้น การคำนวณอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร เป็นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร} &= \frac{\text{ปี 2539}}{35.2} \\ &= \frac{400}{35.2} \\ &= 11.4 \text{ เท่า} \end{aligned}$$

อัตราส่วนนี้บ่งชี้ว่านักลงทุนจะต้องใช้ เงินลงทุน 11.4 บาท เพื่อซื้อกำไรของบริษัท 1 บาท

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

6. อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร

อัตราส่วนนี้จะแตกต่างกันไปในแต่ละธุรกิจและแต่ละอุตสาหกรรม เนื่องจากอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร แสดงให้เห็นถึงความคาดหวังซึ่งนักลงทุนมีต่อกิจการ

กิจการที่กำลังเจริญเติบโต จึงมักจะมีอัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรที่สูง ในขณะที่กิจการที่มีความมั่นคงกว่า แต่อัตราการเจริญเติบโตต่ำกว่า มักจะมีอัตราส่วนนี้ต่ำกว่า กิจการที่มีฐานะการเงินที่มั่นคงและประสบความสำเร็จในการดำเนินงานมาโดยตลอด

และถ้านักลงทุนคาดว่ากำไรสุทธิต่อหุ้นที่จะเกิดขึ้นในงวดต่อไป ยังคงมีระดับเท่าเดิม หรือ เพิ่มขึ้นสูงกว่า เดิม ราคาหุ้นของธุรกิจนั้นก็สูง ซึ่งจะทำได้.....

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ซึ่งจะทำให้อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไรสูงกว่ากิจการอื่น ๆ ในอุตสาหกรรม ด้วยกัน

อย่างไรก็ตาม อัตราส่วนนี้ไม่ได้หมายถึง เงินปันผลที่กิจการจ่ายให้กับผู้ถือหุ้น แต่จะสะท้อนการ เพิ่มขึ้นของส่วนของผู้ถือหุ้น อัน เนื่องมาจาก การประกอบกิจการมีกำไร

2/89

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

7. อัตราเงินปันผลตอบแทน

อัตรา เงินปันผลตอบแทน = $\frac{\text{เงินปันผลต่อหุ้น}}{\text{ราคาตลาดหรือราคาปิดต่อหุ้นสามัญ}}$

อัตราส่วนนี้ แสดงให้ทราบถึง ผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นได้รับหลังจากที่ได้ลงทุน ในกิจการนั้น ๆ และใช้อัตราส่วนนี้ เปรียบ ทียบกับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในกิจการอื่น ๆ ที่อยู่ในอุตสาหกรรม ด้วยกัน หรือค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนของตลาด หรือใช้ เปรียบ ทียบกับอัตราดอกเบี้ย เงินฝาก

อย่างไรก็ตาม อัตราเงินปันผลตอบแทนโดยทั่วไปจะต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ย เงินฝาก แต่ก็ไม่ได้ออกมาหมายความว่า

มีต่อ

กลับหน้าจอที่ 2

FIRST

PREV

NEXT

LAST

แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า
 หุ่นของกิจการนั้นจะแพงเกินไปจนไม่น่าลงทุน เพราะโดยปกติ
 ธุรกิจจะจ่าย เงินปันผลน้อยกว่ากำไรที่กิจการหามาได้

และกิจการจะนำกำไรที่ไม่ได้จ่าย ปัน เงินปันผลไปลงทุน เพื่อขยาย
 กิจการต่อไป

ซึ่งจะสะท้อนให้ เห็นถึงความสามารถของกิจการที่จะทำกำไรและ
 จ่าย เงินปันผลได้สูงขึ้นไปเรื่อยๆ

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

7. อัตราเงินปันผลตอบแทน

ในปี 2539 บริษัทได้จ่าย เงินปันผลให้ผู้ถือหุ้นสามัญทั้งสิ้น 30,000 บาท หรือ
 10 บาท ต่อหุ้น

สมมติว่า ราคาตลาดของหุ้น ของบริษัท โพรโพร จำกัด ในปี 2539 = 400 บาทต่อหุ้น
 การคำนวณอัตราผลตอบแทน เป็นดังนี้

$$\begin{aligned}
 & \text{อัตราเงินปันผลตอบแทน} \quad = \quad \frac{\text{ปี 2539}}{400} \\
 & \quad \quad \quad \quad \quad \quad \quad \quad = \quad 10 \\
 & \quad \quad \quad \quad \quad \quad \quad \quad = \quad 2.5\%
 \end{aligned}$$

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ไม่จำกัดสิทธิ์ในการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อัตราส่วนความสามารถในการหากำไร

สามารถคำนวณ ได้ดังนี้

8. อัตราเงินปันผลต่อกำไร

$$\text{อัตราเงินปันผลต่อกำไร} = \frac{\text{เงินปันผลทั้งหมดที่จ่ายให้ผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ์}}$$

อัตราส่วนนี้ จะช่วยให้นักลงทุน เข้าใจได้ดียิ่งขึ้น เกี่ยวกับนโยบายของฝ่ายบริหารในการจัดสรรเงินปันผล โดยคิดเป็นร้อยละของกำไรสุทธิที่จะนำไปจัดสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นสามัญ

ถ้าอัตราส่วนนี้ต่ำ แสดงว่า ฝ่ายบริหารได้กับกำไรส่วนหนึ่งไว้ เพื่อการขยายกิจการต่อ ซึ่งจะ กิดผลดีต่อกิจการในอนาคต

กิจการประเภทนี้ จึง เป็นที่ต้องการของนักลงทุนหรือผู้สนใจจะลงทุนที่หวังประโยชน์จากราคาหุ้นที่จะสูงขึ้นในอนาคต การคำนวณอัตราเงินปันผลต่อกำไรของบริษัท ปีนี้ดังนี้

มีต่อ

กลับหน้าจอบทที่ 2

อัตราส่วนเงินปันผลต่อกำไร

$$= \frac{30,000}{111,600 - 6,000}$$

$$= 28.4\%$$

ข้อจำกัด ของการวิเคราะห์งบการเงิน

- แม้ว่าเทคนิคต่าง ๆ ในการวิเคราะห์งบการเงินที่ได้กล่าวมาทั้งหมด จะช่วยให้ผู้ใช้งบการเงิน เข้าใจได้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เกี่ยวกับฐานะการเงิน และผลการดำเนินงานของกิจการ
- อย่างไรก็ตาม การวิเคราะห์งบการเงิน ก็ยังมีข้อจำกัดบางรายการ ได้แก่
 - นโยบายบัญชีจะมีผลกระทบต่อผลการแสดงผลการดำเนินงาน และฐานะการเงินของกิจการที่ถูกต้อง กิจการมักจะแสดงนโยบายไว้ต่างหากอย่างชัดเจน
 - นโยบายการบัญชี มักเกี่ยวกับ

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

มัก เกี่ยวข้องกับ

วิธีการจัดทำงบการเงิน

วิธีการคิดค่า สීමราคา

วิธีการตราตราสินค้าคงเหลือ

การบันทึกต้นทุนที่ เกี่ยวกับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้าใช้จ่ายหรือรายจ่ายฝ่ายทุน

วิธีการตราตรา เงินลงทุน

วิธีการแปลงค่า เงินตราต่างประเทศ

วิธีการบัญชี ที่เกี่ยวกับกำไรหรือขาดทุนจากการแปลงค่า

วิธีการทำงบการเงินรวม

วิธีการบัญชี ที่เกี่ยวกับกำไรสะสม

การจัดสรรกำไรพร้อมทั้งการ เพิ่มและการลดสำรองต่าง ๆ

นโยบาย ที่เกี่ยวกับ เงิน สิ่งมีชีวิตและ ภัยอันตราย ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รายงานของผู้สอบบัญชี

ผู้สอบบัญชีจะแสดงความเห็นใน เรื่องผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ

ในบางกรณีความเห็นของผู้สอบบัญชีถูกจำกัด เพราะมีข้อบกพร่องบางประการที่ทำให้ ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการได้รับผลกระทบกระเทือน สถานะการณ์ ที่เป็นสาเหตุให้เกิดข้อบกพร่องนี้ ผู้สอบบัญชีจะต้องอธิบายไว้ในรายงานด้วย

การอ่านรายงานของผู้สอบบัญชีจึงช่วยให้ได้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ฝ่ายจัดการของกิจการจะหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบข้อมูลในรายงานการเงิน โดยอ้างว่าจ้างผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เพื่อ เข้ามาทำการตรวจสอบบัญชีแล้วไม่ได้ เพราะ

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

เพราะ

รายงานที่ผู้สอบบัญชีได้รับรองแล้ว

ไม่ใช่สิ่งที่จะนำมาทดแทนความรับผิดชอบของฝ่ายจัดการ ใน เรื่องของการจัดทำบัญชีและการ สนองรายงานทางการเงิน หากแต่ เป็น เครื่องช่วยตรวจสอบงบการเงินอย่างหนึ่ง ฝ่ายจัดการจะสามารถปลด ปลื้องความรับผิดชอบของตนได้ โดยการ ลือกใช้นโยบายบัญชีที่ เหมาะสมกับสถานะการณ์ และโดยการ ปิด ผยข้อมูลอย่าง พิถีพิถัน

ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางสังคม

จุดที่ประชาชนให้ความสนใจ คือ ความรับผิดชอบทางสังคมของกิจการ กิจการต้องการให้ประชาชนสนับสนุน สินค้า และบริการของตน

กิจการจึงต้องมีความรับผิดชอบทางสังคม ซึ่งจะปรากฏในรูปของการรักษา ความสะอาดของสภาพแวดล้อม

การช่วยเหลือทางการศึกษา และการให้การสนับสนุนโครงการกุศลและกีฬา ต่าง ๆ

การเปิดเผย เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางสังคม จะช่วยให้บุคคลทั่วไป เข้าใจ บทบาทของกิจการในการให้ความอนุเคราะห์ต่อสังคม และประโยชน์ในด้าน ค่าความนิยมในตัวกิจการ

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

ข้อมูลประมาณการ

งบการเงินโดยทั่วไปของกิจการ มี 2 ประเภท คือ

1. งบการเงินในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา
2. งบประมาณการ

งบการเงินในรอบระยะเวลาบัญชีที่ผ่านมา จะแสดงถึง ฐานะและผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นแล้ว กิจการจะประสบความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินธุรกิจอย่างไร ก็พิจารณาจากงบกำไรขาดทุนและงบดุลของงวดที่ผ่านมาแล้วนั่นเอง ถ้าจะให้เห็นแนวโน้มหรือพัฒนาการของกิจการ อาจดูย้อนหลังไป 3 - 5 ปี ก็ยิ่งจะช่วยให้เห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม ในรอบปีที่ผ่านมา มีผู้สนใจเข้ามาลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ มากขึ้น นักลงทุนเหล่านี้ต้องการข้อมูลทางการเงินมากขึ้น งบการเงินประมาณการ เป็นข้อมูลชนิดหนึ่งที่จำเป็นในการตัดสินใจของนักลงทุน กิจการมักจะนำเสนอ.....

กลับหน้าจอบทที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

กิจการมักจะทำ สมองบการ.เงินในฐานะ ปินงบประมาณการ โดยจะทำ มื่อมีการ.เพิ่มทุน

งบการ.เงินฉบับประมาณการ มีลักษณะ ปินงบการ.เงินในอนาคต ซึ่งจะถูกต้องตามประมาณการหรือไม่ก็ได้

แต่โดย ทดผลแล้ว กิจการจะต้องทำงบประมาณการจากความ ปินไปได้ของการประกอบธุรกิจ

งบประมาณการนี้จะช่วยให้นักลงทุน ช้าใจว่ากิจการมีแผนดำ.เนินงานทางธุรกิจในอนาคต ปินอย่างไร ซึ่งนักลงทุนก็จะ ปินผู้วินิจฉัย.องว่าน่า.เชื่อถือ.เพียงใด หรือประมาณการไว้สูง.เกินความ ปินจริงหรือไม่

2/96

ข้อมูลประมาณการ (ต่อ)

ปัญหาอาจมีว่า

ถ้าผลประกอบการและฐานะการเงินของกิจการไม่ได้เป็นไปตามที่พยากรณ์ไว้ กิจการจะต้องรับผิดชอบ.เพียงใด

เพราะเท่าที่ผ่านมา มักปรากฏว่าผลการดำ.เนินงานและฐานะการเงินของบริษัท.ที่เกิดขึ้นจริง มักจะต่ำกว่าประมาณการทางการ.เงินมาก

ซึ่งตลาดหลักทรัพย์.เองไม่ได้มีมาตรการในการควบคุมหรือดำ.เนินการกับ กิจการที่ทำกำไรต่ำกว่าประมาณการ. และที่สำคัญคือ ใครจะเป็นผู้รับผิดชอบ. ในส่วนที่เกิดขึ้นจริง

มาตรการที่ผ่านมา ก็เพียงแต่ให้บริษัท.ทำหนังสือชี้แจงสาเหตุ. ก็จบกัน.เพียงเท่านั้น

กลับหน้าจอบที่ 2

กลับหน้าจออัตราส่วน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ข้อมูลประมาณการ (ต่อ)

นอกจากการวิเคราะห์งบการเงินและหมายเหตุประกอบงบการเงินแล้ว
ควรจะได้พิจารณาางงบการเงินของบริษัทในกลุ่ม (ทั้งบริษัทใหญ่และบริษัทย่อย)

เพราะอาจมีการซ่อนเร้นรายการบางอย่าง เช่น
บริษัทใหญ่ อาจลงบัญชีโอนค่าใช้จ่ายบางรายการไปยังบริษัทย่อย เพื่อให้มีผล
ประกอบการที่ดี แต่เมื่อไปดูงบการเงินของบริษัทย่อยแล้ว ปรากฏว่าขาดทุน
เป็นจำนวนมาก ทำให้ผลประกอบการทั้งกลุ่มขาดทุน

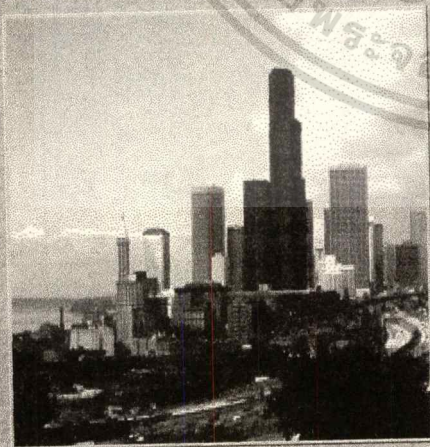
ดังนั้น หากกิจการใดมีการลงทุนในบริษัทย่อยอื่น ๆ ก็จำเป็นต้องวิเคราะห์ใน
รายละเอียดของงบการเงินรวมด้วย

กลับหน้าจอบทที่ 2 กลับหน้าจออัตราส่วน

Chapter 3 แบบฝึกหัด

3/1

สรุปสูตร

โจทย์งบดุล

โจทย์งบกำไรขาดทุน

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

แบบทดสอบ

กลับหน้าจอ มนุบท

สรุปสูตรอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงิน

- สามารถหาได้จากการวิเคราะห์งบการเงินซึ่งประกอบไปด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากงบดุล และงบกำไรขาดทุน
- อัตราส่วนทางการเงินจะถูกใช้ เป็นเครื่องมือ เพื่อการบริหารการเงิน และเป็นเครื่องมือ เพื่อใช้ในการลงทุน

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือในการลงทุน

กลับหน้าจอบทที่ 3

FIRST

PREV

NEXT

LAST

สรุปสูตรอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารการเงิน

1. อัตราส่วนวิเคราะห์ความคล่องตัวทางการเงิน (Liquidity Ratios)

1.1 อัตราส่วนเงินหมุนเวียน (Current Ratio)

$$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.2 อัตราส่วนเงินหมุนเวียนเร็ว หรือ อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Ratio)

$$= \frac{\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด} + \text{ลูกหนี้และตั๋วเงินรับสุทธิ}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

1.3 อัตราส่วนการคงอยู่ได้ (Defensive Interval Ratio)

$$= \frac{\text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ระยะสั้น} + \text{ลูกหนี้และตั๋วเงินรับสุทธิ}}{(\text{ต้นทุนสินค้าขาย} + \text{ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน} + \text{ค่าเสื่อมราคา}) / 365}$$

print

ยังมีต่ออีก 1 หน้า

FIRST

PREV

NEXT

LAST

สรุปสูตรอัตราส่วนทางการเงิน

อัตราส่วนทางการเงินที่ใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารการเงิน

2. อัตราส่วนวิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ หรือ อัตราส่วนกิจกรรม (Activity Ratios)

2.1 อัตราส่วนการหมุนเวียนของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover)

$$= \frac{\text{ยอดขาย ชื้อ}}{\text{ลูกหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

2.2 อัตราส่วนการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover)

$$= \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือโดยเฉลี่ย}}$$

2.3 อัตราส่วนการหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (Account payable Turnover)

$$= \frac{\text{ยอดขาย ชื้อสุทธิ}}{\text{เจ้าหนี้ถัวเฉลี่ย}}$$

2.4 อัตราการหมุนเวียนสินทรัพย์รวม (Total Assest Turnover)

$$= \frac{\text{การขาย}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$$

print

ไปหน้าแบบฝึกหัด

FIRST

PREV

NEXT

LAST

โจทย์บุคคล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

สินทรัพย์ (ASSETS)

สินทรัพย์หมุนเวียน :

เงินสดและ เงินฝากธนาคาร	42,797,784.03
ลูกหนี้การค้า	143,562,981.18
สินค้าคงเหลือ	290,784,990.57
เงินลงทุนชั่วคราว	10,000.00
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น ๆ	16,552,421.06
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	493,708,176.84

สินทรัพย์ถาวร :

ที่ดิน อาคาร	1,120,490,412.50
เครื่องจักร และอุปกรณ์	2,695,639.10
รวมสินทรัพย์ถาวร	1,123,186,051.60
สินทรัพย์อื่น ๆ	1,598,966.19
รวมสินทรัพย์ทั้งหมด	1,618,493,194.63

print

ยังมีต่ออีก 1 หน้า

FIRST

PREV

NEXT

LAST

โจทยंबดุล

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

ต่อ

หนี้สินหมุนเวียนและส่วนของผู้ถือหุ้น

หนี้สินหมุนเวียน :

จำหนึ่การด้า

31,922,261.05

เงิน บิถ กิณบัญชี และ เงินกู้ยืมจากธนาคาร

105,486,063.40

หนี้สินหมุนเวียนอื่น ๆ

4,319,398.40

รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น

141,727,722.85

หนี้สินระยะยาว

440,495,659.25

รวมหนี้สินทั้งหมด

582,223,382.10

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ทุน รือณทุน

ทุนจดทะเบียน

หุ้นสามัญ 55,000,000 หุ้น หุ้นละ 10 บาท

550,000,000.00

ส่วน กิณมูลด้าหุ้น

180,000,000.00

ก้าไรสะสม / ซาดทุนสะสม

0.00

รวมส่วนผู้ถือหุ้น

730,000,000.00

รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น

1,312,223,382.10

print

ไปหน้าแบบฝึกหัด

FIRST

PREV

NEXT

LAST

โจทยंबก้าไรซาดทุน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

รายได้

รายได้จากการขายสด

540,000,000.00

รายได้จากการขาย ซือ

25,000,000.00

รวมรายได้จากการขาย

565,000,000.00

ดอก บือรับ

5,117,781.24

รายได้อื่น ๆ

5,595,857.31

รวมรายได้ทั้งหมด

575,713,638.55

ด้าใช้จ่าย

ด้าทุนขาย

440,000,000.00

ด้าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

44,000,000.00

รวมรายได้ก้อนดอก บือจ่ายและภาษี

91,713,638.55

ดอก บือจ่าย

17,000,000.00

ภาษี เงินได้บิตบุคคล

5,972,540.12

ก้าไรสุทธิ

68,741,098.43

หัก เงินปันผล

10,000,000.00

ชำระคืน เงินกู้

50,000,000.00

ก้าไรสุทธิหลังจ่าย เงินปันผลและคืน เงินกู้

8,741,098.43

print

ไปหน้าแบบฝึกหัด

FIRST

PREV

NEXT

LAST

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัวเลขจากโจทย์บนสุด และโจทย์บนกำไรขาดทุน วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ต่อไปนี้

1. อัตราส่วน เงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) =

=

คลิก ดำนวนผลลัพธ์

=

คลิก ดูเฉลยผลลัพธ์ และการวิเคราะห์

กลับหน้าจอที่ 3

ทำข้อต่อไป

ไปหน้าสรุปสูตร

โจทย์บนสุด (2หน้า)

โจทย์บนกำไรขาดทุน

$$\begin{aligned} \text{อัตราส่วน เงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio)} &= \text{สินทรัพย์หมุนเวียน} = 493,708,176.84 \\ &\text{หนี้สินหมุนเวียน} \quad 141,727,722.85 \\ &= 3.4835 \end{aligned}$$

ค่าที่ปรากฏ มีค่าที่เกินกว่า 1

แสดงผลทางทฤษฎีว่ากิจการมีความคล่องตัวทางการเงิน และหากดำเนินยิ่งมาก ทำให้
ก็ยิ่งสะท้อนภาพของความคล่องตัวทางการเงิน หรือพูดอีกนัยหนึ่ง คือ
กิจการมี วิชา หรือใช้มากพอและจะไม่ เผชิญกับปัญหาของสภาพคล่องทางการเงิน

Current Ratio ที่ให้ผลลัพธ์ เกินกว่า 1 หรือค่าที่มาก ๆ ไม่สามารถจะตัดสินชี้ขาดได้ว่า
กิจการจะไม่มีปัญหาสภาพคล่อง และปัญหาการชำระคืนหนี้ ทั้งนี้ เพราะรายการลูกหนี้
การค้า และสินค้าคง เหลือ ปีในรายการที่รวมอยู่ในสินทรัพย์หมุนเวียน ดังนั้น เพื่อการ
คำนวณหา **Current Ratio** จะต้องการคำนวณค่าอัตราส่วนการหมุนของลูกหนี้ และอัตราส่วน
หมุนของสินค้าขึ้นมาพิจารณาประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัวเลขจากโจทย์ยอด และโจทย์งบกำไรขาดทุน
วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ต่อไปนี้

2. อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Ratio) =

คลิก ด้านวงกลมผลลัพธ์

คลิก ดูเฉลยผลลัพธ์ และการวิเคราะห์

กลับหน้าจอบทที่ 3

ทำข้อต่อไป

ไปหน้าสรุปสูตร

โจทย์ยอด (2หน้า)

โจทย์งบกำไรขาดทุน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวหรือ อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว (Quick Ratio)

$$\begin{aligned}
 &= \text{เงินสด} + \text{หลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด} + \text{ลูกหนี้และตัวเงินรับ(สุทธิ)} \\
 &\quad \text{หนี้สินหมุนเวียน} \\
 &= \frac{42,797,784.03 + 10,000 + 143,562,981.18}{141,727,722.85} = \frac{186,370,765.21}{141,727,722.85} \\
 &= 1.3150
 \end{aligned}$$

ค่าที่ปรากฏ มากกว่า 1 แสดงว่า ถึงการมีสภาพคล่องทางการเงินที่ยอมรับได้ เพราะกิจการสามารถแปลงสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นเงินสด เพื่อชำระหนี้สินระยะสั้นได้ ค่าที่ออกมาเกินกว่า 1 นี้ ยิ่งเกินมาก ทำไรก็จะค่อนข้างคล่องตัวมาก เท่านั้น

อย่างไรก็ตามยังจำเป็นที่จะต้องพิจารณารายการ Account Receivable Turnover ประกอบด้วย เพื่อหาระยะเวลาการเก็บหนี้โดยเฉลี่ย ทั้งนี้ เพราะ Quick Ratio ที่เกินกว่า 1 ก็อาจขาดความคล่องตัวทางการเงินได้ อันเนื่องมาจากการมีปัญหาการจัดเก็บลูกหนี้การค้าไม่ได้ตามกำหนดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัว เลขจากโจทย์ขงบดุล และโจทย์งบกำไรขาดทุน วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ต่อไปนี้

3.

อัตราการหมุนของลูกหนี้
(Account Receivable Turnover)

=

คลิก คำวณผลลัพธ์

=

คลิก ดู ulyผลลัพธ์ และการวิเคราะห์

ไปหน้าสรุปสูตร

กลับหน้าจอบทที่ 3

ทำข้อต่อไป

โจทย์ขงบดุล (2หน้า)

โจทย์ขงงบกำไรขาดทุน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราการหมุน ขงของลูกหนี้ (Account Receivable Turnover) = ยอดขาย ชื่อ = 25,000,000.00 = 0.1741
ลูกหนี้ก้ว เฉลี่ย 143,562,981.18

ผลลัพธ์ที่ปรากฏ โฉดค่าที่น้อยและ อาจกลลยบ และต้องเบปัญหาต่อไป

อย่างไรก็ตามค่าที่ได้ควรจะ ปิน ทำไรนั้น ดูได้จาก การหาระยะ วลาการ กีบหนีโดย เฉลี่ยซึ่งจะใช้ค่าที่ได้ กีบ คียงกับ โยบายการให้ เครดิตของกิจการ ซึ่งระยะ วลาการจัด กีบหนีโดย เฉลี่ยหาได้จากสูตร 365

ค่าที่ได้จะออกมา ปินจำนวนวัน และโดยส่วนใหญ่หาก กีบ คียง โยบายการให้ เครดิต 60 วัน ค่าที่ได้ของอัตรา การ หมุนของลูกหนี้ควร จะอยู่ที่รอบ และหาก โยบาย เครดิต ปิน 90 วัน ค่าที่ได้ของอัตรา การ หมุนของลูกหนี้การดำ คว จะอยู่ที่รอบ และหาก ปินกรณีอื่น ๆ ที่ โยบายการให้ เครดิตต่างจากนี้ ค่าที่ได้ควร จะ ทำกับ จำนวนวันในการให้ เครดิต = 365

ดังนั้น ค่าของอัตรา การ หมุนของลูกหนี้ ควร ทำกับ 365 จำนวนวันในการให้ เครดิต

ปัญหาจะรุนแรงมากน้อยตามความแตกต่างของค่าที่ได้กับ โยบาย เครดิต

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัวเลขจากโจทย์ขงบุคคล และโจทย์ขงบกำไรชาตขง
วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ตอไปนี้

4.

อัตราการหมุนของสินค้คง หลือ
(Inventory Turnover)

=

คลิก ต้ำนวงผลลัพท์

=

คลิก ดูเฉลยผลลัพท์ และการวิเคราะห์

กลับหน้าจอบทที่ 3

ทำขือตอไป

ไปหน้าสรุปสูตร

โจทขงบุคคล (2หน้า)

โจทขงบกำไรชาตขง

FIRST

PREV

NEXT

LAST

$$\begin{aligned} \text{อัตราการหมุนของสินค้คง หลือ (Inventory Turnover)} &= \frac{\text{ต้ำนทุนขาย}}{\text{สินค้คง หลือโดย เฉลี่ย}} \\ &= \frac{440,000,000.00}{290,784,990.57} = 1.5131 \end{aligned}$$

ผลลัพท์ที่ได้ ต้ำนวงมากทำไร แสดงว่าสินค้ได้รับความนิยมในท้องตลาด
โดยความนิยมจะแปรผันตรงกัต้ำนวงที่ได้

อัตราการหมุนเวียนของสินค้คง หลือ (Inventory Turnover)

ปีอัตราส่วนที่จะบอกให้กิจการทราบว้ สินค้ได้รับความนิยมในท้องตลาดมากน้อยขนาดท้อ
หรืออาจจะบอกให้ทราบว้ ในรอบระยะ วลาบัญชีที่ผ่านมาตามยอดขายที่ กิดขึ้นระหว่างปี
เมื่อ ทียบกัสินค้ที่มีอยู่จะต้องมีสินค้ตามจ้ำนวนที่มีอยู่กี่ครั้งจึงจะพอขาย
ค้าที่ได้จะออกมาเป็นรอบ เพื่อบ่งบอกความนิยมในสินค้

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัวเลขจากโจทย์ขบดุล และโจทย์งบกำไรขาดทุน วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ต่อไปนี้

5. อัตราการหมุนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover) =

คลิกคำนวณผลลัพธ์ =

คลิก ดูเฉลยผลลัพธ์ และการวิเคราะห์

กลับหน้าจอบทที่ 3

ทำข้อต่อไป

ไปหน้าสรุปสูตร

โจทย์ขบดุล (2หน้า) โจทย์งบกำไรขาดทุน

$$\begin{aligned} \text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร (Fixed Assets Turnover)} &= \frac{\text{ขายสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์ถาวร}} \\ &= \frac{565,000,000.00}{1,123,186,051.60} = 0.5030 \end{aligned}$$

ผลลัพธ์ที่ได้ คำนึงขบวมมาก ซึ่งสะท้อนการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ถาวรว่ามีประสิทธิภาพ

ต่ำกว่าที่น้อยและใกล้ ดึงศูนย์ สะท้อนถึงกิจการกำลังประสบปัญหาการตลาด และปัญหาการจัดการผลิต

อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์ถาวร

อัตราส่วนนี้บอกให้ทราบว่ากิจการสามารถใช้ประโยชน์จากประสิทธิภาพของสินทรัพย์ถาวร อาทิ เช่น เครื่องจักรต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดยอดขายได้มากน้อยเท่าใด โดยสินทรัพย์ถาวรที่นำมาคำนวณ ควรจะเป็นยอดสินทรัพย์ถาวรก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัวเลขจากโจทย์งบดุล และโจทย์งบกำไรขาดทุน
วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ต่อไปนี้

6.

อัตราการหมุนของสินทรัพย์รวม
(Total Assets Turnover)

=

คลิก ด้านวงผลลัพธ์

=

คลิก ดูเฉลยผลลัพธ์ และการวิเคราะห์

ไปหน้าสรุปสูตร

กลับหน้าจอบทที่ 3

ทำข้อต่อไป

โจทย์งบดุล (2หน้า) โจทย์งบกำไรขาดทุน

$$\begin{aligned} \text{อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover)} &= \frac{\text{ค่าขาย}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}} \\ &= \frac{565,000,000.00}{1,618,493,194.63} = 0.3491 \end{aligned}$$

ผลลัพธ์ที่ได้ ค่า เป็นบวกยิ่งมาก ยิ่งสะท้อนประสิทธิภาพที่มากขึ้นของการใช้สินทรัพย์รวม
เพื่อก่อให้เกิดยอดขาย

ค่าที่ใกล้ ดึงศูนย์ สะท้อนกิจการที่มีการลงทุนสูง และอาจจะอยู่ในช่วงของ
การ เริ่มต้นของกิจการ ซึ่งยังคงต้องรอประสิทธิภาพต่าง ๆ ให้เกิดความพร้อมในทุกองค์
ประกอบ เพื่อสร้างยอดขายให้สูงขึ้นต่อไป หรืออาจสะท้อนภาพของกิจการที่กำลัง เผชิญกับ
ปัญหาทางการตลาด ซึ่งกิจการต้องปรับตัว เพื่ออยู่รอดในกิจการต่อไป

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัวเลขจากโจทย์ของคุณ และโจทย์งบกำไรขาดทุนวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ต่อไปนี้

7.

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม
(Debt Ratio)

=

คลิก จำนวนผลลัพธ์

=

คลิก ดูเฉลยผลลัพธ์ และการวิเคราะห์

กลับหน้าจอบทที่ 3

ทำข้อต่อไป

ไปหน้าสรุปสูตร

โจทย์งบดุล (2หน้า)

โจทย์งบกำไรขาดทุน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt Ratio) = $\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}} = \frac{582,223,382.10}{1,618,493,164.63} = 0.3597$

ผลลัพธ์ที่ได้มีค่าน้อยกว่า 1 แสดงว่า
กิจการมีการลงทุนในส่วนทุน เพื่อ ปันไปตามสมการทางบัญชี
สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนทุน
จึงทำให้สินทรัพย์มากกว่าหนี้สิน

และค่าที่ใกล้ศูนย์มาก ทำไร ย่อมสะท้อนถึงกิจการที่มีผลประกอบการดี
และมีความมั่นคงมาก ทำนั้น อีกทั้งการได้รับโอกาสในการกู้ เงินกับสถาบันการ เงิน
ก็จะ ปันอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้ธุรกิจขยายตัวและมีสภาพคล่องทางการเงิน

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัวเลขจากโจทย์ขงดุล และโจทย์ขงกำไรขาดทุน
วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ต่อไปนี้

8.

อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย
(Net Profit Margin)

=

คลิก ด้านวงผลลัพธ์

=

คลิก ดูเฉลยผลลัพธ์ และการวิเคราะห์

ไปหน้าสรุปสูตร

กลับหน้าจอบทที่ 3

ทำข้อต่อไป

โจทย์ขงดุล (2หน้า)

โจทย์ขงกำไรขาดทุน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนต่อยอดขาย (Net Profit Margin)} &= \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{ยอดขายรวม}} \\ &= \frac{68,741,098.43}{565,000,000} = 12.1666\% \end{aligned}$$

ผลลัพธ์ที่ได้ ค่าเป็นบวก แสดงว่ากิจการมีกำไรสุทธิ
และยิ่งบวกมากยิ่งสะท้อนภาพของกิจการที่ประสบความสำเร็จ

ค่าที่ได้ในระดับที่มากกว่าร้อยละ 10 หรือ มากกว่าร้อยละของอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ
สามารถตัดสินใจได้ว่า กิจการนี้สมควรที่จะลงทุน

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัวเลขจากโจทย์บังคับ และโจทย์บังคับทำไรชาดทุน วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ต่อไปนี้

9.

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม
(Return on Assets)

=

คลิกคำนวณผลลัพธ์

=

คลิก ดูเฉลยผลลัพธ์ และการวิเคราะห์

ไปหน้าสรุปสูตร

กลับหน้าจอบทที่ 3

ทำข้อต่อไป

โจทย์บังคับ (2 หน้า) โจทย์บังคับทำไรชาดทุน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

$$\begin{aligned} \text{อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return On Assets)} &= \frac{\text{กำไรสุทธิหลังหักภาษี}}{\text{สินทรัพย์รวม}} \\ &= \frac{68,741,098.43}{1,618,493,194.63} = 4.2472\% \end{aligned}$$

ผลลัพธ์ที่ได้ ค่า เป็นบวก แสดงว่ากิจการมีประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์

ค่าที่ควรอยู่ในอัตราใดพิจารณาได้จากการที่สินทรัพย์รวม คือ สมือน เป็นตัวลงทุน ของกิจการด้วยความหมายที่ว่า สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนทุน ฉะนั้น อัตราที่เหมาะสมควรจะ เทียบ ตีงกับอัตราดอกเบี้ย เงินฝากประจำหรือ เงินกู้ธนาคาร

แบบฝึกหัดวิเคราะห์

คำสั่ง

ให้นำตัวเลขจากโจทย์บดุล และโจทย์งบกำไรขาดทุน วิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ต่อไปนี้

10.

อัตราผลตอบแทนต่อทุนส่วนของผู้ถือหุ้น
(Return on Equity)

=

คลิก คำวณผลลัพธ์

=

คลิก ดูเฉลยผลลัพธ์ และการวิเคราะห์

ไปหน้าสรุปสูตร

กลับหน้าจอบทที่ 3

โจทย์บดุล (2หน้า) โจทย์งบกำไรขาดทุน

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราผลตอบแทนต่อทุนส่วนของผู้ถือหุ้น (Return On Equity)

=	กำไรสุทธิหลังภาษี	=	68,741,098.43
	ทุนส่วนของผู้ถือหุ้นสามัญ		730,000,000
=	9.4166 %		

ผลลัพธ์ที่ได้ ป็นบวก แสดงว่ากิจการมีกำไรสุทธิ

ค่า ทำได้จึงจะ เหมาะสม ทียบ ดึงจากร้อยละของอัตราดอกเบี้ย จินฝาก ประจำ หรือ เงินกู้ หากค่าที่ได้มีค่ามากกว่า แสดงว่ากิจการนี้สมควรลงทุนต่อไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

Score this pag

ข้อ 1) Inventory Turnover = ?

- 0.2 ครั้ง
- 0.3 ครั้ง
- 0.5 ครั้ง
- 1.5 ครั้ง

ทำข้อต่อไป

FIRST

PREV

NEXT

LAST

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

Score this page

ข้อ 2) Net Profit Margin มีค่าเป็นบวก หมายถึง ?

- กิจการมีกำไรสุทธิ ยิ่งบวกมากยิ่งสะท้อนภาพของกิจการที่ประสบผลสำเร็จ
- กิจการประสบกับปัญหาการขาดทุน ยิ่งบวกมากยิ่งสะท้อนภาพของกิจการที่ล้มเหลว
- สามารถตัดสินใจได้ว่า กิจการนี้สมควรที่จะลงทุน
- ผิดทุกข้อ

ทำข้อต่อไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

Score this pag

ข้อ 3) ขั้นตอนใดไม่ใช่ขั้นตอนของการวิเคราะห์งบการเงิน ?

- ควรทราบ ป่าหมายในการวิเคราะห์
- รวบรวมข้อมูล
- ออกแบบระบบ
- ลือก เครื่องมือที่จะใช้

ทำข้อต่อไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

Score this page

ข้อ 4) ข้อใดเป็นการวิเคราะห์อัตราร้อยละแบบแนวตั้ง ?

- เปรียบเทียบตัวเลขในงบการเงินตั้งแต่ 2 งวดบัญชีขึ้นไป
- ใช้ตัวเลขในงบการเงินของงวดใดงวดหนึ่ง เป็นฐานในการคำนวณ
- เปรียบเทียบตัวเลขของแต่ละรายการกับตัวเลขยอดรวมในงบการเงิน เดียวกัน
- ไม่มีข้อใดถูก

ทำข้อต่อไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

Score this pag

ข้อ 5) จากตัว เลขที่กำหนดให้ ข้อใดถูกต้อง ?

	ปี 2535	ปี 2536	ปี 2537	ปี 2538	ปี 2539
กำไรสุทธิ	100	102.5	108.5	110.5	115

- อัตราร้อยละของกำไรสุทธิในปี 2536 เทียบกับปี 2535 คิดเป็น 100 %
- อัตราร้อยละของกำไรสุทธิในปี 2539 เทียบกับปี 2538 คิดเป็น 102.5 %
- อัตราร้อยละของกำไรสุทธิในปี 2539 เทียบกับปี 2538 คิดเป็น 110.5 %
- อัตราร้อยละของกำไรสุทธิในปี 2538 เทียบกับปี 2535 คิดเป็น 108.5 %

ทำข้อต่อไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

Score this pag

ข้อ 6) งบการเงินมีกี่ประเภท อะไรบ้าง ?

- 5 ประเภทคือ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน งบรายวัน งบรายสัปดาห์
- 4 ประเภทคือ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน งบการเงิน เพื่อ สอดต่อสาธารณชน
- 3 ประเภทคือ งบดุล งบกำไรขาดทุน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงิน
- 2 ประเภทคือ งบการเงิน เพื่อ สอดต่อสาธารณชน งบการเงิน เพื่อการบริหารงานภายใน

ทำข้อต่อไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

Score this page

ข้อ 7) ข้อใดหมายถึงงบกำไรขาดทุน ?

- งบแสดงฐานะการเงินของธุรกิจ ณ เวลาใด เวลาหนึ่ง
- งบแสดงถึงผลการดำเนินงานของธุรกิจ ณ เวลาใด เวลาหนึ่ง
- งบแสดงถึงผลการดำเนินงานของธุรกิจ ในช่วง เวลาหนึ่ง
- งบแสดงการเคลื่อนไหวของที่มาของกำไรและที่ไปของขาดทุนในช่วง เวลาหนึ่ง

ทำข้อต่อไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

Score this page

ข้อ 8) อัตราผลเงินปันผลตอบแทน จะให้ทราบถึง ?

- ผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นได้รับหลังจากที่ได้ลงทุนในกิจการนั้น ๆ
- นโยบายของฝ่ายบริการในการจัดสรร เงินปันผลโดยคิด เป็นร้อยละของกำไรสุทธิ
- การใช้เงินลงทุน ทำไรในการ ปัน จ่ายของผลกำไร 1 บาท
- นำใช้ในการพิจารณาราคาหุ้นของกิจการว่า เป็นราคาที่ควรซื้อหรือราคาที่ต้องขายหรือไม่

ทำข้อต่อไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

Score this page

ข้อ 9) ข้อใดไม่ใช่ข้อจำกัดของการวิเคราะห์งบการเงิน ?

- ◆ การวิเคราะห์งบการเงินต้องอยู่บนพื้นฐานของอดีต
- ◆ การคำนวณอัตราส่วนต่าง ๆ ที่ใช้ข้อมูลในอดีตจะเป็นราคาหุ้นในอดีต
- ◆ ข้อมูลที่มีอยู่ในวันสิ้นปี อาจมีลักษณะแตกต่างกับสภาพของกิจการที่ป็นอยู่
- ◆ ผิดทุกข้อ

ทำข้อต่อไป

แบบทดสอบ

คำสั่ง

ให้คลิกที่โจทย์ทดสอบในแต่ละข้อต่อไปนี้
เพื่อทำแบบทดสอบทั้งหมด 10 ข้อ

คะแนนเต็ม 10

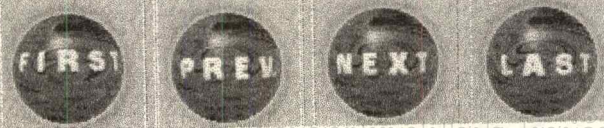
Score this pag

Score Quiz

ข้อ 10) ข้อจำกัดของการวิเคราะห์แนวโน้มมีอะไรบ้าง ?

- ▲ สันทรัพย์บางรายการอาจมีจำนวน เพิ่มขึ้นในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี
- ▲ อัตราร้อยละจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับตัว เลขที่ใช้ ป็นฐานในการคำนวณ
- ▲ ผู้วิเคราะห์สามารถทราบแนวโน้มของการดำเนินธุรกิจที่แท้จริง
- ▲ ถูกทุกข้อ

แบบฝึกหัดวิเคราะห์งบการเงิน เพิ่มเติม

3/28

1.จงวิเคราะห์งบการเงินโดยวิธีขนาดร่วม(Common Size) โดยกรอกรายการในงบการเงินที่ให้มีมา
2.วิเคราะห์โดยใช้อัตราส่วนทางการเงิน ตามรายการที่ให้มีมา

บริษัท นคร จำกัด
งบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539

หน่วย : พันบาท

สินทรัพย์	31 ธันวาคม 2539		31 ธันวาคม 2538		เพิ่ม(ลด)
	จำนวน เงิน	ร้อยละ	จำนวน เงิน	ร้อยละ	
สินทรัพย์หมุนเวียน					
เงินสด	580		320	16.0	260
ลูกหนี้การค้า(สุทธิ)	240		220	11.0	20
สินค้าคงเหลือ	430		260	13.0	170
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	1,250		800	40.0	450
เงินให้กู้ยืมแก่บริษัทในเครือ	500		750	37.5	(250)
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	990		630	31.5	360
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(240)		(180)	(9.0)	60
รวมสินทรัพย์	2,500		2,000	100.0	500

มีต่อ
หน้าต่อไป

3/29

บริษัท นคร จำกัด
งบดุล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539

หน่วย : พันบาท

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	31 ธันวาคม 2539		31 ธันวาคม 2538		เพิ่ม(ลด)
	จำนวน เงิน	ร้อยละ	จำนวน เงิน	ร้อยละ	
หนี้สินหมุนเวียน					
เจ้าหนี้การค้า	430		266	13.3	164
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	57		54	2.7	3
ค่าไฟค้างจ่าย	138		100	5.0	38
รวมหนี้สินหมุนเวียน	625		420	21.0	205
เงินกู้ยืมระยะยาว	825		680	34.0	145
รวมหนี้สิน	1,450		1,100	55.0	350
ส่วนของผู้ถือหุ้น					
ทุนเรือนหุ้น(หุ้นละ100บาท)					
ทุนหุ้นสามัญ	700		600	30.0	100
กำไรสะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร	350		300	15.0	50
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,050		900	45.0	150
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	2,500		2,000	100.0	500

มีต่อ
หน้าต่อไป

บริษัท นคร จำกัด
งบกำไรขาดทุนและงบกำไรสะสม
ประจำปี พียงวันที่ 31 ธันวาคม 2538 และ 2539 หน่วย : พันบาท

	ปี 2539		ปี 2538		เพิ่ม(ลด)
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	
รายได้จากการขาย(ขาย ชื่อ)	1,900		1,650	100.0	250
หัก ต้นทุนขาย	1,026		820	49.7	206
กำไรขั้นต้น	874		830	50.3	44
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร					
เงิน ตือน	310		300	18.1	10
ค่าน้ำค่าไฟ	160		150	9.1	10
ค่า สื่อมรดา	100		100	0.1	-
รวมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	570		550	33.3	20
กำไรสุทธิก่อนจากการดำ มินงาน	304		280	16.9	24
หัก ดอก บื้อจ่าย	114		100	6.0	14
กำไรสุทธิก่อนหักภาษี ิณได้	190		180	10.9	10
หัก ภาษี ิณได้ 30%	57		54	3.3	3
กำไรสุทธิหลังหักภาษี	133		126	7.6	7

มีต่อ
หน้าต่อไป

FIRST

PREV

NEXT

LAST

หมายเหตุ

1. กิจการประกาศจ่ายเงินปันผลปี 2538 จำนวน 60,000 บาท
กิจการประกาศจ่ายเงินปันผลปี 2539 จำนวน 83,000 บาท
2. เงื่อนไขที่กิจการให้แก่ลูกค้า 60 วัน
3. 1 ปี คิด 360 วัน
4. การคำนวณอัตราส่วนใช้ทศนิยม 1 ตำแหน่ง นอกนั้นใช้ 2 ตำแหน่ง

มีต่อ
หน้าต่อไป

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วน	วิธีคำนวณ	ปี 2539	ปี 2538
1. อัตราค่าโรสุทธิต่อค่าชาย	ค่าโรสุทธิก่อนหักภาษี X 10 ค่าชาย		
2. อัตราค่าโรสุทธิต่อ สินทรัพย์	ค่าโรสุทธิก่อนหักภาษี X 100 สินทรัพย์		
3. อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	สินทรัพย์หมุนเวียน หนี้สินหมุนเวียน		
4. อัตราส่วนทุนหมุนเร็ว	สินทรัพย์หมุนเวียนเร็ว หนี้สินหมุนเวียน		
5. อัตราส่วนหนี้สินต่อ สินทรัพย์	หนี้สินทั้งหมด สินทรัพย์ทั้งหมด		
6. อัตราส่วนหนี้สินต่อ ส่วนของผู้ถือหุ้น	หนี้สินทั้งหมด ส่วนของผู้ถือหุ้น		

มีต่อ
หน้าต่อไป

FIRST

PREV

NEXT

LAST

อัตราส่วน	วิธีคำนวณ	ปี 2539	ปี 2538
7. อัตราส่วนค่าโรสุทธิต่อ ดอก บัญจ่าย	ค่าโรสุทธิก่อนหักดอก บัญ และภาษี / ดอก บัญจ่าย		
8. อัตราการหมุนเวียน ของสินค้า	ต้นทุนขาย สินค้าคงเหลือ		
9. ระยะย เวลาการหมุนเวียน ของสินค้า	360 วัน อัตราการหมุนเวียนของสินค้า		
10. อัตราการหมุนเวียนของ ลูกหนี้	ค่าขาย ชื่อ ลูกหนี้คงเหลือ		
11. ระยะย เวลา รียก กับ เงิน จากลูกหนี้	ลูกหนี้คงเหลือ X 100 วัน ค่าขาย ชื่อ		

FIRST

PREV

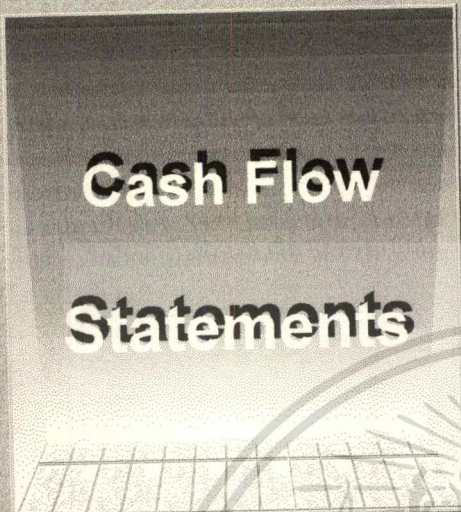
NEXT

LAST

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Chapter 4

งบกระแสเงินสด

Cash Flow Statements

กลับหน้าจอ มนุ

ความสำคัญของงบกระแส เงินสด

ประโยชน์ของงบกระแส เงินสด

ที่มาและวิธีการของงบกระแส เงินสด

การแสดงกระแส เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

ขั้นตอนในการทำงบกระแส เงินสด

แบบฝึกหัดในการทำงบกระแส เงินสด

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ความสำคัญของงบกระแสเงินสด

เงินสด เป็นรายการหนึ่งในทรัพย์สิน
หมุนเวียนที่มีความคล่องตัวสูงมาก
เจ้าของกิจการ หรือผู้บริหารกิจการ
จึงให้ความสนใจในการ เปลี่ยนแปลงของ
เงินสด เพื่อการตัดสินใจต่าง ๆ

งบกระแสเงินสดถือ เป็นส่วนหนึ่งของ
รายการทางการเงิน โดยแสดงต่อท้าย
จากงบดุลและงบกำไรขาดทุนซึ่งผู้ใช้
งบการเงินจะนำมาใช้อ่านและวิเคราะห์
ประกอบกับงบการเงินทั้งสองประเภท
ดังกล่าวด้วย

งบกระแสเงินสด เป็นงบการเงินของ
กิจการอีกรูปแบบหนึ่ง ที่แสดงการ เปลี่ยน
แปลงฐานะการเงิน

การเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นของ เงินสด
เป็นไปอย่างไรบ้าง

มีสาเหตุอะไร

รวมทั้งแสดงแหล่งที่มาและแหล่งใช้
ไปของ เงินสดสำหรับงวดบัญชีนั้น ๆ ว่าได้
รับ เงินสดมาจากทางใดบ้าง เป็นจำนวน
เท่าใด

โดย เฉพาะอย่างยิ่งจะแสดงให้เห็นทราบ
ถึงสิ่งที่ เกิดขึ้นของ เงินสดที่ได้มา และใช้ไป
ในกิจกรรมใดบ้าง

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ความสำคัญของงบกระแสเงินสด

ถ้าพิจารณา เฉพาะงบดุลและงบกำไรขาดทุนแต่ เพียงอย่างเดียว จะไม่สามารถทราบการเคลื่อนไหวของกระแสเงินสด

เพราะหลาย ๆ กิจกรรม ที่มีกำไรจากการดำเนินงาน แต่กลับประสบกับปัญหาสภาพคล่องทางการเงิน และล้มละลายในที่สุดนั้น ก็คือ

กำไรที่ทำได้ไม่สะท้อนภาพกระแสเงินสดจากการดำเนินงานอย่างแท้จริง หากเป็นกำไรที่คำนวณขึ้นตาม เกณฑ์สิทธิ (Accrual Basis) ซึ่ง เปิดโอกาสให้กิจการ เลือกใช้วิธีการรับรู้รายได้ วิธีการคิดค่า สื่อมราคา วิธีการตีราคาสินค้าง หรือแตกต่างกันออกไป เช่น

-> อาจทำได้หลายวิธี ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสมมุติฐาน ที่เกี่ยวกับต้นทุนที่นำมาใช้ เช่น วิธี เข้าก่อนออก ก่อน (FIFO) วิธี เข้าทีหลังออกก่อน (LIFO) วิธี กว ฉลี่ย (Arrange Method) หรือการคิดค่า สื่อมราคาทรัพย์สินถาวร อาจใช้ วิธี สับตรง เป็นต้น

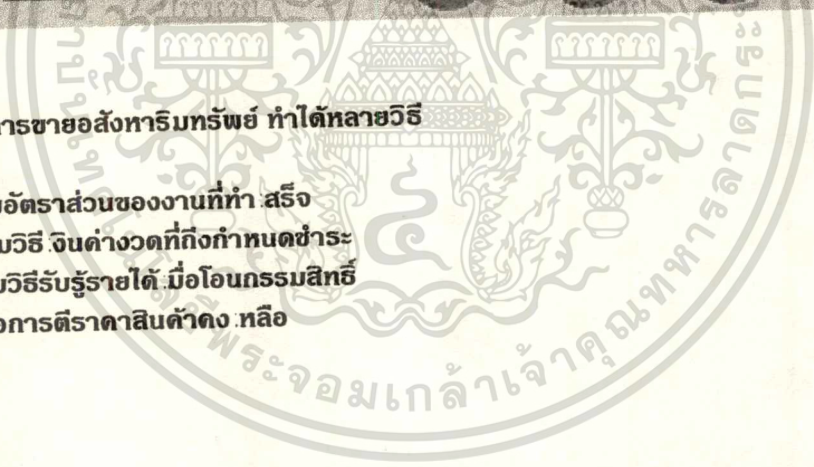
ด้วยเหตุนี้กำไรที่คำนวณขึ้นตาม เกณฑ์สิทธิและรายการต่าง ๆ ที่แสดงในงบดุล จึงไม่สามารถแสดงภาพสะท้อนของกระแสเงินสดที่แท้จริง ตลอดจนไม่ได้ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน ในการประเมินผลกระทบบของกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีต่อฐานะการเงินของกิจการ และต่อกระแสเงินสดของกิจการ

กลับหน้าจอบทที่ 4

การรับรู้รายได้จากการขายอสังหาริมทรัพย์ ทำได้หลายวิธี

เช่น รับรู้รายได้ตามอัตราส่วนของงานที่ทำ เสร็จตามวิธี เงินค้างงวดที่ถึงกำหนดชำระตามวิธีรับรู้รายได้ มีอโณกรรมสิทธิ์ หรือการตีราคาสินค้าง หรือ

ประโยชน์ของงบกระแสเงินสด

งบกระแสเงินสด ให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ในการประเมินขีดความสามารถของกิจการในการได้มาซึ่งการแสดงรายการที่ เกี่ยวกับ เงินสดหรือรายการที่สามารถ เปลี่ยนแปลง เป็น เงินสดได้ง่าย ตลอดจนความต้องการของกิจการในการใช้จ่าย เงินสดไปในกิจกรรมต่าง ๆ จึงช่วยให้ เจ้าของกิจการ นักลงทุน และ ผู้อ่านงบทั่วไปทราบ ว่า

แท้จริงแล้วกิจการมีที่มาของ เงินสด จากกิจกรรมใดบ้าง และกิจการใช้ เงินสด ที่ ได้มาอย่างมีประสิทธิภาพ เพียงใด งบกระแสเงินสดจะสะท้อนให้ เป็นรูปแบบการบริหาร เงินสด การตัดสินใจทางด้านการเงิน และการคาดการณ์มองการณ์ไกลในการใช้ เงินลงทุน เพื่อ สร้างฐานะ ความแข็งแกร่งและการแข่งขัน

งบกระแสเงินสด เมื่อนำไปใช้กับงบการเงินอื่น ๆ จะให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ในการ ประเมินการ เปลี่ยนแปลงทรัพย์สินสุทธิของกิจการ

การ เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเงิน

ความสามารถของกิจการในการบริหาร เงินสดที่กิจการมีอยู่

ตลอดจนระยะ เวลาการหมุน เวียนของกระแส เงินสดซึ่งจะช่วยให้กิจการสามารถปรับแก้ไขตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ เปลี่ยนแปลงไป

ข้อมูลกระแสเงินสดในอดีตนอกจากจะใช้ ปินตัวบ่งชี้จำนวนเงินระยะ เวลา และ

กลับหน้าจอบทที่ 4

ยัง เป็นประโยชน์ในการตรวจสอบความถูกต้องของการประเมินผลกระแสเงินสดในอนาคตที่จัดทำขึ้นในอดีต

ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการหากำไรและกระแสเงินสดสุทธิ และผลกระทบจากการ เปลี่ยนแปลงในระดับราคา

การตัดสินใจตามทฤษฎีทางการเงิน

ทฤษฎีทางการเงิน คือว่า :-

- การตัดสินใจ เกี่ยวกับการลงทุน จะสัมพันธ์กับการตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดหา เงิน
- การตัดสินใจ เกี่ยวกับการลงทุน และการจัดหา เงิน จะสัมพันธ์กับการตัดสินใจ เกี่ยวกับการดำ เนินงาน

กลับหน้าจอที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

การตัดสินใจ เกี่ยวกับการดำเนินงาน

● **จะเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้** ●

1. จะขายสินค้าหรือให้บริการประเภทใด
2. จะซื้อสินค้าหรือจัดหาบริการประเภทใด
3. จะจ้างพนักงานประเภทใด ในระดับ เงิน เดือน เท่าใด
4. จะ ชำ ที่ดิน อาคาร หรือ อุปกรณ์ชนิดใด

กลับหน้าจอที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

การตัดสินใจ เกี่ยวกับการลงทุน

- จะเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้
 1. จะ เป็นจำนวน เท่าใด
 2. จะลงทุนในสินทรัพย์ประเภทใด

การตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สิน

- จะถือว่าเป็นการตัดสินใจ เกี่ยวกับการลงทุน
- ไม่ว่าการตัดสินใจนั้น จะ เกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สินระยะสั้น เช่น สินค้า ลูกหนี้
- หรือการตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สินระยะยาว เช่น ที่ดิน อาคาร

แต่ เพื่อวัตถุประสงค์ในการวิเคราะห์ จะถือว่า

การตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สินระยะยาว เป็นการตัดสินใจ เกี่ยวกับการลงทุน และ การตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สินระยะสั้น เป็นการตัดสินใจ เกี่ยวกับการดำเนินงาน

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

การตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดหาเงิน

จะขึ้นอยู่กับ

1. ขนาด (Volume)
2. โครงสร้างทางการเงินของกิจการ

โดยไม่คำนึงว่า เงินสดจะไดมาจากแหล่งภายใน หรือ ภายนอก

- ถ้ามาจากแหล่งภายนอก จะต้องพิจารณาด้วยว่า เงินสดนั้นได้มาจากการ ก่อหนี้ หรือ เป็น เงินส่วนของ เจ้าของ

ซึ่งทฤษฎีทางการเงินถือว่า การตัดสินใจ ทียบกับการจัดหาเงิน ไม่ว่าจะ เป็นการกู้ยืมระยะยาว เช่น การออกพันธบัตรหุ้นกู้ การจำนองและการกู้ยืม ดังกล่าวนั้นไม่แตกต่างไปจากการกู้ยืมระยะสั้น เช่นการกู้ยืมธนาคาร และ จำหนึ่การค้าแต่อย่างใด

แต่ เพื่อวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ จะถือว่า

การตัดสินใจ เกี่ยวกับการกู้ยืมระยะยาว เป็นการตัดสินใจ เกี่ยวกับการจัดหาเงิน และ การตัดสินใจ เกี่ยวกับการกู้ยืมระยะสั้น เป็นการตัดสินใจ เกี่ยวกับการดำเนินงาน

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ที่มาและวิธีการของงบกระแสเงินสด

กระแสเงินสดที่ เกิดขึ้นในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชี แบ่ง เป็น 3 ประเภท ดังนี้ :-

1. กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน (Operating Activity)
2. กระแสเงินสดจากกิจกรรมการลงทุน (Investing Activity)
3. กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน (Financing Activity)

กลับหน้าจอที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ที่มาและวิธีการของงบกระแสเงินสด

การแยกงบกระแสเงินสดในลักษณะดังกล่าวนี้

- จะให้ข้อมูลที่สำคัญยิ่งแก่ผู้ใช้งบการเงิน ในการประเมินผลกระทบของกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีต่อฐานะการเงินของกิจการ
- และต่อจำนวนเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (เงินสดระยะสั้นที่มีสภาพคล่องสูง สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้ง่าย)
- รวมทั้งช่วยให้ผู้ใช้งบการเงิน สามารถประเมินความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมดำเนินงาน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมจัดหาเงิน ได้ดียิ่งขึ้น

กลับหน้าจอที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

รายละเอียดและความหมาย กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

■ ความหมาย

กระแสเงินสดที่ เกิดจาก กิจกรรมที่ก่อให้เกิดรายได้ของกิจการ หรือจากกิจกรรมอื่นที่ไม่ใช่กิจกรรมลงทุน หรือกิจกรรมจัดหาเงิน เป็นการดำเนินงานประจำวัน

- ซึ่งที่ทั้งรับ เงินสดจากการขาย รายได้ต่าง ๆ และการจ่าย เงินสด เป็นค่าสินค้า ค่าบริการต่าง ๆ หรือค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
- ซึ่งผลต่างของ เงินสดที่ได้รับ และ เงินสดที่จ่ายออกไป คือ เงินสุทธิจากการดำเนินงาน หรือ กำไรที่ เป็น เงินสดจากการดำเนินงานนั่นเอง
- ทั้งยัง เป็น เครื่องบ่งชี้ความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดที่ เพียงพอ เพื่อจ่ายชำระเงินกู้ยืม เพื่อการดำเนินงานกิจการ เพื่อจ่าย เงินปันผล และ เพื่อการลงทุนใหม่ ๆ โดยไม่พึ่งพาการจัดหาเงินจากแหล่งภายนอก ชับ

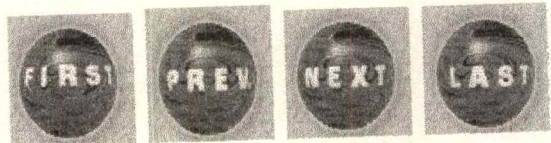
กลับหน้าจอบทที่ 4

ชั้น

- เงินสดรับจากค่าขายสินค้าและการให้บริการ
- เงินสดรับจากรายได้ค่าสิทธิ ค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า และรายได้อื่น
- เงินสดจ่ายค่าซื้อสินค้าและบริการ
- เงินสดจ่ายให้ เจ้าหนี้ เป็นค่าซื้อสินค้า
- เงินสดจ่ายให้พนักงาน เป็นค่าใช้จ่าย หรือ เรียกว่า เงิน เดือน
- เงินสดที่ เกิดจากการซื้อ และขายหลักทรัพย์ เพื่อการค้าขาย (ลักษณะคล้ายกับสินค้าคงเหลือที่ซื้อมา เพื่อขายต่อออกไปใหม่)
- เงินสดจ่ายล่วงหน้า เพื่อลูกค้าและ เงินให้กู้โดยสถาบันการเงิน
- กระแสเงินสดจากดอกเบี้ย และ เงินปันผลรับ
- และ เงินปันผลและดอกเบี้ยจ่าย

เงินสดสุทธิจากการดำเนินงาน คือ ผลตอบแทนจากการที่ได้ลงทุนในการดำเนินงานธุรกิจ เมื่อมีกำไร หรือ ผลตอบแทน จะทำให้ส่วนของ เจ้าของ เพิ่มขึ้น

รายละเอียดและความหมาย กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

■ ความหมาย

กระแสเงินสดที่เกิดจาก การซื้อ และจำหน่ายทรัพย์สินระยะยาว และ เงินลงทุนอื่นของกิจการ ซึ่งไม่รวมอยู่ในระบบการ ทียบ ทำ เงินสด

กระแสเงินสดดังกล่าว แสดงถึง

- รายจ่ายที่กิจการได้จ่ายไป เพื่อซื้อทรัพย์สินต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดรายได้ และกระแสเงินสดรับในอนาคต เช่น
- การซื้อหรือขายทรัพย์สินระยะยาว เช่น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ การซื้อ หรือ ขายหุ้นทุน หรือหุ้นกู้ของกิจการอื่น การจ่าย เงินล่วงหน้า เพื่อลูกค้า เงินให้กู้ยืมแก่บุคคลอื่น
- ซึ่งอาจรวมถึงกระแสเงินสดจากดอก บั้ยและ เงินปันผลรับ หรือ ปันกิจกรรมที่ เกี่ยวกับการจัดหาทรัพย์สินถาวรต่าง ๆ เพื่อใช้ในการดำ นินงาน ซึ่งจะ ปันการใช้ เงินสดออกไป แสดง ปันแหล่งใช้ไปของ เงินสด
- สำหรับการขายสินทรัพย์ถาวร จะ ปันแหล่งที่มาของ เงินสด อัน เนื่องจากกิจกรรม ลงทุน

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

รายละเอียดและความหมาย กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

■ ความหมาย

กระแสเงินสดที่เกิดจาก รายการหนี้สินระยะยาว และ ส่วนของ เจ้าของ หรือกิจกรรมอื่น ที่มีผลให้ กิจการ เปลี่ยนแปลงในขนาด และโครงสร้างของส่วนของ เจ้าของ และส่วนของการ กู้ยืมของกิจการ

กระแสเงินสดดังกล่าว ปันประโยชน์ สำหรับ

- การคาดคะ นโครงสร้างส่วนของ เจ้าของและส่วนของการ กู้ยืมของกิจการ ซึ่งจะช่วยให้สามารถคาดคะ นสิทธิ เรียกร้องในกระแส เงินสดในขนาดของผู้ให้ เงินทุนแก่กิจการ เช่น
 - การ กู้ยืมและชำระคืนหนี้สิน
 - การ เพิ่มทุนและการจ่าย เงินปันผล
 - ซึ่งอาจรวมถึงกระแส เงินสดจากดอก บั้ยจ่าย ซึ่งมาตรฐานการบัญชี ยังไม่มีข้อยุติว่าจะจัด ปันกระแส เงินสดจากกิจกรรมจัดหา เงิน หรือ กิจกรรมดำ นินงาน

มีต่อ คลิ๊ก

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

รายละเอียดและความหมาย กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

แต่กล่าวได้ว่า

ดอกเบี้ยจ่ายอาจจัด เป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน เนื่องจาก
เป็นรายการที่นำมาคำนวณกำไรหรือขาดทุนสุทธิ

หรือ อาจจัด เป็นกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน เนื่องจาก
เป็นต้นทุนของทรัพย์สินทางการเงิน

กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงินนี้ เป็น เรื่องการหาทุนที่เป็น
เงินสดจากแหล่งต่าง ๆ ที่เป็นที่มาของแหล่งเงินสด เช่น การกู้ยืม รวมถึงกิจกรรม
การจ่ายชำระหนี้ ซึ่ง เป็นแหล่งใช้ไปของเงินสด เงินสดที่มีจากการออกจำหน่ายหุ้น
ซึ่ง เป็นแหล่งที่มาของส่วนของ เจ้าของ ซึ่ง เมื่อกิจการดำเนินงานมีผลตอบแทน
ย่อมทำให้ส่วนของ เจ้าของ เพิ่มขึ้น กิจการสามารถแบ่งผลตอบแทนให้แก่ เจ้าของ
คือ ผู้ถือหุ้นได้ เรียกว่า เงินปันผล ซึ่งการจ่าย เงินปันผล เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ เงิน
สดลดลง และแสดง เป็นแหล่งใช้ไปของเงินสด

กลับหน้าจอที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

สรุป

การลงทุนของกิจการส่วนใหญ่

- จะนำ เงินลงทุนไปซื้อทรัพย์สินที่จับต้องได้ เช่น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
- รวมทั้งทรัพย์สินที่ไม่มีตัวตน เช่น ค่าความนิยม สิทธิบัตร
- หรือบางครั้งอาจนำ เงินที่ หลือไปจ่ายชำระหนี้สินของกิจการ
- กรณีมีผลกำไรก็นำผลกำไรที่ได้จ่ายคืนแก่ผู้ลงทุน หรือ
ผู้ถือหุ้น เรียกว่า เงินปันผล

สรุป

อาจกล่าวได้ว่า

กลับหน้าจอที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

แหล่งที่มาของเงินสดกิจการ ประกอบด้วย	แหล่งที่ใช้ไปของเงินสด ประกอบด้วย
จากการดำเนินงาน = กำไร	จากการดำเนินงาน = ชขาดทุน
จากการจัดหาเงินทุน = จำหน่ายหุ้น	จากการจัดหาทุน = จ่ายชำระหนี้เงินกู้
= กู้ยืมระยะยาว	= ซื้อหุ้นคืน จ่ายปันผล
จากการลงทุน = ขายทรัพย์สินถาวร	จากการลงทุน = ซื้อทรัพย์สินถาวร

การแสดงผลเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

4/17

มาตรฐานการบัญชี กำหนดให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งได้ ดังนี้ วิธีที่ 1

1. วิธีทางตรง (Direct Method)

- วิธีนี้จะแสดงเงินสดรับและเงินสดจ่ายตามลักษณะประเภทรายการที่สำคัญ เช่น เงินสดรับจากลูกค้า เงินปันผลรับ เงินสดจ่ายชำระเจ้าหนี้ เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน ดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ข้อมูลดังกล่าวอาจทราบได้จาก
 - การบันทึกรายการบัญชีของกิจการ
 - หรืออาจได้มาโดยการปรับปรุงรายการขาย ต้นทุนขาย และรายการอื่นในงบกำไรขาดทุน
 - จากผลกระทบที่ กิดขึ้นจากการ เปลี่ยนแปลงในสินค้าคงเหลือ ลูกหนี้ เจ้าหนี้ที่ กิดขึ้นจากการดำเนินงานในระหว่างรอบระยะเวลา งบบัญชี
 - รายการอื่นที่ไม่กระทบ เงินสด (คือค่าเสื่อมราคา)
 - การตั้งสำรอง กำไรขาดทุนจากการแปลงค่าเงินตราต่างประเทศที่ยังไม่ กิดขึ้น
 - กำไรที่ยังไม่ได้รับจากบริษัทที่เกี่ยวข้องกัน เป็นต้น
- และรายการอื่น ซึ่งกระทบกระแสเงินสดที่ กิดจากกิจกรรมลงทุน หรือ กิจกรรมจัดหาเงิน เช่น กำไรหรือขาดทุนจากการขายโรงงาน

กลับหน้าจอที่ 4

วิธีทางตรงนี้ จะให้ข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ในการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคต ซึ่งหากใช้วิธีทางอ้อมผู้ใช้งบกระแสเงินสดจะไม่ได้รับข้อมูลนี้

4/18

การแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

มาตรฐานการบัญชี กำหนดให้ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งได้ ดังนี้ วิธีที่ 2

2. วิธีทางอ้อม (Indirect Method)

- วิธีนี้จะ เริ่มด้วยกำไรหรือขาดทุนสุทธิ แล้วปรับปรุงด้วย ผลกระทบของรายการที่ไม่ เกี่ยวกัน หรือไม่กระทบ เงินสด เช่น
- ค่า สื่อมราคา
 - กำไรขาดทุนจากการขายทรัพย์สิน
 - ส่วนลดมูลค่าหุ้นผู้ตัดจำหน่าย
 - ผลกระทบที่ เกิดจากการ เปลี่ยนแปลงใน สินค้าคง ทเหลือ
 - ลูกหนี้ที่ เกิดจากการ ดำ เนินงานในระหว่างรอบ เวลาบัญชี
 - ผลกระทบที่ เกิดจากรายการค้างรับ ค้างจ่ายรับล่วงหน้า
 - จ่ายล่วงหน้าของ เงินสดรับ และ เงินสดจ่ายในอดีต หรือในอนาคต
 - ผลกระทบที่ เกิดจากรายได้และค่าใช้จ่ายอื่น เกี่ยว เนื่องกับกระแส เงินสดจากการลงทุน หรือจัดหา เงิน เช่น ดอก เบี้ยรับ ดอก เบี้ยจ่าย เงินปันผลรับ เป็นต้น

กลับหน้าจอที่ 4

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นการแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงในสินค้าคงเหลือ ลูกหนี้และ เจ้าหนี้ที่ เกิดจากการดำเนินงานในรอบระยะเวลาบัญชี ซึ่งถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการแสดงกระแสเงินสด จากกิจกรรมดำเนินงาน โดยวิธีทางอ้อม

4/19

การแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

ความแตกต่างของวิธีทางตรง และทางอ้อม

วิธีทางตรง

- จะมีการปรับรายได้และค่าใช้จ่ายตาม หน้าที่สิทธิ์ให้อยู่ในรูปของ เงินสดรับและ เงินสดจ่าย เช่น เงินสดรับจากลูกค้า เงินสดจ่ายชำระ เจ้าหนี้ เงินสดจ่ายในการดำเนินงานซึ่งมาตรฐานการบัญชี สนับสนุนให้แสดงกระแสเงินสด จาก กิจกรรมดำเนินงานโดยวิธีทางตรง มากกว่าการแสดงการกระทบยอดกำไร สุทธิตาม หน้าที่สิทธิ์ให้อยู่ในรูปของ กำไร ตาม หน้าที่ เงินสดโดยวิธีทางอ้อม

วิธีทางอ้อม

- จะมีการปรับกำไรสุทธิทางบัญชี ตาม หน้าที่สิทธิ์ที่ปรากฏในงบกำไรขาดทุน ให้ เป็นกำไรสุทธิตาม หน้าที่ เงินสด โดยการปรับปรุงกำไรสุทธิ ด้วยผลกระทบของรายการอื่นที่ไม่ เกี่ยวกันหรือไม่กระทบ เงินสด ผลกระทบที่ เกิดจากการ เปลี่ยนแปลง ในทรัพย์สินหมุนเวียน และหนี้สินหมุนเวียนที่ เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชี หรือ การจัดหา เงิน

แต่ในทางปฏิบัติ

กลับหน้าจอบที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในทางปฏิบัติ กิจกรรมมีแนวโน้มที่จะแสดง เงินสดจากการดำเนินงาน โดยใช้วิธีทางอ้อมมากกว่าวิธีทางตรง เพราะ เป็นวิธีที่สะดวกและรวดเร็ว ถ้ากิจการ เลือกใช้วิธีทางอ้อม มาตรฐานการบัญชีกำหนดให้ ปิด ผยจำนวน เงินของดอกเบี้ยที่จ่ายทั้งหมดในระหว่างรอบระยะเวลาบัญชีในงบกระแสเงินสด ไม่ว่าจะ เป็นจำนวนที่ถือ เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน หรือการตั้งขึ้น เป็นทุนของทรัพย์สิน การ ปิด ผยกระแสเงินสดจากภาษี เงินได้แยกได้ต่างหาก และจัดได้ เป็นกระแส เงินจากกิจกรรมดำเนินงาน นอกจากนี้ยังสามารถระบุได้โดย จะจงว่า เป็นของกิจกรรมจัดหา เงินหรือกิจกรรมลงทุน

4/20

การแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

รายการพิ ศษ

มาตรฐานการบัญชี กำหนดไว้ว่า

กระแสเงินสด เกี่ยวกับรายการพิ ศษ จัด เข้า เป็นรายการที่ กิดจากกิจกรรมดำเนินงานหรือกิจกรรมลงทุนหรือกิจกรรมจัดหา เงินในงบกระแสเงินสดตามความ เหมาะสมและ ปิด ผย เป็นรายการแยกต่างหาก

ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงิน เข้าใจถึงลักษณะของรายการที่ กิดขึ้นและผลกระทบต่อกระแสเงินสดของกิจการในปัจจุบันและอนาคต

การ ปิด ผยข้อมูลดังกล่าว เป็นการ ปิด ผย เพิ่ม ตมต่างหากจากการแสดงลักษณะและจำนวน เงินของรายการพิ ศษตามที่กำหนดในมาตรฐานทางบัญชี

กลับหน้าจอบทที่ 4

ตัวอย่าง กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตามวิธีทางตรง

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

ประจำปี พียงวันที่.....

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

บาท

เงินสดรับจากลูกค้า	X,XXX	
เงินสดรับจาก เงินปันผล	X,XXX	
เงินสดจ่ายแก่ เจ้าหนี้	X,XXX	
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน	X,XXX	
เงินสดจ่ายค่าดอกเบี้ย	X,XXX	
เงินสดจ่ายค่าภาษี	X,XXX	
เงินสดรับ - สุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		X,XXX

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

(ต่อหน้าต่อไป)

ยังมีต่ออีก 2 หน้า

กลับหน้าจอบทที่ 4

ตัวอย่าง กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตามวิธีทางอ้อม

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

ประจำปี พียงวันที่.....

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

บาท

เงินสดรับ :

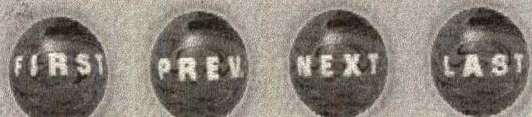
จากการขายทรัพย์สิน	X,XXX	
จากการขายหุ้นทุนและหุ้นกู้ของ		
ธุรกิจอื่น	X,XXX	X,XXX
เงินสดจ่าย		
จากการซื้อทรัพย์สิน	X,XXX	
จากการซื้อหุ้นทุนและหุ้นกู้ของ		
ธุรกิจอื่น	X,XXX	X,XXX
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน		X,XXX

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

(ต่อหน้าต่อไป)

ยังมีต่ออีก 1 หน้า

กลับหน้าจอบทที่ 4

ตัวอย่าง กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตามวิธีทางตรง

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

ประจำปี พ.ศ.

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

บาท

เงินสดรับ :

จากการออกหุ้นทุน

X,XXX

จากการก่อหนี้

X,XXX

X,XXX

เงินสดจ่าย

จากการจ่าย เงินปันผล

X,XXX

จากการชำระหนี้หรือได้ถอนหุ้นกู้

X,XXX

X,XXX

เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน

X,XXX

เงินสดสุทธิ เพิ่มขึ้น (ลดลง)

X,XXX

บวก ยอด เงินสดต้นงวด

X,XXX

ยอด เงินสดปลายงวด

X,XXX

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ตัวอย่าง กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตาม

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

ประจำปี พ.ศ.

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

บาท

กำไรสุทธิ

X,XXX

ปรับผลกระทบกำไรสุทธิ

ทรัพย์สินหมุนเวียนลดลง (เพิ่มขึ้น)

X,XXX

หนี้สินหมุนเวียน เพิ่มขึ้น (ลดลง)

X,XXX

รายการตัดจ่าย

X,XXX

กำไรขาดทุนจากการขายทรัพย์สินระยะยาว

X,XXX

X,XXX

เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน

X,XXX

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

(ต่อหน้าต่อไป)

ยังมีต่ออีก 2 หน้า

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ตัวอย่าง กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตาม

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

ประจำปี พียงวันที่.....

กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน

บาท

เงินสดรับ :

จากการขายทรัพย์สินระยะยาว x,xxx

จากการขายหุ้นทุนและหุ้นกู้ของ

ธุรกิจอื่น x,xxx x,xxx

เงินสดจ่าย

จากการซื้อทรัพย์สินระยะยาว x,xxx

จากการซื้อหุ้นทุนและหุ้นกู้ของ

ธุรกิจ เพิ่มขึ้น x,xxx x,xxx

เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน

x,xxx

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

(ต่อหน้าต่อไป)

ยังมีต่ออีก 1 หน้า

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ตัวอย่าง กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานตาม

บริษัท.....

งบกระแสเงินสด

ประจำปี พียงวันที่.....

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

บาท

เงินสดรับ :

จากการออกหุ้นทุน x,xxx

จากการก่อหนี้สิน x,xxx x,xxx

เงินสดจ่าย

จากการจ่าย เงินปันผล x,xxx

จากการชำระหนี้หรือไถ่ถอนหุ้นกู้ x,xxx x,xxx

เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมจัดหาเงิน

x,xxx

เงินสดสุทธิ เพิ่มขึ้น (ลดลง)

x,xxx

บวก ยอด เงินสดต้นงวด

x,xxx

ยอด เงินสดปลายงวด

x,xxx

ข้อมูลกระแสเงินสด ปิด ผย เพิ่ม ตม

เงินสดจ่ายในระหว่างปี :

ดอกเบี้ยจ่าย x,xxx

ภาษีเงินได้ x,xxx

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ตัวอย่าง

บริษัท ไทย จริญ จำกัด
งบกำไรขาดทุน
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2539
(บาท)

ขาย	70,000
ต้นทุนขาย	30,000
กำไรขั้นต้น	40,000
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	36,000
กำไรจากการดำเนินงาน	4,000
(Operating Profit)	
รายได้อื่น ๆ	-
กำไรจากการขายที่ดิน	3,000
กำไรก่อนภาษี	7,000
ภาษีเงินได้ (30%)	2,100
กำไรสุทธิ	4,900

กลับหน้าจอบทที่ 4

บริษัท ไทย จริญ จำกัด
งบดุล
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

ทรัพย์สิน	2538	2539
เงินสด	19,000	17,000
ลูกหนี้(สุทธิ)	25,000	32,000
สินค้าคงเหลือ	52,000	37,000
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์(สุทธิ)	20,000	24,000
บาท	116,000	110,000
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		
จำหนึ่	7,000	17,000
เงินกู้ยืมระยะยาว	14,000	-
ทุน - ทุนสามัญ	80,000	80,000
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	8,000	8,000
* กำไรสะสม	7,000	5,000
บาท	116,000	110,000

ข้อมูลเพิ่มเติม

ในระหว่างปีบริษัทได้ขายที่ดิน ซึ่งมีราคาตามบัญชี 2,000 บาท ขายไปในราคา 5,000 บาท บริษัทจ่าย
เงินปันผลในระหว่างปี 2538 ปันเงิน 2,900 บาท
* ดิม 5,000 + กำไรสุทธิ 4,900 - เงินปันผล 2,900
= 7,000

2,000 บาท ขายไปในราคา 5,000 บาท บริษัทจ่าย

นี่เป็นเอกสารผลงานวิชาสำหรับการใช้งานเพื่อการทบทวนเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขั้นตอนในการทำงานกระดาษเงินสด

ข้อ 1

ทยอย เงินสดที่ต่างกัน ณ วันสิ้นปี 2538 และ ปี 2539
เพื่อจะได้ทราบการ เปลี่ยนแปลงสุทธิของ เงินสด

ในที่นี้ เงินสดในปี 2538 = 19,000 บาท
ในปี 2539 = 17,000 บาท

กระดาษ เงินสดของบริษัท ไทย จริญ
เพิ่มขึ้นสุทธิ 2,000 บาท

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ขั้นตอนในการทำงานกระดาษเงินสด

ข้อ 2

วิเคราะห์รายการต่าง ๆ ทั้งหมดในงบดุล
เพื่อดูผลกระทบต่อ การ เปลี่ยนแปลงของ เงินสดอย่างไร เช่น

- การ เปลี่ยนแปลงของกำไรสะสมที่มาจากกำไร หรือขาดทุนสุทธิที่ได้จากการประกอบกิจการ
- การ เปลี่ยนแปลงของสินค้าคง เหลือ
- การ เปลี่ยนแปลงของลูกหนี้และ เจ้าหนี้ที่ กิดจากการค้า มินงานที่ กิดขึ้นในระหว่างรอบระยะ เวลาบัญชี
- และรายการอื่นที่ไม่กระทบ เงินสด เช่น ค่า สิ้นอมราคา
- รวมถึงรายการอื่นทั้งหมดซึ่งกระทบ เงินสดอัน กิดจากกระแส เงินสดจากกิจกรรมลงทุน หรือกิจกรรม จัดหา เงิน เช่น การลดลงของทรัพย์สินสินหมุนเวียน หรือการ เพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียนที่ กิดจากการค้า มินงาน
- เปรียบ สมือนกระแส เงินสดไหล เข้าจากการค้า มินงาน ในทางตรงข้ามการ เพิ่มขึ้นของทรัพย์สินสินหมุนเวียน หรือการลดลงของหนี้สินหมุนเวียนที่ กิดจากการค้า มินงาน
- เปรียบ สมือนกระแส เงินสดไหลออกจากการค้า มินงาน

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ขั้นตอนในการทำงานบกระแสดเงินสด

ข้อ 3

รายการลูกหนี้สุทธิลดลง $(32,000 - 25,000) = 70,000$ บาท

ลูกหนี้ลดลง .เปรียบ .เสมือนกระแส .เงินสดไหล .เข้าจากการ .ด่า .บิงาน

นั่นคือกิจการได้รับชำระ .เงินสดจากการขาย .ซื้อในปี .นี้ครบถ้วนแล้ว
รวมทั้งยังสามารถ .เก็บ .เงินจากลูกหนี้ .ต่างชำระ .ของปี .ก่อนได้อีก 7,000

แต่ลูกหนี้จำนวนนี้ได้รับรู้ .ปีบรายได้ของปี .ก่อนแล้ว
จึงไม่รวมอยู่ในการคำนวณค่าขายงวดปี .ปัจจุบัน

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ขั้นตอนในการทำงานบกระแสดเงินสด

ข้อ 4

รายการสินค้านำออก หรือ

สินค้านำออก หรือ .เพิ่มขึ้น $(52,000 - 37,000) = 15,000$ บาท

สินค้านำออก หรือ .เพิ่มขึ้น

.เปรียบ .เสมือนกระแส .เงินสดไหลออกจากการ .ด่า .บิงาน
เพื่อใช้ในการซื้อสินค้า .เพิ่มขึ้นในปี .ปัจจุบัน

จึงทำการปรับปรุงต้นทุนขาย .ซึ่งรวมอยู่ในการคำนวณกำไรสุทธิ
ด้วยสินค้านำออก หรือที่ .เพิ่มขึ้น .เพื่อให้ได้ยอดซื้อของปี .ปัจจุบัน

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ขั้นตอนในการทำงานกระแสเงินสด

ข้อ 5

รายการ จ้างที่มีจำนวนลดลง 10,000 บาท
 ปรีียบ สมือนกระแส เงินสดไหลออกจากการดำ เนินงาน

หรืออาจมองได้ว่า
 การซื้อ ชื่อในระหว่างปี ได้มีการจ่ายชำระครบถ้วนแล้ว
 และได้จ่ายชำระหนี้สินของปีก่อนอีก 10,000 บาท

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ขั้นตอนในการทำงานกระแสเงินสด

ข้อ 6

รายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ลดลง 4,000 บาท
 โจทยบ่งกว่ามีการขายที่ดินออกไปใบราคา 5,000 บาท
 ที่ดินมีราคาตามบัญชี 2,000 บาท
 แสดงว่าบริษัทมีกำไรจากการขายที่ดิน 3,000 บาท

รายการดังกล่าวไม่กระทบ เงินสดจากการดำ เนินงาน
 แต่กระทบ เงินสดจากกิจกรรมลงทุน

จึงหักออกจากการคำนวณกระแส เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำ เนินงาน

นอกจากนี้กิจการยังมีค่า สื้อมราคา อาคารและอุปกรณ์สำนักงาน 2,000 บาท
 (24,000 - 2,000 - 20,000) ซึ่ง ป็นค่าใช้จ่ายรายการหนึ่งในงบกำไรขาดทุน
 แต่ ป็นการตัดยอดในบัญชีที่ดิน อาคารและอุปกรณ์
 จึงมีผลทำให้ค่าใช้จ่ายในการดำ เนินงานที่ ป็น เงินสด = 36,000 - 2,000 บาท
 = 34,000 บาท

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ขั้นตอนในการทำงานบกระแสดเงินสด

ข้อ 7

รายการ เงินกู้ยืมระยะยาว เพิ่มขึ้น 14,000 บาท

แสดงว่า กิจการได้กู้ยืมจากแหล่งภายนอก

จึงจัดกระแสดเงินสดดังกล่าว

เป็นกระแสดเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ขั้นตอนในการทำงานบกระแสดเงินสด

ข้อ 8

รายการกำไรสะสม เพิ่มขึ้น 2,000 บาท

แต่ใจทขบอกว่า ในงวดนี้กิจการมีกำไรสุทธิ 4,900 บาท

ดังนั้นกำไรจึงขาดหายไป 2,900 บาท

ซึ่งก็คือ เงินปันผลที่กิจการจ่ายในงวดนี้นั่นเอง

และหากถือ เงินปันผลจ่าย เป็นต้นทุนของการจัดการรักษาการ
การเงิน กระแสดเงินสดของรายการดังกล่าว จะจัดเป็น
กระแสดเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

มือได้วิ เคราะห์รายการ เปลี่ยนแปลงที่ กิดขึ้นแล้ว จะสามารถจัดทำบกระแสดเงินสดได้
ดังในหน้าต่อไป

กลับหน้าจอบทที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริษัท ไทย จริญ จำกัด
งบกระแสเงินสด (วิธีทางตรง)
ประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
เงินสดรับจากลูกค้า	77,000	ก
เงินสดจ่ายแก่ เจ้าหนี้	(55,000)	ข
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน	(34,000)	ค
เงินสดจ่ายค่าภาษี	(2,100)	
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน		(14,100)
เงินสดจากกิจกรรมลงทุน		5,000
เงินสดรับจากการขายที่ดิน		
เงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		14,000
เงินสดรับจากการกู้ยืม	14,000	
หัก เงินปันผลจ่าย	(2,900)	
เงินสดรับสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน		11,100
เงินสดสุทธิ		2,000
บวก ยอดเงินสดต้นงวด		17,000
ยอดเงินสดปลายงวด		19,000

กลับหน้าจอทันที 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

การคำนวณ

ก. ขาย	70,000
ลูกหนี้การค้าลดลง (32,000 - 25,000)	7,000
เงินสดรับจากลูกค้า	77,000
ข. ต้นทุนสินค้าที่ขาย	30,000
บวก สินค้าคงเหลือ เพิ่มขึ้น (52,000 - 37,000)	15,000
จำหน่ายการค้าลดลง (17,000 - 7,000)	10,000
เงินสดจ่ายแก่ เจ้าหนี้	55,000
ค. ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	36,000
ค่าเสื่อมราคา (24,000 - 2,000 - 20,000)	(2,000)
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน	34,000

กลับหน้าจอทันที 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

บริษัท ไทย จริญ จำกัด
งบกระแสเงินสด (วิธีทางอ้อม)
ประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		4,900
กำไรสุทธิ		
บวก ยอดลูกหนี้ที่ลดลง	7,000	
ค่า ส่อมราคา	2,000	
หัก ยอดสินค้าคง เหลือที่ เพิ่มขึ้น	(15,000)	
ยอด จำนวนที่ลดลง	(10,000)	
กำไรจากการขายที่ดิน	(3,000)	(19,000)
เงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน		(14,000)
เงินสดจากกิจกรรมลงทุน		5,000
เงินสดรับจากการขายที่ดิน		
เงินสดจากกิจกรรมจัดหา เงิน		
เงินสดรับจากการกู้ยืม	14,000	
หัก เงินปันผลจ่าย	(2,900)	11,100
เงินสดสุทธิ		2,000
บวก ยอด เงินสดต้นงวด		17,000
ยอด เงินสดปลายงวด		19,000

กลับหน้าจอบทที่ 4

ขั้นตอนในการทำงานงบกระแสเงินสด

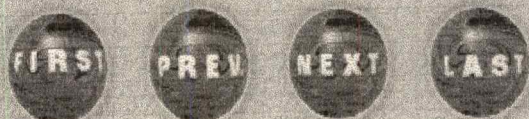
การวิเคราะห์งบกระแสเงินสด

จะ บัญความสำคัญของแหล่งที่มา และใช้ไปที่มีแนวโน้ม
เกิดขึ้นอีกในอดีต จะ ทำกับในอนาคต ?

เนื่องจากงบกระแสเงินสดจะแสดงกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน
ที่เกิดขึ้นในอดีต เช่น ดียวกับงบกำไรขาดทุน และงบดุลที่แสดงผลการ
ดำเนินงานในอดีต

จึงจำ ป็นที่ผู้วิเคราะห์จะต้องใช้ข้อมูลในอดีตร่วมกันไปกับข้อมูลอื่น
เพื่อพยากรณ์กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานในอนาคต

กลับหน้าจอบทที่ 4

ขั้นตอนในการทำงานกระแสเงินสด

การวิเคราะห์กระแสเงินสด

มีวัตถุประสงค์ เพื่อ

ดูความสามารถของกิจการในการก่อให้เกิดกระแสเงินสด
จากกิจกรรมดำเนินงาน ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

- เพื่อจ่ายชำระ เงินกู้ยืม
- เพื่อการดำเนินงานของกิจการ
- เพื่อการลงทุนใหม่ ๆ
- เพื่อจ่าย เงินปันผลโดยไม่ต้องหา เงินจากการส่งขายของ

กลับหน้าจอที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

ขั้นตอนในการทำงานกระแสเงินสด

สรุป

● ไม่ว่ากิจการจะประกอบธุรกิจประเภทใด รายได้จากกิจกรรมหลักแตกต่างกัน
เพียงใด หรือแม้แต่สถาบันการเงิน ซึ่งถือว่า เงินสด เป็นสินค้าของกิจการ กิจการย่อม
ต้องการ เงินสด เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงาน เหมือนกัน คือ เพื่อชำระหนี้และ เพื่อจ่าย
ผลตอบแทนแก่ผู้ลงทุน

● ข้อมูล เกี่ยวกับกระแสเงินสดจึง เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน เพื่อใช้ เป็น หลัก
ในการประเมินความสามารถของกิจการในการได้มาซึ่ง เงินสด หรือรายการ ที่
ทำ เงินสดและความต้องการใช้จ่าย เงินสดของกิจการ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการ
จัดทำรูปแบบ เพื่อประเมินและ เปรียบ เทียบมูลค่าปัจจุบันของกระแส เงินสดในอนาคต
ของต่างกิจการ และ เปรียบ เทียบผลการดำเนินงานที่นำเสนอโดยกิจการต่าง ๆ เพราะ
วงกระแส เงินสด เป็นงบการเงินที่ได้ตัดผลกระทบอัน กิดจากการใช้วิธีการบัญชีที่แตก
ต่างกัน ในรายการและ เหตุการณ์ ด้วยกันออกไป

● แต่มีข้อจำกัดจากมาตรฐานการบัญชีที่ยังไม่มีข้อสรุปแน่นอนของการจำแนก
รายการในกระแส เงินสดบางรายการ เพื่อการตัดสินใจทาง เศรษฐกิจ ผู้ใช้งบจึงต้อง
ระวังและรอบคอบในการวิเคราะห์

กลับหน้าจอที่ 4

FIRST

PREV

NEXT

LAST

แบบฝึกหัดวิเคราะห์งบกระแสเงินสด

บริษัท พรเพชร จำกัด
 โจทย์งบกำไรขาดทุน
 สำหรับปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2539

ขายสุทธิ	3,532 (พันบาท)
ต้นทุนขาย	2,836
กำไรขั้นต้น	696
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	328
กำไรจากการดำเนินงาน	368
รายได้อื่น ๆ	64
กำไรก่อนดอกเบี้ยและภาษี	432
ดอกเบี้ย	52
กำไรก่อนภาษี	380
ภาษีเงินได้	134
กำไรสุทธิ	<u>246</u>
เงินปันผลจ่าย	87

print

กลับหน้าจอที่ 4 ไปหน้าแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัดวิเคราะห์งบกระแสเงินสด

บริษัท พรเพชร จำกัด
 โจทย์งบดุลเปรียบเทียบ
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม

ทรัพย์สิน	2538	2539 (พันบาท)
เงินสด	8	12
ลูกหนี้ (สุทธิ)	268	342
สินค้า	428	542
สินทรัพย์ถาวร	2,470	2,952
รวม	<u>3,174</u>	<u>3,848</u>

**บริษัทมีค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวร = 168
 พันบาท

print

กลับหน้าจอที่ 4 ไปหน้าแบบฝึกหัด

แบบฝึกหัดวิเคราะห์งบกระแสเงินสด

บริษัท พรเพชร จำกัด
 โจทยงบดุลเปรียบเทียบ
 ณ วันที่ 31 ธันวาคม

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	2538	2539 (พันบาท)
จำหนึ่ - การค้า	250	324
หนึ่ระยะยาว	818	964
ทุน - หนึ่สามัญ	276	288
ส่วน กินมุลค่าหนึ่	125	131
กำไรสะสม	931	1,075
รวม	<u>2,400</u>	<u>2,782</u>

print

กลับหน้าจอบทที่ 4 ไปหน้าแบบฝึกหัด

FIRST

PREV

NEXT

LAST

จากโจทยงบดุล และ งบกำไรขาดทุนของบริษัท พร พร จำกัด จงทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้

ทว. เงินสดรับจากลูกค้า โดย

ทายอด เงินสดต่างกัน = -

คลิก จำนวนผลลัพธ์ =

ทาลูกหนึ่การค้า เพิ่มขึ้น = -

คลิก จำนวนผลลัพธ์ =

ดังนั้น เงินสดรับจากลูกค้า = เงินสด เพิ่มขึ้น + ลูกหนึ่ เพิ่มขึ้น

= +

คลิก จำนวนผลลัพธ์ =

print

กลับหน้าจอบทที่ 4 ไปหน้าแบบฝึกหัด

FIRST

PREV

NEXT

LAST

หา เงินสดจ่ายแก่ เจ้าหนี้ โดย

● หายอดสินค้าคง หรือ เพิ่มขึ้น = -

คลิก คำวนผลลัพธ์ =

● หากเจ้าหนี้การค้าลดลง = -

คลิก คำวนผลลัพธ์ =

ดังนั้น เงินสดจ่ายแก่ เจ้าหนี้ = สินค้า เพิ่มขึ้น + เจ้าหนี้ลดลง

= +

คลิก คำวนผลลัพธ์ =

print

กลับหน้าจอบทที่ 4

ไปหน้าแบบฝึกหัด

หา เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน โดย

● หากค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน =

คลิก ตรวจสอบคำตอบ

● หากค่าเสื่อมราคา =

คลิก ตรวจสอบคำตอบ

ดังนั้น เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน - ค่าเสื่อมราคา

= -

คลิก คำวนผลลัพธ์ =

print

กลับหน้าจอบทที่ 4

ไปหน้าแบบฝึกหัด

4/49

บริษัท พร พรส จำกัด
งบกระแสเงินสด
ประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

จง พิมพ์ เลขในช่องว่างให้ถูกต้อง

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	
เงินสดรับจากลูกค้า	
เงินสดจ่ายแก่ เจ้าหนี้	
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน	
เงินสดจ่ายค่าภาษี	
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจการดำเนินงาน	
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน	
เงินสดจ่ายค่าซื้อสินทรัพย์ถาวร	
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	
เงินสดรับจากการกู้ยืม	
หัก เงินปันผลจ่าย	
เงินสดสุทธิรับจากกิจกรรมจัดหาเงิน	
เงินสดสุทธิ	
บวก ยอด งบเริ่มต้นงวด	
ยอด งบสิ้นสุดปลายงวด	

๑๑๖ ไปทบทวนแบบฝึกหัด

FIRST PREV NEXT LAST

4/50

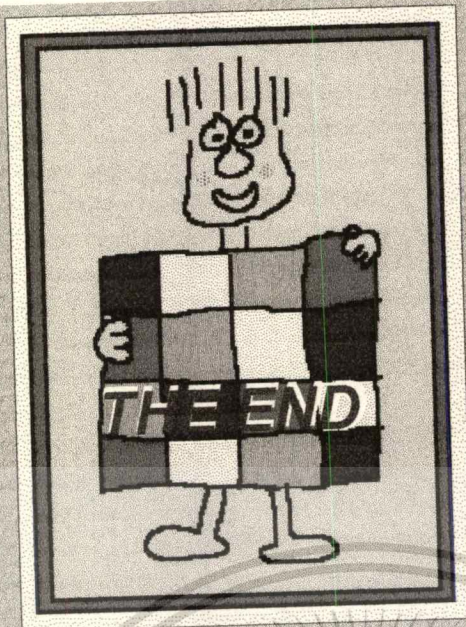
บริษัท พร พรส จำกัด
งบกระแสเงินสด
ประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน	
เงินสดรับจากลูกค้า	78
เงินสดจ่ายแก่ เจ้าหนี้	188
เงินสดจ่ายในการดำเนินงาน	160
เงินสดจ่ายค่าภาษี	134
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจการดำเนินงาน	(404)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน	
เงินสดจ่ายค่าซื้อสินทรัพย์ถาวร	(61)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน	
เงินสดรับจากการกู้ยืม	146
หัก เงินปันผลจ่าย	(87)
เงินสดสุทธิรับจากกิจกรรมจัดหาเงิน	59
เงินสดสุทธิ	(406)
บวก ยอด งบต้นงวด	12
ยอด งบสิ้นสุดปลายงวด	(394)

print กลับหน้าจอที่ 4

FIRST PREV NEXT LAST

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Financial Statement Analysis

มีข้อติชม กรุณาติดต่อฝ่ายฝึกอบรม

มัณฑนา อินทะนา

ผู้จัดทำ

Exit

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 7

บทสรุป

การสอนใช้คอมพิวเตอร์ช่วยนั้น มีแนวคิดสับสนอยู่หลายเรื่อง คือ

แนวคิดที่หนึ่งคือ การให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ได้เร็วขึ้นตามความสามารถของตนเอง ผู้ที่เก่งก็เรียนก้าวหน้าไปได้เร็ว ผู้ที่ถนัดน้อยกว่าก็ก้าวหน้าไปช้าหน่อย แนวคิดนี้ต่างไปจากการสอนในชั้นเรียนซึ่งอาจารย์จะต้องสอนไปตามที่กำหนด จะรอผู้ที่เรียนช้ามากนักรไม่ได้ บางครั้งต้องสอนซ้ำหลายหนทำให้ผู้ที่เก่งกว่าเบื่อ

แนวคิดที่สองคือ เรื่องการเรียนรู้ตลอดชีวิต นั่นคือคนเราอาจเรียนรู้ได้ตลอดเวลา เรื่องนี้มีความสำคัญมากในยุคปัจจุบันนี้ หากเราไม่เรียนรู้เราอาจไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข เช่น ถ้าหากหน่วยงานนำอุปกรณ์หรือเครื่องมือแบบใหม่มาใช้ เราก็จำเป็นต้องเรียนรู้วิธีใช้อุปกรณ์ใหม่นี้ให้เป็น ถ้าใช้ไม่เป็นหน่วยงานก็อาจจะไม่จ้างเราต่อไป อย่างไรก็ตามผู้ที่พ้นวัยการเรียนแล้วคงจะไม่สามารถเข้าไปเรียนในสถานศึกษาได้อีก จึงต้องอาศัยระบบ CAI สำหรับเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ที่ตนสนใจ

แนวคิดที่สามคือ เป็นการใช้ความสามารถในการโต้ตอบ (Interactivity) ของคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้คอมพิวเตอร์ตอบผู้เรียนได้ทันที เช่น ถ้าหากผู้เรียนทำแบบฝึกหัด คอมพิวเตอร์ก็บอกว่าผิดทันที ทำให้ผู้เรียนเข้าใจความคิดของตนเองในขณะนั้นได้ว่า คิดอย่างไรจึงผิดต้องคิดใหม่อย่างไรจึงจะถูก

หลายคนมองว่า CAI น่าจะเป็นคำตอบสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนในศตวรรษหน้า ในขณะที่อาจกล่าวได้ว่า ครู อาจารย์ และสถาบันการศึกษาเองก็ตื่นตัวในเรื่องนี้มากขึ้น ครูอาจารย์หลายท่านพยายามเรียนรู้วิธีสร้าง โปรแกรมบทเรียนด้วยตนเอง นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาด้านปริญญาโทหลายคน ทำวิทยานิพนธ์ทางด้านนี้ และมีผลงานออกมามากขึ้น

แต่ปัญหาอย่างหนึ่งคือ การขาดการศึกษาวิจัย ยังไม่ได้มีการทำวิจัยเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาโปรแกรมช่วยสอนและการนำโปรแกรมเหล่านี้ไปใช้ ว่าได้ผลดีหรือไม่อย่างไร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การนำ CAI มาใช้กับผู้เรียนนักศึกษาจำนวน 30 คน แล้วได้ผลดี ไม่ได้หมายความว่าวิธีนี้จะดีกว่าอื่น และไม่ได้หมายความว่าจะใช้กับผู้เรียนอีกสองแสนคนได้ผล
- ความแตกต่างในการใช้อุปกรณ์ของแต่ละคน ไม่เหมือนกัน
- ความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละคน ไม่เหมือนกัน เช่น โปรแกรมบทเรียนของนักเรียนในระดับต่าง ๆ เช่น ในเมือง กับ ในชนบท
- ความแตกต่างระหว่างเด็กชาย กับ เด็กหญิง ในด้านการใช้อุปกรณ์
- อุปสรรคของคนขาดทักษะทางด้านแป้นพิมพ์
- ลักษณะของการจัดการเรียนการสอน โดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย ควรจะเป็นอย่างไร

ปัญหาที่สำคัญ คือ การขาดการส่งเสริมจากหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบด้านการศึกษาอย่างจริงจัง ผู้บริหารการศึกษาเองก็ดูเหมือนจะยังขาดความรู้ความเข้าใจในด้านนี้

ปัจจุบัน CAI นั้น ทำได้แค่เพียงใช้เป็นบทเรียนเสริม หรือ เป็นแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนนักศึกษาได้ทดลองทำ เพื่อฝึกให้ชำนาญมากขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องง่าย ไม่ต้องมีแผนงานอะไรทั้งสิ้น แต่ถ้าจะผสมผสาน CAI เข้าไปกับหลักสูตรแล้ว ก็จะกลายเป็นเรื่องใหญ่ ประการแรกจะต้องพิจารณาว่าวิชาการต่าง ๆ นั้น จะนำส่วนใดมาใช้สร้างเป็นบทเรียน CAI จะนำเสนอบทเรียนนั้นอย่างไร จะวัดผลอย่างไร อาจารย์จะต้องมีบทบาทอะไรบ้าง โดยต้องคำนึงถึง ความแตกต่างระหว่างเพศและอายุของผู้เรียนด้วยว่า สามารถจะเรียนรู้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ได้เพียงใด

ประเด็นที่จะต้องคิดอีกอย่าง คือ ช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวย ยิ่งเราผลิตบทเรียน CAI ออกมามากขึ้นเท่าใด คนรวยเท่านั้นที่มีโอกาสซื้อหาคอมพิวเตอร์ไปไว้ใช้ส่วนตัวที่บ้าน หากเรียนไม่เข้าใจก็สามารถยืมหรือซื้อบทเรียน CAI ไปเรียนที่บ้านได้ ทำให้ลูกหลานคนรวยยิ่งได้เปรียบลูกหลานคนจนมากยิ่งขึ้น และจะมีโอกาสในทางเศรษฐกิจและสังคมตามไปด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การคิดค่าใช้จ่าย
เปรียบเทียบกับการฝึกอบรม โดยฝ่ายฝึกอบรม

หลักสูตร	การวิเคราะห์งบการเงินและงบกระแสเงินสด		
ระยะเวลาในการอบรม	4	วัน	
จำนวนผู้เข้ารับการอบรม	35	คน	
กลุ่ม	นครหลวง		
1.	ค่าบรรยาย วิทยากรภายนอก (4 วัน ๆ ละ 10,500 บาท)		42,000 บาท
2.	ค่าเครื่องคัม (37 คน x 10 x 4 วัน)		1,480 บาท
3.	ค่าอาหารกลางวัน วิทยากรภายนอก (70 x 4)		280 บาท
4.	ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด		
-	ค่าดอกไม้ 100 บาท		
-	อื่น ๆ 200 บาท	รวม	300 บาท
	คิดเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น		44,060 บาท
หลักสูตร	การวิเคราะห์งบการเงินและงบกระแสเงินสด		
ระยะเวลาในการอบรม	4	วัน	
จำนวนผู้เข้ารับการอบรม	35	คน	
กลุ่ม	ต่างจังหวัด		
1.	ค่าบรรยาย วิทยากรภายนอก (4 วัน ๆ ละ 10,500 บาท)		42,000 บาท
2.	ค่าเครื่องคัม (37 คน x 10 x 4 วัน)		1,480 บาท
3.	ค่าอาหารกลางวัน วิทยากรภายนอก (70 x 4)		280 บาท
4.	ค่าใช้จ่ายเบ็ดเตล็ด		
-	ค่าดอกไม้ 100 บาท		
-	อื่น ๆ 200 บาท	รวม	300 บาท
5.	ค่าเบี้ยเลี้ยง (275 x 34 คน x 4 วัน)		37,400 บาท
6.	ค่าพาหนะ (800 x 34)		27,200 บาท
7.	ค่าที่พัก (600 x 18 ห้อง x 4 วัน)		43,200 บาท
8.	ค่ารถแท็กซี่ (50 x 9 คัน x 4 วัน)		1,800 บาท
	คิดเป็นค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น		153,600 บาท

เอกสารนี้เป็นเอกสารทสงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค่าใช้จ่ายในการทำเอกสารตำรา

เอกสารทั้งหมด 103 หน้า สำหรับจำนวน 35 คน

1. กระดาษขนาด A4	4 รีม ๆ ละ 62.70.-	บาท =	250.80 บาท
2. ปากกาเขียนแผ่นใส	6 ด้าม ๆ ละ 14.18.-	บาท =	85.08 บาท
3. ปากกาไวท์บอร์ด	4 ด้าม ๆ ละ 10.06.-	บาท =	40.24 บาท
4. แผ่นใส	20 แผ่น ๆ ละ 3.-	บาท =	60.00 บาท
5. เพิ่มใส่เอกสาร	35 เพิ่ม ๆ ละ 3.-	บาท =	70.00 บาท
6. ค่าถ่ายเอกสาร	3,750 แผ่น ๆ ละ 0.16	บาท =	600.00 บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น			= 1,106.12 บาท

เฉลี่ยต่อกัน 31.60 บาท

สรุปรวมค่าใช้จ่ายจากฝ่ายศึ กอบรม 70 คน

นครหลวง	44,060 บาท
ต่างจังหวัด	153,600 บาท
เอกสารตำรา	2,212 บาท
รวม	199,872 บาท

สำหรับการใช้ CAI ช่วยในการสอน

หลักสูตร	การวิเคราะห์งบการเงินและงบกระแสเงินสด	
ระยะเวลาในการอบรม	- วัน	
จำนวนผู้เข้ารับการอบรม	ไม่จำกัด	
กลุ่ม	เรียนด้วยตนเอง	ด้วยแผ่นซีดีรอม 300 แผ่น
1. ค่าโปรแกรมลิขสิทธิ์ "ToolBook II Instructor"	66,000 บาท	
2. ค่าผลิตแผ่นซีดี พิมพ์ 4 สี แผ่นละ 25 บาท	7,500 บาท	
3. ค่าแม่พิมพ์	15,500 บาท	
4. ค่ากล่องพลาสติกใส่แผ่นซีดี สติม พร้อมบรรจุ ชุดละ 6.50	1,950 บาท	
5. ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาโปรแกรม	40,000 บาท	
รวมเป็นเงิน	130,950 บาท	
บวก ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม 10%	13,095 บาท	
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น	144,045 บาท	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

ครรรชิต มาลัยวงศ์. ทักษะไอที. กรุงเทพฯ. ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.

2540.

ชัยเลิศ พิเชิตพรชัย. "รีวิว". วารสารไมโครคอมพิวเตอร์. ฉบับที่ 140,146,147: (มีนาคม - ตุลาคม

2540).

เพชร ชุมทรัพย์. วิเคราะห์งบการเงิน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2540.

พิมพ์มณี รัตนาวิชา. Introduction to Database. กรุงเทพฯ: โครงการศึกษาต่อเนื่อง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มานัส เลิศชะอุ่ม. 100 Step Presentation Programming by Authorware for Beginner.

กรุงเทพฯ:

โรงเรียนช่างสุริยา. 2539.

วรศักดิ์ ทุมมานนท์. การวิเคราะห์งบการเงิน. กรุงเทพฯ: เอกสารประกอบการบรรยาย ฝ่ายฝึกอบรม ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). 2540.

สิริรัตน์ ทิพวงศา. การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอน. ปริญญาโท วิศวกรรมศาสตรมหา

บัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2536.

สุทธิชล สว่างอารมณ์, ร.ท.. โปรแกรมไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อช่วยจัดบทเรียนแบบเน็ตเสิร์ฟ.

ปริญญาโท วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530.

ศศิวรรณ พรประพันธ์. ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายฝึกอบรม ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน). สัมภาษณ์.

กันยายน 2540.

เอฟ พี เอ็ม คอนซัลแตนท์, บริษัท. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน. กรุงเทพฯ: เอกสาร

ประกอบการวิเคราะห์. 2540.

Stickney, Clyde P. Financial Reporting and Statement Analysis. Dartmouth College. The

Dryden Press. Third Edition.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ: นางสาว มัทนา อินทนา
เกิด: วันที่ 14 เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2496
สถานที่เกิด: อ.เมือง จังหวัดลำปาง

การศึกษาปริญญาตรี
ปี 2518 ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (คณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาปริญญาโท
ปี 2533 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ปี 2540 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

การทำงาน
ปัจจุบัน ฝ่ายต้นทุนและงบการเงิน ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้